

Sprawozdanie roczne za rok 2012 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

**Program Regionalny
dla rozwoju
Pomorza Zachodniego**

Szczecin 2013

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
STRESZCZENIE	5
SUMMARY	6
1. IDENTYFIKACJA	7
2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO.....	7
2.1 Realizacja i analiza postępów	8
2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego	8
2.1.2 Informacje finansowe.....	8
2.1.3 Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji.....	8
2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe	8
2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana	8
2.1.6 Analiza jakościowa.....	8
2.1.6.1 System realizacji programu	8
I. Zmiany w dokumentach IZ RPO WZ 2007-2013	8
II. Projekty indywidualne	12
III. Zmiany Systemu Instytucjonalnego.....	14
IV Zmiany w kryteriach wyboru projektów	17
V Programy pomocowe	20
2.1.6.2 Analiza postępu finansowego i rzeczowego.....	20
I Stan wdrażania RPO WZ	20
II Wskaźniki finansowe	25
III Nabory w ramach RPO WZ	26
IV Projekty indywidualne.....	27
V Rozkład projektów (Grupy docelowe).....	30
VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu.....	47
VII Wnioski dla dalszej realizacji PO, w tym dotyczące planowanych realokacji	65
2.1.6.3 Rekomendacje KE	67
2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych Instytucji	68
2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej.....	69
I. Inicjatywa JESSICA	69
II. Inicjatywa JEREMIE	72
2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020	77

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego	87
2.2 Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym	100
2.2.1 Zasada równości szans	102
2.2.2 Zasada partnerstwa	103
2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze	105
2.4 Zmiany w kontekście realizacji programów operacyjnych	106
2.5 Zasadnicze modyfikacje na mocy art.57 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006	109
2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia	109
2.6.1. Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia	109
2.6.2. Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny	109
2.6.3. Cross-Financing	110
2.6.4. Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych	113
2.6.5. Przykłady projektów komplementarnych	113
2.6.6. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej	113
2.6.7. Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej	116
2.7 Monitorowanie i ocena	118
3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY	131
3.1. Oś Priorytetowa 1 Gospodarka – Innowacje – Technologie	131
3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	131
3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	142
3.2. Oś Priorytetowa 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	142
3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	142
3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	152
3.3. Oś Priorytetowa 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	152
3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	152
3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	161
3.4. Oś Priorytetowa 4 Infrastruktura ochrony środowiska	161
3.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	161
3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	172
3.5 Oś Priorytetowa 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja	172
3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	172

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	182
3.6 Oś Priorytetowa 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitarnym	183
3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	183
3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	191
3.7 Oś Priorytetowa 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	191
3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)	191
3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	201
4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA	201
5. PROGRAMY EFRR/ FUNDUSZ SPÓJNOŚCI: DUŻE RPOJEKTY	201
6. POMOC TECHNICZNA	201
7. PROMOCJA I INFORMACJA	204
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	205
SPIS TABEL	205
SPIS WYKRESÓW.....	207
SPIS MAP	211
WYKAZ SKRÓTÓW	211

STRESZCZENIE

Niniejsze sprawozdanie to już **szóste roczne** sprawozdanie z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego, przygotowane przez Województwo Zachodniopomorskie, czyli Instytucję Zarządzającą RPO WZ.

Sprawozdanie przedstawia stan realizacji RPO WZ w roku 2012, w tym celu głównego i celów szczegółowych i odnosi się do ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej regionu wyrażonej m.in. wskaźnikami kontekstowymi wyznaczonymi dla województwa zachodniopomorskiego. Dużo miejsca poświęcono również realizacji Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego oraz realizacji założeń Strategii EU 2020, tak ważnym dokumentom rozwojowym Unii Europejskiej.

W okresie sprawozdawczym ogłoszono 10 naborów wniosków o dofinansowanie, w tym 6 naborów w trybie konkursowym, 3 w trybie indywidualnym i 1 w trybie systemowym. Łącznie, od uruchomienia Programu, do IZ RPO WZ wpłynęły wnioski poprawne formalnie na prawie całą alokację na Program, umowy o dofinansowanie zawarto na poziomie 82% alokacji z EFRR, zaś wydatki we wnioskach o płatność przedstawiane przez beneficjentów stanowią 53% alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu.

Najwyższy poziom wykorzystania alokacji został osiągnięty w 7. Osi Priorytetowej, gdzie od uruchomienia Programu do końca 2012 r. zakontraktowano 96% środków z EFRR. Ta sama Oś charakteryzuje się również największym procentowo poziomem wydatków, wykazany przez beneficjentów i zatwierdzonym we wnioskach o płatność. Najmniej zaawansowane w realizacji są 3. i 4. Oś Priorytetowa, jednak w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym stan ich wdrażania znacznie się poprawił i na obecnym etapie nie identyfikuje się zagrożeń w tym zakresie. Szczegółowy postęp w ramach osi priorytetowych 1-7 został omówiony w rozdziale 3 sprawozdania.

Sprawozdanie odnosi się również do działań IZ RPO WZ związanych z wdrażaniem dwóch Inicjatyw Wspólnotowych: JESSICA i JEREMIE. Z uwagi na intensywność podejmowanych działań oraz ich efekty, rok 2012 był niezwykle istotny z punktu widzenia implementacji obu inicjatyw. W ramach Inicjatywy JESSICA Menadżer Funduszu Powierniczego do końca roku sprawozdawczego przekazał do wybranych FROM blisko 36,31 mln EUR. Poza niezwykle istotnymi działaniami promocyjnymi, najważniejszym wydarzeniem w kontekście realizacji Inicjatywy JESSICA było podpisanie pierwszych Umów Inwestycyjnych na realizację projektów miejskich zlokalizowanych na terenie poza Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym. Prężnie wdrażana jest również Inicjatywa JEREMIE, o czym świadczy duże zainteresowanie przedsiębiorców dostępnymi w ramach JEREMIE produktami – do końca okresu sprawozdawczego wsparto ogółem 1 844 mikro, małych i średnich przedsiębiorców na łączną kwotę pożyczek i poręczeń w wysokości 65,02 mln EUR.

Sprawozdanie pokazuje wyraźnie znaczny postęp we wdrażaniu Programu w stosunku do danych prezentowanych w poprzednim rocznym sprawozdaniu i to zarówno w ujęciu finansowym jak i rzeczowym, a co istotne opisuje jednocześnie cały szereg działań podejmowanych przez IZ RPO WZ mających na celu stałą poprawę efektywności wdrażania (w tym usprawnienie systemu realizacji Programu) i sprostania wymogom prawnym i instytucjonalnym związanym z dysponowaniem środkami UE.

SUMMARY

This is the sixth annual report on implementation of the Regional Operational Programme (ROP) prepared by the Zachodniopomorskie Voivodship as the Managing Authority of ROP ZV.

The report presents the state of implementation of ROP ZV, the main and the specific objectives and refers to the overall social-economical situation of the region stated, among others, in contextual indicators determined for the Zachodniopomorskie Voivodship. The implementation of EU Strategy for the Baltic Sea Region and EU Strategy 2020 guidelines have been dedicated a lot of space in this report, as they are important development documents of EU.

In this reporting period there have been announced 10 calls for proposals including 6 calls in the competitive procedure, 3 calls in the individual procedure and 1 call in the system procedure. Altogether, since the beginning of the Programme, formal applications have been submitted to the MA of ZV for almost the whole allocation of the Programme, concluded agreements have been amounted to 82% of the ERDF allocation, and the expenditures in the payment applications submitted by the beneficiaries constitute 53 % of the ERDF allocation for the implementation of the Programme.

The highest level of appliance of the allocation has been achieved in the PA 7, where from the beginning of the Programme to the end of the year 2012, 96% of the ERDF allocation has been contracted. The same axis is also characterised by the largest percentage level of expenditures declared by the beneficiaries and approved in the payment applications. The least advanced level of implementation is seen in the PA 3 and 4, however compared with the previous reporting period, the state of their implementation has been improved significantly and at this stage there cannot be seen any threats in this matter. A detailed progress of each PA 1-7 is described in chapter 3 of this report.

The report also presents the MA of ROP ZV activities connected with the implementation of two EU initiatives: JESSICA and JEREMIE. Due to the intensity of undertaken activities and their effects, the year 2012 was extremely important from initiatives implementation point of view. The Manager of JESSICA Holding Fund transferred almost 36.31 mln EUR to the chosen UDFs until the end of the reporting period. In addition to extremely important promotional activities, the most essential event under JESSICA implementation was the signing of the first investment agreements for urban projects outside the Szczecin Metropolitan Area. JEREMIE initiative is also rapidly implemented as shown by the large interest of entrepreneurs in the JEREMIE products – 1844 micro and SMEs have been supported for a total amount of loans and guarantees of 65.02 mln EUR by the end of the reporting period.

The report shows clearly the substantial financial and physical progress in implementation of the Programme in relation to the data presented in the previous annual report and moreover it describes in the same time the whole range of activities undertaken by the MA of ROP ZV in order to improve the effectiveness of implementation (including the improvement of system implementation of the Programme) and meet the legal and institutional requirements related to the disposal of the EU funds.

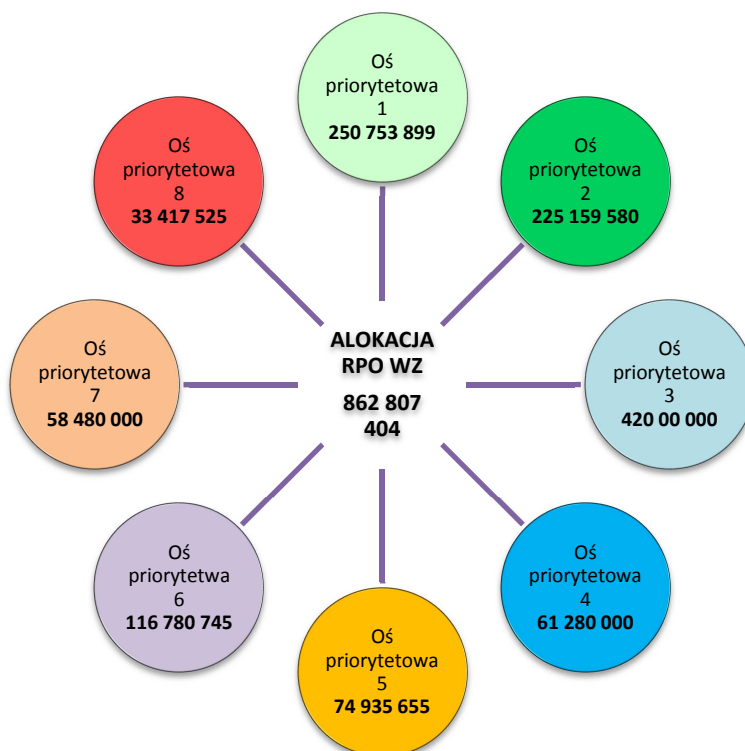
1. IDENTYFIKACJA

PROGRAM OPERACYJNY	Cel	Konwergencja
	Obszar kwalifikowalny	Polska – Województwo Zachodniopomorskie
	Okres programowania	2007 - 2013
	Numer programu (nr CCI)	2007PL161PO016
	Nazwa programu	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
ROZDZIAŁ SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI	Rok sprawozdawczy	2012
	Data zatwierdzenia rocznego sprawozdania przez komitet monitorujący	

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

RPO WZ na lata 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 11 października 2007 r. Środki przeznaczone na współfinansowanie projektów w ramach Programu, pochodzące z EFRR, podzielono na osiem Osi Priorytetowych. Alokacje (EUR) przeznaczone na poszczególne Osie Priorytetowe przedstawia poniższy schemat:

Rysunek 1 Alokacja RPO WZ w podziale na Osie Priorytetowe w EUR.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WZ.

2.1 Realizacja i analiza postępów

Dla celów sprawozdawczych wszystkie wartości finansowe przywoływane w sprawozdaniu zostały przeliczone na EUR wg kursu Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29 listopada 2012 r. tj. 4,0968.

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych programu operacyjnego

Informacje na temat postępów rzeczowych w realizacji programu operacyjnego znajdują się w załączniku I *Tabela 1 Postęp fizyczny programu operacyjnego*. Analizę wskaźników celu głównego i szczegółowych opisano w pkt. 2.1.6.2.

2.1.2 Informacje finansowe

Informacje o postępie finansowym RPO WZ zostały przedstawione w *Tabeli 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)*, w *Załączniku II*.

2.1.3 Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji

W *Tabeli 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii*, w *Załączniku III* została przedstawiona wartość przyznanego dofinansowania w części odpowiadającej wkładowi środków EFRR.

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Informacje w podziale na grupy docelowe, sektory lub obszary zostały zamieszczone w p. 2.1.6 Analiza jakościowa.

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana

W okresie sprawozdawczym, w ramach monitorowania trwałości projektów, nie stwierdzono niezachowania przez beneficjentów przepisów dotyczących trwałości operacji. W związku z powyższym nie wystąpiły środki do odzyskania z tego tytułu.

Kwoty odzyskane i wycofane, wynikające z wykrytych nieprawidłowości, w części pochodzącej z EFRR zostały przeznaczone na dofinansowanie realizowanych projektów, zgodnie z kolejnością składania do WZRPO wniosków o przelew środków do beneficjentów, natomiast w części pochodzącej z budżetu państwa zostały rozliczone zgodnie z zasadami budżetowymi.

2.1.6 Analiza jakościowa

2.1.6.1 System realizacji programu

I. Zmiany w dokumentach IZ RPO WZ 2007-2013

Zmiany w RPO WZ

1. 13 stycznia 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w RPO WZ 2007-2013, wprowadzone w wyniku renegotjacji Programu z KE.

Modyfikacje obejmowały m.in.:

- a) alokację dodatkowych środków z KRW i DT, w następującym podziale:
 - inwestycje w przedsiębiorstwa związane z dziedzina badań i innowacji (11 mln euro),
 - uzbrojenie stref inwestycyjnych – zadanie „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin)” (7 mln euro),
 - drogi regionalne (9,37 mln euro);
- b) realokację środków z kategorii interwencji: 16, 30, 33, 35 do kategorii interwencji 23. Drogi regionalne i lokalne;
- c) dopuszczenie możliwości wsparcia przygotowania dokumentacji inwestycyjnej w ramach wszystkich osi priorytetowych;

- d) rozszerzenie katalogu beneficjentów poprzez dodanie kategorii „przedsiębiorstwa” w ramach Osi priorytetowej 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego;
- e) usunięcie z Osi priorytetowej 1. Gospodarka-Innowacje-Technologie zapisu ograniczającego wspieranie dużych inwestycji, których wartość przekracza 2 mln euro;
- f) umożliwienie dofinansowania organizacji wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym w 5 (Kultura, turystyka, rewitalizacja) i 6 (Rozwój funkcji metropolitalnych) osi priorytetowej;
- g) zmianę części wskaźników (ich nazw oraz wartości);
- h) zmianę zapisów odnoszących się do projektu pn.: „Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina”.

2. 7 września 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejne zmiany w RPO WZ 2007-2013. Dokonano przesunięć środków między kategoriami interwencji

- 4 656 900 EUR z 8. kategorii interwencji Inne inwestycje w przedsiębiorstwa do 7. kategorii interwencji Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.),
- 1 646 900 EUR z 2. kategorii interwencji Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych do 7. kategorii interwencji Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.),
- 4 206 900 EUR z 3. kategorii interwencji Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między małymi a średnimi przedsiębiorstwami (MSP), między MSP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itp.) do 7. kategorii interwencji Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.),
- 348 500 EUR z 56. kategorii interwencji Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego do 55. kategorii interwencji Promowanie walorów przyrodniczych,
- 151 500 EUR z 56. kategorii interwencji Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego do 24. kategorii interwencji Ścieżki rowerowe,
- 1 552 109 EUR z 58. kategorii interwencji Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego do 59. kategorii interwencji Rozwój infrastruktury kultury,
- 1 453 400 EUR z 61. kategorii interwencji Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich do 59. kategorii interwencji Rozwój infrastruktury kultury,
- 200 000 EUR z 51. kategorii interwencji Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody do 53. kategorii interwencji Zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami),
- 354 400 EUR z 47. kategorii interwencji Jakość powietrza do 53. kategorii interwencji Zapobieganie zagrożeniom naturalnym i technologicznym (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami).

W związku z powyższym zmienił się również Załącznik nr 3 Indykatorywny podział wkładu wspólnotowego według kategorii interwencji oraz Załącznik nr 4 Indykatorywny podział środków EFRR na kategorie interwencji w zestawieniu wydatków na realizację celów Strategii Lizbońskiej w RPO WZ 2007-2013.

Ponadto, po uzyskaniu zgody KE, dokonano korekt technicznych w zakresie:

- zmiany jednostki w ramach wskaźnika Wielkość nakładów na działalność innowacyjną z PLN na tyś PLN (Tabela 14 Wskaźniki celu głównego i celów szczegółowych) oraz zaktualizowano jego wartości (dla roku bazowego a także wartości docelowych dla lat 2010, 2013, 2015);
- podziału wskaźnika Długość wybudowanych/przebudowanych dróg na obszarach wiejskich (zgodnie z zaleceniem MRR dla zwiększenia przejrzystości prezentowanych danych w sprawozdaniach) na dwa odrębne wskaźniki tj.: Długość wybudowanych dróg na obszarach

wiejskich oraz Długość przebudowanych dróg na obszarach wiejskich (Tabela 17 Wskaźniki produktu i rezultatu dla Osi priorytetowej 2).

Zmiany w URPO WZ

1. 27 stycznia 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (5.9) URPO WZ 2007-2013.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) dostosowano zapisy do zmian wprowadzonych w RPO WZ 2007 – 2013 w wyniku zakończenia procesu renegocjacji z Komisją Europejską:
 - podzielono dodatkowe środki z KRW i DT:
 - ✓ poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie – 11 000 000 euro z KRW,
 - ✓ poddziałanie 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej - Schemat B „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin)” - 7 000 000 euro z DT,
 - ✓ poddziałanie 2.1.1 Regionalna infrastruktura drogowa - 1 800 733 euro z KRW i 7 569 372 euro z DT,
 - przesunięto środki z poddziałania 2.1.7 Regionalny transport kolejowy Schemat A Infrastruktura kolejowa - 2 264 940 euro, z poddziałania 2.1.5 Wzmocnienie portów morskich i rzecznych - 4 407 206 euro, z poddziałania 2.2.1 Sieci elektroenergetyczne - 3 000 000 euro, z poddziałania 2.2.2 Sieci dystrybucji gazu ziemnego - 5 500 000 euro do poddziałania 2.1.1 Regionalna infrastruktura drogowa,
 - rozszerzono katalog beneficjentów poprzez dodanie kategorii „przedsiębiorstwa” w ramach działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego,
 - zmodyfikowano część wskaźników - ich nazwy oraz wartości,
 - rozszerzono zapisy w ramach poddziałania 2.1.4 Wzmocnienie lokalnego portu lotniczego w Zegrzu Pomorskim poprzez dodanie warunków wskazanych przez KE,
- b) zmodyfikowano katalog wydatków kwalifikowalnych poddziałania 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej SCHEMAT C Promocja walorów inwestycyjnych województwa,
- c) dostosowano zapisy związane z trybem wyboru projektów indywidualnych do zapisów art. 28 pkt 1b ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U.2009 Nr 84, poz. 712 z późn. zm.),
- d) zaktualizowano Załączniki 1, 2, 3 i 4 do URPO WZ.

2. 17 kwietnia 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (6.0) URPO WZ 2007-2013.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) zaktualizowano zapisy dotyczące linii demarkacyjnej w ramach poddziałania 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa Schemat A, poddziałania 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa oraz poddziałania 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie,
- b) w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym
 - w ramach III typu projektów wprowadzono - poza dotychczasowym trybem konkursowym - możliwość realizacji projektu systemowego Województwa Zachodniopomorskiego,
 - wprowadzono możliwość przyznawania dofinansowania dużym przedsiębiorstwom na udział w misjach gospodarczych,
 - zwiększono poziom dofinansowania dla projektów realizowanych w ramach III typu projektów – z 50% do 60% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu
 - zwiększono maksymalną kwotę dofinansowania projektów realizowanych w ramach trybu konkursowego III typu projektów – z 250 tys. zł, do 300 tys. zł,
 - zamknięto możliwość prowadzenia naboru projektów w ramach II typu projektów
- c) w ramach Osi priorytetowej 4. Infrastruktura środowiska zmieniono maksymalny udział środków UE w publicznych wydatkach kwalifikowalnych na poziomie osi priorytetowej (%) na 85,3%,

d) zaktualizowano Załączniki nr 4 i 5 do URPO WZ.

3. 30 maja 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (6.1) URPO WZ 2007-2013.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) zaktualizowano zapisy dot. ścieżki wyboru projektów indywidualnych w pkt 1.4. System wyboru projektów.
- b) w poddziałaniu 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat B Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postocznioowych (Szczecin):
 - zwiększono maksymalny poziom dofinansowania na poziomie projektu do 60% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w przypadku projektów objętych pomocą publiczną i 100% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w przypadku innych projektów,
 - zmniejszono minimalny wkład własny beneficjenta na poziomie projektu do 40% całkowitych wydatków kwalifikowalnych w przypadku projektów objętych pomocą publiczną;
- c) w poddziałaniu 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym - III typ projektów:
 - zwiększono maksymalny poziom dofinansowania na poziomie projektu do 100% całkowitych wydatków kwalifikowalnych,
 - zaktualizowano zasady przeprowadzenia naboru dotyczące terminu złożenia wniosku o dofinansowanie projektu przez organizatora misji,
 - wyodrębnilo katalog wydatków kwalifikowalnych dla projektów realizowanych w trybie systemowym;
- d) dodano działanie 5.6 Wsparcie wydarzeń kulturalnych oraz działanie 6.7 Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym.

4. 7 sierpnia 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (6.2) URPO WZ 2007-2013.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) zaktualizowano zapisy w ramach poddziałania 2.1.6. Zintegrowany system transportu publicznego:
 - zmieniono odniesienia dotyczące transportu miejskiego na szeroko rozumiany transport publiczny,
 - dodano zapisy umożliwiające przeprowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie indywidualnym;
- b) zaktualizowano Załącznik 4. do URPO WZ. Indykatywna lista projektów indywidualnych w ramach RPO WZ oraz Załącznik 5. do URPO WZ. Kryteria wyboru projektów
- c) w ramach poddziałania 1.2.2 dodano do katalogu beneficjentów kategorię – przedsiębiorstwa oraz wskazano podstawę prawną udzielania wsparcia.

5. 7 września 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (6.3) URPO WZ 2007-2013.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) przesunięto środki w ramach poddziałań 1.1.1, 1.1.3, 1.1.2, 1.2.1, 1.2.2., 4.4, 4.5.1, 4.5.2, 5.3, 5.4, 6.2.2, 6.2.1, 6.6.1.
- b) w ramach poddziałania 5.1.1 Infrastruktura turystyki i poddziałania 6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym:
 - wprowadzono dodatkową podstawę pomocy publicznej - Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. 2010 nr 236 poz. 1562) w celu rozszerzenia katalogu wydatków kwalifikowalnych dla projektów objętych pomocą publiczną,

- zmieniono maksymalną wartość dofinansowania projektu oraz maksymalny udział środków budżetu państwa w dofinansowaniu,
 - zaktualizowano katalog beneficjentów,
- c) zaktualizowano Załączniki nr 1, 3, 4 i 5 do URPO WZ

6. 8 października 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (6.4) URPO WZ 2007-2013.

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) zmieniono maksymalny poziom dofinansowania na poziomie projektu (%) oraz minimalny wkład własny beneficjenta na poziomie projektu (%) w ramach poddziałania 5.1.1. Infrastruktura turystyki oraz poddziałania 6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym,
- b) zaktualizowano Załącznik nr 4 do URPO WZ Indykatorywna Lista Projektów Indywidualnych.

7. 29 października 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął kolejną wersję (6.5) URPO WZ 2007-2013

W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- a) w związku z planowanym ogłoszeniem naboru wniosków o dofinansowanie projektów dla poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R wprowadzono zapisy związane z powołaniem w ramach Komisji Oceniającej Projekty zespołu ds. oceny zgodności z celami konkursu. Do zadań Zespołu należy w szczególności ocena kwalifikowalności wydatków, poprawność przyjętych wskaźników, a także zgodność z celami konkursu;
- b) w ramach poddziałania 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych i poddziałania 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym wprowadzono zapisy umożliwiające przeprowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie dotyczącym projektów indywidualnych;
- c) dodano działanie 5.7 Wsparcie prac przygotowawczych projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji celów osi priorytetowej nr 5 oraz działanie 6.8 Wsparcie prac przygotowawczych projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji celów osi priorytetowej nr 6;
- d) zaktualizowano Załączniki nr 1 i 4 do URPO WZ.

II. Projekty indywidualne

Indywidualne projekty kluczowe stanowią przedsięwzięcia inwestycyjne o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu operacyjnego, których wdrożenie jest niezwykle istotne z punktu widzenia osiągnięcia zakładanych wskaźników rozwoju społeczno-gospodarczego danego sektora i województwa. Projekty te w znaczący sposób przyczyniają się do realizacji założeń zawartych w politykach/strategiach sektorowych oraz strategiach rozwoju województwa.

31 grudnia 2012 roku na podstawowej liście projektów indywidualnych znajdowało się 75 projektów, na których realizację przeznaczono **246,61 mln EUR** ze środków EFRR, natomiast na rezerwowej liście projektów znajdowały się 2 projekty, których dofinansowanie z EFRR może wynieść **11,55 mln EUR**.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ przeprowadziła trzykrotnie nabór wstępnych informacji o projektach o strategicznym charakterze dla Województwa w związku z aktualizacją Indykatorywnej Listy Projektów Indywidualnych w ramach RPO WZ na lata 2007-2013.

1. Pierwszy nabór wstępnych informacji o projektach odbył się w kwietniu 2012 r. i dotyczył działania 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.
2. Drugi nabór wstępnych informacji o projektach odbył się na przełomie lipca i sierpnia 2012 r. i dotyczył:

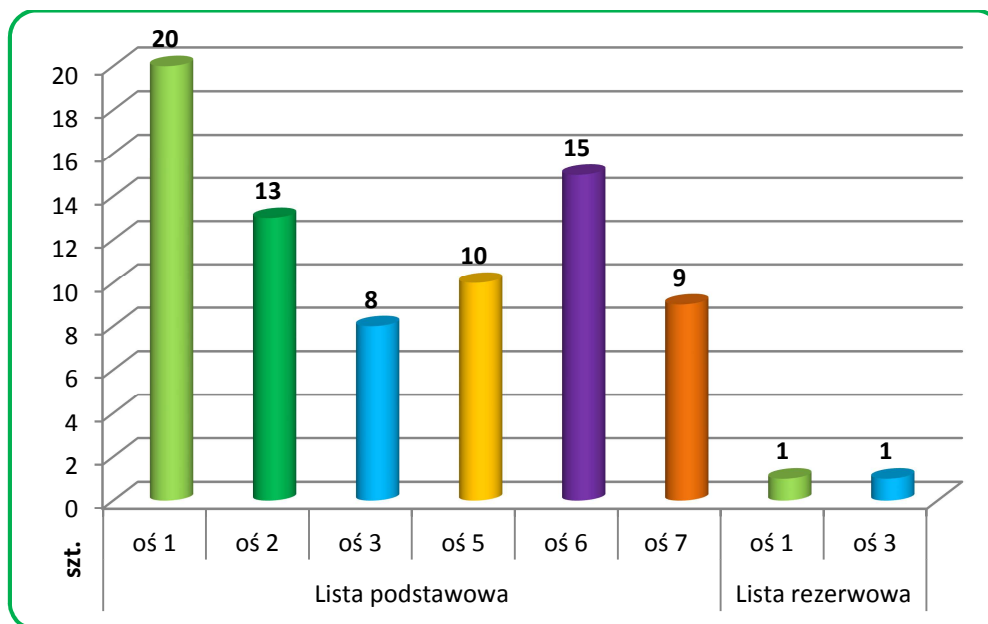
- Poddziałania 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat B Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin),
 - Poddziałania 7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
3. Trzeci nabór wstępnych informacji o projektach odbył się w grudniu 2012 r. i dotyczył przedsięwzięć związanych z „Promocją Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego” w ramach:
- Poddziałania 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych,
 - Poddziałania 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Ponadto w okresie sprawozdawczym trzykrotnie dokonano aktualizacji Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych:

1. W sierpniu 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego podjął decyzję o przeniesieniu z listy rezerwowej na podstawową ILPI następujące projekty:
 - *Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ul. Piotra i Pawła w ramach poprawy dostępności terenów inwestycyjnych w Policach,*
 - *Polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie ulic Różana – Lniana w Koszalinie,*
 - *Wzmocnienie potencjału transportowego Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Szczecinku poprzez zakup nowych autobusów,*
 - *Remont nabrzeża wschodniego Portu Jachtowego Mariny „Pogoń” stanowiącego element infrastruktury Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego,*
 - *Akademia ZMIENIA SZCZECIN. Modernizacja Pałacu pod Globusem w Szczecinie.*
2. We wrześniu 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego zdecydował o umieszczeniu na Liście rezerwowej nowego projektu:
 - *Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców województwa zachodniopomorskiego poprzez zaprojektowanie i wdrożenie Zintegrowanego Szpitalnego Systemu Informacyjnego umożliwiającego dostęp do medycznych usług on-line*
3. W listopadzie 2012 r. Zarząd Województwa zdecydował o umieszczeniu na liście rezerwowej projektu:
 - *Połączenie mostowo - drogowe w celu skomunikowania terenów inwestycyjnych Gryfia Biznes Park.*

W okresie sprawozdawczym (dn. 26.09.2012 r.) z Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych RPO WZ został usunięty projekt pn. *Wrota Parsęty II” - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty.*

Wykres 1 Liczba projektów indywidualnych na koniec okresu sprawozdawczego z podziałem na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ

Źródło: opracowanie własne.

III. Zmiany Systemu Instytucjonalnego

W okresie sprawozdawczym nie zaszły zmiany systemu instytucjonalnego w ramach Programu. Wszystkie zmiany w zakresie struktury organizacyjnej Instytucji Zarządzającej RPO oraz systemu realizacji RPO WZ zostały uwzględnione w procedurach wewnętrznych (Instrukcji Wykonawczej oraz Opisie Systemu Zarządzania i Kontroli).

Zmiany Opisu systemu zarządzania i kontroli:

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli (wersja 8.0) - Uchwała nr 218/12 z dnia 10.02.2012 r.

Dokonane zmiany:

- dokonano zmiany adresu siedziby Wydziału Wdrażania RPO i Wydziału Zarządzania RPO
- dodano aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny UM
- w zakresie sprawozdawczości informacja miesięczna została zastąpiona informacją kwartalną
- zaktualizowano strukturę organizacyjną Wydziału Wdrażania RPO zgodnie z zarządzeniem Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego
- zmianie uległ termin podpisania umowy wstępnej z beneficjentem z 1 miesiąca na 6 miesięcy od dnia zamieszczenia ILPI na stronie internetowej - dodano zapis rozszerzający pojęcie negatywnej oceny projektu, od której przysługuje środek odwoławczy
- zaktualizowano procedurę weryfikacji wniosków o płatność
- zaktualizowano informacje dot. raportowania/informowania o nieprawidłowościach
- uwzględniono wkład Instytucji Certyfikującej do rozdziału 4 OSZiK
- zaktualizowano schemat organizacyjny kontroli skarbowej w Polsce
- dodano aktualnie obowiązujące wytyczne MRR.

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli (wersja 9.0) - Uchwała nr 2155/12 z dnia 19.12.2012 r.

Dokonane zmiany:

- zaktualizowano obowiązujące wytyczne MRR
- dodano aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny UM WZ

- zaktualizowano strukturę organizacyjną oraz zakres zadań Wydziału Zarządzania RPO, Wydziału Wdrażania RPO i Wydziału Finansów i Budżetu zgodnie z zarządzeniem Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego i Regulaminem Organizacyjnym UM WZ
- uzupełniono zapis dot. kontroli krzyżowych horyzontalnych z PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013
- dodano zapis dot. kontroli trwałości
- doprecyzowano zapisy w zakresie weryfikacji wniosku o płatność
- zaktualizowano sposób przekazywania informacji przez IZ do IC
- zaktualizowano informacje dot. raportowania/informowania o nieprawidłowościach
- uwzględniono wkład Instytucji Certyfikującej do rozdziału 4 OSZiK
- dodano aktualnie obowiązujące wytyczne MRR.

Zmiany procedur wewnętrznych instytucji np. Instrukcji Wykonawczych

Instrukcja Wykonawcza (wersja 10.0) - Uchwała nr 506/12 z dnia 30.03.2012 r.

Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ (wersja 10.0) wprowadza usprawnienia w systemie realizacji RPO WZ m.in. w zakresie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów, podpisywania umów o dofinansowanie projektów, dokonywania płatności na rzecz beneficjentów, przeprowadzania kontroli na miejscu.

Dokonane zmiany:

- doprecyzowano procedury, które mają bezpośredni wpływ na obsługę beneficjentów, którzy rezygnują z możliwości dofinansowania projektu ze środków RPO WZ na lata 2007-2013
- wprowadzono zapisy powodujące zmianę sposobu określenia rozpoczęcia biegu 5-dniowego terminu wyznaczonego na przygotowanie przez opiekuna projektu pisma informującego wnioskodawcę o przyznaniu dofinansowania projektu zwracając się jednocześnie z prośbą o dostarczenie dokumentów niezbędnych do przygotowania umowy o dofinansowanie projektu
- ograniczono liczbę suplementów składanych przez beneficjenta (zał. 7.1B)
- usprawniono proces obiegu dokumentów w przypadku akceptacji wniosku o płatność, w którym (na podstawie oświadczenia woli beneficjenta) kwota do wypłaty zostaje pomniejszona o kwotę podlegającą zwrotowi
- doprecyzowano zasady i jednoznacznie określono terminy naliczania odsetek jak dla zaległości podatkowych w przypadku wyrażenia przez beneficjenta zgody na potrącenie kwoty podlegającej zwrotowi z kolejnego wniosku o płatność
- doprecyzowano poziom dofinansowania w odniesieniu do rocznego planu przekazania środków z budżetu środków europejskich na realizację RPO
- zmodyfikowano rejestr wniosków beneficjentów o płatność – usprawniono realizację systemu – monitorowanie wpływu wniosków, kontrola terminowości ich składania przez beneficjentów, a także nadzór nad rejestracją WOP przez opiekunów w terminach zgodnych z IW
- zmodyfikowano kartę obiegową wniosku Beneficjenta o płatność i wniosku o przelew do Beneficjenta w ramach osi priorytetowych 1 – 7- zminimalizowanie ryzyka wystąpienia błędu przy określaniu daty wypłaty środków (jako daty początkowej naliczania odsetek jak dla zaległości podatkowych) w dokumentach tworzonych przez poszczególne komórki WWRPO
- doprecyzowano procedury dot. monitorowania i sprawozdawczości pod kątem nowych Wytycznych MRR
- wprowadzono zmiany dotyczące sprawozdawczości z pomocy publicznej, tj. ustanie obowiązku sprawozdania o udzielonej pomocy publicznej, z chwilą przystąpienia do systemu SHRIMP
- w zakresie nieprawidłowości - usunięto zapis stanowiący, iż za przepisy prawa uważa się również wytyczne krajowe wydawane w związku z wdrażaniem funduszy unijnych oraz inne obowiązki nałożone na beneficjenta przez IZ RPO WZ
- doprecyzowano zapisy w zakresie procedur dotyczących Roczego Planu Kontroli

- doprecyzowano procedury przeprowadzania kontroli projektów, które spowodują usprawnienie pracy pracowników IZ RPO WZ poprzez wprowadzenie dokumentów do LSI w zakresie przeprowadzonych kontroli, informacji o wydatkach niekwalifikowalnych, przyspieszenie czynności kontrolnych podczas kontroli przeprowadzanych w siedzibie Beneficjenta, rezygnacji z wielokrotnego wprowadzania danych do KSI dot. kontroli, które ulegają licznym modyfikacjom poprzez prowadzenie m.in. korespondencji pomiędzy Beneficjentem a IZ RPO WZ oraz mające wpływ na skrócenie czasu trwania kontroli
- wprowadzono nowe procedury obejmujące swym zakresem kontrole krzyżowe programowe i horyzontalne
- dostosowano odpowiednie zmiany w załącznikach IW, które przyczynią się do właściwej realizacji wniosków o płatność składanych w ramach Pomocy Technicznej.

Wprowadzono odstępstwa systemowe w zakresie:

- dodatkowego zapisu mówiącego, do kiedy powinny być naliczane odsetki za zwłokę w przypadku potrąceń z kolejnego wniosku beneficjenta o płatność
- zmiany w rozdziale 8.3.3 zapisu mówiącego, do kiedy powinny być naliczane odsetki za zwłokę w przypadku potrąceń z kolejnego WOP
- zmiany załącznika „Rejestr wniosków Beneficjentów o płatność” w oparciu o dane z LSI
- zmiany rozdziału 10 w oparciu o nowe wytyczne MRR
- usunięcia zapisów dotyczących konieczności dołączania wniosku o płatność końcową wraz z wypełnioną częścią sprawozdawczą w przypadku rozwiązania umowy ze strony Beneficjenta
- zmiany podrozdziału dotyczącego opisu postępowania administracyjnego w stosunku do beneficjentów, mających do zwrotu środki finansowe
- zmiany Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów (dowodów) księgowych w UMWZ w Szczecinie - zmodyfikowany Słownik Klasyfikacji Budżetowej
- odstępstwo wynikające z Rozporządzenia MF z dnia 28 grudnia 2011 r. (...) w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa
- wprowadzono nowe procedury dotyczące przeglądu list rezerwowych, postępowania w przypadku naruszenia dyscypliny finansów publicznych, badania kwalifikowalności podatku VAT.

Instrukcja Wykonawcza (wersja 11.0) - Uchwała nr 1764/12 z dnia 25.10.2012 r.

Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ (wersja 11.0) wprowadza usprawnienia w systemie realizacji RPO WZ m.in. poprzez doprecyzowanie procedur dotyczących kontroli, monitorowania i sprawozdawczości, a także modyfikacje procedur mające bezpośredni wpływ na system wdrażania rekomendacji pokontrolnych.

Dokonane zmiany:

- wprowadzono do tekstu jednolitego odstępstwa systemowe obowiązujące do wersji 10.0 Instrukcji Wykonawczej
- uwzględniono uwagi IPOC do wersji 10.0 IW, m.in. w zakresie procedur dotyczących sytuacji odstąpienia przez beneficjenta od zawarcia umowy o dofinansowanie oraz od realizacji pre-umowy, doprecyzowania Regulaminu aktualizacji ILPI, aktualizacji wytycznych MRR dotyczących rozdziału 13 oraz doprecyzowaniu procedur dotyczących kontroli
- zaktualizowano podstawy prawne w oparciu o wytyczne ministerialne
- doprecyzowano zapisy procedur IW w wyniku zaleceń przekazanych w ramach Informacji pokontrolnej z kontroli przeprowadzonej w IZ RPO WZ przez Instytucję Pośredniczącą w Certyfikacji, w dniach 14 maja – 1 czerwca 2012r., m.in. w zakresie uproszczenia procedur rozdziału 10 dotyczących prac nad sprawozdaniem okresowym/rocznym, uporządkowania załączników do rozdziału 10 oraz doprecyzowania procedur dotyczących kontroli.

Wprowadzono odstępstwa systemowe w zakresie:

- modyfikacji załącznika 13.1 *Roczny plan kontroli* w wyniku zmian w podziale zadań poszczególnych komórek WWRPO
- doprecyzowano zapisy rozdziału 7, poprzez wskazanie terminu, w jakim pracownik WWRPO powinien dokonywać rejestracji podpisanej umowy o dofinansowanie/decyzji o dofinansowaniu oraz aneksu do umowy o dofinansowanie/decyzji zmieniającej w LSI
- modyfikacji procedur w zakresie odzyskiwania środków finansowych podlegających zwrotowi.

Zmiany szczegółowych (nie horyzontalnych) wytycznych obowiązujących w ramach programu

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie dokonała zmian w szczegółowych wytycznych dot. realizacji Programu.

IV Zmiany w kryteriach wyboru projektów

- Uchwała Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 167/12 z dnia 3 lutego 2012 r. w sprawie przyjęcia projektu Uchwały Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego w sprawie zmiany jednego z kryteriów w ramach poddziałań 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa schemat A, 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa oraz 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie.
- Uchwała ZKM nr 1/12 w sprawie zmiany jednego z kryteriów w ramach poddziałań 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa schemat A, 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa oraz 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie

Z uwagi na wejście w życie nowego Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. 2010 nr 239 poz. 1599), straciło moc Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. 2007 nr 193 poz. 1399), które zostało wskazane w nazwie kryterium w ramach poddziałań 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3: „Projekt dotyczy wyłącznie nowej inwestycji w rozumieniu art. 5 ust. 3. Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 11 października 2007 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. 2007 nr 193 poz. 1399”.

Jednocześnie należy wziąć pod uwagę fakt, iż zapisy nowego Rozporządzenia dotyczące nowej inwestycji nie uległy zmianie w stosunku do poprzedniego, w związku z tym zakres merytoryczny kryterium nie ulega zmianie. Jednocześnie zmiana nazwy kryterium na „Czy projekt dotyczy nowej inwestycji” jest ujednoczeniem nazw kryteriów w stosunku do innych poddziałań RPO WZ.

- Uchwała Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 990/12 z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia projektu Uchwały Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego w sprawie przyjęcia kryteriów oceny projektów dla działania 5.6 Wsparcie wydarzeń kulturalnych i działania 6.7 Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.
- Uchwała nr 4 / 12 ZKM w sprawie przyjęcia kryteriów oceny projektów dla działania 5.6 Wsparcie wydarzeń kulturalnych i działania 6.7 Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym RPO WZ 2007-2013.

30 maja 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego podjął uchwałę nr 847/12 w sprawie przyjęcia Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 (wersja 6.1), zgodnie z którą dodano w ramach Osi priorytetowej 5 działanie 5.6 Wsparcie wydarzeń kulturalnych, natomiast w ramach Osi priorytetowej 6 działanie 6.7 Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym. W związku z powyższym konieczne było określenie kryteriów oceny projektów w ramach przedmiotowych działań.

- Uchwała Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 1302/12 z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie przyjęcia projektu Uchwały Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego w sprawie zmiany kryteriów merytoryczno-technicznych w ramach poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R.
- Uchwała ZKM nr 5/12 w sprawie zmiany kryteriów merytoryczno-technicznych w ramach poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R.

Dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu projektów związanych z działalnością B+R, a także założenia dokumentów do perspektywy 2014-2020 wskazują na potrzebę koncentracji na następujących obszarach:

- stworzenie zachęt do prowadzenia własnej działalności B+R przedsiębiorstw,
- ułatwienie dostępu do środków publicznych na działalność B+R prowadzoną przez przedsiębiorców, w tym we współpracy z jednostkami naukowymi.

Wsparcie powyższych obszarów w ramach RPO WZ przyczyni się do powstawania działań B+R w przedsiębiorstwach już działających w naszym regionie, a także uruchamiania swoich działań B+R przez firmy lokujące swoje inwestycje na terenie województwa zachodniopomorskiego, co przełoży się bezpośrednio na wzrost nakładów na działalność badawczo-rozwojową przeznaczonych w naszym regionie, wzrost zatrudnienia w B+R, a także na wzrost atrakcyjności inwestycyjnej województwa.

W związku z powyższym IZ RPO WZ zaplanowała uruchomienie w 2012 r. nowego konkursu w ramach poddziałania 1.2.2., w którym wsparcie będzie udzielane przedsiębiorcom na inwestycje w wyposażenie niezbędne do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

Wprowadzenie instrumentu wspierającego uruchamianie własnej działalności B+R przedsiębiorstw jest działaniem komplementarnym w stosunku do wcześniej podjętych działań przez IZ RPO WZ takich jak finansowanie powstawania i rozwoju stref inwestycyjnych w ramach poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, a także promocji gospodarczej regionu realizowanej w ramach poddziałania 1.3.3 schemat C.

W związku z powyższym niezbędne było dostosowanie kryteriów wyboru projektów poprzez zmianę wartości przyznawanych punktów: w ramach kryterium 4.1 Zasięg oddziaływania projektu zwiększenie z 4 do 8 punktów; w ramach kryterium 4.3 Priorytetowy charakter badań naukowych lub prac rozwojowych zmniejszenie z 12 do 6 punktów; w ramach kryterium 4.6 Wykonalność projektu zwiększenie z 4 do 12 punktów, a w ramach kryterium 4.7 Trwałość rezultatów zwiększenie z 8 do 14 punktów.

Zwiększenie wartości przyznawanych punktów w kryteriach 4.1; 4.6; 4.7 miało na celu wybór projektów komplementarnych w stosunku do innych inwestycji realizowanych na obszarze województwa, które zapewnią właściwe funkcjonowanie powstałej infrastruktury, a planowana działalność badawczo-rozwojowa przyczyni się do wzrostu konkurencyjności wyspecjalizowanych gałęzi gospodarki Regionu lub takich, których rozwój na świecie jest najszybszy i przynosi największe efekty ekonomiczne, gwarantując zarazem wykonalność i trwałość rezultatów.

Z uwagi na fakt, iż konkurs został skierowany do przedsiębiorców, zmniejszono nacisk na charakter badań naukowych poprzez obniżenie wartości przyznawanych punktów, z jednoczesnym rozdziałem punktów, tak aby najwyżej oceniane były projekty, które zakładają prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w zakresie technologii rekomendowanych w wynikach Programu Insight 2030.

Wyniki przeprowadzonych ewaluacji w zakresie kryteriów wyboru projektów

W okresie sprawozdawczym nie były realizowane badania ewaluacyjne na temat kryteriów wyboru projektów. Jednocześnie w jednym z badań ewaluacyjnych zrealizowanych w okresie sprawozdawczym pojawiły się kwestie związane z kryteriami wyboru projektów. W ramach badania ewaluacyjnego „*Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego*” ewaluator oceniał stopień spójności RPO WZ z dokumentami strategicznymi w siedmiu wymiarach: potrzeb, celów, koordynacji, zarządzania finansowego, oceny, systemu monitoringu i wpływu rzeczywistego. Poniższa tabela przedstawia przykładowe rekomendacje dotyczące kryteriów oceny

projektów. Zawiera rekomendacje przekrojowe, odnoszące się do wielu osi priorytetowych jak i rekomendacje skierowane odrębnie do poszczególnych osi.

Tabela 1. Wybrane rekomendacje odnoszące się do kryteriów wyboru projektów

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IZ RPO WZ
1	Ewaluator rekomenduje doprecyzowanie kryterium realizacja polityk horyzontalnych lub też odpowiedniego kryterium w nowym programie operacyjnym, poprzez wymienienie konkretnych działań spójnych z zapisami poszczególnych Strategii poruszających odpowiednio zagadnienia równości szans, zrównoważonego rozwoju czy telepracy. Dzięki temu wzmocniony zostanie wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WZ na realizację celów tych strategii.	Rekomendacja zostanie rozważona w ramach nowego RPO WZ.
2	Ewaluator rekomenduje uzupełnienie kryterium realizacja polityk horyzontalnych w następujących Działaniach i Poddziałaniach: 4.4, 4.5.1, 5.1.1, 5.1.2, 5.2.2, 6.2.2, 5.3, 6.3, 5.4, 6.4, 6.5, 7.1.1, 7.1.2, 7.2 7.3 1., 7.3.2, 7.4, tak aby premiowane były projekty, które przewidują uruchomienie różnorodnych form konsultacji z mieszkańcami i ich stowarzyszeniami na poziomie lokalnym.	Rekomendacja zostanie rozważona w ramach nowego RPO WZ.
3	Ewaluator rekomenduje, aby podczas oceny projektów w ramach programu, który zastąpi RPO WZ w przyszłej perspektywie programowania przyjąć zasadę że jedna kwestia (np. cecha lub parametr inwestycji lub też dany rezultat projektu) jest oceniana w ramach jednego kryterium.	Rekomendacja zostanie rozważona w ramach nowego RPO WZ.
4	Ewaluator rekomenduje dokonanie identyfikacji kluczowych branż dla rozwoju województwa zachodniopomorskiego – w tym należących do sektora nowoczesnych technologii. W przyszłej perspektywie programowania wsparciem powinny zostać objęte w pierwszym rządzie te instytucje otoczenia biznesu, które działają na rzecz przedsiębiorstw z kluczowych branż. Takie założenie powinno znajdować odzwierciedlenie w zasadach wyboru projektów.	Województwo Zachodniopomorskie jest w trakcie wyznaczania tzw. regionalnych i inteligentnych specjalizacji. IZ RPO WZ będzie wspierała projekty związane z tymi specjalizacjami w kolejnej perspektywie.
5	W programie operacyjnym, który zastąpi RPO w przyszłym okresie programowania Ewaluator rekomenduje włączenie do oceny projektów drogowych kwestii związanych ze zwiększaniem dostępności transportowej i turystycznej województwa.	Priorytety inwestycyjne w zakresie transportu zostaną wyznaczone w ramach Programu Strategicznego "Dostępność i bezpieczeństwo". Rekomendacja do rozważenia w ramach nowego RPO.
6	W programie operacyjnym, który zastąpi RPO w przyszłym okresie programowania Ewaluator rekomenduje włączenie do oceny projektów kolejowych kwestii związanych z zapewnieniem różnego rodzaju infrastruktury mającej zwiększyć wygodę użytkowników.	Priorytety inwestycyjne w zakresie transportu mają zostać wyznaczone w ramach Programu Strategicznego "Dostępność i bezpieczeństwo". Rekomendacja do rozważenia w ramach nowego RPO.
7	W odniesieniu do zbyt ogólnych zapisów w kartach oceny merytoryczno-technicznej poddziałania 4.5.1 Ewaluator rekomenduje albo ich usunięcie, albo też doprecyzowanie np. w oparciu o zapisy strategii.	Ocena dokonywana w ramach RPO WZ jest oceną jakościową, dokonywaną przez ekspertów w danej dziedzinie. Należy mieć ponadto na uwadze, że w ramach jednego naboru dopuszcza się wiele typów projektów, więc zbyt precyzyjne zapisy w kryteriach nie są wskazane. Rekomendacja zostanie jednak rozważona w ramach nowego RPO.

8	Ewaluator rekomenduje opracowanie kart oceny merytoryczno-technicznej poddziałań 5.1.2 i 6.1.2 w ten sposób, aby jedno zagadnienie było oceniane w jednym kryterium. Zdecydowanie uprości to ocenę oraz zwiększy jej przejrzystość.	Ze względu na zaawansowany stan realizacji wymienionych poddziałań, rekomendacja nie zostanie wdrożona w ramach RPO WZ. Zostanie jednak rozważona w kolejnej perspektywie finansowej.
9	Ewaluator rekomenduje rozważenie premiowania również projektów, w wyniku których w zrewitalizowanych obiektach będzie prowadzona działalność gospodarcza –np. drobna działalność usługowa, gastronomiczna itp.	Rekomendacja zostanie rozważona w ramach nowego RPO
10	Ewaluator rekomenduje modyfikację kryteriów wspierających projekty w poddziałaniu 7.1.2 ze względu na ich lokalizację, tak aby były one bardziej zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.	W nowej perspektywie cel tematyczny 10. będzie dotyczył środków EFS (projekty miękkie). EFRR będzie jedynie uzupełnieniem. Priorytety w zakresie edukacji mają zostać wyznaczone w ramach Programu Strategicznego "Społeczeństwo". Rekomendacja zostanie rozważona w ramach nowego RPO
11	Ewaluator rekomenduje takie zmodyfikowanie karty oceny projektu, aby premiowały projekty realizowane na obszarach, gdzie występuje ograniczony dostęp do danego typu aparatury medycznej.	W nowej perspektywie cel tematyczny 9. będzie dotyczył środków EFS (projekty miękkie). EFRR będzie jedynie uzupełnieniem. Priorytety w zakresie edukacji mają zostać wyznaczone w ramach Programu Strategicznego "Ochrona zdrowia". Rekomendacja zostanie rozważona w ramach nowego RPO

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego zrealizowanego przez PSDB sp. z o.o.

Raport z badania, zawierający wszystkie zaproponowane przez ewaluatora rekomendacje, dostępny jest na stronie internetowej: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/p-r-m-a-17359/raporty_z_badan.htm.

V Programy pomocowe

Nie dotyczy.

2.1.6.2 Analiza postępu finansowego i rzeczowego

I Stan wdrażania RPO WZ

POSTĘP WDRAŻANIA RPO WZ 2007 – 2013

w 2012 r.

- **307** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o łącznej wartości dofinansowania równej **132 121 985,34 EUR**, co stanowi **14,26 %** alokacji przeznaczonej na Program (EFRR + BP),
- **261** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **104 091 595,57 EUR**, co stanowi **12,06 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program,
- **136 341 551,06 EUR**- kwota EFRR wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **15,80 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program,
- **105 140 476,40 EUR** płatności EFRR w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **12,19 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program.

Tabela 2 Postęp finansowy od uruchomienia programu dla osi 1-8 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 1-8									
Oś	Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów	
	Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
1	2161	437 332 600,69	984	221 974 926,32	88,52	150 679 349,01	60,09	123 299 615,04	49,17
2	159	236 351 694,08	117	177 682 196,74	78,91	136 047 216,01	60,42	90 893 896,72	40,37
3	32	64 289 455,33	21	20 471 829,01	48,74	2 711 672,73	6,46	1 706 127,20	4,06
4	146	109 444 342,02	76	38 860 841,68	63,42	17 560 691,50	28,66	8 465 657,95	13,81
5	185	102 648 162,62	87	62 236 204,86	83,05	42 733 508,84	57,03	34 599 500,07	46,17
6	106	122 692 235,84	80	102 581 732,85	87,84	46 491 453,91	39,81	42 329 302,02	36,25
7	85	68 341 625,63	63	56 303 230,88	96,28	44 663 928,94	76,37	21 321 281,52	36,46
8	-	-	20	23 720 496,07	70,98	16 025 447,56	47,96	15 814 361,12	47,32
suma	2874	1 141 100 116,21	1448	703 831 458,41	81,57	456 913 268,50	52,96	338 429 741,64	39,22

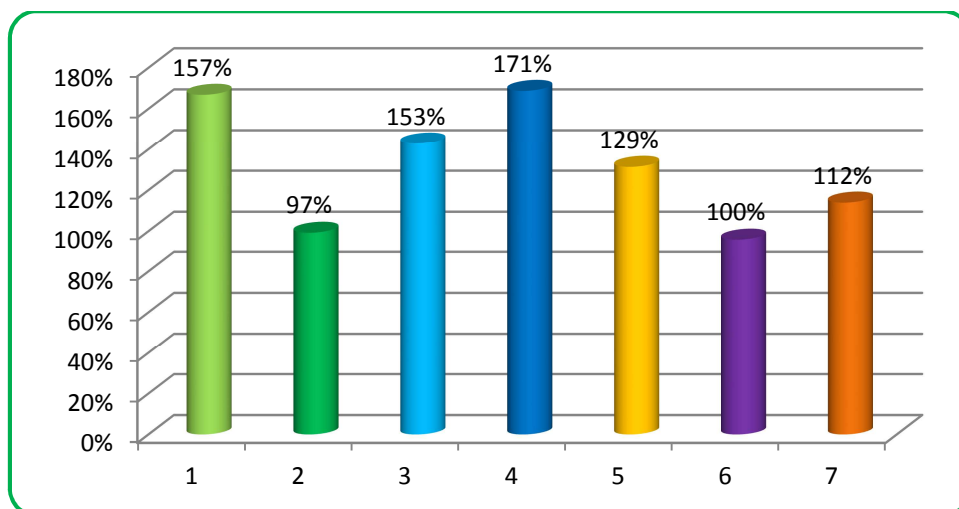
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Wnioski aplikacyjne

Do 31 grudnia 2012 r. złożono **2 874** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym, o ogólnej wartości dofinansowania **1 141 100 116,21 EUR** (EFRR + BP), co stanowi **123,15 %** alokacji

przeznaczonej na realizację Programu (EFRR + BP). Podział na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2 Ujęcie procentowe wartości wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR + BP; od uruchomienia Programu)

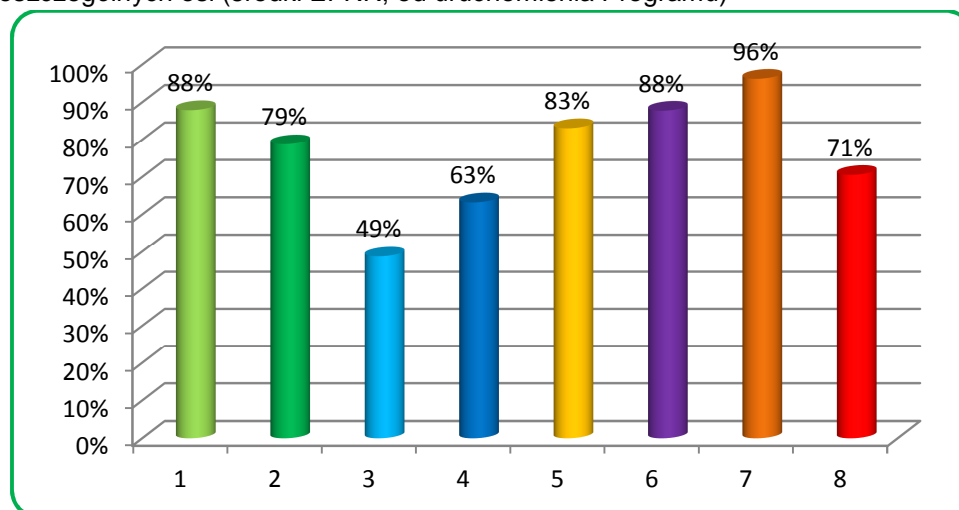

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Umowy/decyzje o dofinansowaniu

Do 31 grudnia 2012 r. podpisano **1 448** umów/decyzji o dofinansowanie na łączną wartość **703 831 458,41 EUR** ze środków EFRR, co stanowi **81,57 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Podział na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

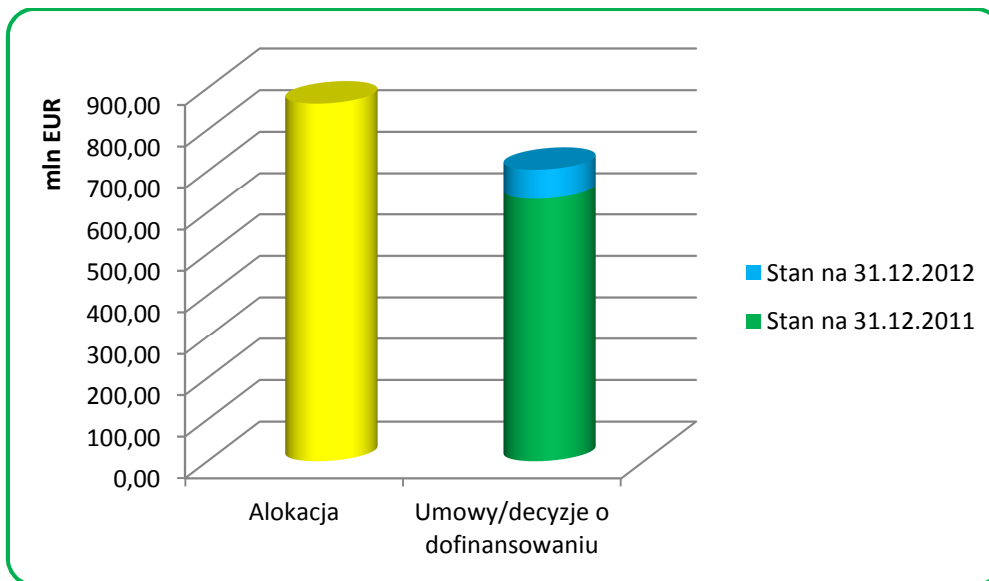
Wykres 3 Ujęcie procentowe wartości podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Poniższy wykres przedstawia postęp wartościowy zakontraktowanych środków w Programie, w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

Wykres 4 Wartość podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie – przyrost od poprzedniego okresu sprawozdawczego w porównaniu do alokacji przeznaczanej na Program (dofinansowanie z EFRR w EUR)

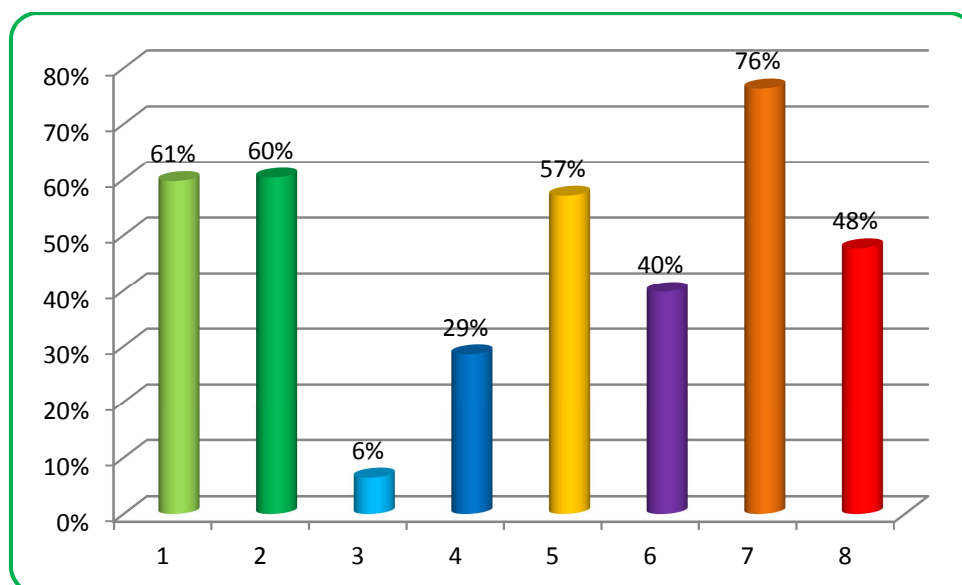

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Wnioski o płatność

Do 31 grudnia 2012 r. beneficjenci wykazali we wnioskach o płatność wydatki w wysokości **456 913 268,50 EUR** dofinansowania z EFRR, co stanowi **52,96 %** alokacji EFRR przeznaczanej na realizację Programu. Podział na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5 Ujęcie procentowe wartości wykazanych przez beneficjentów wydatków w zatwierdzonych wnioskach o płatność w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)

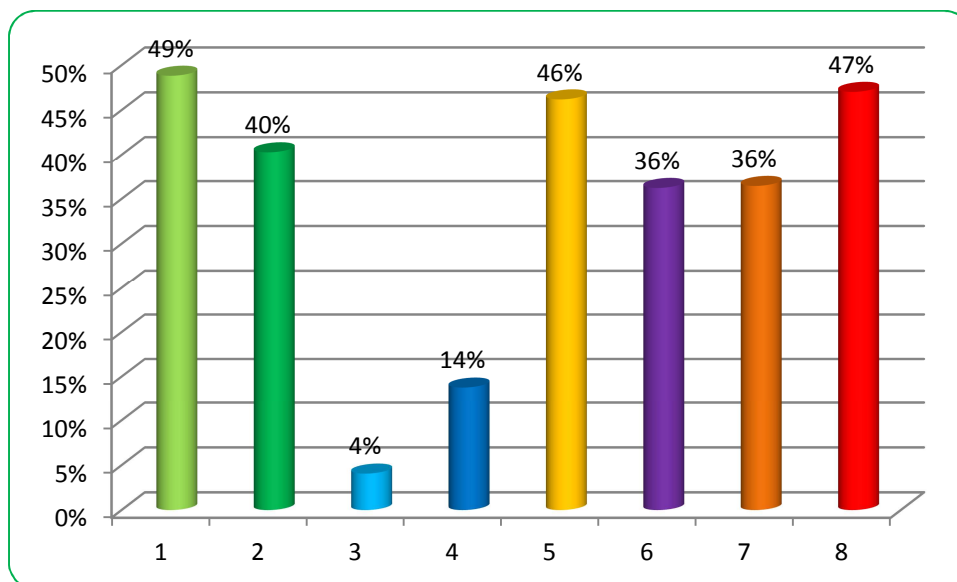

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Refundacja wydatków

Płatności EFRR w formie refundacji¹ przekazane na rzecz beneficjentów od uruchomienia programu na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiły **338 429 741,64 EUR** z EFRR, co stanowi **39,22 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Podział na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6 Ujęcie procentowe wartości płatności w formie refundacji przekazanych na rzecz beneficjentów w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)

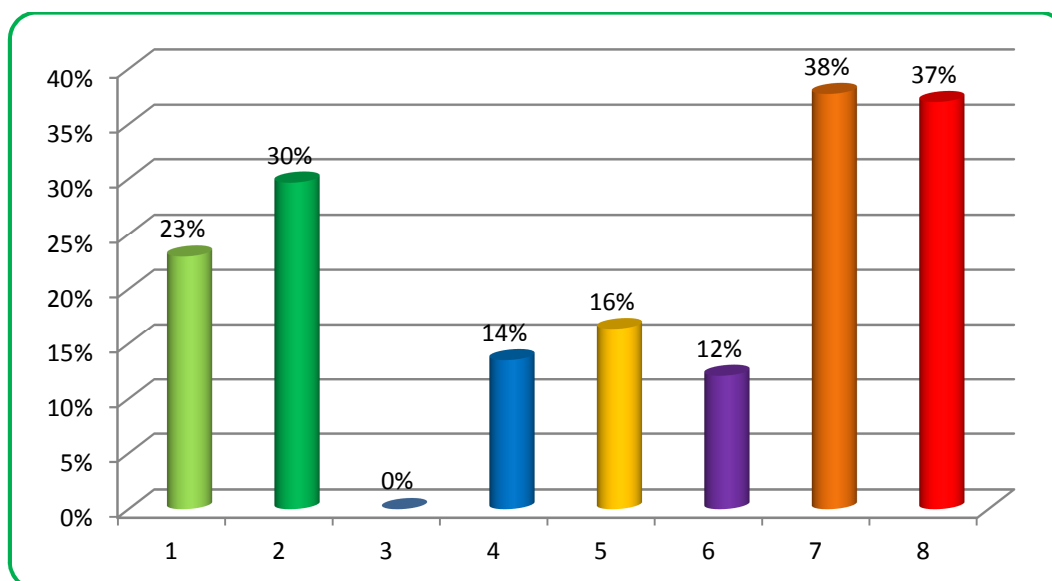

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Projekty zakończone

Do 31 grudnia 2012 r. zostało zakończonych² **771** projektów, ogólna wartość dofinansowania z EFRR wynosi **193 494 005,35 EUR**, co stanowi **22,43 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Podział na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7 Ujęcie procentowe wartości zakończonych projektów w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)

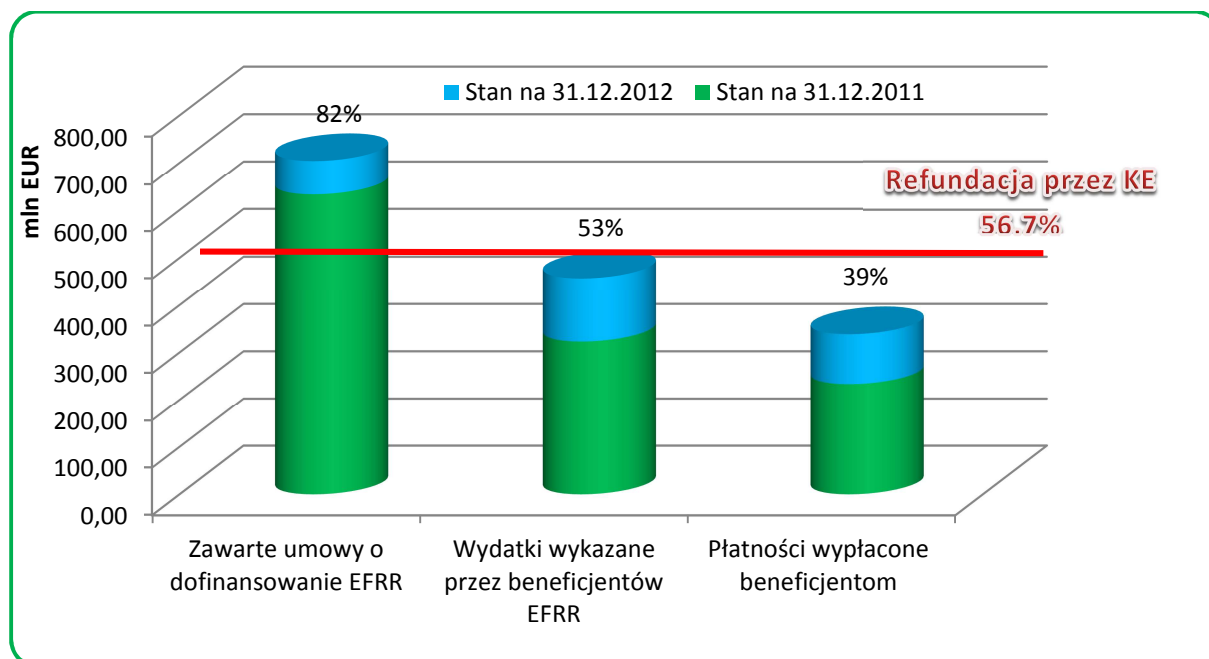

¹ Dane odnoszą się do wartości zrefundowanych wydatków – wykonanych przelewów. Nie obejmują wypłaconych zaliczek oraz nie uwzględniają kwot zwróconych przez beneficjentów.

² Dla celów sprawozdawczych przyjęto, że projekt zakończony to taki, który ma zatwierdzony wniosek o płatność końcową.

Podsumowanie Programu

Wykres 8 Ujęcie procentowe wartości zawartych umów, wydatków wykazanych przez beneficjentów oraz płatności wypłaconych beneficjentom w stosunku do całej alokacji (środki EFRR od uruchomienia Programu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

II Wskaźniki finansowe

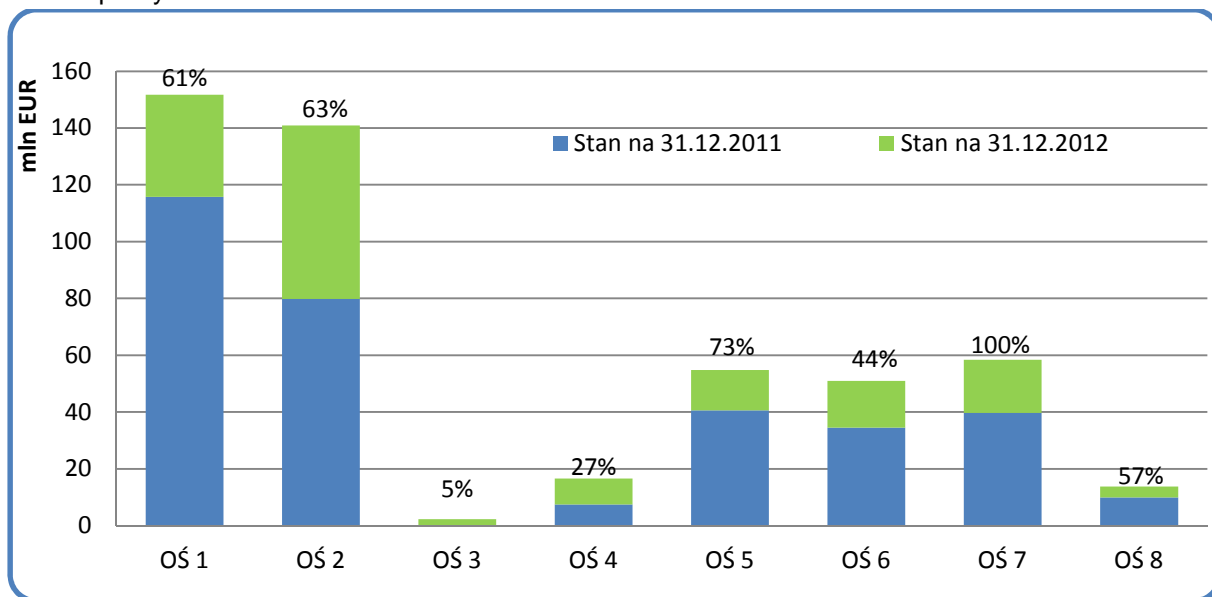
Jak wynika z danych najwyższy poziom alokacji został osiągnięty w 7. Osi Priorytetowej, gdzie od uruchomienia Programu do końca 2012 r. zakontraktowano 96% środków z EFRR. Z kolei największy postęp odnotowano w 4. i 6. Osi Priorytetowej. Szczególne znaczenie ma jednak progres w realizacji 4. Osi Priorytetowej, w ramach której na koniec 2011 r. zakontraktowano zaledwie 30% środków z EFRR, natomiast obecnie, jest to już 63% środków. W przypadku 6. Osi Priorytetowej obecny poziom wykorzystania alokacji wzrósł w ciągu 2012 r. z 60 do 88% na koniec okresu sprawozdawczego. Postęp ten był bezpośrednim efektem umów podpisanych w wyniku rozstrzygnięcia konkursów ogłoszonych jeszcze w 2011 r.

IZ RPO WZ nie dostrzega zagrożeń dla realizacji poszczególnych osi priorytetowych. Szczegółowa analiza postępów w realizacji priorytetów RPO WZ została zamieszczona w Sprawozdaniu w rozdziale 3. *Realizacja w podziale na priorytety*.

Stan finansowego zaawansowania programu obrazuje także wielkość certyfikacji środków przez KE oraz spełnienie zasady N+3/N+2. Dla RPO WZ niezbędny poziom certyfikacji do spełnienia zasady N+3 dla roku 2009 wyniósł 23,91% (50 354 868 EUR) i w 2012 r. został zrealizowany w 100%. W 2013 r., aby spełnić zasadę N+3 dla 2010 roku, IZ RPO WZ powinna certyfikować środki na poziomie 40,19% (84 651 069 EUR) i prognozuje się, że cel ten również zostanie zrealizowany w 100%. Natomiast w przypadku zasady N+2 dla 2011 cel wynosi 57,08% (120 206 616 EUR) i na koniec okresu sprawozdawczego prognozuje się jego realizację na poziomie 99,39%.

Łącznie, od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego, w ramach RPO WZ wykorzystano refundację na poziomie 56,73%. Stan zaawansowania poszczególnych osi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9 Refundacja środków z EFRR przez KE w EUR³ - poziom wykorzystania alokacji) w podziale na osie priorytetowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13

III Nabory w ramach RPO WZ

RPO WZ jest realizowane poprzez 3 tryby naboru wniosków o dofinansowanie: konkursowy, indywidualny i systemowy. W 2012 r. IZ RPO WZ ogłosiła 6 konkursów, na które przeznaczyła łącznie alokację z EFRR w wysokości 29 120 289,01 EUR, 3 nabory dla projektów indywidualnych z alokacją EFRR na poziomie 10 534 685,61 EUE oraz 1 nabór systemowy z kwotą alokacji EFRR w wysokości 244 092,95 EUR. Wykaz ogłoszonych naborów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 3 Ogłoszone nabory w poszczególnych trybach w 2012 r.

Oś	Działanie/poddziałanie	Alokacja EFRR (EUR)	Data rozpoczęcia naboru
TRYB KONKURSOWY			
1	1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie	7 810 974,42	15.03.2012
	1.2.2. Infrastruktura B+R	2 929 115,41	15.11.2012
	1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	73 227,89	14.05.2012
3	3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	16 354 227,69	14.02.2012
5	5.1.1. Infrastruktura turystyki	976 371,80	29.10.2012
6	6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	976 371,80	29.10.2012
TRYB INDYWIDUALNY			
1	1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat C	1 155 340,75	21.05.2012
2	2.1.4. Wzmocnienie lokalnego portu lotniczego w Zegrzu Pomorskim	8 769 112,48	27.11.2012
3	2.1.6. Zintegrowany system transportu publicznego	610 232,38	13.08.2012

³ Wartość wg rzeczywistych kursów zatwierdzania wydatków przez KE

TRYB SYSTEMOWY			
1	1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	244 092,95	14.05.2012

Źródło: opracowanie własne, zgodnie z ogłoszeniami o naborach zamieszczonymi na www.rpo.pl

Łącznie od uruchomienia Programu, w ramach osi 1-7, przeprowadzono 60 naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym, na które przeznaczono ponad 350 mln EUR ze środków EFRR. Podział naborów wg osi priorytetowych w okresie sprawozdawczym oraz narastająco przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Ogłoszone nabory w trybie konkursowym w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na osie priorytetowe

Oś priorytetowa	Nabory w 2012		Nabory od uruchomienia Programu	
	Liczba	Wartość alokacji EFRR (EUR)	Liczba	Wartość alokacji EFRR (EUR)
Oś 1 - Gospodarka - Innowacje - Technologie ⁴	3	10 813 317,71	19	110 824 033,39
Oś 2 - Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	0	0	5	58 215 911,96
Oś 3 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego	1	67 000 000,00	2	30 755 711,78
Oś 4 - Infrastruktura ochrony środowiska	0	0	9	52 420 930,97
Oś 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja ⁵	1	4 000 000,00	8	32 536 736,48
Oś 6 - Rozwój funkcji metropolitalnych ⁶	1	4 000 000,00	10	54 324 772,02
Oś 7 - Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	0	0	7	19 649 358,00

Źródło: Opracowanie własne

IV Projekty indywidualne

W ramach RPO WZ realizowanych jest **75** projektów kluczowych, na które przeznaczono **246,61 mln EUR** szacowanej wartości dofinansowania z EFRR wg zatwierdzonej Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych. Do końca okresu sprawozdawczego złożono i zatwierdzono **73** wnioski o dofinansowanie na wartość dofinansowania z EFRR równą **247,06 mln EUR**, z czego podpisano **68** umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości **218,8 mln EUR**. Do podpisania pozostały umowy w ramach projektów:

- *Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Piotra i Pawła w ramach poprawy dostępności terenów inwestycyjnych w Policach;*
- *Polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie ulic Różana - Lniana w Koszalinie;*

⁴ Nie uwzględniono naboru związanego z Inicjatywą JEREMIE. W ramach poddziałania 1.1.1 połączono schemat A i B w jeden konkurs.

⁵ Nie uwzględniono naboru związanego z Inicjatywą JESSICA

⁶ Nie uwzględniono naboru związanego z Inicjatywą JESSICA

- Wzmocnienie potencjału transportowego Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Szczecinku poprzez zakup nowych autobusów;
- Odbudowa i modernizacja przystani żeglarskiej w Lubczynie – Gmina Goleniów;
- Remont nabrzeża wschodniego Portu Jachtowego Mariny „Pogoń” stanowiącego element infrastruktury Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego.

Dla n/w projektów, do końca okresu sprawozdawczego, nie zostały złożone wnioski o dofinansowanie:

- Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina;
- Modernizacja skrzydła północnego Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie.

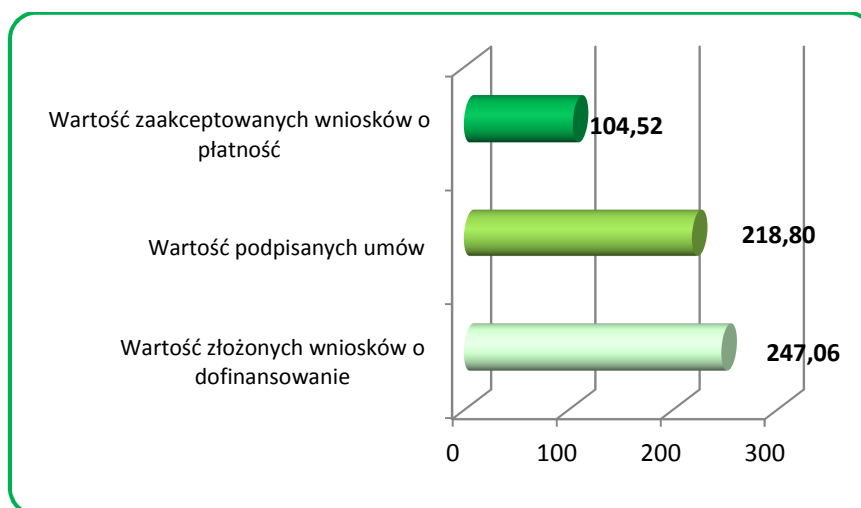
Poniżej zbiorcza informacja dot. realizacji projektów kluczowych od uruchomienia Programu do końca 2012 r. oraz w podziale na priorytety.

Tabela 5 Postęp wdrażania projektów kluczowych realizowanych w ramach RPO WZ w podziale na priorytety (w mln EUR)

Oś priorytetowa	Lista podstawowa projektów indywidualnych		Podpisane umowy o dofinansowanie		Projekty indywidualne, dla których nie podpisano umów	
	Liczba projektów	Szacowana wartość dofinansowania UE (mln EUR)	Liczba projektów	Wartość dofinansowania UE (mln EUR)	Liczba projektów	Szacowana wartość dofinansowania UE (mln EUR)
oś 1	20	60,69	18	55,76	2	1,58
oś 2	13	61,06	11	48,56	2	9,38
oś 3	8	9,59	8	9,51	0	0,00
oś 5	10	23,88	10	21,10	0	0,00
oś 6	15	47,52	12	42,41	3	2,60
oś 7	9	43,88	9	41,44	0	0,00

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 20 Realizacja projektów indywidualnych (dofinansowanie z EFRR mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne

Przyczyny opóźnień w przygotowaniu projektu dla wyżej wymienionych projektów

„Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina” wartość dofinansowania projektu, wg ILPI, wynosi **8,77 mln EUR**. W 2011 r. Beneficjent zwrócił się z prośbą o zmianę sposobu realizacji przedmiotowego projektu polegającą na znacznej modyfikacji zakresu rzeczowego. Zakres zmian zaproponowany przez Beneficjenta wymagał wszczęcia procedury renegocjacji RPO WZ 2007 - 2013

z KE oraz aktualizacji zapisów dokumentacji aplikacyjnej. Dnia 23 stycznia 2012 r. Beneficjent otrzymał z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego pismo zawierające informację, iż KE zgodziła się na dofinansowanie pierwszego etapu projektu pod warunkiem zagwarantowania realizacji drugiego etapu w następnej perspektywie finansowej.

Beneficjent, po analizie możliwości spełnienia warunków wyszczególnionych w piśmie, podjął szereg działań zmierzających do spełnienia wymagań warunkujących przyznanie dofinansowania dla I etapu projektu w ramach RPO WZ 2007-2013;

1. Wystąpił z pismem do czterech przewoźników wykonujących obecnie lotnicze połączenia pasażerskie na liniach krajowych z propozycją otwarcia połączenia do Warszawy z przyszłego lotniska w Zegrzu Pomorskim i z prośbą przedstawienia projektu umowy regulującej ustanowienie takiego połączenia.
2. Wystąpił z pismem do Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej o przyspieszenie wydania Rozporządzenia dla lotnisk publicznych o ograniczonej certyfikacji i o określenie minimalnych wymogów dla nich.
3. W efekcie własnych analiz i roboczych konsultacji zewnętrznych związanych z przewidywanymi wymogami dla lotniska publicznego o ograniczonej certyfikacji i kosztami realizacji pierwszego etapu projektu wystąpił z pismem do Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, który przygotowuje przedmiotowe Rozporządzenie dla MTBiGM o przyspieszenie przygotowania Rozporządzenia oraz przedstawiono listę konkretnych postulatów zmierzających do ograniczenia kosztów realizacji I etapu projektu.

W maju 2012 r. Urząd Lotnictwa Cywilnego podał do publicznej wiadomości dwa projekty Rozporządzeń:

- do art. 59a ust. 6 ustawy Prawo Lotnicze rozporządzenia Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla lotnisk użytku publicznego, dla których została wydana decyzja o ograniczonej certyfikacji;
- do art. 83 ust. 1 ustawy Prawo Lotnicze projekt rozporządzenia Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków eksploatacji lotnisk.

Po przeanalizowaniu w/w projektów aktów prawnych Beneficjent przystąpił do realizacji zadania dostosowania posiadanego studium wykonalności dla projektu do etapowej realizacji przedsięwzięcia. Po dostosowaniu studium wykonalności do nowej koncepcji dalszym krokiem było zlecenie opracowania dokumentacji technicznej oraz innej dokumentacji niezbędnej do otrzymania zezwolenia Prezesa ULC na założenie lotniska oraz Zezwolenia Wojewody na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

W związku z przedłużającym się oczekiwaniem na wydanie Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie wymagań technicznych i eksploatacyjnych dla lotnisk użytku publicznego, dla których została wydana decyzja o ograniczonej certyfikacji, jedynym wyjściem dla Stowarzyszenia było podjęcie decyzji o zmianie sposobu planowanej realizacji I etapu inwestycji na formułę „zaprojektuj i wybuduj”, w której dokumentacja budowlana oraz wymagane pozwolenia administracyjne składane są w terminie późniejszym, gdyż tylko taka formuła daje szansę na złożenie wniosku o dofinansowanie w wymaganym terminie. W związku z powyższym Beneficjent wystąpił pismem z dnia 04.10.2012 roku do Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego ze stosownym wnioskiem. Zarząd Województwa zaakceptował termin złożenia wniosku o dofinansowanie z dnia 31 lipca 2012 na dzień 31 grudnia 2012 r.

Modernizacja skrzydła północnego Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie wartość dofinansowania projektu, wg ILPI, wynosi **1,50 mln EUR**. Planowaną datą złożenia wniosku o dofinansowanie był 10 sierpnia 2012 r.. Na etapie wykonania projektu koncepcyjnego ponownie została oszacowana kwota niezbędna do realizacji projektu. Koszt I etapu zamierzenia inwestycyjnego wynosi **3,71 mln EUR** brutto. Według szacunkowego kosztorysu inwestorskiego wartość robót budowlanych I etapu inwestycji wynosi **3,46 mln EUR** brutto, natomiast prace przygotowawcze, zarządzanie projektem, doradztwo oraz promocja projektu **0,24 mln EUR** brutto. Do zamknięcia montażu finansowego brakowało Beneficjentowi kwoty **1,22 mln EUR**. W związku z powyższym Beneficjent zwrócił się do Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z prośbą o zwiększenie dofinansowania o **1,22 mln EUR a następnie o przesunięcie** terminu złożenia dokumentacji

aplikacyjnej na 31 stycznia 2013 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego wyraził zgodę na powyższe zmiany odpowiednio w październiku oraz listopadzie 2012 r.

Zakończone projekty Indywidualne (wg zatwierdzonych wniosków o płatność końcową):

1. Projekt pn. *Rozwój Parku Technologicznego w Koszalinie* realizowany przez Park Technologiczny;
2. Projekt pn. *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością;
3. Projekt pn. *Budowa komunikacji pomiędzy terenami Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii w Stargardzie Szczecińskim a krajowym systemem dróg wraz z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Gminę Miasto Stargard Szczeciński;
4. Projekt pn. *Budowa infrastruktury drogowej dla terenów przemysłowych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Gminę Miasto Stargard Szczeciński;
5. Projekt pn. *Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu – etap II* realizowany przez Gminę Miasto Kołobrzeg.
6. Projekt pn. *Modernizacja budynku Książnicy Pomorskiej przy ul. Dworcowej - Muzeum Literatury* realizowany przez Książnicę Pomorską im. Stanisława Staszica;
7. Projekt pn. *Podniesienie atrakcyjności historycznej XIV-wiecznego kościoła pw. św. Jana Ewangelisty w Szczecinie, jako unikatowego zabytku na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego* realizowany przez Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Jana Ewangelisty;
8. Projekt pn. *Regionalne Centrum Sportu – zagospodarowanie terenów sportowych przy ul. Śliwińskiego w Kołobrzegu* realizowany przez Gminę Miasto Kołobrzeg;
9. Projekt pn. *Kompleksowa poprawa dostępności i jakości usług medycznych dla matki i dziecka – zmiana funkcji Pawilonu 2B – Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład opieki Zdrowotnej „ZDROJE” w Szczecinie* realizowany przez Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje”;
10. Projekt pn. *Modernizacja Szpitala Wojewódzkiego im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie* realizowany przez Szpital Wojewódzki im. Mikołaja Kopernika w Koszalinie;
11. Projekt pn. *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości* realizowany przez Powiat Szczecinecki;

V Rozkład projektów (Grupy docelowe)

Wsparcie według działów gospodarki

Od uruchomienia Programu najwięcej projektów było realizowanych w ramach następujących działów gospodarki: 06 *nieokreślony przemysł wytwórczy* – 290 umów, 22 *inne niewyszczególnione usługi* – 281 umów, 19 *działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego* – 145 umów oraz 13 *handel hurtowy i detaliczny* – 111 umów. Duże grupy projektów były też realizowane w ramach działów gospodarki: 12 *budownictwo* – 97 umów, 18 *edukacja* – 63 umowy, 21 *działalność związana ze środowiskiem naturalnym* – 60 umów oraz w ramach działu gospodarki 14 *hotele i restauracje* – 43 umowy. Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w podziale na poszczególne działy gospodarki w ramach RPO WZ przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w podziale na poszczególne działy gospodarki (EUR)

Dział gospodarki	EFRR w EUR
22 Inne niewyszczególnione usługi	94 407 723,05
06 Nieokreślony przemysł wytwórczy	55 080 180,66
19 Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego	45 974 951,09
11 Transport	31 980 497,78

15 Pośrednictwo finansowe	27 249 005,93
18 Edukacja	25 604 307,18
17 Administracja publiczna	23 726 677,73
21 Działalność związana ze środowiskiem naturalnym	23 061 026,12
08 Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła	22 168 522,38
16 Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej	16 776 226,98
12 Budownictwo	10 860 811,31
10 Poczta i telekomunikacja	10 393 447,78
09 Pobór, uzdatnianie i rozprowadzanie wody	5 433 968,63
03 Produkcja produktów żywnościowych i napojów	4 610 378,90
13 Handel hurtowy i detaliczny	4 547 550,52
14 Hotele i restauracje	3 143 790,39
05 Wytwarzanie urządzeń transportowych	1 153 309,22
07 Górnictwo i kopalnictwo surowców energetycznych	1 045 766,52
04 Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych	707 442,47
20 Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne	289 363,16
01 Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	85 124,48

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Lista działów gospodarki zawarta w tabeli 4 załącznika II Rozporządzenia 1828/2006 zawiera dwa kody, które obejmują szereg rodzajów działalności gospodarczej tj.: 06 nieokreślony przemysł wytwórczy, 22 Inne niewyszczególnione usługi. Ponieważ w znacznej części projektów, realizowanych w ramach RPO WZ, przypisane zostały te właśnie działy gospodarki, Instytucja Zarządzająca RPO WZ przyporządkowała do nich kody PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności), aby zaprezentować szczegółowo rodzaje wspieranych działalności.

Podsumowanie ilościowo-wartościowe projektów realizowanych w ramach działów 06 nieokreślony przemysł wytwórczy oraz 22 Inne niewyszczególnione usługi przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7 Projekty realizowane w ramach 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi”⁷

Nazwa kodu PKD	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Działalność profesjonalna i techniczna	72	5 128 810,48
Inne usługi oparte na wiedzy	19	3 985 158,23
Obsługa rynku nieruchomości	13	1 963 861,53
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność w zakresie informacji	33	1 827 100,61
Pozostała działalność usługowa	18	1 564 659,25
Przetwórstwo przemysłowe	1	901 485,81
Finanse i ubezpieczenia	1	207 396,01
Działalność związana z wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz wodę oraz gospodarowanie ściekami i odpadami	1	158 887,46
Inne przetwórstwo przemysłowe	6	103 000,55
Handel	1	59 490,40

⁷ W zestawieniu przedstawiono tylko tych beneficjentów, których można podzielić wg PKD 2007

Przemysł metalurgiczny i metalowy	2	54 770,31
Edukacja	1	9 763,72
Budownictwo	3	7 923,52
Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego (z wyłączeniem statków powietrznych i statków kosmicznych) i urządzeń elektrycznych	2	5 425,58
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	2 178,01
Usługi hotelarskie i gastronomiczne	2	2 068,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Tabela 8 Projekty realizowane w ramach 06 działu gospodarki „Nieokreślony przemysł wytwórczy”⁸

Nazwa kodu PKD	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	46	11 516 982,47
Przemysł metalurgiczny i metalowy	58	11 027 500,34
Przemysł mineralny	31	7 289 237,81
Produkcja maszyn, urządzeń, pojazdów, sprzętu transportowego (z wyłączeniem statków powietrznych i statków kosmicznych) i urządzeń elektrycznych	37	6 542 162,45
Przemysł drzewno-papierniczy	34	6 150 455,76
Inne przetwórstwo przemysłowe	32	4 849 414,38
Działalność wydawnicza	8	2 290 261,03
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	13	1 905 745,29
Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność w zakresie informacji	5	1 123 401,51
Działalność związana z produkcją filmów, nagrań video, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz nadawanie programów radiowych i telewizyjnych	5	652 565,85
Budownictwo	4	463 988,49
Handel	2	458 576,35
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	3	446 945,82
Działalność profesjonalna i techniczna	2	144 807,64
Przetwórstwo przemysłowe	2	100 297,79
Produkcja sprzętu medycznego i dentystycznego	3	97 247,11
Przemysł paliwowy	1	6 077,91

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Rozkład projektów według rodzajów beneficjentów

RPO WZ oferuje bezpośrednie wsparcie dla wszystkich typów beneficjentów wpisujących się w zakres tematyczny odpowiednich osi priorytetowych. Szczegółowa analiza grup docelowych pod kątem typu beneficjentów aplikujących o środki w ramach RPO WZ od uruchomienia Programu wykazała, że najbardziej aktywni na tym polu byli przedsiębiorcy, którzy podpisali w sumie **994** umowy. Kolejno najaktywniejsze były jednostki samorządu terytorialnego – **346** umowy. Wartość

⁸ W zestawieniu przedstawiono tylko tych beneficjentów, których można podzielić wg PKD 2007

dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów według typów beneficjentów aplikujących o środki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów według typów beneficjentów⁹

Typ beneficjenta	Liczba podpisanych umów	Wartość EFRR (EUR)
przedsiębiorca lub przedsiębiorstwo	994	140 628 441,48
jednostka samorządu terytorialnego	346	327 132 225,43
szkoła wyższa	24	28 217 672,86
spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa, TBS	20	2 820 910,05
operator komunikacji zbiorowej	11	32 551 680,66
zakład opieki zdrowotnej działający w publicznym systemie ochrony zdrowia	11	33 925 791,84
kościół lub związek wyznaniowy lub osoba prawna kościołów i związków wyznaniowych	9	4 005 464,81
instytucja kultury	6	15 309 825,98
jednostka sektora finansów publicznych	6	19 029 998,49
fundacja, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa	5	5 332 533,98
jednostka organizacyjna jst	4	7 401 000,89
instytucje otoczenia biznesu	3	158 975,51
administracja rządowa	3	3 760 656,50
PGL Lasy Państwowe lub jego jednostka organizacyjna	1	23 691,00
inny nie wymieniony na liście	1	1 451 070,31
zarządca infrastruktury transportowej	1	3 593 367,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Rozkład terytorialny udzielonego wsparcia

Najwięcej projektów w ramach RPO WZ jest zlokalizowanych w największych ośrodkach miejskich województwa tj. w Szczecinie (539 projektów), Koszalinie (99) i Stargardzie Szczecińskim (56). Łączna wartość dofinansowania z EFRR tych projektów wynosi 320 127 833,59 EUR, a więc aż 51% środków EFRR zaangażowanych w projekty. Rozkład projektów wg miejsca realizacji, w podziale na gminy przedstawia mapa 1¹⁰.

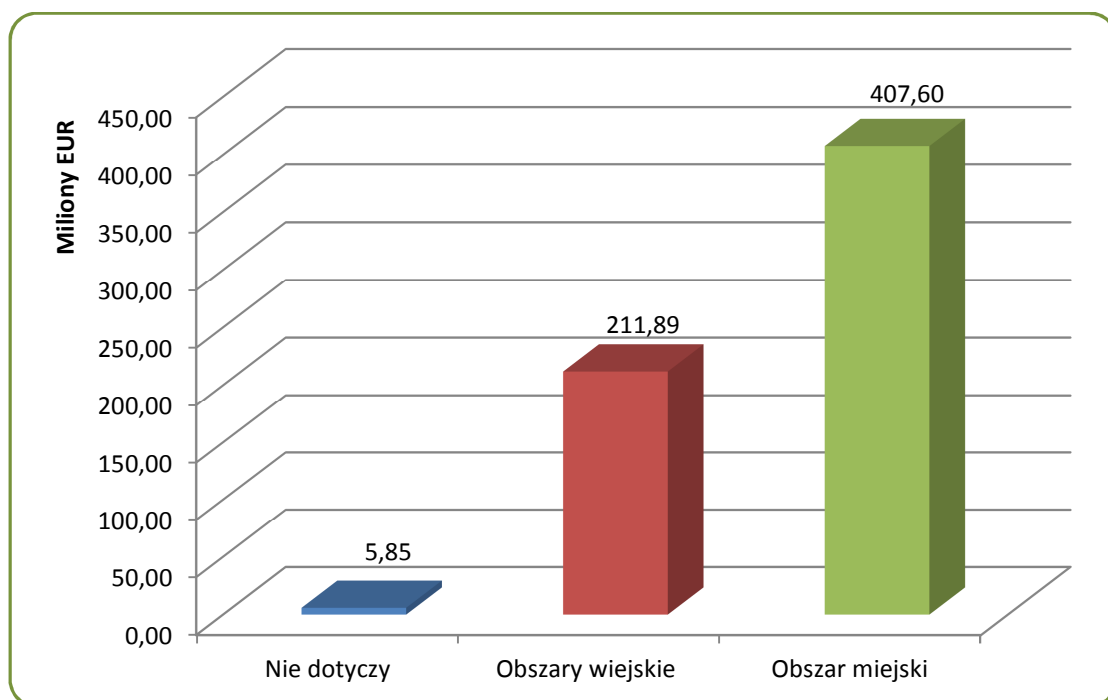
Na wszystkich obszarach miejskich województwa są realizowane 952 projekty o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 407 603 225,69 EUR (65,2% zakontraktowanych środków), natomiast na obszary wiejskie, poprzez 335 projektów, skierowano 211 885 102,14 EUR z EFRR (33,9% zakontraktowanych środków).

Podział wsparcia udzielonego ze środków EFRR na obszary miejskie i wiejskie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11 Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR w podziale obszar miejski i wiejski (EUR)

⁹ Bez Inicjatyw Wspólnotowych JEREMIE i JESSICA.

¹⁰ W przypadkach, gdy w projekcie nie zostało określone miejsce realizacji (tzw. projekty niestacjonarne), przypisano je do odpowiednich gmin wg siedziby beneficjenta.

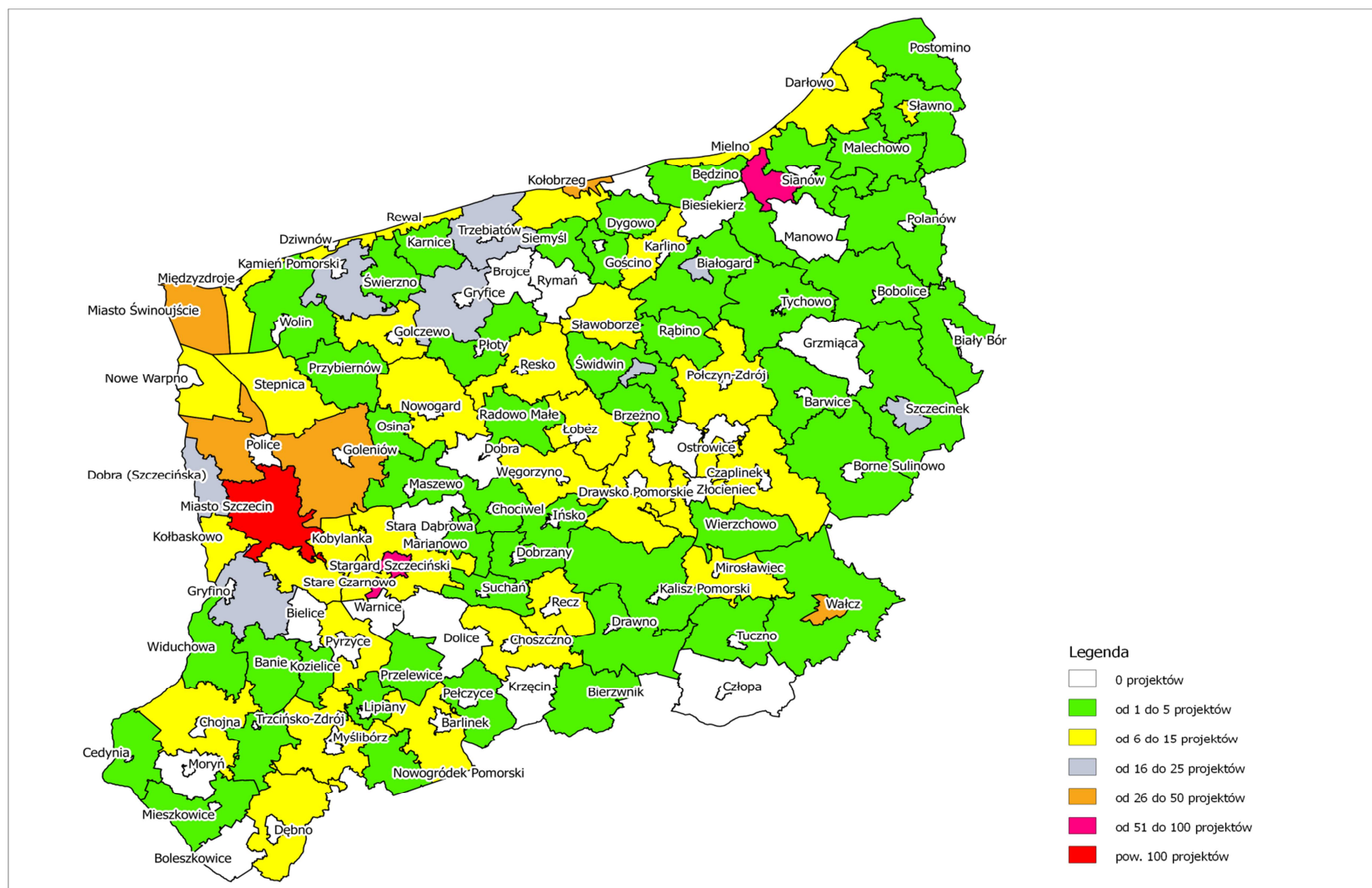

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 2007-13

Na obszarze gmin o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej jest realizowanych 75 projektów z dofinansowaniem z EFRR w wysokości 28 792 914,90 EUR, co stanowi niespełna 5% środków UE zaangażowanych w projekty. Ponadto 4 gminy wymienione w załączniku nr 6 do RPO WZ (Bielice, Grzmiąca, Moryń i Warnice) to tzw. „białe plamy”, co oznacza, że na ich obszarze nie jest realizowany żaden projekt.

Zestawienie ilościowo-wartościowe projektów zlokalizowanych na terenach gmin z załącznika nr 6 do RPO WZ znajduje się w tabeli 10.

Mapa 1 Przestrzenny, ilościowy podział projektów realizowanych w ramach RPO WZ

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013 i Państwowego Zasobu Geodezyjnego

Tabela 10 Ilościowo-wartościowy rozkład projektów realizowanych na obszarach gmin o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej (załącznik nr 6 do RPO WZ)

Gmina	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Białogard - miasto	22	5 487 152,75
Pyrzyce	9	3 083 752,47
Chojna	7	3 714 910,15
Sianów	5	8 019 155,39
Białogard	4	2 594 783,39
Barwice	4	1 128 118,56
Szczecinek	4	684 923,23
Mieszkowice	4	384 505,97
Lipiany	3	179 767,50
Radowo Małe	2	1 335 266,51
Trzcińsko-Zdrój	2	717 166,45
Bierzwnik	2	421 128,92
Polanów	2	384 899,76
Przelewice	2	324 915,55
Przybiernów	2	118 826,82
Tychowo	1	213 641,47
Razem	75	28 792 914,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 2007-13

Rozkład projektów wg obszarów wsparcia

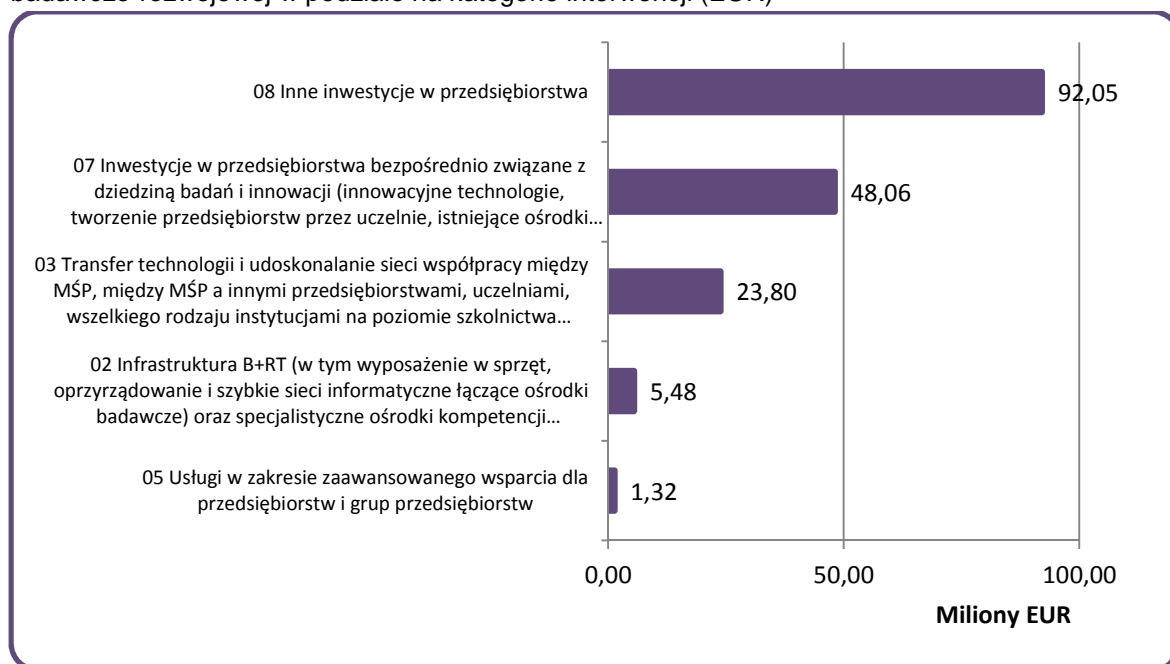
Przedsiębiorczość i B+RT

Do końca 2012 roku, w obszarze przedsiębiorczości i sfery B+R zostało podpisanych łącznie 983 umów, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 170 715 406,69 EUR.

Wsparcie zostało przeznaczone w sumie na 5 kategorii interwencji: 08 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwa* – 552 projekty, 05 *Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw* – 288 projektów, 07 *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)* – 129 projektów, 02 *Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych* – 7 projektów, 03 *Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, między MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami nauk* – 7 projektów.

Rozkład projektów w podziale na kategorie interwencji i łączną ich wartość dofinansowania z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze przedsiębiorczości oraz sfery badawczo-rozwojowej w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-13

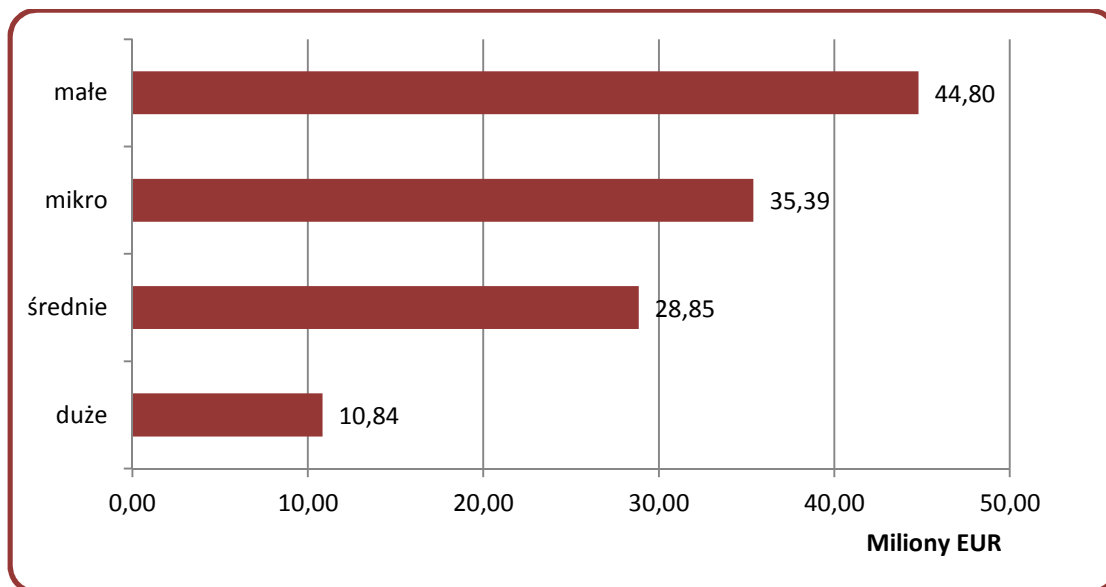
Tabela 11 Rozkład liczbowo-wartościowy projektów w obszarze przedsiębiorczości i B+R wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Poddziałanie RPO WZ	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR w EUR
1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie	129	48 060 525,53
1.1.2. Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	212	39 989 981,20
1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej	12	31 893 787,07
1.2.1. Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu	7	23 803 296,90
1.1.1. Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	328	20 167 370,01
1.2.2. Infrastruktura B+R	7	5 481 737,91
1.3.1. Specjalistyczne doradztwo dla MSP	135	670 390,78
1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	153	648 317,30
Suma końcowa	983	170 715 406,69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-13

W obszarze wsparcia Przedsiębiorczość i B+RT środki unijne pozyskały takie grupy beneficjentów: przedsiębiorcy, uczelnie wyższe, wspólnoty samorządowe oraz stowarzyszenie. Najaktywniejszą grupą byli przedsiębiorcy, a wśród nich mikro przedsiębiorcy, którzy zrealizowali w sumie **514** projektów, kolejno pod względem liczby podpisanych umów – małe przedsiębiorstwa – **281** podpisanych umów - przy najwyższym dofinansowaniu. Średnie przedsiębiorstwa podpisały łącznie **150** umów. **4** projekty zostały zrealizowane przez duże przedsiębiorstwa. Wartość otrzymanego dofinansowania z EFRR w ramach RPO WZ od uruchomienia Programu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 13 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w podziale na wielkość przedsiębiorstwa (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-13

Informacje o beneficjentach, którzy pozyskali środki na realizację projektów w ramach kategorii interwencji 02 *Infrastruktura B+RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych* przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12 Rozkład liczbowo-wartościowy projektów w zakresie kategorii interwencji 02 *Infrastruktura B+RT*, wg beneficjentów (EFRR w EUR)

Beneficjent	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR w EUR
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	1	147 943,21
Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum	1	311 380,65
Politechnika Koszalińska	1	352 590,34
Akademia Morska w Szczecinie	2	779 201,75
Uniwersytet Szczeciński	2	3 890 621,95
Suma końcowa:	7	5 481 737,91

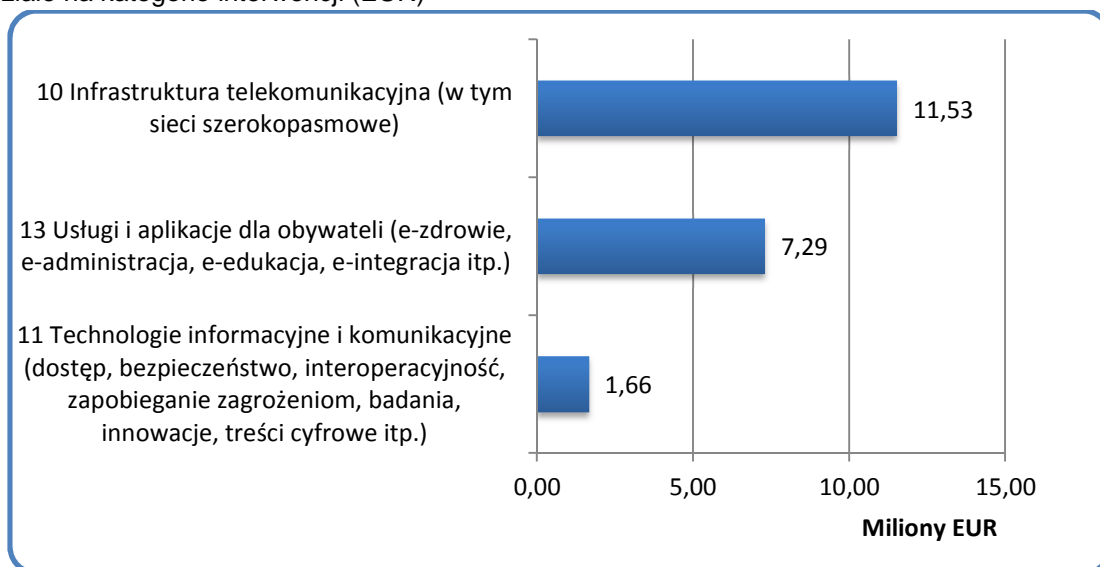
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-13

Spółeczeństwo informacyjne

Do końca okresu sprawozdawczego, w obszarze społeczeństwa informacyjnego zostało podpisanych łącznie 21 umów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 20 471 829,01 EUR. Wsparcie zostało przeznaczone na 3 kategorie interwencji: 10 *Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)* – 14 projektów; 13 *Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)* – 5 projektów; 11 *Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe, itp.)* – 2 projekty.

Rozkład projektów w podziale na kategorie interwencji i łączną ich wartość dofinansowania z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze społeczeństwa informacyjnego w podziale na kategorie interwencji (EUR)

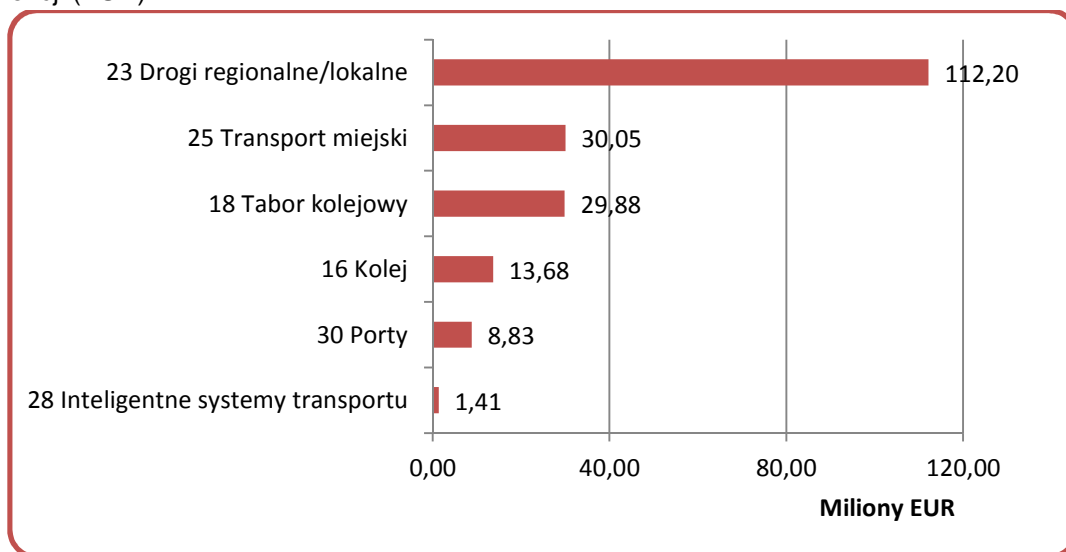
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-13

Transport¹¹

Do końca 2012 roku, w obszarze transportu zostało podpisanych **117** umów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 196 045 977,58 EUR.

Liczebność projektów w podziale na kategorie interwencji przedstawia się następująco: 23 Drogi regionalne/lokalne - 98 projektów; 25 Transport miejski - 12 projektów; 18 Tabor kolejowy - 1 projekt; 16 Kolej - 2 projekty; 30 Porty - 3 projekty; 28 Inteligentne systemy transportu - 1 projekt. Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR, uwzględniając poszczególne kategorie. Natomiast rozkład projektów w układzie działań i poddziałań RPO WZ przedstawia tabela 13.

Wykres 15 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze transportu w podziale na kategorie interwencji (EUR)

¹¹ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej (działanie 2.1) oraz 6 Rozwój funkcji metropolitalnych (działania 6.4 i 6.5)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Tabela 13 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów w obszarze transportu wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Działanie/Poddziałanie RPO WZ	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR w EUR
2.1.1 Regionalna infrastruktura drogowa	23	64 216 608,25
2.1.7 Regionalny transport kolejowy	3	43 562 147,14
2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	71	23 999 330,16
2.1.3 Drogi w miastach na prawach powiatów	4	23 984 196,32
6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	6	22 448 909,00
2.1.5 Wzmocnienie portów morskich i rzecznych	3	8 825 934,37
2.1.6 Zintegrowany system transportu publicznego	6	7 602 668,17
6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	1	1 406 184,18
SUMA	117	196 045 977,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

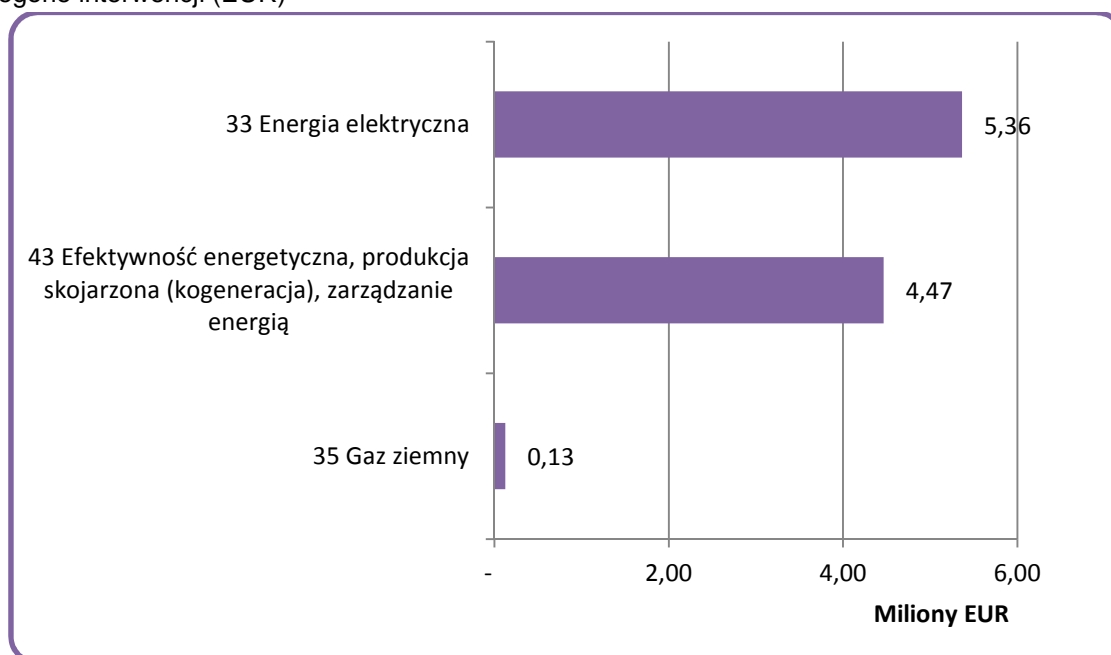
Energetyka

Do końca 2012 roku, w obszarze energetyki podpisano **11** umów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 9 956 542,20 EUR.

Liczebność projektów w podziale na kategorie interwencji przedstawia się następująco: *33 Energia elektryczna* - 6 projektów; *43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią* - 4 projekty; *35 Gaz ziemny* - 1 projekt.

Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR, uwzględniając poszczególne kategorie. Natomiast rozkład projektów w układzie działań i poddziałań RPO WZ przedstawia tabela 14.

Wykres 16 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze energetyki w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Tabela 14 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów w obszarze energetyki wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Działanie/Poddziałanie RPO WZ	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR w EUR
2.2.1. Sieci elektroenergetyczne	6	5 364 579,28
4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią	4	4 465 229,86
2.2.2. Sieci dystrybucji gazu ziemnego	1	126 733,06
Suma końcowa	11	9 956 542,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

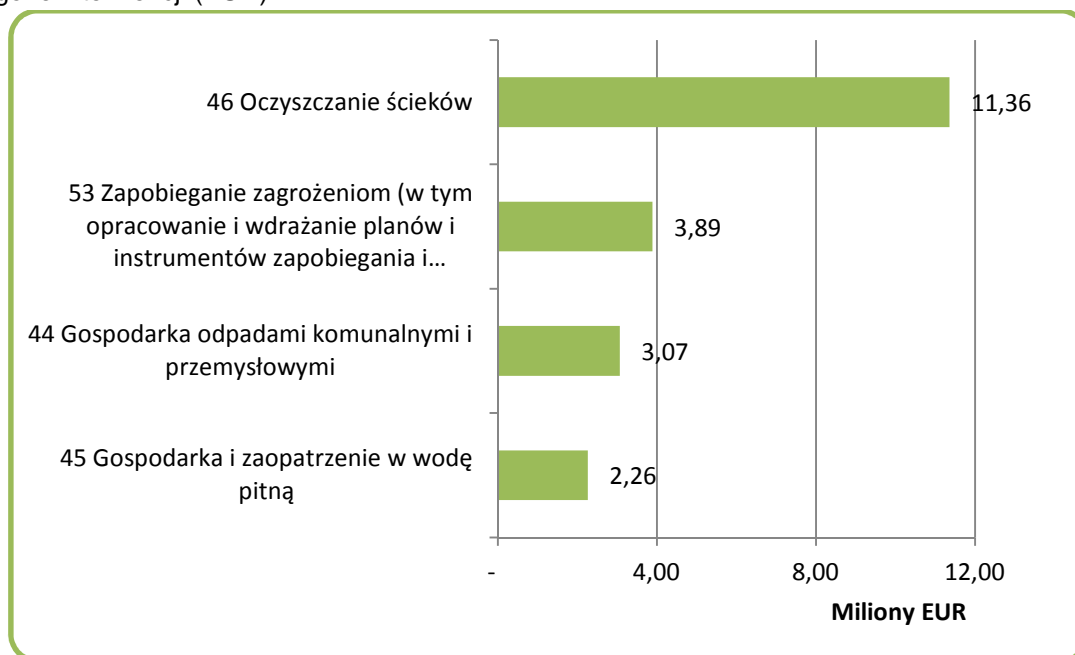
Środowisko

Do końca 2012 roku, w obszarze środowiska podpisano **49** umów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 20 573 393,87 EUR.

W podziale na kategorie interwencji, rozkład projektów przedstawia się następująco: 46 *Oczyszczanie ścieków* - 10 projektów; 53 *Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)* - 19 projektów; 44 *Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi* - 17 projektów; 45 *Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną* - 3 projekty.

Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR, uwzględniając poszczególne kategorie.

Wykres 17 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze środowisko w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

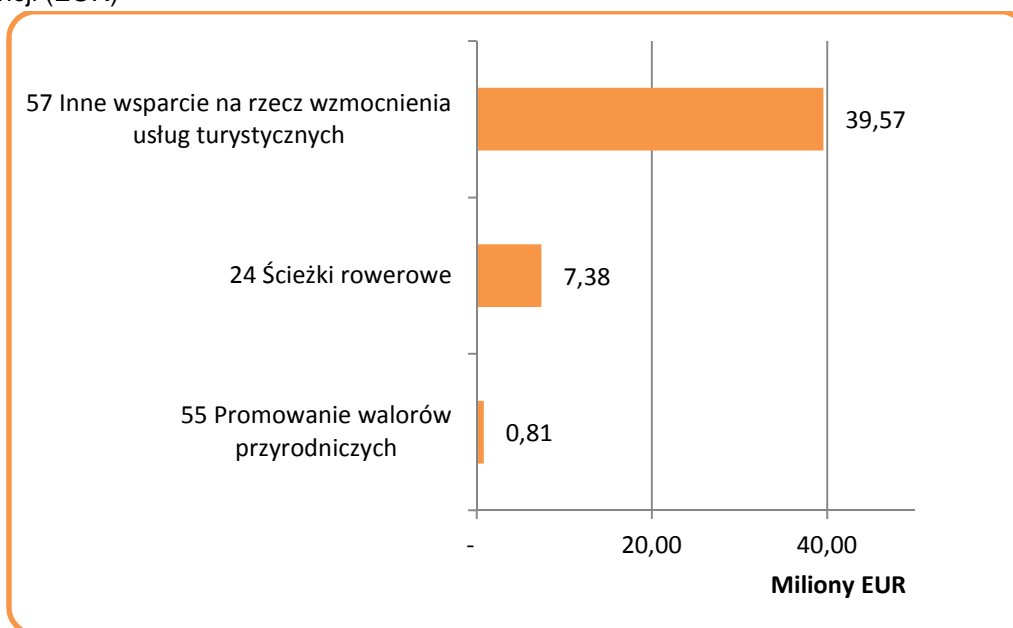
Turystyka

Do końca 2012 roku, w obszarze turystyki podpisano **63** umowy o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 47 765 175,16 EUR.

W podziale na kategorie interwencji, rozkład projektów przedstawia się następująco: 57 *Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych* - 50 projektów; 24 *Ścieżki rowerowe* - 12 projektów; 55 *Promowanie walorów przyrodniczych* - 1 projekt;

Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR, z uwzględnieniem ww. kategorii.

Wykres 18 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze turystyki w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

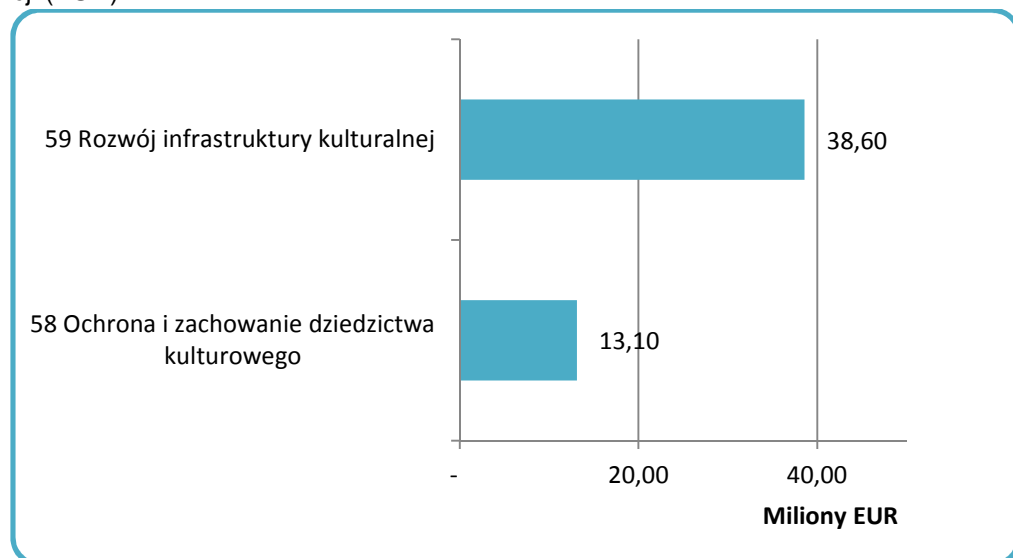
Kultura

Do końca 2012 roku, w obszarze kultury podpisano **45** umów o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 51 695 944,93 EUR.

Liczebność projektów w podziale na kategorie interwencji przedstawia się następująco: 58 Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego - 24 projekty; 59 Rozwój infrastruktury kulturalnej - 21 projektów.

Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR, z uwzględnieniem ww. kategorii.

Wykres 19 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze kultury w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

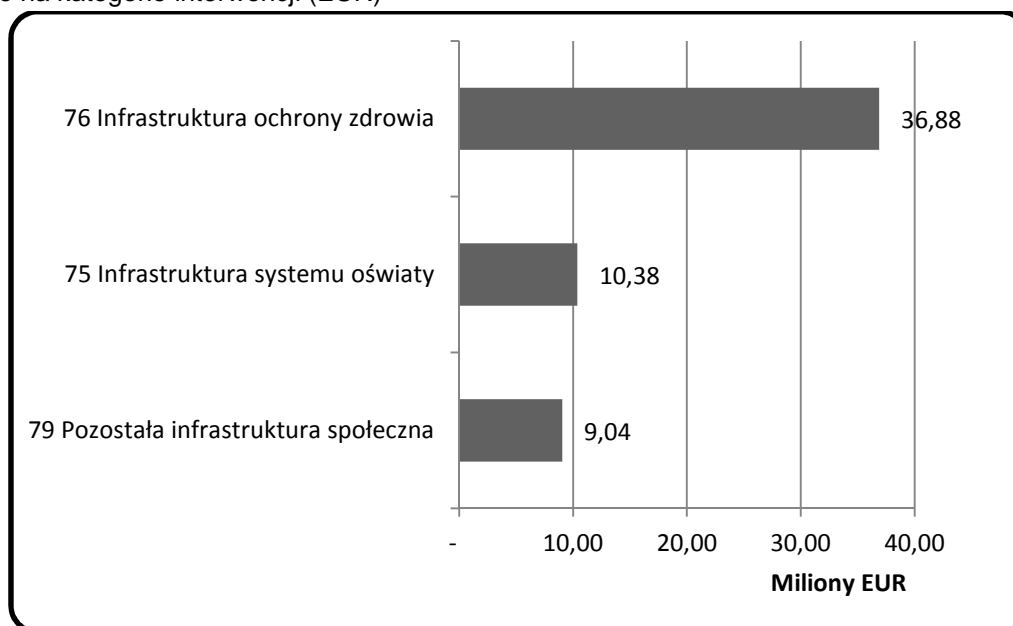
Infrastruktura społeczna

Do końca 2012 roku, w obszarze infrastruktury społecznej podpisano **63** umowy o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 56 303 230,88 EUR.

Liczebność projektów w podziale na kategorie interwencji przedstawia się następująco: 76 *Infrastruktura ochrony zdrowia* - 18 projektów; 75 *Infrastruktura systemu oświaty* - 32 projekty; 79 *Pozostała infrastruktura społeczna* - 13 projektów

Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR, z uwzględnieniem ww. kategorii. Natomiast rozkład projektów w układzie działań i poddziałań RPO WZ przedstawia tabela nr.....

Wykres 20 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze infrastruktury społecznej w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Tabela 15 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów w obszarze infrastruktury energetyki wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Działanie/Poddziałanie	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR w EUR
7.3.1. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia	6	35 347 715,12
7.2. Infrastruktura sportowa	11	5 311 588,25
7.1.2. Infrastruktura edukacyjna - szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	15	5 255 729,97
7.4. Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych	2	3 731 391,71
7.1.1. Infrastruktura edukacyjna - szkolnictwo wyższe	9	3 441 772,87
7.3.2. Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	12	1 532 889,13
7.1.2. Infrastruktura edukacyjna - szkolnictwo ponadgimnazjalne	7	1 031 451,19
7.1.3. Infrastruktura edukacyjna - szkolnictwo gimnazjalne	1	650 692,65
Suma końcowa	63	56 303 230,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Informacja na temat projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych (POIŚ, POIG, POKL, PO RYBY 2007-2013)

Tabela 16 Informacja na temat projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych (POIŚ, POIG, POKL)

Projekty realizowane w latach 2008-2012	POIŚ		POIG		POKL	
	Liczba projektów	Wartość projektów	Liczba projektów	Wartość projektów	Liczba projektów	Wartość projektów
1-9 - przedsiębiorczość i B+R	5	27 108 288,03	302	75 095 175,15		
10-15 - społeczeństwo informacyjne			202	19 660 738,53		
16-32 - transport	38	510 181 794,88				
33-43 energetyka	85	288 605 473,09				
44-54 - środowisko	203	290 075 666,06				
55-57 turystyka			7	7 319 859,40		
75-79 - infrastruktura społeczna	15	23 865 068,31				
62-74 kapitał ludzki					2 171	274 139 056,46
Razem:	346	1 139 836 290,37	511	102 075 773,08		
Projekty zakończone do dnia 31.12.2012 r.						
1-9 - przedsiębiorczość i B+R	1	6 523 024,40	100	16 623 212,11		
10-15 - społeczeństwo informacyjne			39	3 959 353,46		
16-32 - transport	3	7 220 324,13				
33-43 energetyka	9	37 570 168,38				
44-54 - środowisko	16	12 055 065,35				
55-57 turystyka						
75-79 - infrastruktura społeczna	11	12 161 085,24				
62-74 kapitał ludzki						
Razem:	40	75 529 667,49	139	20 582 565,57		

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Tabela 17 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów realizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego w ramach PO RYBY, wg formy prawnej beneficjenta (EFRR w EUR)

Forma prawna	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Instytucje rządowe	1	73 777,09
Związki wyznaniowe i kościoły	6	108 573,45
Wspólnicy spółki cywilnej	13	869 317,28
Organizacje pozarządowe	31	1 273 875,86
Przedsiębiorstwo	24	4 159 005,12
JST	67	4 238 328,28
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	125	4 788 967,21
Osoba fizyczna	383	5 211 708,59
Inne	50	5 321 901,37
Suma końcowa	700	26 045 454,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych od MRR na potrzeby przygotowania sprawozdania

Tabela 18 Informacja na temat projektów realizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego w ramach PROW w EUR (stan na 31.12.2012 r.)

Działanie	Złożone wnioski			Zawarte umowy/wydane decyzje			Zrealizowane płatności				
	liczba	wnioskowana kwota (zł)		liczba umów / decyzji	kwota umów / decyzji (zł)		liczba płatności	liczba operacji	liczba różnych benef.	wyplacona kwota (zł)	
		Ogółem	EFROW		Ogółem	EFROW				Ogółem	EFROW
OŚ I	7 637	219 000 501,33	165 734 059,15	4 306	121 971 702,06	91 610 779,59	108 137	14 598	6 006	142 674 438,71	107 052 691,46
Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie*	16	772 913,56	579 685,17	4	245 496,49	184 122,36					
Ułatwianie startu młodym rolnikom	872	15 249 707,09	11 437 280,32	651	11 508 982,62	8 631 736,97	647	647	647	11 429 652,41	8 572 239,31
Renty strukturalne**	856			528			99 979	9 831	1 832	43 429 044,65	32 571 681,10
Korzystanie z usług doradczych	1 704	1 181 536,81	886 152,61	332	221 743,80	166 307,85	179	176	131	58 553,27	43 914,93
Modernizacja gospodarstw rolnych	1 868	91 404 470,47	68 663 095,12	1 159	56 248 267,65	42 290 664,25	1 406	1 121	1 048	51 771 413,18	38 937 333,14
Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	110	75 993 562,63	56 995 171,98	45	32 230 396,70	24 172 797,52	47	28	22	12 470 777,44	9 353 083,07
Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	89	29 948 240,45	23 835 121,22	85	21 209 755,31	15 934 856,01	70	57	1	10 916 426,84	8 187 320,06
Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych oraz wprowadzenie odpowiednich działań zapobiegawczych	60	2 906 230,00	2 179 672,50	12	307 059,50	230 294,62	11	11	11	262 932,52	197 199,39
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	2 006	1 543 840,31	1 157 880,24	1 437	0,00	0,00	908	908	570	186 539,91	139 904,19
Wspieranie gospodarstw niskotowarowych - zobowiązania z lat 2004-2006							4 767	1 696	1 696	5 708 234,46	4 281 173,77
Grupy producentów rolnych**	56			53			123	123	48	6 440 864,04	4 768 842,50
OŚ II	131 239	129 952 398,13	103 961 918,50	122 814	180 454 843,53	144 363 874,83	153 114	133 685	32 034	268 280 529,96	214 624 322,27
Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania	113 161			108 534	87 416 610,63	69 933 288,50	107 090	106 599	22 722	86 136 162,14	68 908 832,34

Program rolnośrodowiskowy (płatności rolnośrodowiskowe)**	17 716	121 667 175,53	97 333 740,42	14 071	86 491 369,86	69 193 095,89	44 494	25 557	9 018	173 313 424,23	138 650 735,08
Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne**	351	3 761 612,71	3 009 290,17	199	2 312 659,03	1 850 127,22	1 524	1 524	289	7 057 140,37	5 645 712,28
Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzenie instrumentów zapobiegawczych	11	4 523 609,89	3 618 887,91	10	4 234 204,01	3 387 363,21	6	5	5	1 773 803,21	1 419 042,57
OŚ III	2 616	260 558 247	174 258 976	1 232	127 232 811	85 311 978	725	642	592	52 127 788	36 115 959
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	794	18 315 733,82	13 736 800,37	356	7 978 709,72	5 984 032,29	263	231	229	4 907 339,75	3 680 504,77
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1 195	57 289 280,64	42 966 960,48	392	17 972 835,95	13 479 626,96	188	164	161	5 945 370,04	4 459 027,48
Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	236	132 769 332,32	86 704 406,00	167	67 434 005,68	44 393 488,82	103	90	70	27 398 308,55	19 233 046,51
Odnowa i rozwój wsi	391	52 183 900,22	30 850 809,57	317	33 847 259,56	21 454 829,87	171	157	132	13 876 769,16	8 743 380,55
OŚ IV	1 890	36 020 889	26 230 436	683	18 572 508	13 261 251	461	337	235	6 212 164	4 580 407
Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju	1 809	29 719 869,24	21 189 620,51	618	12 907 147,45	8 728 962,44	297	276	207	4 073 699,28	2 935 369,70
Wdrażanie projektów współpracy	27	209 370,01	167 496,00	21	176 091,13	140 872,91	22	16	13	53 364,94	42 691,94
Funkcjonowanie lokalnej grupy działania	54	6 091 649,98	4 873 319,98	44	5 489 269,25	4 391 415,40	142	45	15	2 085 099,76	1 602 345,42
SUMA	143 382	645 532 036	470 185 391	129 035	448 231 864	334 547 883	262 437	149 262	38 867	469 294 920	362 373 380

* w działaniu 111 "Szkolenia..." nie ujęto liczby oraz kwoty złożonych wniosków i zawartych umów, które swoim zasięgiem obejmują cały kraj i nie można ich przyporządkować do konkretnego województwa. Brak podziału zrealizowanych płatności na województwa.

** kwoty dotyczące zrealizowanych płatności obejmują również zobowiązania z lata 2004-2006

Źródło: na podstawie materiału otrzymanego od MRR na potrzeby przygotowania sprawozdania

VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu

Cel główny (rezultat): *Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców.*

Liczba nowo utworzonych miejsc pracy brutto (szt.) - wskaźnik nr 1 - dane własne IZ RPO WZ

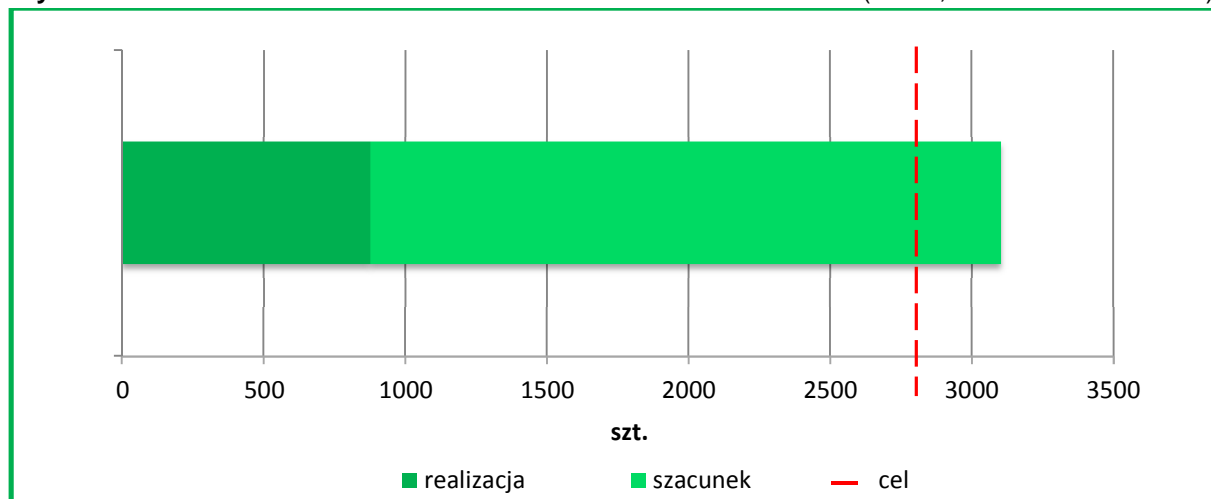
W ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013 IZ RPO WZ oszacowała wartość docelową dla wskaźnika na poziomie 2700 miejsc pracy.

Od uruchomienia Programu do końca 2012 r. utworzono 876,06 miejsc pracy. Wartość ta jest dość niska w stosunku do wartości docelowej określonej dla roku 2015, bo stanowi 32,47%. Jednakże, w stosunku do zakładanej wartości dla roku 2013 wskaźnik jest zrealizowany już prawie w 50%. Ponieważ wartość zrealizowana wskaźnika obliczana jest na podstawie danych zawartych we wnioskach o płatność końcową a w nich z kolei często wykazywana jest wartość wskaźnika na poziomie 0 szt. (beneficjent może osiągnąć wskaźnik w terminie do 12 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu) to IZ RPO WZ nie dostrzega zagrożenia w realizacji wskaźnika zatrudnienia.

W roku 2013 wprowadzony zostanie elektroniczny system sprawozdawania z okresu trwałości projektu. W sprawozdaniu tym zawarte będą m.in. informacje na temat liczby utworzonych miejsc pracy w wyniku realizacji projektu oraz o liczbie zatrudnionych kobiet. Poprzez analizę złożonych sprawozdań oraz weryfikację zawartych w nich danych - poprzez kontrole na próbie, IZ RPO WZ stopniowo będzie ujmować informacje na temat wskaźnika zatrudnienia w sprawozdaniach okresowych jak i rocznych.

Ze względu na kryzys gospodarczy, którego skutki odczuwalne były jeszcze w poprzednich okresach sprawozdawczych stwierdzić można, iż poziom realizacji wskaźnika jest na zadowalającym poziomie. Optymistycznie wyglądają również szacunki dot. utworzenia nowych miejsc pracy, gdyż na podstawie umów o dofinansowanie podpisanych do dnia 31 grudnia 2012 r., do roku 2015 powstanie 3101,88 miejsc pracy tj. w ponad 114% w stosunku do wartości docelowej określonej dla roku 2015. W związku z powyższym IZ RPO nie odnotowuje ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika nowych miejsc pracy (brutto) w RPO. Opisane dane przedstawia poniższy wykres:

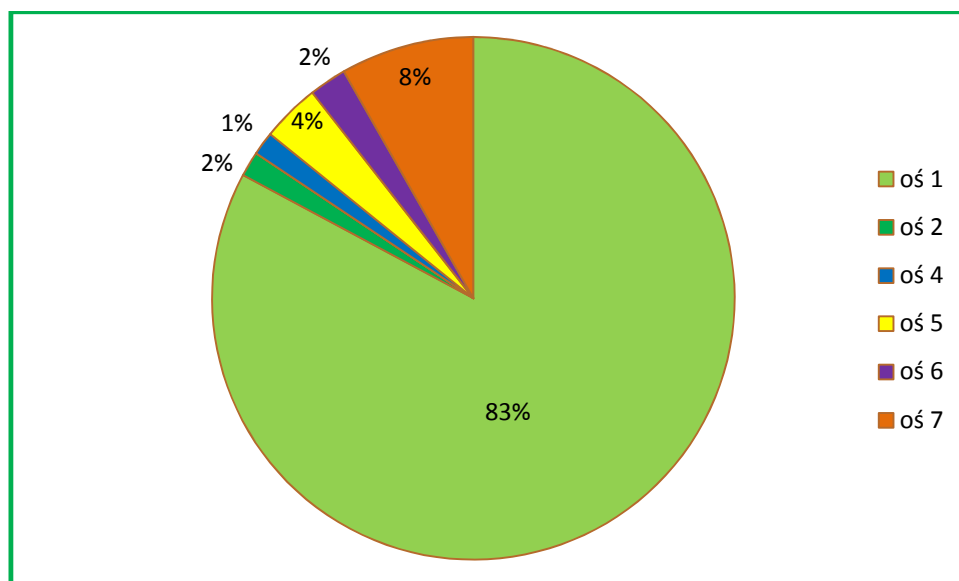
Wykres 21 Zatrudnienie brutto w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013 (w szt., stan na 31.12.2012 r.)

Źródło: opracowanie własne

Wartość szacowaną do osiągnięcia w roku 2015, traktować należy, jako liczbę miejsc pracy powstałą w wyniku oddziaływania bezpośrednich efektów wywołanych realizacją RPO WZ. Poniższy wykres obrazuje szacowaną wielkość zatrudnienia w podziale na osie priorytetowe:

Wykres 22 Szacowana liczba nowo utworzonych miejsc pracy w ramach RPO WZ w podziale na osie priorytetowe na podstawie zawartych umów o dofinansowanie (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik Liczba nowo utworzonych miejsc pracy brutto wykazywany jest w Programie w podziale na płeć. Monitoring tych miejsc pracy jest utrudniony ze względu na to, iż na etapie aplikowania, wnioskodawca nie był zobligowany do określania płci osób nowo zatrudnionych (tak więc IZ RPO WZ nie dysponuje danymi szacunkowymi). Jednakże, w 2009 r. IZ RPO WZ wprowadziła do wniosku o płatność końcową dodatkowe Oświadczenie dla beneficjentów, w którym określana jest płeć osób zatrudnionych. Pozwala to ustalić realizację przedmiotowego wskaźnika, lecz tylko na etapie zakończenia realizacji projektu. IZ RPO WZ w roku 2013 będzie po raz pierwszy dysponowała danymi ze sprawozdań składanych przez beneficjentów w okresie trwałości projektu a jednocześnie na temat rzeczywiście osiągniętych wartości wskaźnika w podziale na płeć, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w sprawozdaniach za kolejne okresy sprawozdawcze.

Cel szczegółowy (rezultat): Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania

Powierzchnia uzbrojonych terenów pod inwestycje (ha) - wskaźnik nr 2 - dane własne IZ RPO WZ

Realizacja wskaźnika w porównaniu do roku poprzedniego nie uległa zmianie i wynosi 372,15 ha. Realizuje ona jednocześnie w ponad 106 % wartość docelową określoną w Programie dla roku 2015. Zgodnie z szacunkami do roku 2015 wskaźnik ten zostanie zrealizowany na poziomie 652,39 ha, co stanowi 186,40% wartości dla roku 2015 r. Tak duże wartości przedmiotowego wskaźnika są odpowiedzią wnioskodawców na kryzys gospodarczy. Uzbrajanie terenów pod inwestycje i nadawanie im statusu: Specjalnej strefy ekonomicznej to najlepszy sposób na przyciągnięcie zagranicznych inwestorów, a więc w rezultacie na wzrost gospodarczy.

Cel szczegółowy (rezultat): Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej województwa

Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji – Wskaźnik nr 3 - dane własne IZ RPO WZ

W ramach przedmiotowego wskaźnika po raz pierwszy odnotowuje się postęp rzeczowy. Wskaźnik na koniec roku 2012 r. osiągnął wartość 0,33 ha, co stanowi 5,25 % w stosunku do wartości docelowej określonej dla roku 2015. Bardzo optymistycznie kształtuje się szacunek wskaźnika gdyż przewiduje się, iż do roku 2015 osiągnie on wartość aż 22,5 ha tj.: ponad 300% w stosunku do wartości zakładanej dla roku 2015.

W odniesieniu do Inicjatywy JESSICA, w ramach której również realizowany jest przedmiotowy wskaźnik, w obecnym okresie sprawozdawczym podpisano pierwsze umowy na

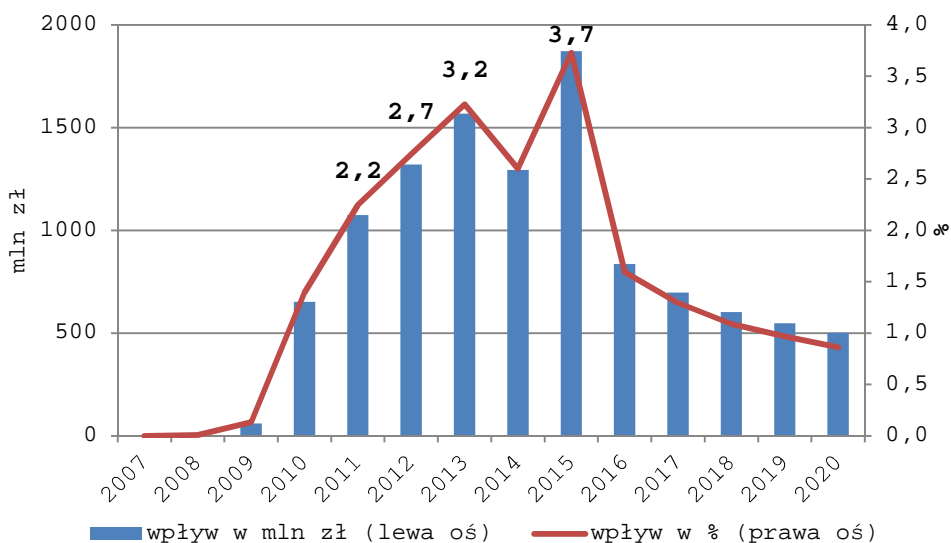
realizację projektów miejskich, a co za tym idzie, szacuje się iż wskaźnik osiągnie wartość 1,46 ha, co stanowi 40% w stosunku do wartości docelowej określonej dla roku 2015 przez obydwu Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich (3,65 ha).

Cel główny (oddziaływanie): *Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców.*

Wpływ realizacji programu na zmianę PKB – wskaźnik nr 4 - model HERMIN

Zgodnie z założeniami Programu, wartość wskaźnika *Wpływ realizacji programu na zmianę PKB*, wyrażona w %, jest wyznaczana za pomocą modelu makroekonomicznego HERMIN. W związku z tym IZ RPO WZ zleciła przeprowadzenie badania z zastosowaniem modelu HERMIN, które wykonała Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego. Wyniki otrzymanych symulacji wskazują na pozytywne oddziaływanie RPO WZ 2007-2013 na poziom PKB (w cenach stałych roku 2005). Szacuje się, że w 2011 r. dzięki RPO WZ, PKB w regionie było wyższe o 2,2% a w 2012 r. o 2,7%. Oznacza to, że projekty realizowane w ramach RPO WZ 2007-2013 przyczyniły się do podwyższenia poziomu PKB w cenach stałych (rok 2005=100) w porównaniu do sytuacji gdyby nie były one w regionie realizowane. Natomiast prognozowane wielkości wpływów dla lat 2013 i 2015 pokazują, że wartość tego wskaźnika jeszcze wzrośnie i będzie wynosiła odpowiednio 3,2% oraz 3,7%, co świadczy o tym, że w kolejnych latach efekt wdrażania programu nadal będzie pozytywny. Wpływ RPO WZ na poziom PKB w okresie 2007-2020 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 23 Wpływ RPO WZ na poziom PKB w cenach stałych 2005 roku w okresie 2007-2020 (w mln zł i w %)

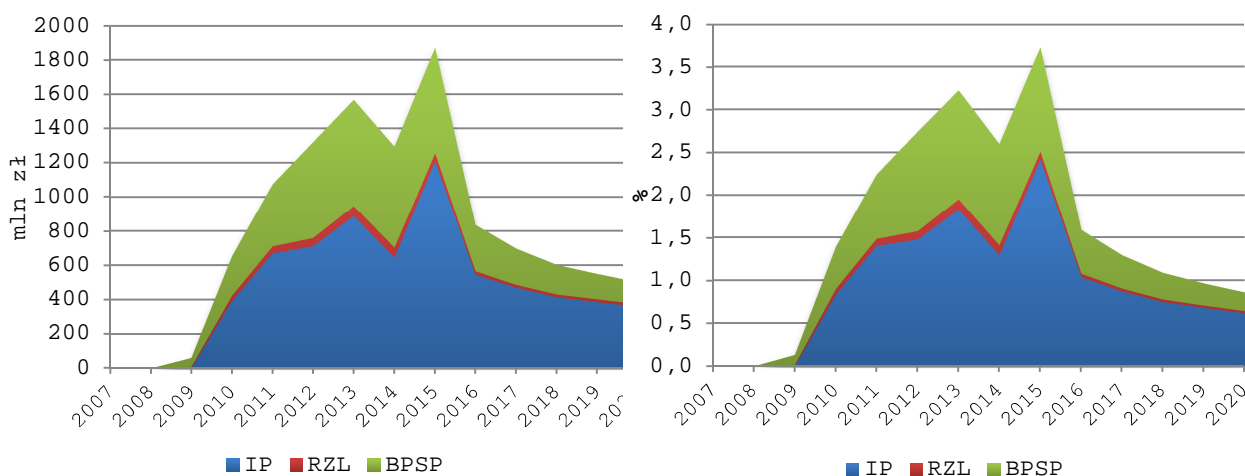

Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Istotne jest również to, że pozytywne oddziaływanie będzie widoczne także po ustaniu finansowania w okresie 2016-2020. W ostatnim badanym roku (2020) procentowy wpływ na poziom PKB w cenach stałych roku 2005 ma wynosić 0,9%.

W ramach badania autorzy określili również wpływ RPO WZ na PKB w podziale na trzy obszary wsparcia: IP – infrastruktura podstawowa, RZL – rozwój zasobów ludzkich oraz BPSP – bezpośrednią pomoc sektorowi przedsiębiorstw, który prezentują poniższe wykresy.

Wykres 24 i 25 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ 2007-2013 na poziom PKB w cenach stałych (rok 2005=100) w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 w dekompozycji na trzy główne kategorie interwencji (po lewej – wpływ w mln zł; po prawej – wpływ w %).

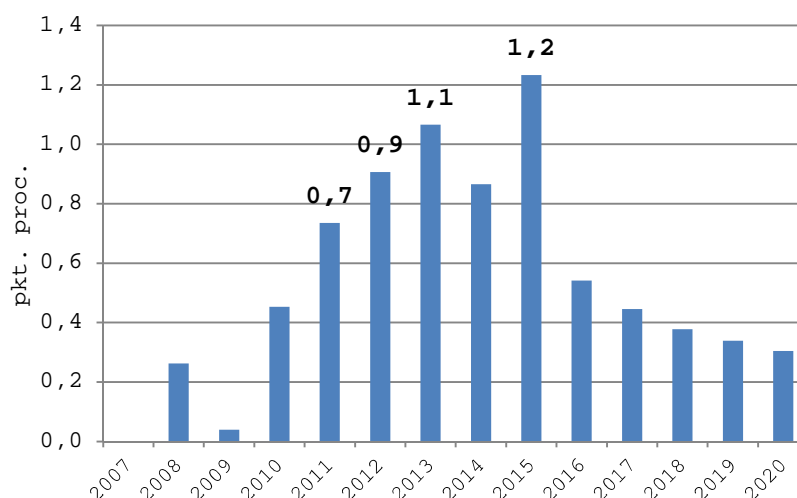
Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Największy udział w wielkości wpływu RPO WZ na poziom PKB w cenach stałych roku 2005 mają środki implementowane w ramach infrastruktury podstawowej (IP), co wiąże się z tym, iż na realizację inwestycji związanych z poprawą infrastruktury przeznaczona została największa część środków dostępnych w ramach RPO WZ (54% całości alokacji). Realizacja projektów w ramach bezpośredniej pomocy sektorowi przedsiębiorstw generuje niższe wpływy niż projekty infrastrukturalne, co wynika z niższego udziału funduszy wydatkowanych w ramach BPSP w całkowitej kwocie alokacji. Warto jednak zauważyć, że w roku 2014 wielkość wpływu wygenerowanego dzięki funduszom przeznaczonym na BPSP jest nieco wyższa od wpływu generowanego przez inwestycje w IP. Najmniejszy wkład w poprawę poziomu PKB regionu wykazują środki inwestowane w rozwój kapitału ludzkiego – przez większość analizowanego okresu udział we wpływie na poziom PKB w cenach stałych roku 2005 tych środków wynosi 3-4%. Jest to wynikiem przeznaczenia na ten obszar najmniejszej kwoty środków finansowych dostępnych w ramach RPO WZ (5,3% całości alokacji), co jest zgodne z założeniami RPO WZ.

Niezwykle istotną płaszczyzną analizy oddziaływania funduszy w ramach polityki spójności na rozwój gospodarczy regionu jest również ocena wpływu tych środków na procesy konwergencyjne pomiędzy danym regionem a średnią dla UE-27. W badaniu modelem HERMIN, wpływ RPO WZ na konwergencję zewnętrzną został przybliżony poprzez wskaźnik PKB per capita wg PPS (UE-27=100). Przybliżanie się obszaru objętego wsparciem do średniej dla Unii Europejskiej następuje w wyniku zachodzącego w regionie dynamiczniejszego niż w całej UE wzrostu gospodarczego, związanego z przyrostem kapitału rzeczowego i ludzkiego, postępowaniem technologicznym, który z kolei wpływa na wzrost wydajności pracy. Przeprowadzone symulacje pozwalają udzielić odpowiedzi, czy realizacja RPO WZ 2007-2013 wpływa na skracanie dystansu rozwojowego pomiędzy województwem zachodniopomorskim a zamożniejszymi regionami UE.

Na poniższym wykresie zamieszczone zostały wyniki różnic między scenariuszem zakładającym realizację RPO WZ, a scenariuszem pomijającym efekty tego programu. Podobnie, jak w przypadku poprzednich indykatorów, wdrażanie RPO WZ w województwie zachodniopomorskim ma pozytywne odzwierciedlenie w procesie konwergencji regionu do średniej w Unii Europejskiej. W roku 2015 poziom PKB per capita w PPS w stosunku do średniej unijnej ma być o 1,2 punktu procentowego wyższy niż w sytuacji braku implementacji analizowanego programu.

Wykres 26 Wpływ RPO WZ na PKB per capita w PPS w stosunku do średniej unijnej (UE27=100) w latach 2007-2020 (w pkt. proc.)

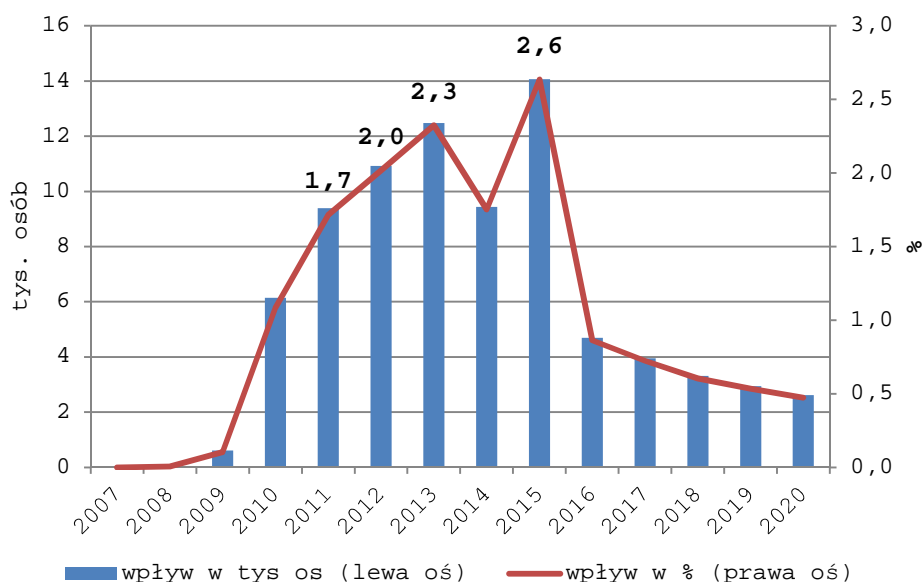

Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto – wskaźnik nr 5 – model HERMIN

Wartości dla wskaźnika Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto również zostały wyznaczone w ramach badania, z zastosowaniem modelu HERMIN, zrealizowanego przez Wrocławską Agencję Rozwoju Regionalnego. Podobnie jak w przypadku PKB, wyniki symulacji makroekonomicznych wskazują na pozytywny wpływ realizacji RPO WZ na rynek pracy zarówno w okresie wdrażania funduszy (2007-2015), jak i po tym okresie (2016-2020), co prezentuje poniższy wykres.

Wykres 27 Liczba nowoutworzonych miejsc pracy netto w okresie 2007-2020 (w tys. osób i w %)

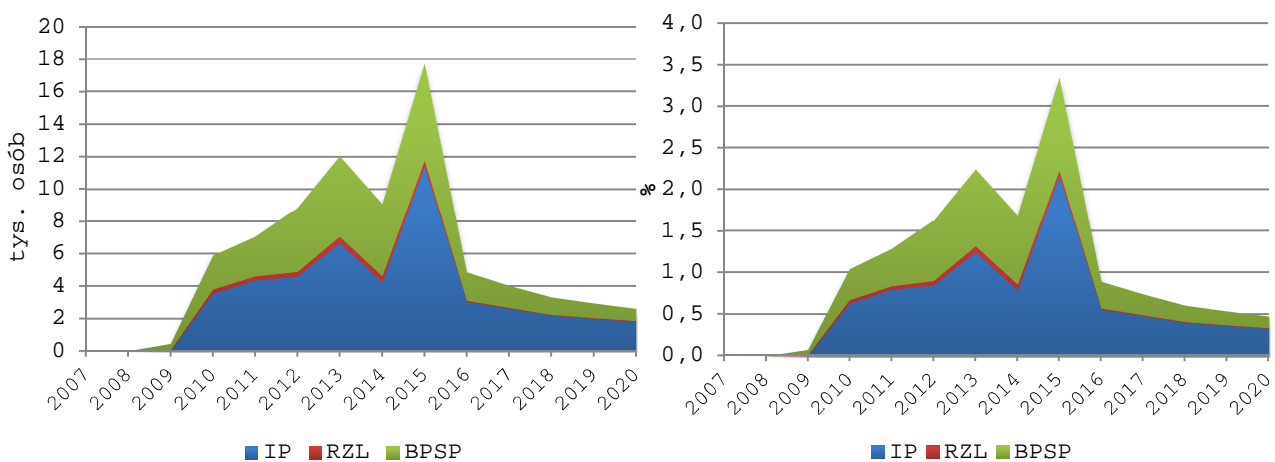
Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Zgodnie z szacunkami, w roku 2011 liczba nowo utworzonych miejsc pracy będących efektem interwencji finansowej w postaci funduszy RPO WZ, osiągnęła poziom 9,40 tys. W 2015 roku - ostatnim, w którym wydatkowane będą środki finansowe w ramach RPO WZ i jednocześnie będącym

rokiem najintensywniejszego ich wykorzystania - liczba nowo utworzonych miejsc pracy dzięki funduszom unijnym będzie najwyższa i osiągnie poziom 14,07 tys.

W kolejnych latach efekt oddziaływania środków w ramach RPO WZ na liczbę miejsc pracy ulega osłabieniu. Wynika to w dużej mierze z faktu wygasania efektów o charakterze popytowym - przykładowo część osób zatrudnionych przy projektach infrastrukturalnych, bądź związanych z technicznym wdrażaniem funduszy unijnych będzie zmuszona szukać nowego zatrudnienia. Podobnie jak w przypadku PKB największe oddziaływanie na liczbę nowoutworzonych miejsc pracy mają projekty realizowane w ramach tych kategorii ekonomicznych, w których finansowanie jest najwyższe. Zatem największy wpływ na analizowany wskaźnik mają inwestycje realizowane w ramach infrastruktury podstawowej oraz bezpośredniej pomocy sektorowi przedsiębiorstw. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiają poniższe wykresy.

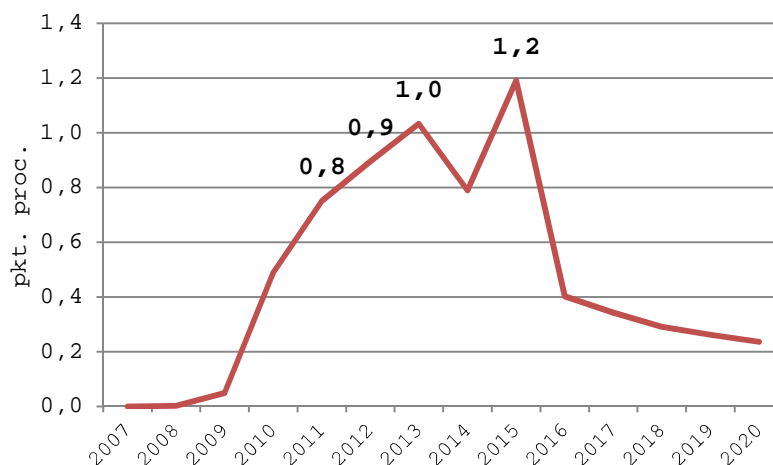
Wykres 28 i 29 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ 2007-2013 na liczbę nowoutworzonych miejsc pracy w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 w dekompozycji na trzy główne kategorie interwencji (po lewej – wpływ w tys.; po prawej – wpływ w %)

Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Wykresy 30 i 31 przedstawiają z kolei wartości oddziaływania transferów finansowych w ramach RPO WZ 2007-2013 na poziom wskaźnika zatrudnienia i stopy bezrobocia, a zatem obrazują, jak wdrożenie programu wpływa na regionalny rynek pracy.

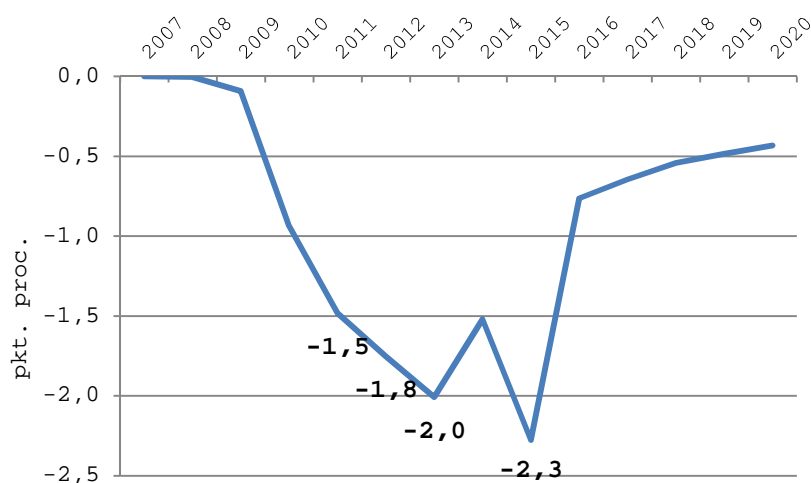
Wykres 30 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ na wskaźnik zatrudnienia wg BAEL (wiek 15-64) w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 (w pkt. proc.)

Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Podobnie jak w przypadku liczby nowo utworzonych miejsc pracy oddziaływanie to jest pozytywne w całym badanym okresie. Symulacje przeprowadzone przy użyciu modelu HERMIN gospodarki województwa zachodniopomorskiego pokazują, iż realizacja projektów w ramach RPO WZ przyczyniła się do wzrostu poziomu wskaźnika zatrudnienia (o 0,8 pkt. proc. w 2011 r., o 0,9 pkt. proc. w 2012 r.) oraz spadku stopy bezrobocia (o 1,5 pkt. proc. w 2011 r., o 1,8 pkt. proc. w 2012 r.) w stosunku do hipotetycznej sytuacji, kiedy RPO nie byłby wdrażany. W kolejnych analizowanych latach prognozowane oddziaływanie jest nadal pozytywne - wskaźnik zatrudnienia będzie - zgodnie z wynikami symulacji - wyższy o 1,0 pkt. proc w 2013 r. i o 1,2 pkt. proc. w 2015 r., natomiast stopa bezrobocia będzie niższa o 2,0 pkt. proc. w 2013 r. i o 2,3 pkt. proc. w 2015 r.. Sytuacja na rynku pracy regionu ulega poprawie zarówno w okresie wdrażania RPO, jak również nawet po ustaniu finansowania w 2015 r., co jest rezultatem efektów o charakterze podażowym związanych z rozwojem infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, akumulacją kapitału ludzkiego, czy też wzrostem produktywności czynników produkcji.

Wykres 31 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ na stopę bezrobocia wg BAEL (wiek 15-64) w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 (w pkt. proc.)

Źródło: Raport z badania: Wyznaczenie modelem HERMIN wartości wskaźników celu głównego RPO WZ dla lat 2011, 2012 oraz szacowanej realizacji na lata 2013 i 2015; WARR; Wrocław, maj 2013

Cel szczegółowy (oddziaływanie) *Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania*

Wielkość nakładów na działalność innowacyjną – wskaźnik nr 6 – GUS

Zgodnie z definicją GUS wielkość nakładów na działalność innowacyjną to budżet innowacji wyrażony w tys. złotych obejmujący wszelkie wydatki, bieżące i inwestycyjne, niezależnie od źródeł finansowania, poniesione w roku sprawozdawczym na wszystkie rodzaje działalności innowacyjnej, na prace zakończone wdrożeniem innowacji, kontynuowane i przerwane. Obserwacji podlegają: prace badawcze i rozwojowe związane z opracowywaniem nowych i istotnie ulepszonych produktów (innowacji produktowych) i procesów (innowacji procesowych), wykonane przez własne zaplecze rozwojowe lub nabyte od innych jednostek; zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (licencji, praw patentowych, ujawnień know-how); zakup oprogramowania; zakup i montaż maszyn i urządzeń oraz budowę, rozbudowę i modernizację budynków służących wdrażaniu innowacji produktowych i procesowych; marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów; pozostałe przygotowania do wprowadzania innowacji produktowych lub procesowych.

Wg najbardziej aktualnych danych GUS w stosunku do wartości wykazanej w Sprawozdaniu za rok 2011 wielkość nakładów na działalność innowacyjną w woj. zachodniopomorskim wzrosła o 65 642 tys PLN, co w sumie daje wartość 659 920 PLN, jednocześnie stanowiąc ponad 80 % wartości zakładanej dla roku 2015.

Zgodnie z opracowaniem pn.: „Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009-2011” wydanym przez GUS, w ujęciu terytorialnym nakłady na działalność innowacyjną o najwyższej wartości w 2011 r. poniosły przedsiębiorstwa przemysłowe z województwa śląskiego, a usługowe z mazowieckiego. Najmniejsze nakłady przypadły na przedsiębiorstwa przemysłowe – z województwa lubuskiego, a usługowe – z województwa podlaskiego. Województwo zachodniopomorskie zajmuje 9 pozycję (przedsiębiorstwa przemysłowe) oraz pozycję 12, jeśli mówić o przedsiębiorstwach z sektora usług.

W 2011 r. przedsiębiorstwa zarówno przemysłowe, jak i z sektora usług, najwięcej środków przeznaczyły na nabycie maszyn i urządzeń technicznych, środków transportowych, narzędzi, przyrządów, ruchomości i wyposażenia. Nakłady te stanowiły 59,1% (wobec 52,6% w 2010 r.) wszystkich nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych oraz 36,7% (wobec 41,7%) w przedsiębiorstwach z sektora usług. Najniższe nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach przemysłowych i z sektora usług poniesione zostały na marketing związany z wprowadzeniem nowych lub istotnie ulepszonych produktów lub procesów (odpowiednio 2,2% i 4,4%).

W związku z tym, iż GUS badaniem innowacyjności obejmuje przedsiębiorstwa, w których prowadzono działalność o wymaganym profilu oraz w których pracowało więcej niż 9 osób¹², to IZ RPO WZ zlecając w 2012 roku badanie ewaluacyjne pn.: „Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020” jako jedno z zagadnień badania wskazała ocenę wpływu wsparcia na innowacyjność przedsiębiorstw (w tym mikro) po to by ocenić wpływ RPO w zakresie innowacyjności na najliczniejszą grupę beneficjentów jakimi są mikroprzedsiębiorcy.

W ww. badaniu analizowano efekt brutto i netto wsparcia z Działania 1.1 na potencjał innowacyjny i poziom innowacyjności beneficjentów. W pierwszej kolejności zbadano poziom innowacyjności firm w latach 2008/2009 tj. w okresie zanim przedsiębiorstwa mogły się ubiegać o dotacje. Stosunkowo duży odsetek podmiotów aplikujących skutecznie i nieskutecznie do Działania 1.1 RPO WZ to podmioty aktywne innowacyjnie. Innowacje produktowe wprowadzało 64,49% beneficjentów, innowacje procesowe - 57,94%. Nieco bardziej innowacyjne w momencie ubiegania się o wsparcie były podmioty aplikujące nieskutecznie, które zdecydowanie częściej wprowadzały innowacje organizacyjne i marketingowe. Porównując te wartości z danymi GUS¹³ na temat aktywności innowacyjnej przedsiębiorstw przemysłowych (14,1%) i usługowych (6,6%) w województwie zachodniopomorskim w latach 2009-2011, można powiedzieć, że już w momencie aplikowania o wsparcie doszło do pewnego rodzaju autoselekcji i na aplikowanie zdecydowały się głównie podmioty dysponujące większym potencjałem i doświadczeniem w zakresie podejmowania działalności innowacyjnej niż ogół przedsiębiorstw.

Jeżeli chodzi o wpływ projektów na innowacyjność firmy z uwzględnieniem jej wielkości to istotne statystycznie różnice dotyczą innowacji procesowych, które nieco rzadziej wdrażały firmy mikro oraz innowacji marketingowych, które najrzadziej były wdrażane w firmach średnich. Należy jednak podkreślić, iż różnice nie są znaczące i zamykają się w maksymalnie dwudziestu pp. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

¹² W 2011 r. badanie innowacyjności w przemyśle prowadzone było na pełnej populacji przedsiębiorstw o liczbie pracujących 50 i więcej osób oraz próbie pozostałych przedsiębiorstw wynoszącej 25% populacji. Badanie w sektorze usług prowadzone było na próbie wynoszącej 25% zbiorowości podmiotów spełniających powyższe warunki

¹³ Działalność innowacyjna przedsiębiorstw w latach 2009-2011, GUS, 2012, s. 21.

Tabela 19 Rezultaty projektów dotyczące działań o charakterze innowacji w podziale na wielkość przedsiębiorstwa (dane liczbowe i procentowe) - na podstawie wyników badań CAWI/CATI z beneficjentami wsparcia, N=102 (mikro),73 (małe), 38 (średnie)

	mikro		małe		średnie	
	liczebności	procenty	liczebności	procenty	liczebności	procenty
Produktowe	100	98	70	95,89	37	97,36
Procesowe	77	75,49	64	87,67	33	86,84
Organizacyjne	30	29,41	21	28,76	10	26,31
Marketingowe	53	51,96	36	49,3	12	31,57

Źródło: *Badanie ewaluacyjne „Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020”*

Wyniki mówią, że jakkolwiek dostrzegalny jest wpływ wsparcia na poziom innowacyjności beneficjentów, to jednak efekt netto wpływu dotacji na poziom innowacyjności beneficjentów nie jest duży. Badanie przeprowadzone na grupie kontrolnej wykazało, że w okresie styczeń 2011-grudzień 2012 działalność innowacyjną podejmował podobny odsetek beneficjentów wsparcia jak i podmiotów, które go nie otrzymały. Różnice w żadnym z rodzajów działalności innowacyjnej nie przekroczyły 9%.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, że we wszystkich rodzajach innowacji beneficjenci dotacji mają wyższy poziom innowacyjności od aplikujących nieskutecznie. Łącznie w latach 2011/2012 jakkolwiek działalność innowacyjną prowadziło 83% beneficjentów¹⁴ i 78% przedsiębiorstw aplikujących nieskutecznie (grupa kontrolna). Porównanie poziomu innowacyjności w latach 2008/2009 i 2011/2012 pokazuje, że aktywność innowacyjna beneficjentów dotacji wzrosła w tym okresie a aktywność innowacyjna aplikujących nieskutecznie nieznacznie spadła. W ostatnich kilku latach obserwuje się spadek aktywności innowacyjnej wśród ogółu przedsiębiorstw i wiąże się go z ogólnym spadkiem aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw związanej z kryzysem.¹⁵ Można więc powiedzieć, że aktywność innowacyjna beneficjentów dzięki dotacji została podtrzymana, w sytuacji spadku aktywności innowacyjnej ogółu przedsiębiorstw.

Cel szczegółowy (oddziaływanie) *Poprawa warunków życia poprzez zachowanie i ochronę środowiska naturalnego oraz zwiększenie bazy społecznej województwa*

Przeciętne trwanie życia: kobiety, mężczyźni – wskaźnik nr 7 – GUS

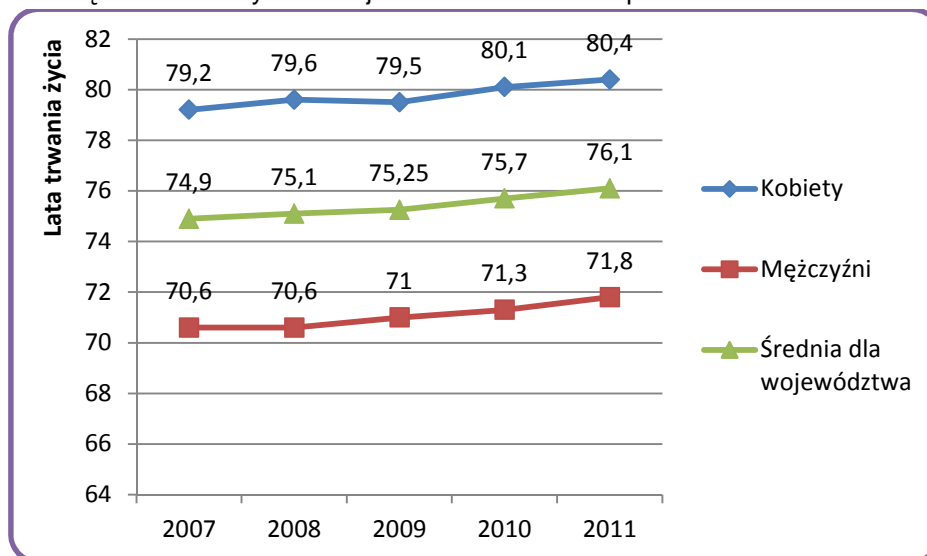
Wskaźnik wyraża średnią liczbę lat, jaką przeżywa jedna osoba, uwzględniając umieralność w okresie, dla którego jest obliczany. Przedstawia zatem średnią długość życia w danej populacji. Ponadto wskaźnik podlega dezagregacji i dzieli się ze względu na płeć. Dla województwa zachodniopomorskiego wskaźnik ten w 2011 r. (najnowsze dostępne dane GUS) wyniósł dla kobiet – 80,4 lata a dla mężczyzn - 71,8 lat i już na tym poziomie realizuje w nieco ponad 100% wartość docelową ustaloną w RPO WZ na rok 2015.

Zgodnie z ogólnoswiatową tendencją wydłużania się trwania życia przedmiotowy wskaźnik zarówno w województwie zachodniopomorskim jak i w Polsce sukcesywnie rośnie. Średnią wartość wskaźnika oraz w podziale na płeć, na przestrzeni lat 2007-2011 przedstawia poniższy wykres.

¹⁴ Należy zaznaczyć, że w przypadku 37% beneficjentów działalność ta była finansowana ze środków dotacji - dotyczyło to podmiotów, które w okresie styczeń 2011-październik 2012 były w trakcie realizacji projektów.

¹⁵ PSDB, Badanie rynku usług. Transfer technologii, PARP, 2012

Wykres 32 Przeciętne trwanie życia w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W tym samym okresie wartość wskaźnika dla 27 krajów UE była nieco wyższa, co przedstawia poniższa tabela. Z danych wynika, że kobiety zamieszkujące województwo zachodniopomorskie przeciętnie żyją o około 2 lata krócej niż średnio żyją kobiety z krajów UE. W przypadku mężczyzn różnica ta wynosi 5 lat.

Tabela 20 Dalsze trwanie życia w Unii Europejskiej w latach 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Średnia dla 27 krajów UE	78,5	78,8	79,0	79,3	79,7
Kobiety	81,5	81,7	81,9	82,2	82,5
Mężczyźni	75,5	75,8	76,0	76,4	76,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie Eurostat – Data Explorer

Realizacja Programu na tle wskaźników kontekstowych

GOSPODARKA

Podbudzenie przedsiębiorczości i podniesienie innowacyjności gospodarki mają zasadnicze znaczenie dla podniesienia konkurencyjności gospodarki regionalnej. Jak wynika z danych GUS¹⁶, według stanu na koniec 2011 r. na każde 10 tys. mieszkańców województwa zachodniopomorskiego przypada 1 246 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i jest to najwyższa wartość wśród województw (poza województwem mazowieckim, gdzie wartość wskaźnika była nieznacznie wyższa i wynosiła 1 277 podmiotów na 10 tys. mieszkańców). O ile od roku 2007 wartość wskaźnika w regionie systematycznie wzrastała, to w roku 2011 tendencja wzrostowa uległa zahamowaniu – zarówno w Polsce jak i w województwie zachodniopomorskim odnotowano spadek w stosunku do roku poprzedniego: w województwie o 4,3%, w skali całego – o 2%. Udział zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych z sektora MŚP na 10 tys. mieszkańców w województwie jak i w kraju utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie i wynosi 99,9%. Odsetek osób pracujących w sektorze MŚP w ogólnej liczbie pracujących w województwie kształtował się na poziomie 83,0% (dla porównania w kraju było to 73,8% pracujących). W strukturze podmiotów według wielkości dominują zdecydowanie jednostki małe (do 49 pracujących), które stanowiąc 99,3% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych i zatrudniają ponad 33% ogółu

¹⁶ Dane statystyczne zawarte w rozdziale przytoczone są zgodnie Załącznikiem V: Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe dla RPO WZ na lata 2007-2013.

zatrudnionych w województwie zachodniopomorskim. W kontekście rozwoju przedsiębiorczości warto odnotować, że w stosunku do danych z roku poprzedniego zwiększył się nieznacznie udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnej liczbie wszystkich nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Polsce, który w roku 2011 wynosił 5,4% i plasował województwo na 8. miejscu.

Na podstawie powyższych danych, można stwierdzić, że województwo zachodniopomorskie w dalszym ciągu utrzymuje pozycję krajowego lidera pod względem przedsiębiorczości, w kontekście tych wyników, należy szczególnie podkreślić działania RPO WZ, które wzmacniają ten pozytywny trend i dynamizują rozwój poprzez procesy inwestycyjne. Z analizy stopnia stanu wykonania wskaźników programowych, określonych przede wszystkim na poziomie 1. Osi Priorytetowej, oraz ich szacowanej realizacji wynika bowiem, że ilość projektów z zakresu wsparcia MSP docelowo zdecydowanie przewyższy szacunek. Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego wsparto 427 projektów z zakresu *bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP* (IZ RPO WZ szacuje zrealizowanie do końca 2015 r. wskaźnika na poziomie 152% zakładanej wartości docelowej). *Wsparto 375 przedsiębiorstw*, spośród których 231 to mikroprzedsiębiorstwa, 90 – małe przedsiębiorstwa i 54 – średnie przedsiębiorstwa. Taka wartość wskaźnika ponad dwukrotnie (227,3%) przekracza wartość docelową, a szacuje się, że do roku 2015 przekroczy ją ponad trzykrotnie (345%).

Udział przedsiębiorstw z sektora MSP w kreowaniu wizerunku województwa jako lidera przedsiębiorczości wspomagany jest ponadto dzięki wsparciu tej grupy poprzez wdrożenie w ramach RPO WZ inicjatywy JEREMIE mającej na celu udzielanie przedsiębiorstwom wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń ze środków Programu. IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. w województwie zostanie *utworzonych lub wspartych 15 funduszy pożyczkowych i poręczeniowych*, co pięciokrotnie przekroczy wartość docelową ustaloną dla Programu, natomiast *udzielonych zostanie 13 758 pożyczek i poręczeń* (5 503,2% zakładanej wartości docelowej).

Głównym czynnikiem dynamizującym rozwój są procesy inwestycyjne (w tym bezpośrednio inwestycje zagraniczne a także aktywność sektora przedsiębiorstw). Jak wynika z danych statystycznych nakłady inwestycyjne na środki trwałe w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie zachodniopomorskim wynoszą 5,1 tys. zł i są jednymi z najniższych wśród województw, niższymi od wartości wskaźnik dla kraju – 5,7 tys. zł. Niski w porównaniu z innymi województwami i danymi dla kraju jest również udział w tej wielkości nakładów ponoszonych przez sektor prywatny: w regionie wynosi on 41,8%, w kraju – 55,1%. Stąd wsparcie procesów tworzenia obszarów intensywnego inwestowania i lokowania nowych inwestycji ma duże znaczenie dla ograniczania dysproporcji rozwojowych wewnątrz województwa i włączenia w procesy rozwojowe kraju. Do końca 2012 dzięki wsparciu przedsięwzięć w ramach RPO WZ wykreowano 72,94 mln EUR dodatkowych inwestycji (wskaźnik *dotatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu* mierzony jako wartość wkładu prywatnego w zrealizowanych projektach), w tym 35,02 mln EUR w okresie sprawozdawczym. Uzyskana dotychczas wartość stanowi 132,6% zakładanego poziomu docelowego wskaźnika. Szacuje się, że do końca 2015 r. wskaźnik wzrośnie do 151,04 mln EUR, przekraczając ponad dwukrotnie wartość docelową (274,6%).

Atrakcyjność inwestycyjna to kombinacja takich czynników lokalizacji, które stwarzają najlepsze warunki dla funkcjonowania przedsiębiorstw, a tym samym przyciągają inwestorów. Jak wykazują badania¹⁷ pod tym względem pozycja województwa zachodniopomorskiego jest stosunkowo korzystna i od kilku lat ulega umocnieniu. Mimo to województwo zachodniopomorskie raczej w umiarkowanym stopniu uczestniczy w efektach utrzymującego się zainteresowania Polską zagranicznych inwestorów. W przeliczeniu na jednego mieszkańca kapitał zagraniczny w podmiotach z kapitałem zagranicznym w województwie wynosi według stanu na koniec 2011 r. 2,4 tys. zł (wartość wskaźnika dla kraju – 4,3 tys. zł na mieszkańca).

Stan sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa oraz jego wzrost gospodarczy uzależniony jest w dużej mierze od poziomu i rozwoju działalności badawczo-naukowej, jak również od wykorzystywania jej wyników jako siły napędzającej gospodarkę. Obecnie województwo zachodniopomorskie stoi przed wyzwaniem, jakim jest zwiększenie konkurencyjności oraz

¹⁷ Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2012 roku. Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową.

innowacyjności gospodarki. W skali kraju udział nakładów na badania i rozwój w relacji do PKB według stanu na koniec 2011 r. jest stosunkowo niski (0,74% PKB), mimo, że z roku na rok systematycznie, choć nieznacznie wzrasta. Podobnie jest w skali regionu (0,32% PKB), gdzie w porównaniu z innymi województwami udział ten jest dość niski (tylko dwa województwa charakteryzuje niższy udział niż zachodniopomorskie). Znaczenie nakładów w sektorze badań i rozwoju pod względem ekonomicznym zależy w głównej mierze od struktury ich finansowania i wydatkowania. Ważne jest zatem w jakim zakresie tworzenie postępu naukowo-technologicznego finansowane jest przez podmioty gospodarcze, a w jakim z pozostałych środków. Jak wynika z danych przedstawianych przez GUS, udział podmiotów gospodarczych w finansowaniu nakładów na B+R w województwie zachodniopomorskim, w 2011 r. był bardzo niski (0,06%). Należy jednocześnie podkreślić, że o ile w 2011 r. w stosunku do roku poprzedniego w całym kraju zanotowano spadek ogólnych nakładów na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach, to w województwie zachodniopomorskim zaobserwowano wzrost tych nakładów z 594 278 mln zł w 2010 r. (0,351 tys. zł na 1 mieszkańca) do poziomu 659 920 mln zł w 2011 r. (0,383 tys. zł na 1 mieszkańca). Jednak udział przedsiębiorstw, które prowadziły działalność innowacyjną w przemyśle w województwie zachodniopomorskim wynosił na koniec 2011 r. 14,1% i był jednym z najniższych wśród województw (dla porównania udział ten w kraju wyniósł 16,9%).

Podstawę regionalnego potencjału innowacyjnego stanowią wyższe uczelnie publiczne, w regionie nie ma placówek Polskiej Akademii Nauk ani samodzielnych jednostek badawczo-rozwojowych. Przedsiębiorstwa najczęściej korzystają ze sprawdzonych w krajach zachodnich lub w innych regionach Polski rozwiązań transferowanych przez zakup maszyn i urządzeń oraz gotowych technologii. Otoczenie infrastrukturalne działalności innowacyjnej w województwie, podobnie jak w innych regionach Polski, jest dopiero w fazie tworzenia i dostosowywania do standardów Unii Europejskiej. Współpraca biznesu z sektorem B+R w regionie nie ma charakteru strategicznego, zorientowanego na długofalowy rozwój innowacji. Stąd też działania podejmowane w tej kwestii w ramach projektów realizowanych ze środków Programu aktywnie przełamują te negatywne tendencje. Od uruchomienia Programu zrealizowano 5 *projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi*. Na podstawie podpisanych umów IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie do 32, w efekcie czego wskaźnik zostanie zrealizowany w 800%. Jak wynika z badania ewaluacyjnego¹⁸ ogólny wpływ dotacji na poziom innowacyjności beneficjentów jest widoczny – dotacja podtrzymała aktywność innowacyjną beneficjentów i wpłynęła na wzrost ich poziomu innowacyjnego. Również osiągnięcia beneficjentów w zakresie wytworzenia oryginalnej wiedzy technicznej należy uznać za istotne. Jednak wpływ dotacji z RPO WZ na potencjał innowacyjny beneficjentów w zakresie prowadzenia własnych prac B+R, współpracy z jednostkami naukowymi oraz współpracy z instytucjami otoczenia biznesu jest wciąż oceniany jako niewystarczający i wymagający dalszej stymulacji.

Zdecydowana większość kadry sfery naukowo-badawczej w województwie zachodniopomorskim zatrudniona jest w szkolnictwie wyższym. Z danych statystycznych wynika, że poziom zatrudnienia w działalności badawczo rozwojowej w województwie zachodniopomorskim według stanu na koniec 2010 r. wyniósł 1 699,4 i jest to jedna z najniższych wartości wskaźnika wśród województw. Działania podejmowane w ramach RPO WZ przedkładają się również na *liczbę utworzonych miejsc pracy w zakresie B+RT* – wg szacunków do 2015 r. zostanie utworzonych 91,5 miejsc pracy, co przekracza zakładaną wartość dla Programu ponad sześciokrotnie (653,6%).

SPOŁECZEŃSTWO

Województwo zachodniopomorskie jest jednym z najślabiej zaludnionych obszarów Polski, z wartością wskaźnika na poziomie 74 osób/km² zajmuje 13. miejsce przy średniej krajowej wynoszącej 122 osoby /km². W miastach na 1 km² przypada średnio 846 osób. Liczba ludności województwa zachodniopomorskiego (stan na koniec 2011 r.) wynosiła 1 722 739 osób, co oznacza

¹⁸ Raport końcowy. Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020, PSDB, Warszawa, marzec 2013, str. 58-76

przyrost liczby ludności w ciągu ostatnich trzech lat o 801 osób. Ubytki populacji odnotowano w zachodniopomorskich miastach, gdzie od wielu lat utrzymuje się ujemne saldo migracji, aczkolwiek w ostatnim roku tendencja ta uległa zahamowaniu (2011 r. – -1 901 osób, 2010 r. – -2 416 osób), wzrasta jednocześnie liczba mieszkańców wsi – w 2011 r. saldo migracji wyniosło 920 osób. Od trzech lat dodatnie pozostaje także saldo migracji zagranicznych (2011 r. – 116 osób). Jeżeli uwzględnić zjawiska i tendencje występujące w innych województwach, sytuacja demograficzna regionu nie wygląda źle.

Sytuację społeczno-ekonomiczną województwa charakteryzowały między innymi zmiany na rynku pracy. Liczba pracujących w województwie zachodniopomorskim, zgodnie z danym publikowanymi przez GUS według stanu na koniec 2011 r., wyniosła 511 273 osoby, co stanowi zaledwie 3,7% pracujących w kraju, wskaźnik dynamiki (w stosunku do stanu na koniec 2004 r.) osiągnął 107,3%, i był jednym z najniższych wśród województw. Z aktualnych danych statystycznych wynika, że województwo zachodniopomorskie jest regionem o najniższym wskaźniku zatrudnienia w Polsce, ponadto od dwóch lat utrzymuje się tendencja spadkowa i obecnie udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej w zachodniopomorskim wynosił 45,2% (dla porównania w 2010 r. było to 46,2%). Wartość wskaźnika zatrudnienia według BAEL w grupie wiekowej 15-64 lat w województwie zachodniopomorskim, w analizowanym okresie nieznacznie wzrosła w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 54,3% (2010 r. – 53,7%), była jednak niższa od średniej krajowej (59,7%). Wzrost w województwie odnotowano prawie we wszystkich grupach wiekowych (w przedziale 15-65 lat) w stosunku do danych za rok poprzedni (wyjątek stanowi grupa 24-34 lat). Największe dysproporcje pomiędzy wartościami wskaźnika wykazywanymi dla regionu a wykazywanymi dla kraju występują w grupie wiekowej 35-44 lat. Udział ten wynosi odpowiednio: w województwie zachodniopomorskim – 76,1%, w Polsce – 81,8%.

Stale poważne wyzwanie stanowi duża liczba bezrobotnych i zbyt mały odsetek aktywnych zawodowo. Według BAEL, w aktualnym okresie sprawozdawczym stopa bezrobocia w regionie wyniosła 11,8% i była jedną z najwyższych spośród wszystkich województw (wyższą odnotowały województwa podkarpackie i świętokrzyskie), uległa jednak zmniejszeniu w stosunku do danych prezentowanych w poprzednim rocznym sprawozdaniu, co pozwoliło awansować zachodniopomorskiemu z ostatniego miejsca. Jednocześnie stopa bezrobocia rejestrowanego stale utrzymywała się na wysokim poziomie, w stosunku do danych z roku poprzedniego zmniejszyła się nieznacznie z 17,8 do 17,6% (wyższy poziom występował jedynie w województwie warmińsko-mazurskim), duży pozostaje dystans w stosunku do wartości wskaźnika dla kraju (12,5%). W ciągu roku znacznie zmniejszyła się natomiast w regionie stopa rejestrowanego bezrobocia długotrwałego z poziomu 8,0% do 4,9% na koniec 2011 r. (dla porównania: kraj – 3,6%), wciąż jest to jednak przedostatnia pozycja wśród województw (przed świętokrzyskim).

Odnosząc stan realizacji powyższych wskaźników kontekstowych, odzwierciedlających aktualny negatywny trend w sektorze rynku pracy, do stanu wykonania i szacunków wskaźników programowych RPO WZ podkreślić należy przede wszystkim pozytywny wpływ działań podejmowanych w ramach Programu na niekorzystną sytuację panującą na rynku pracy. W ramach RPO WZ realizowanych jest aż 5 wskaźników programowych odnoszących się do liczby miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji projektów (wskaźniki *liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT* i *liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw* opracowane na poziomie 1. Osi Priorytetowej, wskaźnik *liczba utworzonych miejsc pracy* na poziomie 5. i 6. Osi Priorytetowej oraz wskaźnik *liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu (wyłącznie umowy o pracę)* na poziomie 8. Osi Priorytetowej. Jednakże miejsca pracy, zgodnie z deklaracjami zawartymi we wnioskach, generowane są także przez niektóre projekty realizowane w ramach pozostałych osi, i te również wykazywane są w ogólnej wartości wyznaczonego dla programu wskaźnika *liczba utworzonych miejsc pracy*. Szczegółowe dane dotyczące w tym zakresie zaprezentowano przy opisie stopnia realizacji celu głównego RPO WZ.

Bardzo ważną rolę w kwestii aktywizacji społeczeństwa oraz w sektorze gospodarki odgrywa transport, mający integracyjny charakter wobec wszystkich dziedzin działalności i w zasadniczy sposób określający tempo i kierunki ich rozwoju. Obecny stan infrastruktury transportowej oraz dysproporcje w przestrzennym rozmieszczeniu, są czynnikami hamującymi rozwój gospodarczy

i społeczny i wpływają na obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego. Na 100 km² powierzchni województwa przypada, według stanu na koniec 2011 r., 59,2 km dróg publicznych (o twardej nawierzchni), niższa gęstość występuje tylko w województwie warmińsko – mazurskim (53,3 km), podczas gdy wartość wskaźnika dla kraju wynosi 93,3 km. Dysproporcje w wartości wskaźnika wyrażają dystans jaki dzieli województwo i ograniczają pełne włączenie się Zachodniopomorskiego w procesy rozwojowe kraju, stąd też inwestycje w zakresie rozwoju dróg regionalnych i lokalnych, stanowią dominującą pod względem liczby i wartości przyznanego dofinansowania z EFRR grupę projektów. Efektem realizacji inwestycji z zakresu drogowej infrastruktury transportowej jest *przebudowanie do końca 2012 r. 165,99 km dróg*. Na podstawie analizy zawartych umów przewiduje się że do końca 2015 r. zmodernizowanych zostanie 304,2 km dróg, a wskaźnik osiągnie 195% zakładanej wartości docelowej. Postęp odnotowano także w przypadku dróg wybudowanych. Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego w wyniku realizacji projektów *powstało 12,46 km nowych dróg*, szacuje się, że do końca 2015 r. wybudowanych zostanie ogółem 28,91 km dróg (107,1% realizacji wskaźnika).

Jak wynika z danych GUS w województwie zachodniopomorskim, podobnie jak w kraju, w ciągu ostatnich lat systematycznie malała liczba ludności korzystającej z przewozów komunikacji miejskiej, natomiast w bieżącym okresie sprawozdawczym odnotowano w województwie wzrost wartości wskaźnika do poziomu 182,2 mln zł w 2011 r. (w stosunku do 180,0 w 2010 r.). Można stwierdzić zatem, podejmowane w ramach RPO WZ działania zmierzające do odwrócenia niekorzystnego trendu przyniosły wymierny efekt. Stan realizacji wskaźników opracowanych w obrębie 2. i 6. Osi Priorytetowej i odnoszących się bezpośrednio do poprawy jakości transportu miejskiego (projekty związane m.in. z zakupem taboru, budową i przebudową infrastruktury niezbędnej do uruchomienia nowych linii oraz infrastruktury towarzyszącej) przedstawia się korzystnie. Już teraz na koniec okresu sprawozdawczego, *liczba ludności dodatkowo obsługiwanej w związku z ulepszeniem komunikacji miejskiej* wynosi 153 283 osoby. Szacuje się, że do końca 2015 r. będzie to 1 496 376 osób, podczas gdy docelowo zakładano 145 000.

Poprawa dostępności transportowej województwa zachodniopomorskiego wiąże się w znacznym stopniu z rozwojem i podniesieniem jakości regionalnych kolejowych przewozów pasażerskich. Z danych GUS dotyczących aktualnego okresu programowania (dane według stanu na koniec 2011 r.) wynika, że długość linii kolejowych eksploatowanych ogółem wynosi w województwie 1 203,0 km, co plasuje region na 8. miejscu wśród województw, natomiast aż na 12. pozycji, jeżeli chodzi o gęstość linii kolejowych na 100 km² – w Polsce na 100 km² eksploatowanych jest 6,5 km linii kolejowych, w Zachodniopomorskim 5,3 km. Ogólny stan infrastruktury linii kolejowych w regionie jest zły. Znaczna część sieci linii kolejowych charakteryzuje się niskimi parametrami technicznymi, co jest jedną z przyczyn zawieszenia oraz likwidowania części połączeń kolejowych. Problemem jest także przestarzały pasażerski tabor kolejowy oraz uciążliwy dla podróżnych niski standard dworców. Na zmianę tego niekorzystnego stanu pozytywny wpływ będą miały projekty realizowane w ramach RPO WZ, szacuje się bowiem, że do 2015 roku, w związku z realizacją dwóch projektów inwestycyjnych mających na celu modernizację linii regionalnych zostanie zmodernizowanych 203,10 km tras, co pozwoli na realizację wskaźnika *liczba kilometrów nowych bądź zrekonstruowanych linii kolejowych* poziomie 100,5%. Zakończenie projektów planowane jest na 2013 rok.

Województwo zachodniopomorskie odznacza się wyjątkowo korzystnymi uwarunkowaniami dla rozwoju turystyki. Wyznacznikiem potencjału i atrakcyjności turystycznej regionu jest wielkość ruchu turystycznego wyrażona m.in. liczbą udzielonych noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców. Według stanu na koniec 2011 r. wartość wskaźnika w województwie zachodniopomorskim wyniosła 5 762 osoby i była najwyższa wśród województw. W ramach projektów realizowanych w obrębie 5. i 6. Osi Priorytetowej realizowane są działania mające na celu wzmocnienie jakości infrastruktury turystycznej oraz budowanie kompleksowych produktów turystycznych gwarantujących podniesienie poziomu atrakcyjności oferty turystycznej i wzmacniające pozytywny trend rozwoju województwa w tej sferze życia społeczno-ekonomicznego. Z umów podpisanych do końca okresu sprawozdawczego wynika, że wskaźniki opracowane na poziomie Programu zdecydowanie przewyższą pierwotne założenia, co potwierdza powyższe korzystne oddziaływanie. Szacuje się, że *liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej*

(łącznie w ramach 5. i 6. Osi Priorytetowej), do końca realizacji Programu wzrośnie do ponad 1 454 854 osób, przekraczając zakładaną wartość docelową ustaloną na poziomie 330 000 osób. Podobnie w przypadku innych wskaźników – *liczba projektów z zakresu turystyki* (5. Oś Priorytetowa) oraz *liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu turystyki* (6. Oś Priorytetowa). Łącznie, zgodnie z szacunkami na podstawie podpisanych umów, zostaną zrealizowane 63 projekty z zakresu turystyki (w ramach 5. i 6. Osi Priorytetowej), podczas gdy na etapie w programowania zakładano realizację 19 tego typu przedsięwzięć. Od kilku lat województwo utrzymuje pozycję krajowego lidera w dziedzinie turystyki, mimo znacznego przekroczenia wartości wskaźników, działania na rzecz podniesienia atrakcyjności turystycznej i przyciągnięcia turystów spoza regionu wciąż pozostają kluczowe dla stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, w szczególności w zakresie wydłużenia sezonu turystycznego oraz aktywizacji terenów o niskim natężeniu ruchu turystycznego.

Innym istotnym elementem wpływającym na rozwój turystyki w województwie jest bogata oferta kulturalna będąca także świadectwem rozwoju społeczności regionalnej. Zauważalna jest znacząca dysproporcja w rozkładzie sieci instytucji kultury pomiędzy dużymi miastami (Szczecin, Koszalin), a obszarami wiejskimi, zwłaszcza tymi, które są oddalone od większych aglomeracji miejskich. Analizy potencjału kulturalnego regionu wykazały, że w małych miejscowościach widoczne są nie tylko ograniczenia w dostępie do instytucji kultury, ale także niska świadomość kulturowa mieszkańców oraz brak nawyków uczestniczenia w kulturze. Stąd rozwój kultury i zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym stanowi ważną część zadań w zakresie poprawy atrakcyjności województwa i wyrównaniu dysproporcji wewnątrzregionalnych. Z danych GUS wynika, że w roku 2011 w regionie działało: 25 muzeów, 10 teatrów i instytucji muzycznych, 286 domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, 10 galerii i salonów sztuki, 22 kin stałych, 375 bibliotek, 49 placówek informacyjno-bibliotecznych. Porównując na podstawie danych statystycznych (stan na koniec 2011 r.) województwo zachodniopomorskie z innymi regionami Polski pod względem wybranych instytucji kultury wyraźnie widać dysproporcje w zakresie infrastruktury: pod względem liczby domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic, zachodniopomorskie zajmuje 5. miejsce; pod względem liczby teatrów – 8. miejsce; pod względem liczby ludności na 1 miejsce w kinach stałych – 8. miejsce; pod względem liczby ludności na 1 placówkę biblioteczną – 11. miejsce; pod względem liczby placówek informacyjno-bibliotecznych – 13. miejsce¹⁹. Jak wynika z danych GUS, w województwie zachodniopomorskim, wskaźnik kontekstowy liczba wystaw muzealnych w 2011 r. utrzymuje się na zbliżonym poziomie w stosunku do danych z roku poprzedniego i wynosił 154 co stanowi zaledwie 3,1% wystaw muzealnych w całym kraju, udział ten w porównaniu z danymi za rok poprzedni nie uległ zmianie. Również liczba osób korzystających z obiektów kultury w województwie zachodniopomorskim jest dość niska. Łącznie z kin, teatrów i instytucji muzycznych oraz muzeów skorzystało w 2011 r. 2 270,76 tys. osób, to mniej blisko o 6% niż rok wcześniej, podczas gdy w kraju odnotowano wzrost wskaźnika o 6% (2011 r. – 75 516,79 tys. osób). Biorąc pod uwagę poziom powyższych wskaźników kontekstowych szczególnego znaczenia nabierają działania podejmowane w ramach RPO WZ zmierzające do odwrócenia niekorzystnego stanu. Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego w ramach RPO WZ zrealizowano łącznie w ramach 5. i 6. Osi Priorytetowej 11 projektów z zakresu kultury (5. Oś Priorytetowa – *liczba projektów z zakresu kultury*; 6. Oś Priorytetowa – *liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu kultury*). Szacuje się, że do końca 2015 r. zostaną zrealizowane aż 43 tego typu przedsięwzięcia, podczas gdy na etapie w programowania zakładano 8 projektów. Dzięki realizacji opisanych wyżej projektów (łącznie w ramach 5. i 6. Osi Priorytetowej) zostanie wybudowanych bądź zmodernizowanych 49 obiektów kulturalnych, a 3 084 571 osób skorzysta z efektów tych projektów. Tym samym docelowe wartości wskaźników zostaną osiągnięte, a nawet kilkukrotnie przekroczone. Dzięki projektom realizowanym w ramach RPO WZ rozwój kultury w skali lokalnej już teraz jest zauważalny, a biorąc pod uwagę poziom kontraktacji jak i rodzaje realizowanych przedsięwzięć przyczyni się do wzrost

¹⁹ Działalność instytucji kultury w Polsce w 2011 r., informacja sygnałna, GUS, Ośrodek Statystyki Kultury, lipiec 2012; Województwo zachodniopomorskie – potencjały, bariery, rekomendacje. Charakterystyka regionu jako punkt wyjścia dla uzgodnienia kontraktu terytorialnego na lata 2014-2020, Wydział Rozwoju Regionalnego, 2013, str. 27

znaczenia kultury jako czynnika dynamizującego całościowy rozwój obszaru województwa oraz jego atrakcyjność.

Wiele obiektów znajdujących się na terenie województwa, pełniących funkcje kulturalne i społeczne, jest w złym stanie i wymaga renowacji oraz przebudowy. Na wielu obszarach niszczeniu ulegają nie tylko pojedyncze obiekty, ale cała tkanka urbanistyczno-architektoniczna, szczególnie widoczna jest degradacja substancji miejskiej na terenach przemysłowych i powojkowych. Degradacja tych obszarów stwarza niejednokrotnie zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska naturalnego, a towarzyszy jej często kumulacja negatywnych zjawisk ekonomiczno-społecznych (np. wysokie bezrobocie, niski poziom aktywności gospodarczej, natężenie występowania zjawisk patologicznych, wysoki stopień przestępczości). W związku z tym konieczna jest realizacja kompleksowych programów rewitalizacyjnych prowadzących do poprawy stanu przestrzeni zurbanizowanych oraz zwiększenia ich atrakcyjności inwestycyjnej. Realizowane w ramach 5. i 6. Osi Priorytetowej projekty mają również przyczynić się do podniesienia atrakcyjności województwa poprzez rewitalizację i pobudzenie gospodarcze obszarów problemowych. Wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego oraz Inicjatywy JESSICA²⁰. Na podstawie zawartych umów szacuje się, że w ramach systemu dotacyjnego w obrębie 5. i 6. Osi Priorytetowej do końca 2015 roku zostaną zrealizowane łącznie 42 projekty z zakresu rewitalizacji. Dotychczas w wyniku zakończenia jednego z projektów *zrewitalizowano obszar o powierzchni 0,33 ha*, szacuje się jednak, że łącznie zrewitalizowany zostanie obszar o powierzchni 22,5 ha, co znacznie przekracza zakładane na etapie programowania wartości docelowe ustalone w sumie na poziomie 6,28 ha. Działania te nie pozostaną bez wpływu na wartość wskaźnika kontekstowego *powierzchnia zrekultywowanych i zagospodarowanych terenów do ogółu wymagających rekultywacji*, z danych GUS wynika bowiem, że w aktualnym okresie sprawozdawczym w województwie zachodniopomorskim udział ten wzrósł i wyniósł 6,03% (dla porównania 2010 r. – 5,15%) i jest jednym z wyższych wśród województw.

Ważny element obserwacji rozwoju sytuacji społeczno-ekonomicznej regionów stanowią między innymi badania dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach oraz w gospodarstwach domowych, co prowadzić ma do lepszego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwa informacyjnego. Według analiz Urzędu Komunikacji Elektronicznej, województwo zachodniopomorskie – obok kujawsko-pomorskiego i województw Polski Wschodniej – ma jeden z najniższych poziomów penetracji Internetem szerokopasmowym²¹, dodatkowo występują znaczne dysproporcje w przestrzennym rozmieszczeniu na obszarze województwa. Jak wskazują dane statystyczne Zachodniopomorskie od lat zajmuje odległe miejsca wśród województw pod względem powszechności dostępu gospodarstw domowych do Internetu. Według stanu na koniec 2011 r. zaledwie 61% gospodarstw domowych w regionie stanowiły gospodarstwa wyposażone w komputer osobisty z dostępem do Internetu (dla porównania w kraju udział ten wynosi 62,3%). Mimo, że udział ten z roku na roku systematycznie wzrasta, to również pod względem dynamiki procesu przyłączania do sieci województwa plasowało się na jednej z niższych pozycji. Na jeden komputer osobisty z dostępem do Internetu przypadało w szkołach województwa zachodniopomorskiego (podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i policealnych) 9,3 uczniów (dla porównania w kraju – 9,6 uczniów) i tylko cztery województwa uzyskały niższą wartość wskaźnika. Znacznie lepiej jest z dostępem do sieci firm z regionu, w tym segmencie wskaźnik rozwoju osiągnął poziom 97,6 % i należy do najwyższych w kraju przy jednej z najwyższych dynamik w ostatnich latach. Działania RPO WZ w obszarze wspierania rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie zachodniopomorskim ukierunkowane są na wyrównanie dysproporcji w zakresie dostępu infrastruktury teleinformatycznej oraz powszechne wykorzystanie zaawansowanych technologii informacyjnych i komunikacyjnych wśród wszystkich mieszkańców. Dzięki realizacji zakontraktowanych projektów w ramach 3. Osi Priorytetowej do końca 2015 r. zostanie wybudowanych 489,21 km *sieci Internetu szerokopasmowego* (489,2% realizacji wartości docelowej

²⁰ Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych w ramach Inicjatywy JESSICA (poddziałanie 5.5.2) zawarte są w rozdziale 2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej.

²¹ Województwo zachodniopomorskie – potencjały, bariery, rekomendacje. Charakterystyka regionu jako punkt wyjścia dla uzgodnienia kontraktu terytorialnego na lata 2014-2020, Wydział Rozwoju Regionalnego, 2013, str. 42.

wskaźnika), w wyniku czego do 2015 r. przybędzie 1 459 *podłączeń do Internetu szerokopasmowego* (45,6% realizacji wartości docelowej wskaźnika), w szczególności podłączone zostaną 802 gospodarstwa domowe (40,1% realizacji wskaźnika), 222 MSP (48,3% realizacji wskaźnika), 219 szkół (91,2% realizacji wskaźnika oraz 216 podmiotów administracji publicznej 42,2% realizacji wskaźnika). Wdrożenie projektów zapewni dostęp do szerokopasmowego Internetu dla 90 008 osób, co oznacza wykonanie wskaźnika do 2015 r. na poziomie 90,0%. W związku z kolejnymi naborami w ramach 3. Osi Priorytetowej z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że w kolejnych okresach sprawozdawczych wzrosną szacowane wartości realizacji przedmiotowych wskaźników a zakładane wartości docelowe zostaną osiągnięte. Wdrożenie projektów zapewniających jak największą liczbę różnych odbiorców dostęp do Internetu, a w konsekwencji upowszechnienie korzystania z technologii społeczeństwa informacyjnego jest uważane – wobec wartości jakie przybierają wskaźniki kontekstowe określające rozwój społeczny – za zasadnicze dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie.

Kolejnym z czynników wpływających na konkurencyjność województwa i jego ogólną sytuację społeczno-ekonomiczną jest promowanie modelu społeczeństwa rozwijającego swój potencjał intelektualny. Według danych GUS (stan na koniec 2011 r.) udział mieszkańców województwa uczących się i doksztalających w liczbie ludności w wieku 25-64 lat wynosił 3,7% (kraj – 4,4%). Z kolei z aktualnych danych Eurostatu 24,9% mieszkańców województwa zachodniopomorskiego w wieku 15 lat i więcej posiada wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe, w tym gimnazjum (dla porównania wartość wskaźnika dla kraju wynosi 22,3%), 55,9% – wykształcenie ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne (kraj – 56,9%), a 16,6% – wykształcenie wyższe (kraj – 18,1%). Jednocześnie udział osób z wykształceniem wyższym wśród osób w wieku 15-64 lata wynosił (dane według stanu na koniec 2010 r.) – 19,8% i od lat systematycznie wzrasta, podobnie jak udział osób z wykształceniem wyższym wśród osób w wieku 30-34, który wynosił 35,3%. Region charakteryzuje znaczna populacja studentów uczelni wyższych. Analizując dane z ostatnich lat wyraźnie widać, że najczęściej osób kształciło się na kierunkach społecznych, ekonomiczno-administracyjnych oraz pedagogicznych, maleje zainteresowanie kierunkami społecznymi, a także inżyniersko-technicznymi (mimo, że województwo charakteryzuje wciąż jedna z wyższych w kraju liczba studentów na tych kierunkach w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców – w 2010 roku było 119,31 studentów), informatycznymi, ochroną środowiska i naukami rolniczymi, rośnie natomiast popularność kierunków pedagogicznych, medycznych, architektury i budownictwa, produkcji i przetwórstwa²². Podstawowym problemem w kwestii nauczania jest jednak zbyt mały udział szkolnictwa zawodowego oraz technicznego, a także niedostosowanie istniejących kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. Kluczowe znaczenie ma zatem systematyczne podnoszenie jakości i standardów kształcenia w przedmiotowym zakresie, jak również stworzenie uczelniom wyższym warunków do prowadzenia działalności naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. Aktywne działania w tym kierunku podejmowane są dzięki wdrażaniu projektów realizowanych w ramach 7. Osi Priorytetowej RPO WZ. Od uruchomienia Programu zrealizowano 18 *projektów z zakresu infrastruktury oświaty*, to znacznie więcej niż zaplanowano na etapie programowania (10 szt.), a na podstawie liczby zawartych umów szacuje się, że do końca 2015 r. w województwie zostaną zrealizowane aż 32 tego typu projekty. Taki poziom kontraktacji i postęp w realizacji ma wpływ na wskaźnik rezultatu – według stanu na koniec 2012 r. z *efektów ukończonych już projektów korzysta 3 671 studentów*, a szacuje się, że do końca 2015 r. wartość ta znacznie wzrośnie i wyniesie 69 980 (349,9% wartości docelowej wskaźnika). Spośród 32 projektów 9 (w tym 6 zakończonych) dotyczy infrastruktury szkolnictwa wyższego, a 23 (w tym 4 zakończone) infrastruktury gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej). Stan realizacji wskaźnika będzie miał niewątpliwie wpływ na poprawę infrastruktury edukacyjnej oraz przyczyni się do podniesienia poziomu wykształcenia i przyniesie wymierne korzyści w postaci zwiększenia konkurencyjności województwa.

Wzrost powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych wraz z rosnącą jakością opieki są niezbędnymi elementami rozwoju społeczno-gospodarczego i decydują w dużej mierze o poczuciu bezpieczeństwa mieszkańców. Stąd, z uwagi na deficyty w zakresie dostępności do podstawowych

²² Tamże, str. 38.

i specjalistycznych usług ochrony zdrowia na terenie województwa zachodniopomorskiego, a jednocześnie demograficzne starzenie się społeczeństwa, konieczna jest realizacja przedsięwzięć, które poprawią dostęp do diagnostyki i usług specjalistycznych. Z danych GUS wynika, że w 2011 r. *lekarze oraz lekarze dentyści udzielili mieszkańcom województwa 12 774 tys. porad*. Z roku na rok liczba ta systematycznie wzrasta, stanowi ona jednak zaledwie 4,3% wartości wskaźnik dla kraju. W ramach RPO WZ systematycznie prowadzone są działania zmierzające do zwiększenia dostępu do diagnostyki i usług specjalistycznych, w szczególności dla mieszkańców obszarów wiejskich i małych miast, co powinno pozytywnie wpłynąć na stan wskaźnika monitorowanego przez GUS. Dofinansowanie ze środków unijnych przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia pozwoliło dotychczas na doposażenie placówek opieki zdrowotnej w specjalistyczny sprzęt (488 sztuk), co umożliwiło z kolei wykonanie 131 719 badań medycznych. Na podstawie analizy zawartych umów szacuje się, że do końca 2015 r. zostanie zakupionych aż 1 636 sztuk sprzętu, za pomocą którego zostanie przeprowadzonych 1 093 458 badań medycznych, osiągnięte wartości wskaźników znaczne przekroczenie założone na etapie konstruowania Programu wartości docelowe.

ŚRODOWISKO

Infrastruktura ochrony środowiska, jej dostępność i stan techniczny, przekłada się bezpośrednio na stan środowiska i jakość życia mieszkańców. Sprawna i odpowiednio rozmieszczona infrastruktura ochrony środowiska stanowi jedno z głównych uwarunkowań zrównoważonego rozwoju regionu, a utrzymanie i racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych wpływa na wzmocnienie konkurencyjności regionu, zwłaszcza że potencjał przyrodniczy ma decydujące znaczenie w rozwoju funkcji turystycznej województwa. Obecnie (dane GUS za 2011 r.) udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej w powierzchni ogólnej w województwie zachodniopomorskim wynosi 21,07% i pozostaje od kilku lat na podobnym poziomie.

Dzięki realizowanym w ramach RPO WZ projektom z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wybudowanych lub zmodernizowanych zostanie 111,73 km sieci kanalizacji sanitarnej, 3 750 osób zostanie przyłączonych do sieci wodociągowej, a 20 141 do sieci kanalizacyjnej, tym samym założone wielkości wskaźników zostaną osiągnięte. Już teraz widać wymierne efekty zakończonych projektów. Systematycznie wzrasta liczba ludności (w tym również na wsi) korzystającej z kanalizacji i wodociągów, jak również obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków. Co więcej, obecnie (dane GUS na koniec 2011 r.), w porównaniu z innymi województwami odsetek ludności korzystającej z kanalizacji (76,0%), z wodociągów (93,4%) oraz obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków (80,3%) jest najwyższy.

W zakresie zagospodarowania odpadów priorytetem RPO WZ jest m.in. organizowanie i wdrażanie systemów selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu oraz modernizacja i rekultywacja istniejących nieczynnych składowisk odpadów. Jak wynika z realizacji wskaźników programowych wpisujących się w powyższe założenia, do 2015 r. w rezultacie realizacji 18 projektów *selektywną zbiórką odpadów zostanie objętych 205 337 osób*, co oznacza, że założona dla wskaźnika wartość docelowa zostanie przekroczona dwukrotnie. Wdrożenie działania przyczynią się również do zwiększenia w kolejnych latach udziału odpadów poddanych odzyskowi. Obecnie (dane GUS na koniec 2011 r.) udział ten w ogólnej ilości wytworzonych odpadów (z wyłączeniem komunalnych) województwie zachodniopomorskim wynosi 51,1% i mimo że wzrósł w ciągu roku (2010 r. – 35,2%) wciąż jest jednym z najniższych wśród województw (niższą wartość wskaźnika występuje tylko w województwie łódzkim). Niestety w ciągu roku wzrosła także ilość odpadów komunalnych zebranych na 1 mieszkańca województwa: z 308,63 do 311,00 kg w 2011 r. (wyższa wartość wskaźnika charakteryzuje tylko województwo dolnośląskie). Wdrożenie projektów w ramach 4. Osi Priorytetowej w obszarze gospodarki odpadami przyczyni się do poprawy wartości wskaźników kontekstowych określających obraz aktualnej sytuacji w województwie zachodniopomorskim w omawianym sektorze.

W porównaniu z innymi województwami i danymi dla kraju, emisja zanieczyszczeń powietrza w województwie zachodniopomorskim utrzymuje się na dość niskim poziomie. Zgodnie z danymi statystycznymi w 2011 r. całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza pyłowych w regionie wyniosła 125,9 kg/m² (kraj – 183,91 kg/m²), emisja dwutlenku siarki (bez CO₂) – 1 034,68 kg/m² (kraj – 1609,91

kg/m², emisja tlenków azotu – 693,91 kg/m² (kraj – 1 061,68 kg/m²). Realizacja projektów mających na celu rozwój infrastruktury, urządzeń i technologii służących do ograniczania zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pozostaje niezbędna, zwłaszcza w kontekście poprawy warunków życia mieszkańców związanych z zachowaniem i ochroną środowiska. Na podstawie poziomu kontrakcji szacuje się, że do końca 2015 r. zostanie wdrożonych 8 *projektów mających na celu poprawę jakości powietrza* (133,3% wartości docelowej wskaźnika).

Istotną kwestią zarządzania środowiskiem w obliczu założeń polityk unijnych jest także wsparcie inwestycji związanych z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych. Dotychczas zakończono realizację jednego *projektu z zakresu energii odnawialnej*, szacuje się jednak, że do końca 2015 r. wdrożenie kolejnych projektów przyczyni się do wytworzenia 406 504,89 MWh energii, co przy zakładanej wartości docelowej na poziomie 17 000 MWh oznacza ponad dwudziestokrotne przekroczenie realizacji wartości docelowej wskaźnika. Już obecnie (dane Agencji Rynku Energii na koniec 2011 r.) ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (moc zainstalowana) w województwie zachodniopomorskim wynosi 600,2 MW (dla porównania w 2010 r. było to 345,11 MW), co stawia region na pozycji niekwestionowanego lidera w energetyce odnawialnej wśród innych województw. Dodatkowo realizowane w ramach RPO WZ przedsięwzięcia przyczynią się do dalszej, znacznej poprawy wartości wskaźnika, jak również zwiększenia udziału produkcji energii z OZE w produkcji ogólnej, który aktualnie wynosi 16,4% (dane Agencji Rynku Energii na koniec 2011 r.). Jest to dość istotny krok w kierunku spełnienia limitów wspólnotowych – zgodnie z celami Strategii Europa 2020 20% energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych.

VII Wnioski dla dalszej realizacji PO, w tym dotyczące planowanych realokacji

Planowane przesunięcia:

1. W związku z planowanym uruchomieniem naboru dla działania 1.5 Wsparcie prac przygotowawczych projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji celów osi priorytetowej nr 1, planuje się przesunięcie środków w celu zapewnienia alokacji na przedmiotowe działanie.
2. Planuje się zwiększenie alokacji na poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie.
3. Planuje się zwiększenie alokacji na poddziałanie 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat C Promocja walorów inwestycyjnych województwa.

Planowane nabory wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym w 2013 r.:

- styczeń 2013 r. - w ramach działania 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* wspierane będą projekty zlokalizowane na terenie województwa zachodniopomorskiego, podnoszące atrakcyjność województwa poprzez eliminację białych plam, których przedmiotem jest:
 - Budowa lub rozbudowa lokalnych lub regionalnych szerokopasmowych sieci szkieletowych lub dystrybucyjnych, z dopuszczeniem łącznie z nimi budowy lub rozbudowy sieci dostępowych, jednakże z wyłączeniem obszarów budowy sieci dostępowych wskazanych na mapach UKE jako realizowanych w ramach działania 8.4 POIG,
 - Budowa światłowodowych węzłów dostępu do sieci dystrybucyjnej,
 - Tworzenie otwartych i dostępnych publicznie punktów dostępu umożliwiających dostęp do Internetu za pomocą sieci bezprzewodowej – tzw. Hotspot-ów.
 - Wyposażenie centrów zarządzania sieciami szerokopasmowymi w niezbędną infrastrukturę informatyczną,
 - Tworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP-ów).

Projekty powinny przewidywać realizację kampanii informacyjnej dla osób zamieszkujących obszar realizacji projektu, w szczególności skierowanej do osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.

Zgodnie z Europejską Agendą Cyfrową 2020 szczególny nacisk w trakcie oceny projektów położony zostanie na umożliwienie świadczenia usług typu NGA.

W przypadku realizacji projektów przez operatorów telekomunikacyjnych będą oni musieli zapewnić, że infrastruktura objęta dofinansowaniem będzie otwarta na jednakowych zasadach dla wszystkich dostawców usług internetowych. Hurtowy, otwarty dostęp oferowany po krajowych cenach rynkowych do infrastruktury objętej dofinansowaniem będzie musiał być zapewniony przez okres minimum 7 lat od zakończenia realizacji projektu.

Planowane nabory wniosków o dofinansowanie projektów w trybie dotyczącym projektów indywidualnych w 2013 r.:

- w ramach poddziałania 6.1.2 *Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym* wsparcie otrzymają wyłącznie operacje:
 - zintegrowany system promocji, sprzedaży produktów i oferty turystycznej regionu (m.in. przygotowywanie i dystrybucja nieodpłatnych publikacji i materiałów promocyjnych służących informacji turystycznej, prezentacje na krajowych i zagranicznych targach turystycznych, badania ruchu turystycznego);
 - tworzenie oraz rozwój produktów turystycznych, kulturowych i tradycyjnych (produkty spożywcze, wyroby rzemiosła) wykorzystujących specyficzne zasoby regionalne.
- w ramach poddziałania 1.2.2 *Infrastruktura B+R* wspierane będą inwestycje w infrastrukturę naukowo – badawczą niezbędną do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej, w tym:
 - remont (dostosowanie pomieszczeń) infrastruktury służącej do prowadzenia prac badawczych i rozwojowych wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia;
 - inwestycje w wyposażenie (środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne) niezbędne do prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej;

Planowane nabory wniosków o dofinansowanie projektów w trybie systemowym w 2013 r.:

- marzec 2013 r. - w ramach działania 1.5 *Wsparcie prac przygotowawczych projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji celów osi priorytetowej nr 1* będzie wspierane przygotowanie dokumentacji inwestycyjnej niezbędnej do realizacji inwestycji, w tym w szczególności:
 - specjalistycznych ekspertyz, badań, analiz technicznych, finansowych, ekonomicznych, prawnych,
 - studiów wykonalności, biznes planów,
 - dokumentacji dotyczącej postępowania oceny oddziaływania na środowisko,
 - dokumentacji projektowej, technicznej, projektowo-budowlanej.
- kwiecień 2013 r. w ramach poddziałania 2.1.5 *Wzmocnienie portów morskich i rzecznych* wspierane będą przedsięwzięcia polegające na budowie (w tym rozbudowie, odbudowie, nadbudowie), przebudowie, modernizacji ogólnodostępnej infrastruktury portów morskich i rzecznych.

Projekty mogą w szczególności polegać na:

- budowie lub przebudowie: basenów portowych, kanałów portowych, falochronów portowych, wejść do portów, torów wodnych, przejść żeglownych, ogólnodostępnych dróg kołowych i kolejowych w portach;
- przebudowie brzegów rzecznych, wraz z robotami pogłębiarskimi;
- zakupie lub modernizacji taboru, sprzętu i wyposażenia związanego z poprawą stanu bezpieczeństwa żeglugi;
- zakupie lub modernizacji taboru, sprzętu i wyposażenia związanego z poprawą stanu bezpieczeństwa żeglugi.

2.1.6.3 Rekomendacje KE

1. Raportowanie wskaźników

W związku ze zgłaszanymi uwagami KE do wprowadzonych danych do SFC 2007, w ramach sprawozdania za rok 2012 Ministerstwo Rozwoju Regionalnego nałożyło obowiązek załączenia do przedmiotowego sprawozdania tabeli dotyczącej wskaźników kluczowych (core indicators). IZ RPO WZ wypełniając Załącznik VIII do Sprawozdania umożliwił MRR weryfikację danych, jakie wprowadzone zostaną do SFC. Przyjęcie takiego rozwiązania zminimalizuje ryzyko wystąpienia w systemie błędnych wartości.

2. Wdrażanie 3 i 4 osi priorytetowej

Szczegółowa analiza stopnia osiągnięcia celów oraz postępów we wdrażaniu w zakresie 3. i 4. Osi Priorytetowej, wobec których KE wyrażała wątpliwości i oczekiwała szerszych informacji, została zamieszczona w *Sprawozdaniu* odpowiednio w pkt 3.3.1 i 3.4.1. Informacje tam zawarte wskazują na szereg czynności podjętych przez IZ RPO w odniesieniu do określonych działań/poddziałań (takich jak np. intensyfikacja procesu naboru i kontraktacji, zmiany w katalogu beneficjentów, zmiany na ILPI, zmiana poziomu dofinansowania) i mających na celu pełne wykorzystanie dostępnej alokacji oraz w konsekwencji osiągnięcie założonych wartości wskaźników. O skuteczności tych narzędzi może świadczyć postęp w wykorzystaniu dostępnej alokacji oraz realizacji wskaźników oznaczonych dla 3. i 4. w stosunku do danych przedstawionych w *Sprawozdaniu* rocznym na koniec 2011 r. Szczególny postęp we wdrażaniu widoczny jest w zakresie 4. Osi Priorytetowej. Na podstawie liczby zawartych umów IZ RPO WZ szacuje, że do końca 2015 r. nie zostanie w pełni zrealizowany zaledwie jeden wskaźnik: *liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* – na chwilę obecną szacuje się, że zostanie on osiągnięty w 86,7%. Pozostałe wskaźniki produktu i rezultatu osiągną zakładane poziomy docelowe, a niektóre z nich znacznie je przekroczą. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, gdzie szacowano realizację poniżej poziomu docelowego aż dla 5 spośród 6 wskaźników produktu nastąpiła znaczna poprawa.

Z kolei w przypadku 3. Osi Priorytetowej, na podstawie obecnie realizowanych projektów szacuje się, że do końca 2015 r. osiągnięte zostaną wszystkie wskaźniki produktu i trzy spośród czterech wskaźników rezultatu (w tym jeden – *liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu* w 90,0%). Zagrożone jest natomiast wykonanie wskaźnika *liczba podłączeń do Internetu szerokopasmowego*, którego realizację na koniec 2015 r. szacuje się na poziomie 45,6%. Mimo, że nie odnotowano znacznej poprawy akurat tych wskaźników w stosunku do danych prezentowanych w *Sprawozdaniu* rocznym na koniec 2011 r. to podjęte działania, szczególnie opisane w pkt 3.3.1 w znaczny sposób przyczynią się do zwiększenia poziomu kontraktacji, a tym samym znacznych postępów we wdrażaniu w ciągu 2013 roku.

3. Zgodność z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW)

Kwestia niepełnej transpozycji RDW do prawa polskiego oraz weryfikacji zgodności projektów realizowanych w ramach RPO WZ, została przedstawiona wyczerpująco w sprawozdaniu w pkt. 2.2 *Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym*. Poniżej skrócona informacja zamieszczona w przytoczonym punkcie.

Mając na względzie wagę problemu oraz szczególne zainteresowanie tą kwestią przez Komisję Europejską IZ RPO WZ podjęła następujące działania mające na celu weryfikację ewentualnej niezgodności projektów RPO WZ z Ramową Dyrektywą Wodną:

- przeprowadzono badanie ankietowe, które miało na celu oszacowanie liczby projektów bezpośrednio lub pośrednio związanych z oddziaływaniem na wody. Badaniem objęci zostali wszyscy dotychczasowi beneficjenci (również projektów znajdujących na listach rezerwowych) jak też wnioskodawcy projektów w trakcie oceny merytorycznej. Ze zbiorowości wyłączone zostały projekty w ramach działania 3.2 oraz poddziałań: 1.3.3 C, 1.3.2, 1.3.1 i 4.5.1 (częściowo).

- wszczęto postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na opracowanie szczegółowej ekspertyzy obejmującej wszystkie projekty RPO WZ. Dla wnioskodawców projektów nie w pełni zgodnych z RDW zostaną sformułowane rekomendacje w zakresie uzupełnienia projektu/dokumentacji w celu uzyskania pełnej zgodności. Rozstrzygnięcie postępowania planowane jest na II kwartał 2013 r.

4. Planowanie posiedzeń Komitetu Monitorującego

Zgodnie z Regulaminem ZKM Komitet spotyka się na posiedzeniach nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy. Informacje na temat terminu i miejsca planowanego posiedzenia oraz projekt porządku obrad rozsyłane są przez Sekretariat drogą pocztową do członków Komitetu najpóźniej na 14 dni kalendarzowych przed terminem posiedzenia. Pozostałe materiały wysyłane są drogą elektroniczną na 7 dni kalendarzowych przed posiedzeniem.

Komitet zapewnia jakość realizacji RPO WZ oraz monitoruje jego wdrażanie, zgodnie z przepisami art. 65 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006.

2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych Instytucji

Realizacja rekomendacji przyjętych przez Komitet Monitorujący dany PO/RPO.

W okresie sprawozdawczym ZKM wypracował zalecenia odnoszące się do dalszego przebiegu realizacji RPO WZ.

Realizacja rekomendacji ZKM na okres 2012 - 2013 przedstawia się następująco:

1. zmiana jednego z kryteriów w ramach poddziałań 1.1.1 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa schemat A*, 1.1.2 *Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa* oraz 1.1.3 *Inwestycje MSP w nowe technologie*,
2. przyjęcie kryteriów oceny projektów dla działania 5.6 *Wsparcie wydarzeń kulturalnych* i działania 6.7 *Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013*,
3. zmiana kryteriów merytoryczno-technicznych w ramach poddziałania 1.2.2 *Infrastruktura B+R*,
4. kontynuacja działań promocyjnych i informacyjnych, cykl szkoleń dla beneficjentów RPO WZ oraz sieci punktów informacyjnych.

Rekomendacje są wdrażane na bieżąco.

Realizacja zaleceń dotyczących wskaźników postępu rzeczowego, otrzymanych od MRR.

1. Zgodnie z sugestią MRR przekazaną IZ RPO WZ w ramach uwag do sprawozdania okresowego za II półrocze 2012 r. zmniejszona została szacowana wartość docelowa wskaźnika *Liczba osób zabezpieczonych przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami* z 3 172 673 osób na 1 685 238 osób oraz wartość zrealizowana z 1 870 631 osób na 1 690 969 osób. Zmiana ta została podyktowana zbyt wysoką szacowaną realizacją wskaźnika w stosunku do liczby ludności w woj. zachodniopomorskim. W związku z tym, iż jeden z projektów pn.: *Zintegrowany System Oceny Stanu i Zagrożeń Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego* zadeklarował w wartości docelowej wskaźnika osiągnięcie go na poziomie 1 685 238 (ludność w województwie stan na 31.2012 r. – 1 721 405 osób) to do sprawozdania wpisano wartość najwyższą ze wszystkich projektów jakie są realizowane w ramach RPO WZ. Jednocześnie należy zauważyć, iż wartość szacowana jest nieco niższa niż zrealizowana gdyż od momentu podpisania umowy o dofinansowanie do momentu złożenia wniosku o płatność końcową liczba ludności w woj. zachodniopomorskim zwiększyła się i taka też została wykazana przez beneficjenta (tj.: realizacja > 100%)
2. Zgodnie z sugestią MRR przekazaną IZ RPO WZ w ramach uwag do sprawozdania okresowego za II półrocze 2012 r. IZ RPO WZ zmieniła metodologię wykazywania wskaźnika *Liczba powstałych usług on-line* w sprawozdaniu. Ze względu na to, iż wskaźnik ten należy do innej grupy wskaźnikowej niż pozostałe usługi on-line to IZ RPO WZ postanowiło nie agregować wskaźnika o kodzie P.11.3.1 do programu (z kolumny B Kod wskaźnika w Załączniku IV

wykreślono P.11.3.1). Zmiana metodologii agregowania danych do sprawozdania nie ma jednak wpływu na wykazane wartości wskaźnika gdyż do końca 2012 r. nie były realizowane projekty w przedmiotowym zakresie.

3. W ramach uwag MRR do sprawozdania okresowego za II półrocze 2012 r. wątpliwości został poddany fakt agregowania jednego z projektów (poddziałanie 4.5.2) do wskaźnika programowego pn.: *Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią*. IZ RPO po przeprowadzeniu analizy przedmiotowego przedsięwzięcia podtrzymuje słuszność dotychczasowej metodologii agregowania wskaźnika z poziomu projektu na poziom wyższy. Z definicji wskaźnika KSI nie wynika, jaki zakres powinny mieć projekty, w ramach których może on być wykazywany. Beneficjent w ramach projektu zakupił m.in. system zapór przeciwpowodziowych oraz urządzenie do napełniania worków przeciwpowodziowych, co oznacza, że dzięki projektowi jest realizowana również funkcja ochrony przeciwpowodziowej.

2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej

I. Inicjatywa JESSICA

Na mocy Umowy o Finansowaniu, zawartej 30 lipca 2009 r. pomiędzy Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) a Województwem Zachodniopomorskim, powołano do życia Radę Inwestycyjną Funduszu Powierniczego JESSICA (RI) będącą niezależnym organem zaangażowanym we wdrażanie Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim. Zadaniem Rady Inwestycyjnej jest między innymi regularne monitorowanie realizacji Inicjatywy JESSICA, w tym także działań podejmowanych przez EBI. W celu realizacji swoich zadań Rada Inwestycyjna spotyka się na posiedzeniach, w których udział biorą Członkowie i Obserwatorzy Rady, przedstawiciele EBI oraz Instytucji Zarządzającej zaangażowani we wdrażanie Inicjatywy JESSICA.

W aktualnym okresie sprawozdawczym odbyły się trzy posiedzenia Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA:

1. X posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się 7 lutego 2012 roku w Szczecinie i było poświęcone kwestiom związanym z naborem wniosków o dofinansowania w systemie dotacyjnym w ramach poddziałań 5.5.1 i 6.6.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w kontekście możliwości finansowania środkami inicjatywy JESSICA projektów, które nie uzyskały bądź nie uzyskują finansowania dotacyjnego a także dyskusji na temat kwot wsparcia w ramach inicjatywy JESSICA oraz społecznych elementów potencjalnych inwestycji. W trakcie przedmiotowego posiedzenia oba Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich (FROMy) działające na terenie województwa zachodniopomorskiego omówiły postęp we wdrażaniu Inicjatywy JESSICA, na obszarach, którymi zarządzają. Temat ten uzupełniono dyskusją na temat środków zapobiegawczych możliwych do zastosowania w razie opóźnień w realizacji Inicjatywy JESSICA.
2. XI posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się 23 lipca 2012 roku w Szczecinie a tematem przewodnim, nad którym toczono dyskusję, był aktualny stan wdrażania Inicjatywy oraz omówienie przez przedstawicieli FROMów stanu prac związanych z analizą i weryfikacją projektów. W sposób szczegółowy omówione zostały wszystkie projekty, które znajdują się w kręgu zainteresowania obu Funduszy.
3. XII posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się 20 listopada 2012 r. w Szczecinie i podobnie jak te poprzednie, poświęcone było m.in. dyskusji na temat stanu realizacji Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim na terenie SOM oraz poza SOM. Przedyskutowana została ponadto kwestia współpracy pomiędzy obydwojema FROMami a partnerującymi im Agencjami Rozwoju Regionalnego (ZARR i KARR) zaangażowanymi w realizację Inicjatywy. W trakcie posiedzenia zaprezentowane zostały także założenia Studium Ewaluacyjnego dotyczącego wykorzystania instrumentów finansowych w przyszłym okresie programowania, w tym także w województwie zachodniopomorskim.

W celu sprawnego wdrażania Inicjatywy JESSICA, rozpowszechnienia wiedzy na jej temat wśród potencjalnych interesariuszy oraz zapewnienia dostępu do informacji o Inicjatywie jak najszerszemu gronu odbiorców a przede wszystkim - celem zachęcenia potencjalnych promotorów projektów miejskich, zarówno Instytucja Zarządzająca, jak i Europejski Bank Inwestycyjny oraz oba Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich prowadzą aktywne, szeroko zakrojone działania promocyjno-informacyjne. W aktualnym okresie sprawozdawczym zorganizowano szereg szkoleń, m.in. z zakresu pomocy publicznej i partnerstwa publiczno-prywatnego w ramach Inicjatywy JESSICA, skierowanych do potencjalnych Beneficjentów a także przedstawicieli FROMów oraz Instytucji Zarządzającej, konferencji i spotkań mających na celu promocję inicjatywy.

Jednym z głównych wydarzeń o charakterze informacyjno-promocyjnym na skalę całego Regionu była organizacja w dniu 7 marca 2012 r. Zachodniopomorskiego Dnia Instrumentów Inżynierii Finansowej w celu promowania Inicjatywy JESSICA i JEREMIE oraz rozpowszechniania wiedzy na temat instrumentów zwrotnych wśród podmiotów lokalnych. W spotkaniu uczestniczyli wysokiej rangi przedstawiciele Komisji Europejskiej, EBI, Instytucji Zarządzających, FROMów, firm konsultingowych oraz ok. 200 przedstawicieli sektora publicznego i prywatnych inwestorów.

W drugim półroczu 2012 r. Instytucja Zarządzająca wraz z EBI rozpoczęły procedurę publikacji artykułu w magazynie Forum PPP na temat wdrażania inicjatywy JESSICA w Województwie Zachodniopomorskim. Materiał promocyjny, składający się z artykułu prezentującego inicjatywę JESSICA w regionie oraz wywiadu z Marszałkiem Województwa zachodniopomorskiego opublikowany został w edycji magazynu nr 3/2012, w sierpniu 2012 roku. Artykuł omawiał kilka przykładowych typów projektów mogących skorzystać z finansowania funduszami JESSICA.

Sporą aktywnością na polu działań informacyjno-promocyjnych wykazały się także oba Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich – BZ WBK oraz BOŚ Bank S.A. BZ WBK działający na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego przeprowadził w 2012 r. cykl indywidualnych spotkań z inwestorami, władzami lokalnymi, przedstawicielami kościoła, oraz doradcami współpracującymi z potencjalnymi beneficjentami, celem przygotowania dokumentacji aplikacyjnej pod projekty JESSICA, podczas których poruszane były także kwestie warunków finansowania projektów miejskich oraz ich struktura. BOŚ Bank S.A. działający na terenie poza SOM, w przedmiotowym okresie sprawozdawczym przeprowadził między innymi publikację specjalnych dodatków poświęconych inicjatywie JESSICA, sponsorowanych w takich magazynach, jak: „Manager” (styczeń 2012 roku), „Uważam rze” (7 maja 2012 roku), „Puls Biznesu” (8 maja 2012 roku, 21 maja 2012 roku), „Dziennik Gazeta Prawna” (31 maja 2012 roku), czy „Świat Biznesu” (12 czerwca 2012 roku), „Gazeta Prawna” (20 września 2012 roku) oraz zorganizował liczne spotkania i warsztaty dla zidentyfikowanych oraz potencjalnych inwestorów, zarówno z sektora prywatnego, jak i państwowego, zainteresowanych pozyskaniem środków na realizację projektów miejskich w ramach Inicjatywy JESSICA.

Poza działaniami promocyjnymi, w aktualnym okresie sprawozdawczym podejmowane były także inne kroki w celu sprawnej i efektywnej realizacji Inicjatywy JESSICA w Województwie Zachodniopomorskim:

- spotkanie przedstawicieli IZ, EBI oraz FROMów, w dniu 31 maja 2012 r. w Szczecinie, mające na celu omówienie stanu i postępów we wdrażaniu Inicjatywy JESSICA,
- spotkanie przedstawicieli IZ oraz BZ WBK, w dniu 12 grudnia 2012 r. w Warszawie, którego celem było omówienie realizacji inicjatywy JESSICA w SOM ze względu na brak podpisanych Umów Inwestycyjnych pomiędzy FROM a beneficjentami końcowymi,
- spotkanie z Wiceprezydentem Szczecina w dniu 27 grudnia 2012 r., w którym wzięli udział m.in. przedstawiciele IZ, BZ WBK oraz EBI. Wiceprezydent Szczecina zadeklarował chęć pomocy w poszukiwaniu inwestorów zainteresowanych inicjatywą JESSICA poprzez możliwość współorganizacji z BZ WBK spotkania z inwestorami,
- sporządzenie, wynegocjowanie oraz podpisanie Aneksu nr 3 do Umowy o Finansowaniu pomiędzy IZ i EBI,

- wynegocjowanie i podpisanie zarówno z BOŚ, jak i BZ WBK Aneksu nr 1 do Umowy Operacyjnej dotyczącej odsetek narosłych od środków na Rachunku Depozytowym,
- rozpoczęcie prac nad Studium Ewaluacyjnym dotyczącym wykorzystania instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020.

Najważniejszym wydarzeniem w aktualnym okresie sprawozdawczym, w kontekście realizacji Inicjatywy JESSICA było podpisanie pierwszych Umów Inwestycyjnych na realizację projektów miejskich zlokalizowanych na terenie poza SOM. Zgodnie z raportami FROMu zarządzanego przez BOŚ, w okresie sprawozdawczym FROM działający poza SOM otrzymał kilkanaście nowych wniosków o pożyczkę, czego efektem były spotkania Komitetu Inwestycyjnego zorganizowane przez BOŚ w dniach 27 września, 26 października oraz 19 grudnia 2012 roku w Warszawie, na których dokonano zatwierdzenia następujących Projektów Miejskich:

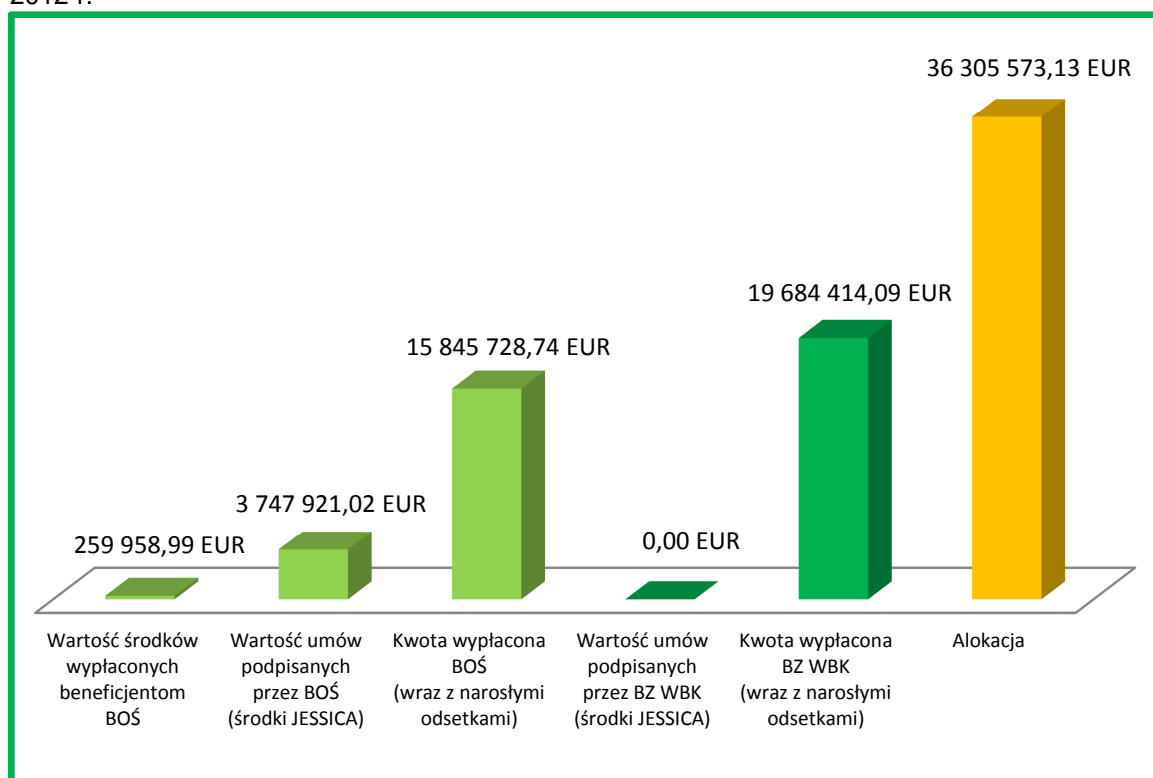
Tabela 21 Projekty zatwierdzone w 2012 do realizacji przez BOŚ S.A.

FROM	Beneficjent	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu (mln EUR)	Wartość pożyczki JESSICA (mln EUR)
BOŚ S.A.	Lech Investment sp. z o.o.	Przebudowa, nadbudowa trzech kondygnacji oraz zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku usługowego na budynek usługowy z poradnią medycyny rodzinnej i specjalistycznej, wraz z pracowniami diagnostyki obrazowej, laboratoryjnej, blokiem operacyjnym, apteką oraz oddziałem rehabilitacyjnym i oddziałem opieki długoterminowej.	2 603 693,18	1 220 464,75
BOŚ S.A.	Techagra sp. z o.o.	Rewitalizacja i modernizacja budynku dawnego szpitala miejskiego w Świnoujściu na potrzeby Hotelu Wypoczynkowo-Konferencyjnego z usługami Medical SPA pn. „WEST BALTIC RESORT SPA & WELLNESS”.	6 372 134,35	983 206,40
BOŚ S.A.	Kamieńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.	Rewitalizacja zespołu kamienic z XIX w. i odtworzenie historycznej zabudowy Kamienia Pomorskiego poprzez utworzenie kwartału handlowo-usługowego w kwartale ulic Żwirki i Wigury - Żeromskiego – Obrońców Warszawy - Okrzei.	3 714 073,34	1 544 249,86

Źródło: Opracowanie własne

Według stanu na koniec grudnia 2012 r. w przedmiotowym okresie sprawozdawczym realizacja Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim na terenie SOM oraz poza SOM przedstawiała się następująco:

Wykres 33 Stan wdrażania Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim na koniec 2012 r.

Zródło: Opracowanie własne

II. Inicjatywa JEREMIE

Zgodnie z zapisami Umowy o dofinansowanie przedsięwzięcia „Wsparcie przedsiębiorczości poprzez rozwój instrumentów inżynierii finansowej w ramach inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim”, zawartej pomiędzy Województwem Zachodniopomorskim i Bankiem Gospodarstwa Krajowego pełniącego na mocy powyższej Umowy funkcję Menadżera Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE, Menadżer zobowiązany jest do realizacji Inicjatywy JEREMIE, w tym m.in. do przeprowadzania konkursów na Pośredników Finansowych i wyboru tychże Pośredników. Mając na uwadze powyższe, w aktualnym okresie sprawozdawczym Menadżer zakończył ocenę wniosków złożonych jeszcze w poprzednim okresie w ramach konkursu nr 2.2/2011/ZFPJ, zakończył nabór wniosków do konkursu 1.2/2011/ZFPJ oraz ogłosił 3 konkursy, do których nabór zakończony został jeszcze w tym samym okresie sprawozdawczym. Ogłoszone konkursy wraz z ich alokacjami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 22 Konkursy w ramach Inicjatywy JEREMIE ogłoszone w 2012 r.

Nazwa konkursu/Nr	Alokacja Konkursu (EUR)	Limit środków, o jaki mógł ubiegać się pojedynczy PF (EUR)	Data ogłoszenia Konkursu
Reporeczenie Nr 1.3/2012/ZFPJ	14 645 577,04	7 322 788,52	28 września 2012 r.
Pożyczka Globalna Nr 2.3/2012/ZFPJ	12 204 647,53	6 102 323,76	28 września 2012 r.
Poręczenie Portfelowe Nr 3.2/2012/ZFPJ	19 527 436,05	7 322 788,52	4 kwietnia 2012 r.

Zródło: Opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym Menadżer podpisał z Pośrednikami łącznie 5 Umów Operacyjnych I Stopnia, w tym 3 Umowy w ramach Konkursu Nr 1.2/2011/ZFPJ, 1 Umowę w ramach Konkursu Nr 2.2 /2011/ZFPJ oraz 1 Umowę w ramach Konkursu Nr 3.1/2011/ZFPJ. Szczegółowe informacje na temat Pośredników Finansowych, którzy podpisali przedmiotowe Umowy zawiera poniższa tabela.

Tabela 23 Pośrednicy Finansowi, z którymi podpisano Umowy w 2012 r.

LP.	Pośrednik Finansowy	Wnioskowana kwota (EUR)	Data podpisania Umowy	Produkt
1.	Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych	7 322 788,52	16 kwietnia 2012 r.	Reporeczenie
2.	Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina Sp. z o.o.	1 220 464,75	24 października 2012 r.	
3.	Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	488 185,90	25 października 2012 r.	
4.	Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Choszcznie	2 440 929,50	7 marca 2012 r.	Pożyczka Globalna
5.	FM Bank S.A.	3 051 161,88	22 lutego 2012 r.	Poręczenie Portfelowe
Suma		14 523 530,55		

Źródło: Opracowanie własne

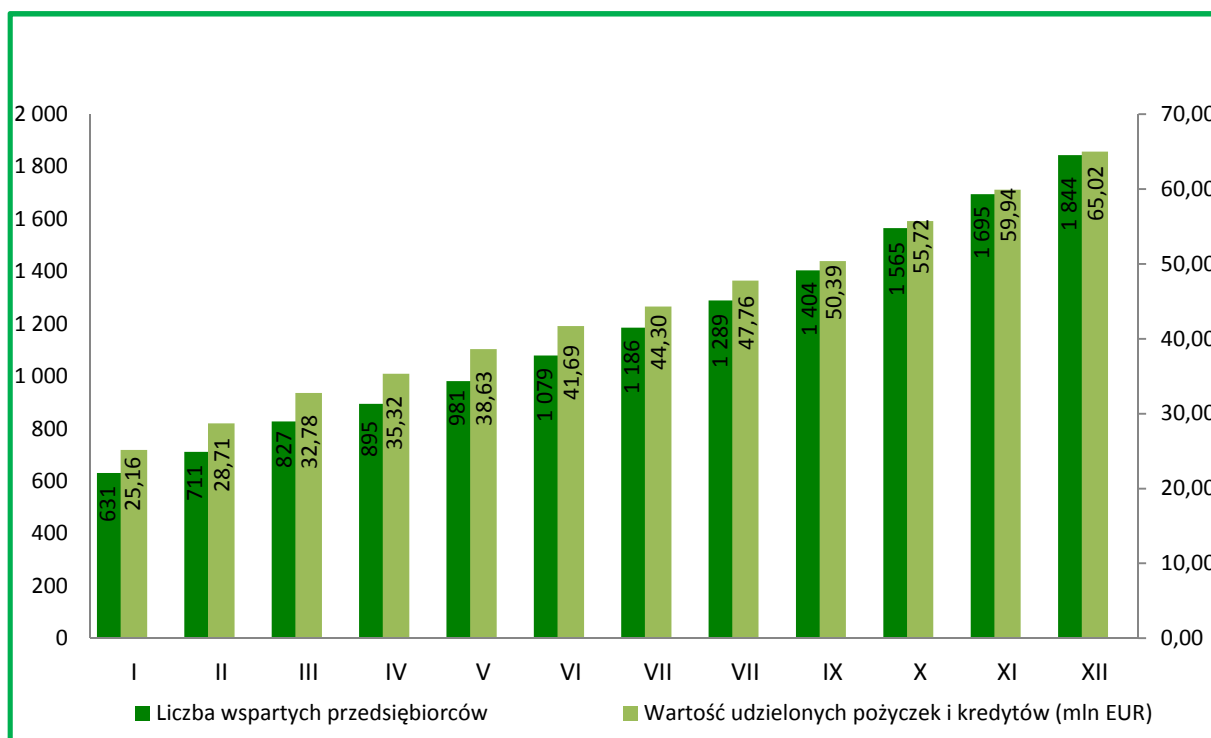
Inicjatywa JEREMIE na terenie województwa zachodniopomorskiego wdrażana jest bardzo prężnie a zainteresowanie przedsiębiorców dostępnymi w ramach JEREMIE produktami jest ogromne.

W okresie sprawozdawczym Pośrednicy Finansowi zawarli w sumie 1257 Umów Operacyjnych II Stopnia z Ostatecznymi Beneficjentami, a w tym:

- 242 Umowy w ramach konkursu 1.1/2010/ZFPJ (Reporeczenie) na łączną kwotę w wysokości 5 779 080,45 EUR,
- 268 Umów w ramach 1.2/2011/ZFPJ (Reporeczenie) na kwotę 6 875 041,13 EUR,
- 262 Umowy pożyczki na łączną kwotę 4 001 392,61 EUR w ramach konkursu na Pożyczkę Globalną Nr 2.1/2010/ZFPJ,
- 351 Umów pożyczki na łączną kwotę 11 330 357,11 EUR w ramach konkursu na Pożyczkę Globalną Nr 2.2/2011/ZFPJ oraz
- 134 Umowy poręczenia w ramach konkursu Nr 3.1/2011/ZFPJ. 2.3.1.

Od początku realizacji Projektu Pośrednicy Finansowi zawarli łącznie 1 844 Umowy Operacyjne II Stopnia z przedsiębiorcami z sektora MŚP. Szczegółowo poziom wsparcia Ostatecznych Beneficjentów w 2012 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 34 Poziom wsparcia Ostatecznych Beneficjentów kumulatywnie w poszczególnych miesiącach 2012 r. od początku realizacji inicjatywy.

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku Umów zawartych z Ostatecznymi Beneficjentami w ramach Produktów Finansowych Reporęczenie, Pożyczka Globalna i Poręczenie Portfelowe, w 2012 r. łącznie w ujęciu ilościowym przeważało wsparcie dla mikroprzedsiębiorstw (1061 szt.), które stanowiły 84,40% udostępnionego w okresie sprawozdawczym wsparcia (wartościowo 75,14% - wartość wsparcia udzielonego ze środków Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE). Drugą grupę stanowiły firmy małe (187 szt.) - wsparcie dla tych przedsiębiorstw stanowiło 14,87% (wartościowo – 23,71%). Firmy średnie stanowiły jedynie 0,73% (9 szt.) ogółu pozyskanych przedsiębiorców (wartościowo – 1,15%). Warto zauważyć także znaczący udział start-up'ów (243 szt.) wśród MŚP wspartych w ramach Operacji, który wynosi 19,33% (wartościowo – 14,91%). W okresie sprawozdawczym ilość wspartych przedsiębiorstw według rodzaju w ramach poszczególnych produktów finansowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24 Ilość wspartych przedsiębiorstw oraz poziom udostępnionych dla nich środków w 2012 r.

	mikroprzedsiębiorstwa		małe przedsiębiorstwa		średnie przedsiębiorstwa	
	ilość	% udostępnionego w okresie sprawozdawczym wsparcia	ilość	% udostępnionego w okresie sprawozdawczym wsparcia	ilość	% udostępnionego w okresie sprawozdawczym wsparcia
Reporęczenie	384	75%	122	24%	4	1%
Pożyczka Globalna	544	88,74%	65	10,60%	4	0,66%
Poręczenie Portfelowe	133	99,25%	-	-	1	0,75%

Źródło: Opracowanie własne

MŚP wsparte w bieżącym okresie sprawozdawczym działały łącznie w 16 sekcjach gospodarki, przy czym największy udział miały w następujących branżach:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli (32,61% - ilościowo);
- budownictwo (15,27%);
- przetwórstwo przemysłowe (10,50%);
- transport i gospodarka magazynowa (9,94%);
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (7%);
- działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5,25%).

W 2012 r. Pośrednicy Finansowi w ramach poręczanych kredytów w przeważającej części udzielali wsparcia na inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju MŚP – zawarto łącznie 483 Umowy poręczenia o wartości 11 819 915,81 EUR (w tym udział ZFPJ – 9 060 266,17 EUR), na finansowanie kredytów przeznaczonych na inwestycje polegające, m. in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych – zawarto łącznie 18 Umów poręczenia na kwotę 656 329,21 EUR (w tym udział ZFPJ – 489 181,70 EUR), na zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia, aparaty, w tym także zakup środków transportu bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia – zawarto 7 Umów poręczenia na kwotę 152 246,80 EUR (w tym udział ZFPJ – 96 516,01 EUR) oraz na tworzenie nowych miejsc pracy – zawarto 2 Umowy poręczenia na kwotę 25 629,76 EUR (w tym udział ZFPJ – 20 503,81 EUR).

W przypadku udzielanych pożyczek, w 2012 r. zawarto 288 Umów o wartości Jednostkowych Pożyczek w wysokości 6 072 523,01 EUR (w tym udział ZFPJ – 20 686 811,15 PLN) na zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia aparaty, w tym także zakup środków bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia, 216 Umów o wartości Jednostkowych Pożyczek w wysokości 6 581 527,05 EUR (w tym udział ZFPJ - 5 268 121,46 EUR) na finansowanie inwestycji polegających m.in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych, 99 Umów o wartości Jednostkowych Pożyczek w wysokości 2 405 536,03 EUR (w tym udział ZFPJ – 1 974 024,36 EUR) na inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju MŚP, 9 Umów o wartości Jednostkowych Pożyczek w wysokości 257 518,06 EUR (w tym udział ZFPJ – 206 148,70 EUR) na wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych oraz 1 Umowę o wartości 14 645,58 EUR (w tym udział ZFPJ – 13 181,02 EUR).

W ramach produktu finansowego Poręczenie Portfelowe w 2012 r. Pośrednicy Finansowi udzielili wsparcia na następujące cele:

- zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia, aparaty, w tym także zakup środków transportu bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia – 62 Umowy poręczenia (wartość Jednostkowych Poręczeń – 840 192,35 EUR w tym udział ZFPJ – 672 153,88 EUR),
- inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju MŚP – 39 Umów (wartość Jednostkowych Poręczeń – 943 468,07 EUR, w tym udział ZFPJ – 718 160,52 EUR),
- finansowanie kredytów przeznaczonych na inwestycje polegające, m. in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych - 23 Umowy poręczenia (wartość Jednostkowych Poręczeń – 378 820,05 EUR , w tym udział ZFPJ – 303 056,04 EUR),
- tworzenie nowych miejsc pracy – 7 Umów poręczenia (wartość Jednostkowych Poręczeń – 98 329,18 EUR, w tym udział ZFPJ – 78 63,35 EUR),
- na wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych - 3 Umowy poręczenia (wartość Jednostkowych Poręczeń – 53 700,45 EUR, w tym udział ZFPJ – 42 960,36 EUR).

Na mocy wspomnianej wyżej Umowy o dofinansowanie Instytucja Zarządzająca powołała do życia Radę Inwestycyjną Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE, która pełni funkcję organu opiniodawczego, doradczego oraz wspomagającego IZ we wdrażaniu Inicjatywy JEREMIE. Do obowiązków Rady należy m.in. opiniowanie dokumentów kluczowych z punktu widzenia realizacji Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim oraz monitorowanie stanu realizacji Przedsięwzięcia. W poprzednim roku sprawozdawczym, tj. w 2011 r. dobiegła końca I

kadencja Rady i ogłoszony został nabór na nowych Członków i Obserwatorów Rady. W aktualnym okresie sprawozdawczym, decyzją Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 27 stycznia 2012 r. powołano skład II kadencji Rady. Wśród członków znaleźli się eksperci z ramienia szcześcińskich uczelni wyższych oraz z obszaru wspierania sektora MSP. W dniu 1 lutego 2012 roku w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego w obecności Marszałka i Wicemarszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Dyrektorów Wydziału Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym i przedstawiciele Banku Gospodarstwa Krajowego odbyło się uroczyste wręczenie nominacji nowym członkom Rady. W celu realizacji obowiązków Rady Inwestycyjnej, nie rzadziej niż raz na kwartał, zwoływane są jej posiedzenia Rady. W okresie sprawozdawczym odbyło się łącznie 6 posiedzeń nowej kadencji Rady, podczas których omawiano każdorazowo stan realizacji Inicjatywy JEREMIE, kwestie dotyczące informacji i promocji oraz opracowywano m.in. założenia biznesowe do nowych Produktów Finansowych, omawiano aktualizacje Strategii Inwestycyjnej i Roczego Planu Działań. Szczegółowo opis kwestii omawianych w 2012 r. podczas posiedzeń przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w okresie sprawozdawczym

Posiedzenie Rady Inwestycyjnej	Omawiane kwestie
XIII posiedzenie 1-2 lutego 2012 r.	Analiza dokumentacji na kolejny konkurs dla Pośredników Finansowych w ramach produktu poręczenie portfelowe. Omówienie kwestii informacji i promocji Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim.
XIV posiedzenie 23 marca 2012 r.	Dopracowanie ostatecznej wersji dokumentacji na produkt poręczenie portfelowe. Analiza stanu wdrażania Inicjatywy JEREMIE.
XV posiedzenie 21-23 maja 2012 r.	Posiedzenie Rady połączone z seminarium dla Pośredników Finansowych z województwa zachodniopomorskiego. Omówienie stanu konkursu nr 3.2/2012/ZFPJ na Poręczenie Portfelowe oraz 1.2/2011/ZFPJ na Reporęczenie. Omówienie wyników finansowych wraz z przekrojowymi analizami stanu wdrażania inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim na tle pozostałych regionów. Analiza założeń pod kątem instrumentów zwrotnych na nowy okres programowania. Wystąpienia Pośredników Finansowych nt. stanu wdrażania JEREMIE.
XVI posiedzenie 2-3 lipca 2012 r.	Dyskusja na temat stanu realizacji Inicjatywy JEREMIE w 5 regionach w tym w województwie zachodniopomorskim, na temat bieżącego monitoringu wdrażania Inicjatywy a także napotkanych problemów. Porównanie założeń konkursów na pożyczkę globalną i reporęczenie z uwzględnieniem różnic pomiędzy województwami. Dyskusja na temat głównych założeń biznesowych nowych konkursów na pożyczkę globalną oraz reporęczenie. Dyskusja nad zasadnością przeprowadzenia badania tzw. luki kapitałowej w województwie zachodniopomorskim. Omówienie założeń dla nowego produktu finansowego możliwego do wdrożenia w ramach inicjatywy JEREMIE
XVII posiedzenie 23-24 sierpnia 2012 r.	Analiza problematycznych kwestii dotyczących dokumentacji konkursowej i spraw bieżących na polu Inicjatywy JEREMIE. analiza Dokumentacji Konkursowej dla produktu finansowego Pożyczka Globalna i Reporęczenie. Analiza założeń Produktu Kapitałowego i Produktu Dedykowanego.
XVIII posiedzenie 21-23 listopada 2012 r.	Analiza stanu wdrażania Inicjatywy JEREMIE pod kątem ogłoszonych konkursów dla Pośredników Finansowych na pożyczkę globalną, reporęczenie oraz poręczenie portfelowe. Analiza założeń Roczego Planu Działań dla Inicjatywy JEREMIE na rok 2013. Omówienie założeń na temat instrumentów inżynierii finansowej w przyszłym okresie programowania i analiza kwestii dotyczącej zarządzania Funduszem Powierniczym w obecnej i przyszłej perspektywie finansowej. Dyskusja nad aktualizacją Strategii Inwestycyjnej Menadżera Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie informacji i promocji, również uregulowanej zapisami powyższej umowy o dofinansowanie, w aktualnym okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące działania:

- Realizacja regionalnej kampanii reklamowej inicjatywy JEREMIE – czerwiec – wrzesień 2012 r., która obejmowała cykl audycji informacyjnych wraz z billboardami sponsorskimi w TVN Szczecin, emisję programu „Godzina dla pieniędzy” w TVN CNBC, spoty radiowe, publikację artykułów sponsorowanych i reklam prasowych
- Publikacja ogłoszeń dotyczących Konkursów,
- Organizacja licznych konferencji/seminariów/spotkań/warsztatów poświęconych m.in. Inicjatywie JEREMIE.

Jednym z głównych wydarzeń o charakterze informacyjno-promocyjnym na skalę całego Regionu była organizacja w dniu 7 marca 2012 r. Zachodniopomorskiego Dnia Instrumentów Inżynierii Finansowej w celu promowania Inicjatyw Wspólnotowych, w tym Inicjatywy JEREMIE oraz rozpowszechniania wiedzy na temat instrumentów zwrotnych wśród podmiotów lokalnych. W spotkaniu uczestniczyli wysokiej rangi przedstawiciele Komisji Europejskiej, BGK, Instytucji Zarządzających oraz prywatnych inwestorów.

Ponadto, w ramach działań informacyjno-promocyjnych Menadżer ZFP JEREMIE prowadził bieżący monitoring mediów opracowując materiały prasowe dotyczące bieżącego stanu w realizacji Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim.

W następnym okresie sprawozdawczym Menadżer planuje organizować/współorganizować szereg spotkań i konferencji dla Pośredników Finansowych i przedsiębiorców z sektora MSP.

2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020

Strategia Europa 2020 w kontekście realizacji Programu

Dokumenty programowe związane z RPO WZ 2007–2013 tworzone były w oparciu o założenia obowiązującej w tamtym okresie Strategii Lizbońskiej. Jednak biorąc pod uwagę założenia Polityki Spójności w okresie programowania 2007–2013, a w szczególności jej prorozwojowy i innowacyjny charakter, trzeba zauważyć, że w znaczącym stopniu przekłada się ona również na priorytety i cele Strategii Europa 2020. Tym samym projekty wskazane w ramach wyodrębnionych działań / poddziałań RPO WZ 2007–2013 realizujące cele Strategii Lizbońskiej, wpisują się w zdecydowanej większości również w cele Strategii EU 2020. Zapewnienie spójności RPO WZ ze Strategią EU 2020 wiąże się także z intensyfikacją działań IZ RPO w obszarach gdzie osiągnięcie priorytetów i celów jest najbardziej pożądane. Szczegółowe powiązania działań / poddziałań RPO WZ z poszczególnymi priorytetami i inicjatywami flagowymi Strategii EU 2020 przedstawia Tabela 26.

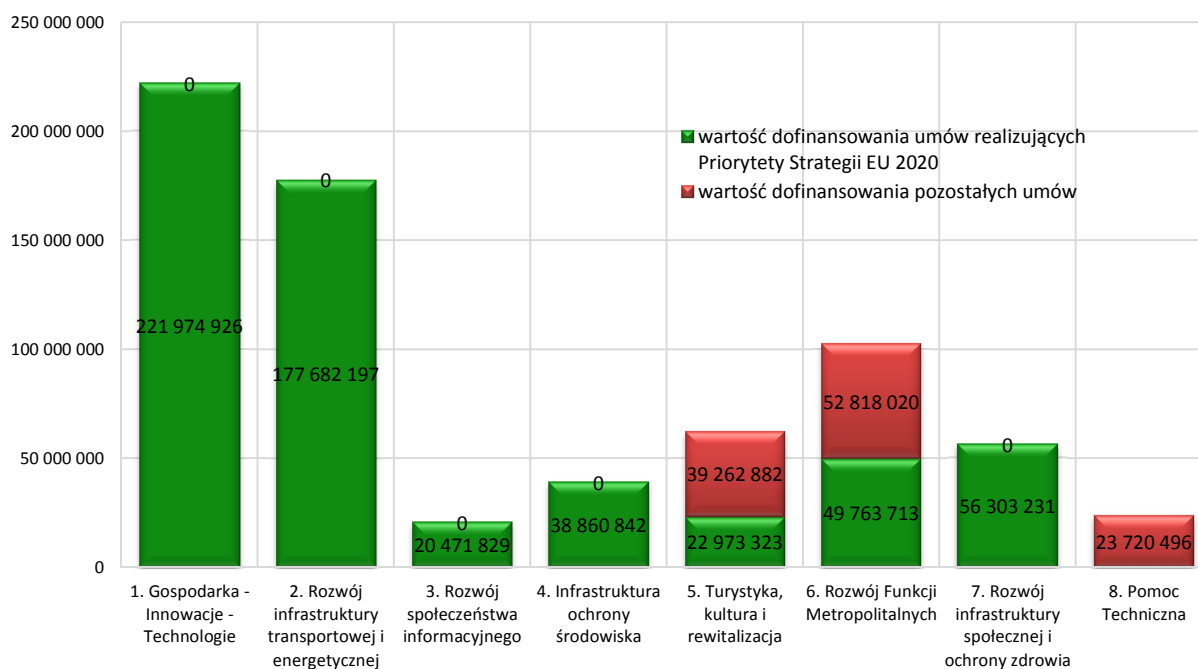
Tabela 26 Priorytety i inicjatywy flagowe Strategii EU 2020 realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ

Priorytety Strategii EU 2020	Cele Strategii EU 2020	Inicjatywy flagowe UE	Działania RPO WZ 2007-2013 realizujące priorytety / inicjatywy Strategii EU 2020
<i>smart growth</i>	Badania i rozwój, innowacje	Unia Innowacji	Oś Priorytetowa 1. Gospodarka - Innowacje – Technologie: <ul style="list-style-type: none"> • działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności, przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie, • działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R
	Konkurencyjność/ otoczenie biznesu	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	Oś Priorytetowa 1. Gospodarka - Innowacje – Technologie: <ul style="list-style-type: none"> • działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności, przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa, poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa, • działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie, 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu • działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP, poddziałanie 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym, poddziałanie 1.3.3 Wzrost

			atrakcyjności inwestycyjnej, podziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP - Inicjatywa JEREMIE
	Społeczeństwo informacyjne	Europejska Agenda Cyfrowa	Oś Priorytetowa 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego: <ul style="list-style-type: none"> • działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego • działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług
	Edukacja	Młodzież w drodze	Oś Priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna
<i>sustainable growth</i>	Klimat, energia, mobilność	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	Oś Priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej <ul style="list-style-type: none"> • działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa • działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna Oś Priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska <ul style="list-style-type: none"> • działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią • działanie 4.2 Gospodarka odpadami, • działanie 4.3 Zaoptymizacja w wodę i oczyszczanie ścieków • działanie 4.4 Ochrona powietrza • działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom Oś Priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja <ul style="list-style-type: none"> • działanie 5.3 Ścieżki rowerowe Oś Priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych <ul style="list-style-type: none"> • działanie 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym • działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym • działanie 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym
<i>inclusive growth</i>	Walka z ubóstwem	Europejski program walki z ubóstwem	Oś Priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja: <ul style="list-style-type: none"> • działanie 5.5 Rewitalizacja Oś Priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych : <ul style="list-style-type: none"> • Działania 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym Oś Priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 7.2 Infrastruktura sportowa • działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia • działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych

Źródło: opracowanie własne

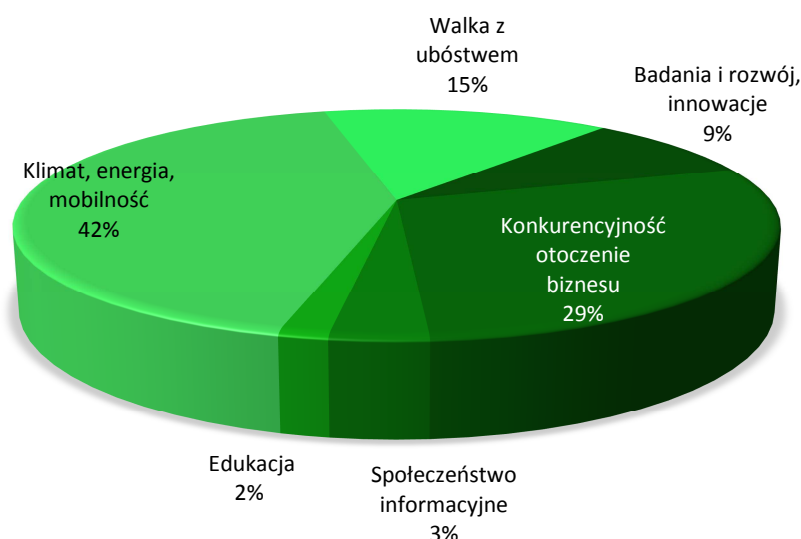
Wykres 35 Wartość dofinansowania z EFRR umów realizujących priorytety Strategii EU 2020 w podziale na osie priorytetowe RPO WZ 2007– 2013 od uruchomienia Programu według stanu na 31.12.2012 (dane w EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

W ramach RPO WZ 2007–2013, na kategorii interwencji, które wpisują się w cele Strategii Europa 2020 przypada **723 093 024 EUR** ze środków EFRR (tj. 83,8% alokacji z UE przyznanej na realizację RPO WZ). Matrycę celów Strategii EU 2020 oraz kategorii interwencji obecnej perspektywy, które są realizowane przez RPO WZ 2007–2013 wraz z przypisanymi do nich alokacjami przedstawia załącznik VI do sprawozdania (Tabela 6)²³.

Wykres 36 Projekty RPO WZ 2007-2013 realizujące cele Strategii EU 2020 (wartość dofinansowania EFRR) od uruchomienia Programu, wg stanu na 31.12.2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Nieco ponad 42% środków przeznaczonych na wdrożenie priorytetów i celów Strategii EU 2020 skierowanych jest na realizację Priorytetu *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji (smart growth)*. RPO WZ realizuje w tym obszarze wszystkie przypisane mu inicjatywy flagowe, w tym – zgodnie z aktualnym przyporządkowaniem – inicjatywę *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* (w szczególności w zakresie poprawy otoczenia biznesu innowacyjnych MŚP). We wdrożenie Priorytetu zaangażowane są w całości 1. Oś Priorytetowa RPO WZ *Gospodarka – Innowacje – Technologie* oraz 3. *OP Rozwój społeczeństwa informacyjnego*, a także częściowo 7. *OP Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia* (działanie 7.1. *Infrastruktura edukacyjna*). Dostrzegając zarówno potrzeby w tym zakresie jak i znaczenie innowacyjności dla wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy, alokację dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego IZ RPO WZ przeznaczyła głównie na kategorie interwencji związane z realizacją Priorytetu *smart growth*: w tym na *07 inwestycje w przedsiębiorstwach związane z dziedzina badań i innowacji* (11 mln EUR) oraz *08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa*, w szczególności na uzbrojenie stref inwestycyjnych (7 mln EUR). W kontekście dalszego wspierania rozwoju innowacyjności w regionie (w tym zachęt do prowadzenia własnej działalności B+R przez przedsiębiorstwa oraz ułatwienie dostępu do środków publicznych na działalność B+R prowadzoną przez przedsiębiorców we współpracy z jednostkami naukowymi) w okresie sprawozdawczym dokonano przesunięcia środków pomiędzy kategoriami interwencji zwiększając o 10,51 mln EUR pulę przeznaczoną na kategorię *07 Inwestycje w przedsiębiorstwach związane z dziedziną badań i innowacji* oraz ogłoszono konkursy w ramach działania 1.1.3. *Inwestycje*

²³ Matryca uległa zmianie w stosunku do wersji załączonej do sprawozdania za 2011 rok – ze względu na wieloznaczność nazw samych kategorii interwencji oraz specyfikę projektów RPO WZ wpisujących się w te kategorie, kategoria interwencji 75 *Infrastruktura systemu oświaty* została przyporządkowana wyłącznie do celu/obszaru *Edukacja* w ramach Priorytetu *Rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji (smart growth)*.

MSP w nowe technologie oraz 1.2.2. Infrastruktura B+R. Na poziomie operacyjnym wdrażanie Priorytetu *smart growth* wspomaga system, które wyłania inwestycje o wysokim potencjale technologicznym, przy jednoczesnym tworzeniu korzystnych warunków w zakresie zatrudnienia. Jednym z podstawowych kryteriów wyboru projektów jest kryterium innowacyjności, co niejako wymusza na przedsiębiorcach poszukiwanie nowoczesnych rozwiązań w obszarze ich działalności, przekładając się na wzrost konkurencyjności zachodniopomorskich firm. Jednocześnie wsparcia ukierunkowane jest na projekty, które generują miejsca pracy.

W Priorytet Strategii EU 2020 Rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej (sustainable growth) wpisują się działania RPO WZ związane głównie z modernizacją transportu, poprawą infrastruktury energetycznej oraz wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Na wdrożenie Priorytetu skierowane jest blisko 45% alokacji RPO WZ skojarzonej z implementacją Strategii EU 2020, są to środki zaangażowane w całości w realizację 2. Osi Priorytetowej *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej* oraz 4. OP *Infrastruktura ochrony środowiska*, a także w wybrane działania OP 5. *Turystyka, kultura i rewitalizacja* i OP 6. *Rozwój Funkcji Metropolitalnych* związane z rozwojem infrastruktury transportowej sprzyjającej zrównoważonemu rozwojowi (m.in. ścieżki rowerowe, inteligentne systemy transportowe). Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa ma istotne znaczenie dla tempa rozwoju gospodarczego i społecznego województwa, stąd inwestycje transportowe w ramach Priorytetu *sustainable growth*, w szczególności w zakresie rozwoju dróg regionalnych i lokalnych, realizowane w ramach działania RPO WZ 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa*, stanowią dominującą pod względem liczby i wartości przyznanego dofinansowania z EFRR grupę projektów: od uruchomienia RPO WZ podpisano 98 umów o wartości ogółem 200,2 mln EUR i wartości dofinansowania z UE w wysokości 112,2 mln EUR. Wzmocnieniem działań ukierunkowanych na wdrożenie Priorytetu było przeznaczenie środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego na kategorię interwencji 23 *Drogi regionalne/lokalne* (9,37 mln EUR). Obecna alokacja na tę kategorię (146 011 726 EUR) zwiększona w 2012 roku dodatkowo także w wyniku relokacji z innych kategorii została wykorzystana w 76,8%.

Na poziomie operacyjnym wdrożeniu Priorytetu *sustainable growth* i jednocześnie zapewnieniu zgodności realizowanych przedsięwzięć z *polityką horyzontalną z zakresu ochrony środowiska zrównoważonego rozwoju* służy szereg wskaźników środowiskowych, które są dodatkowo punktowane w trakcie oceny projektów.

Ponad 13% środków przeznaczonych na wdrożenie priorytetów i celów Strategii EU 2020 skierowanych jest na realizację Priorytetu Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną (inclusive growth). Działania RPO WZ związane z implementacją Priorytetu wpisują się w inicjatywę flagową *Europejski program walki z ubóstwem* i ukierunkowane są na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Obejmują one w szczególności przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wdrażane zarówno przez system dotacyjny (poddziałania 5.5.1 i 6.6.1) jak i instrumenty zwrotne w ramach inicjatywy JESSICA (poddziałania 5.5.2 i 6.6.2). Projekty rewitalizacyjne mają charakter wielowymiarowy – wpływają zarówno na poprawę jakości zdegradowanej przestrzeni publicznej, jak też na poprawę warunków życia ludności zamieszkującej obszary zdegradowane, tworząc fundament dla dalszego rozwoju tych obszarów, w tym aktywizacji lokalnej społeczności i powstawania nowych miejsc pracy. Od uruchomienia RPO WZ podpisano umowy na 51 projektów rewitalizacyjnych²⁴ o wartości 68,3 mln EUR i dofinansowaniu z EFRR w wysokości 41,5 mln EUR. Obecna alokacja przeznaczona na działania 5.5 i 6.6 RPO WZ (48 170 895 EUR) została wykorzystana w 86,2%. Do wdrożenia Priorytetu przyczyniają się również projekty realizowane w ramach wybranych działań 7. Osi Priorytetowej *Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia*, wspierające w szczególności rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury ochrony zdrowia (działanie 7.3), infrastruktury dla osób niepełnosprawnych (działanie 7.4), a także infrastruktury sportowej (działanie 7.2) – w większości projekty związane z zapewnieniem odpowiedniej jakości podstawowej bazy sportowej (często

²⁴ w tym umowę z Menedżerem Funduszu Powierniczego JESSICA oraz 8 umów obejmujących opracowanie Lokalnych Planów Rewitalizacji

przyszkolnej) dla dzieci i młodzieży na obszarach z deficytem tego typu infrastruktury, która będzie w dużej mierze wykorzystywana dla aktywizacji lokalnej społeczności. Alokacja przeznaczona na realizowane w ramach 7. OP przedsięwzięcia przyczyniające się do wdrożenia Priorytetu *inclusive growth* (kategorie interwencji 76 i 79) wynosząca 47 280 000 EUR została wykorzystana w 97%.

Szczegółowe zestawienie na temat stanu realizacji priorytetów i celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, w okresie sprawozdawczym oraz narastająco od uruchomienia RPO WZ przedstawia tabela 2.

Na poziomie operacyjnym IZ RPO WZ stara się zapewnić zgodność projektów realizowanych w ramach RPO WZ ze Strategią EU 2020 (a tym samym zagwarantować ich pozytywny wpływ na realizację priorytetów Strategii), stosując na różnych etapach wdrażania projektów, począwszy od wyboru projektów do dofinansowania aż po zapewnienie trwałości osiągniętych celów, szereg mechanizmów. Kluczową rolę w weryfikacji pełni etap oceny projektów, natomiast po rozpoczęciu procesu wdrażania IZ dokonuje regularnych kontroli. Zgodność projektów z politykami horyzontalnymi, Strategią UE dla Regionu Morza Bałtyckiego oraz Strategią Europa 2020 jest zapewniana przede wszystkim na etapie selekcji projektów do dofinansowania oraz weryfikacji formalno-prawnej projektu (etap oceny). Głównymi narzędziami w tym zakresie to karty oceny projektów oraz wykorzystywanie wiedzy ekspertów (KOP) podczas oceny projektów. Na zgodność projektów z celami Strategii EU 2020 wpływ ma również dobra znajomość ich zapisów przez projektodawców (badanie ewaluacyjne potwierdziło, że ponad 80% Beneficjentów deklaruje znajomość unijnych dokumentów strategicznych).

Przykłady projektów

Poniżej przedstawiono przykłady projektów objętych dofinansowaniem, które przyczyniają się do realizacji priorytetów i celów Strategii Europa 2020:

- Projekt RPZP.01.01.02-32-131/08: „Wdrożenie innowacyjnych zaworów zwrotnych z żeliwa sferoidalnego oraz kul zaworowych”; beneficjent: EkoWodrol Spółka z o.o.; wartość projektu: 512 451 EUR, w tym EFRR 177 265 EUR; okres realizacji: 01.07.2009–31.12.2011; kategoria interwencji: 08 *Inne inwestycje w przedsiębiorstw*.

Projekt polegał na dofinansowaniu wdrożeń nowych innowacyjnych produktów oraz obniżeniu dotychczasowych kosztów produkcji, a jego kluczowym elementem był zakup środków trwałych, umożliwiających wytworzenie produktów uzupełniających rodzinę zaworów SZUSTER o system z żeliwa sferoidalnego produkowanych przez przedsiębiorstwo. Projekt jest innowacją procesową i produktową na skalę światową. Innowacyjność nowych produktów polega na zastąpieniu tradycyjnych układów hydraulicznych i łączeniu ich elementów w jeden zespół, przy jednoczesnym poprawieniu cech hydraulicznych i ekologicznych zastępowanych układów (większa wydajność hydrauliczna i oszczędność dla środowiska). Dzięki innowacyjnej technologii produkcji wzrosła konkurencyjność firmy nie tylko na rynku krajowym, ale i międzynarodowym, co sprawia, że projekt stanowi wkład na rzecz wzrostu konkurencyjności gospodarki województwa. Pozytywne oddziaływanie projektu uzupełniają dodatkowo aspekt środowiskowy oraz społeczny (dwa nowe miejsca pracy przy obsłudze nowego produktu i przewidywany wzrost zatrudnienia w dalszej perspektywie). Z uwagi na wpływ na poziom innowacyjności sektora MSP (wdrożenie nowej technologii, która umożliwia wytwarzanie nowych innowacyjnych produktów) oraz wzrost zatrudnienia projekt wpisuje się w cele Strategii EU 2020 w obszarze *Priorytetu smart growth*, cel *Konkurencyjność*.

- Projekt RPZP.02.01.07-32-001/09: „Modernizacja regionalnej linii kolejowej 402 Goleniów – Kołobrzeg wraz z budową łącznicy do portu lotniczego Szczecin/Goleniów”; beneficjent: PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.; wartość projektu: 16 393 102 EUR, w tym EFRR 10 084 479 EUR; okres realizacji: 06.04.2010–30.07.2013; kategoria interwencji: 16 *Kolej*.

Realizacja projektu polega na modernizacji linii kolejowej nr 402 na odcinku Goleniów – Kołobrzeg wraz z budową łącznicy do portu lotniczego w Goleniowie (4 km) – łączna długość modernizowanej trasy to 100,9 km. Przedsięwzięcie obejmuje modernizację w zakresie nawierzchni, podtorza, układów odwodnienia, obiektów inżynierskich, urządzeń sygnalizacji i łączności odcinka oraz peronów na stacjach i przystankach osobowych. Po zakończeniu

pełnego zakresu modernizacji linia przystosowana zostanie do parametrów eksploatacyjnych w zakresie prędkości maksymalnej do 120 km/h i nacisku osi 196 kN dla pociągów pasażerskich oraz 80 km/h dla 196 kN dla ruchu towarowego. W ramach budowy połączenia z portem lotniczym w Goleniowie zrealizowane zostaną dwie łącznice na odcinku Goleniów – Mosty umożliwiające dojazd na lotnisko zarówno od strony Goleniowa, jak i od Kołobrzegu. W wyniku realizacji projektu zlikwidowana zostanie większość ograniczeń prędkości jazdy pociągów, poprawi się stan infrastruktury kolejowej oraz bezpieczeństwo prowadzenia ruchu kolejowego, skróceniu ulegnie czas przejazdu. Efektem realizacji inwestycji będzie zwiększenie konkurencyjności przewozów kolejowych jako ekologicznej gałęzi transportu zbiorowego. Z uwagi na aspekt ekologiczny, przestrzenny (m.in. poprawę spójności komunikacyjnej regionu) oraz ekonomiczny (stymulowanie rozwoju ekonomicznego na poziomie regionalnym i krajowym) projekt wpisuje się w cele Strategii EU 2020 w obszarze *Priorytetu sustainable growth*, cel *Klimat, energia, mobilność*.

- Projekt RPZP.05.05.01-32-027/11: „Razem możemy więcej – adaptacja lokali na potrzeby utworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego – świetlica środowiskowa oraz na potrzeby centrum pomocy i wsparcia w zakresie uzależnień”; beneficjent: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Świnoujściu; wartość projektu: 203 236 EUR, w tym EFRR 100 012 EUR; okres realizacji: 19.05.2009–10.05.2012; kategoria interwencji: 61 *Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich*.

Celem głównym projektu jest pobudzenie społeczne oraz gospodarcze zdegradowanego obszaru Śródmieścia w Świnoujściu (objętego Lokalnym Planem Rewitalizacji) poprzez stworzenie warunków dla powstania i funkcjonowania placówek wsparcia społeczności lokalnej. W wyniku rewitalizacji parterów w budynkach przy ul. Hołdu Pruskiego 11 i Hołdu Pruskiego 13, w każdym z obiektów uzyskano przeznaczone na cele społeczne pomieszczenia o wysokim standardzie i odpowiednim poziomie bezpieczeństwa, jednocześnie realizacja projektu pozwoliła na zachowanie, konserwację i ochronę części zabytkowych budynków. Stworzenie zaplecza infrastrukturalnego dla placówek, w których wsparcie otrzymają grupy społeczne zagrożone wykluczeniem, w tym osoby uzależnione i ich rodziny, stanowi wkład w działania na rzecz łagodzenia zjawisk marginalizacji społecznej grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Z uwagi na aspekt społeczny projekt wpisuje się w cele Strategii EU 2020 w obszarze *Priorytetu inclusive growth*, cel *Walka z ubóstwem*.

Tabela 27 Realizacja celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia Programu w EUR (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Priorytety Strategii EU 2020	Obszary/ccele Strategii EU 2020	Inicjatywy flagowe UE	Kategorie interwencji RPO WZ 2007-2013 wpisujące się w realizację EU 2020	Alokacja z EFRR [EUR]	Liczba zawartych umów	Wartość zawartych umów	Wartość dofinansowania z EFRR [EUR]	% realizacji wg kontraktacji 7:5	Kwota wydatków uznanych do refundacji we wnioskach o płatność (EFRR) [EUR]	% realizacji wg wniosków o płatność 10:5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
<i>smart growth</i>	Badania i rozwój, innowacje	Unia Innowacji	02, 07	67 633 800	136	121 665 914	53 542 263	79%	29 727 361	56%
	Konkurencyjność/ otoczenie biznesu	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	03, 05, 08	183 120 099	848	343 029 717	168 432 663	92%	120 951 988	72%
	Spółeczeństwo informacyjne	Europejska Agenda Cyfrowa	10, 11, 13,	42 000 000	21	28 380 773	20 471 829	49%	2 711 673	13%
	Edukacja	Młodzież w drodze	75	11 200 000	32	25 473 220	10 379 647	93%	7 982 425	77%
Razem priorytet <i>smart growth</i>				303 953 899	1 037	518 549 624	252 826 402	83%	161 373 447	64%
<i>sustainable growth</i>	Klimat, energia, mobilność	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	16, 18, 23 ,24, 25, 28, 29, 30, 33, 35, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 51, 53	323 688 230	212	446 271 206	247 778 350	77%	174 943 571	71%
Razem priorytet <i>sustainable growth</i>				323 688 230	212	446 271 206	247 778 350	77%	174 943 571	71%
<i>inclusive growth</i>	Walka z ubóstwem	Europejski program walki z ubóstwem	61,76,78,79	95 450 895	82	162 401 559	87 425 309	92%	64 435 728	74%
Razem priorytet <i>inclusive growth</i>				95 450 895	82	162 401 559	87 425 309	92%	64 435 728	74%
Razem na realizację Strategii EU 2020				723 093 024	1 331	1 127 222 390	588 030 060	81%	400 752 745	68%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013

Krajowy Program Reform a RPO WZ

Rada Ministrów przyjęła 25 kwietnia 2012 r. *Krajowy Program Reform na rzecz realizacji Strategii „Europa 2020”. Aktualizacja 2012/2013*. Dokument wskazuje najważniejsze działania na lata 2012–2013 wspierające wzrost gospodarczy, konkurencyjność i zatrudnienie. Działania oraz zadania do realizacji w 2012 r. odnoszą się do kompetencji szczebla rządowego, jednak również na szczeblu samorządowym, gdzie wdrażane są regionalne programy operacyjne, można zidentyfikować działania w istotny sposób przyczyniające się do realizacji założeń KPR. Tabela 3. obrazuje powiązanie działań RPO WZ z tematami i obszarami KPR oraz przedstawia stan ich wdrażania w oparciu o liczbę i wartość zawartych umów.

Wpisując się w założenia Krajowego Programu Reform RPO WZ realizuje również w określonym zakresie sformułowane dla Polski rekomendacje – *Zalecenie Rady z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012–2015*. Również zalecenia odnoszą się do kompetencji szczebla rządowego, jednak w wybranych obszarach udział w ich implementacji ma również RPO WZ. Dotyczy to w szczególności:

- Zalecenia 5. *Podjęcie dodatkowych środków służących zapewnieniu otoczenia biznesu sprzyjającego innowacjom poprzez zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem, a także w drodze ustanowienia wspólnych obszarów priorytetowych oraz instrumentów wspierających cały cykl innowacji; poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania pomostowego.*

Zalecenie na poziomie regionalnym wdrażane jest poprzez wsparcie projektów w ramach działania 1.2 *Innowacje i transfer technologii* (w zakresie stworzenia efektywnej sieci instytucji otoczenia innowacyjnych przedsiębiorstw) oraz poddziałania 1.3.4 *Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE* (w zakresie poprawy dostępu do instrumentów finansowych wspierających innowacje). Jednocześnie należy dodać, że ustanowienia obszarów priorytetowych dla wsparcia (koncepcja inteligentnych specjalizacji) jest obecnie przedmiotem prac w ramach projektu programu regionalnego dla przyszłej perspektywy finansowej.

- Zalecenia 6. *Zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym, przyspieszenie rozbudowy elektroenergetycznej sieci przesyłowej, w tym transgranicznych połączeń międzysystemowych, wyeliminowanie przeszkód w transgranicznej wymianie energii elektrycznej oraz pobudzenie konkurencji w sektorze gazowym (...). Wzmocnienie roli i zasobów urzędu sprawującego nadzór nad rynkiem kolejowym oraz zapewnienie skutecznego i sprawnego wdrożenia projektów inwestycyjnych w kolejnictwie (...).*

Na poziomie regionalnym zalecenie wdrażane jest poprzez wsparcie przedsięwzięć w ramach działania 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna* oraz działania 4.1. *Energia odnawialna i zarządzanie energią* (w zakresie związanym z rozwojem infrastruktury energetycznej i efektywności energetycznej), a także poddziałania 2.1.7 *Regionalny transport kolejowy* (w zakresie wdrażania projektów inwestycyjnych w kolejnictwie).

Tabela 28 Realizacja Krajowego Programu Reform przez RPO WZ 2007-2013 (stan na dzień 31.12.2012 r.). Dane w EUR.

Lp.	Obszary Krajowego Programu Reform	Działania/poddziałania RPO WZ 2007-2013 wpisujące się w poszczególne obszary KPR	Kategorie interwencji realizowane w ramach działań RPO WZ	2012			Od uruchomienia RPO WZ 2007-2013		
				Liczba zawartych umów	Wartość umów	Wartość dofinansowania z EFRR	Liczba zawartych umów	Wartość umów ogółem	Wartość dofinansowania z EFRR
Temat: Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego									
1.	Zarządzanie strategiczne	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska	Oś priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> działanie 4.2 Gospodarka odpadami, działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków działanie 4.4 Ochrona powietrza działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom 	44, 45, 46, 47, 51, 53	23	7 056 544	4 138 106	63	36 379 132	23 346 921
3.	Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej	Oś priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej: <ul style="list-style-type: none"> działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa Oś priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych: <ul style="list-style-type: none"> działanie 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym działanie 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym 	16, 18, 23, 24, 25, 28, 29, 30,	5	24 238 321	18 010 366	123	334 792 301	198 348 618
4.	Rozwój i modernizacja infrastruktury energetycznej	Oś priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej: <ul style="list-style-type: none"> działania: 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna Oś priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> działanie 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią 	33, 35, 39, 40, 41, 42, 43	12	46 173 254	15 280 216	20	67 942 364	21 005 233
5.	Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej	Oś priorytetowa 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego: <ul style="list-style-type: none"> działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług 	10, 11, 13	0	24 585 918	11 454 622	21	28 380 773	20 471 829
6.	Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R	Oś priorytetowa 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie: <ul style="list-style-type: none"> działania 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.2. Infrastruktura B+R 	2	4	2 376 999	1 238 526	7	8 734 050	5 481 738

7.	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej	<p>Oś priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 5.5 Rewitalizacja <p>Oś priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym <p>Oś priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 7.1 Infrastruktura systemu oświaty • działanie 7.2 Infrastruktura sportowa • działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia • działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych 	61, 75, 78, 79, 76	43	39 465 024	16 293 832	114*	187 874 779	97 804 955
Temat: Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego									
1.	Otoczenie prawno-instytucjonalne	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Dostęp do finansowania	<p>Oś priorytetowa 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE** 	5	0	0	0	1**	68 346 026	51 259 520
3.	Nowe kierunki rozwoju innowacyjności	<p>Oś priorytetowa 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności, przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie, • działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP 	5, 7	68	24 585 918	11 454 622	264	114 720 633	48 730 916
4.	Kapitał intelektualny dla innowacyjności	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Nauka bliżej gospodarki	<p>Oś priorytetowa 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie, 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu 	3	0	0	0	7	45 570 320	23 803 297
Temat: Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu									
1.	Nowoczesny rynek pracy	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	<p>Oś priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 5.5 Rewitalizacja <p>Oś priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym <p>Oś priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych 	61, 78	42	31 920 111	14 219 042	53*	72 787 362	45 233 116

* w tym umowa z Menedżerem Funduszu Powierniczego JESSICA oraz 8 umów obejmujących stworzenie Lokalnych Planów Rewitalizacji (poddziałania 5.5.1 i 6.6.1)

** umowa z Menedżerem Funduszu Powierniczego JEREMIE

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Wstęp

Przyjęta w 2009 roku przez Komisję Europejską Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) to pierwsza strategia makroregionalna w Unii Europejskiej, została zaprojektowana jako instrument mający za zadanie sprostać wyzwaniom stojącym przed Regionem Morza Bałtyckiego, a jednocześnie stworzyć fundament dla trwałej i pełnej współpracy w tym obszarze. Pierwszy przegląd SUE RMB, podyktowany zarówno względami formalnymi jak i wyzwaniami stojącymi przed podmiotami wdrażającymi Strategię, przypadł na czas polskiej prezydencji w Radzie UE. W czerwcu 2012 r. Rada UE przyjęła *Konkluzje w sprawie zakończenia przeglądu SUE RMB*. Z kolei w lipcu 2012 r. Komisja Europejska przyjęła propozycję aktualizacji *Planu Działania SUE RMB*, która następnie była konsultowana z zaangażowanymi państwami członkowskimi, przewidywano, że etap ten zakończy się na początku 2013 roku formalnym zatwierdzeniem dokumentu.

Ze względu na szczególne geopolityczne położenie województwa zachodniopomorskiego, współpraca międzynarodowa stanowi istotny element kształtowania rozwoju gospodarczego, kulturowego i społecznego regionu. Działania podejmowane w ramach współpracy zagranicznej, w szczególności współpracy bałtyckiej wpisującej się w priorytety SUE RMB, realizowane są na wielu płaszczyznach. Jedną z nich jest aktywne uczestnictwo na forum instytucji i organizacji międzynarodowych, w szczególności Bałtyckiego Forum Rozwoju (BDF – Baltic Development Forum) oraz Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego (BSSSC – Baltic Sea States Subregional Co-operation – województwo zachodniopomorskie przez 2 lata (w roku 2011 i 2012) przewodziło organizacji)). Wśród ważnych wydarzeń i przykładów związanych z aktywnością województwa w 2012 roku w tym obszarze należy wymienić:

- Spotkanie Zarządu BSSSC z Komitetem Wyższych Urzędników Rady Państw Morza Bałtyckiego (RPMB) w Berlinie (23 kwietnia 2012 roku). Gospodarzami spotkania byli Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego i zarazem Przewodniczący Zarządu BSSSC Olgierd Geblewicz oraz Ambasador Gerhard Almer – Przewodniczący Komitetu Wyższych Urzędników RPMB. Podczas wspólnego posiedzenia debatowano nad rolą organizacji bałtyckich w działaniach na rzecz rozwoju regionu Morza Bałtyckiego oraz nowego Programu RMPB na rzecz Modernizacji Południowo-Wschodniego Obszaru Morza Bałtyckiego, a efektem dyskusji było wytyczenie wspólnych obszarów współpracy dla obydwu organizacji (nauka i edukacja, rynek pracy, ochrona środowiska, logistyka i transport, demografia oraz działania na rzecz rozwoju bałtyckiej tożsamości regionalnej).
- XIV Szczyt Bałtyckiego Forum Rozwoju (BFR) połączony z III Forum Strategii dla Morza Bałtyckiego w Kopenhadze (17–19 czerwca 2012 r.) zorganizowany przez BFR, Komisję Europejską (KE) oraz Prezydencję Danii w Radzie UE z udziałem ponad 700 osób – przedstawicieli władz krajowych i samorządów regionalnych, instytucji, organizacji i biznesu krajów nadbałtyckich. Przewodnim hasłem konferencji były Inteligentne, Zielone Partnerstwa dla Europy (Connecting Europe – Smart, Green Partnerships), a także ewaluacja SUE RMB – w tej części konferencja miała na celu podsumowanie konsultacji społecznych zapoczątkowanych podczas polskiej prezydencji w UE, a ich wyniki zostały uwzględnione w tworzonym przez KE nowym *Planie Działania SUE RMB*.
- XX konferencja BSSSC w Lillestrøm w Norwegii (17– 18 września 2012 roku), zorganizowana wspólnie z konferencją Programu Morza Bałtyckiego, z udziałem 400 uczestników – przedstawicieli władz regionalnych 10 państw nadbałtyckich, liderów projektów międzynarodowych oraz przedstawiciele świata nauki. Tematem przewodnim spotkania była promocja – wśród skupionych wokół Morza Bałtyckiego regionów – „zielonych”, innowacyjnych rozwiązań energetycznych i wodnych, a także rola SUE RMB w realizacji celów zrównoważonego rozwoju.
- Ogłoszony w lutym 2012 roku ogólnopolski Konkurs pod patronatem przewodnictwa województwa zachodniopomorskiego w BSSSC na prace dyplomowe z dziedziny współczesnej problematyki Regionu Morza Bałtyckiego (w tym uwzględniające jeden z takich obszarów jak

SUE RMB), którego celem była promocja oraz szerzenie wiedzy o współpracy regionalnej w krajach nadbałtyckich a także zwiększenie zainteresowania tą tematyką wśród środowiska naukowego. Dla zwycięzcy i laureatów przewidziano nagrody pieniężne.

- Publikacja raportu podsumowującego kierunki i stan prac w ramach BSSSC podczas sprawowania przewodnictwa organizacji przez województwo zachodniopomorskie *"Baltic issues from a regional perspective. The BSSSC biennial report 2011–2012"*.

W wymiarze operacyjnym wdrażanie SUE RMB realizowane jest poprzez działania RPO WZ 2007-2013 a także programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej wpisujące się w priorytety i obszary priorytetowe Strategii: Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk, Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Krajów Meklemburgia-Pomorze Przednie/ Brandenburgia i Rzeczypospolitej Polskiej (Województwo Zachodniopomorskie) 2007-2013, Program Transnarodowej Współpracy w Regionie Morza Bałtyckiego 2007-2013 (BSR) oraz Program Operacyjny Współpracy Międzyregionalnej - INTERREG IV C.

Pomoc techniczna

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2007-2013 pomoc techniczna w zakresie działań związanych bezpośrednio z wdrażaniem Planu działań SUE RMB (spotkania, szkolenia, informacje itp.) nie jest realizowana.

System wdrażania

IZ RPO WZ nie planuje wprowadzenia zmian w zakresie dostosowywania systemu wdrażania RPO WZ, w tym zmian kryteriów wyboru i oceny projektów, do realizacji celów SUE RMB. Mając na uwadze z jednej strony wysoki stopień korelacji celów RPO WZ z celami SUE RMB, a z drugiej – stan zaawansowania wdrażania Programu IZ RPO WZ nie widzi potrzeby ani też możliwości modyfikacji systemu realizacji RPO WZ. Za narzędzie, które w obecnych uwarunkowaniach pozwoli najpełniej odnieść strategię realizacji RPO WZ do priorytetów SUE RMB, IZ RPO WZ uznaje system monitorowania i identyfikacji projektów wspieranych środkami RPO WZ. Monitoring odbywa się na podstawie agregacji kategorii interwencji realizowanych przez poszczególne działania w osiach priorytetowych RPO WZ do wskazanych w SUE RMB obszarów priorytetowych i priorytetów. Rzeczywiste dopasowanie wykorzystania środków unijnych do celów SUE RMB, w tym również w zakresie systemu wdrażania i monitorowania, będzie możliwe dopiero w kolejnej perspektywie finansowej.

Należy dodać, iż Beneficjenci mają świadomość, że zgodność projektu z prawem wspólnotowym i kluczowymi dokumentami strategicznymi w tym SUE RMB jest istotna (potwierdza to przeprowadzone badania ewaluacyjne, w którym ponad 80% Beneficjentów deklaruje znajomość unijnych dokumentów strategicznych). IZ RPO WZ skutecznie zapewnia Beneficjentom dostęp do informacji o dokumentach strategicznych UE poprzez stronę internetową.

System realizacji

Liczba zawartych umów, na podstawie których dofinansowano projekty wpisujące się w poszczególne obszary priorytetowe SUE RMB od początku realizacji RPO WZ, wyniosła łącznie 1 336 (co stanowi 92% wszystkich umów²⁵), z czego 208 przypada na okres sprawozdawczy. Wartość umów podpisanych od początku realizacji RPO WZ, a wpisujących się w realizację SUE RMB, wynosi 1 227 749 361 EUR (90% wartości wszystkich umów). Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE od początku realizacji Programu wynosi 612 730 752 EUR (87% wartości dofinansowania ze środków UE przypadających na wszystkie projekty). Wartość umów podpisanych w okresie sprawozdawczym, a wpisujących się w realizację SUE RMB, opiewa na kwotę 174 879 272 EUR, w tym dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wyniosło w okresie sprawozdawczym 79 627 201 EUR

²⁵ Od początku realizacji RPO WZ podpisano łącznie 1 448 umów o dofinansowanie projektów o wartości ogółem 1 361 803 588 EUR i dofinansowania z EFRR w wysokości 703 831 458 EUR. W okresie sprawozdawczym, tj. w 2012 roku podpisano 261 umów o wartości dofinansowania z UE w wysokości 104 091 596 EUR

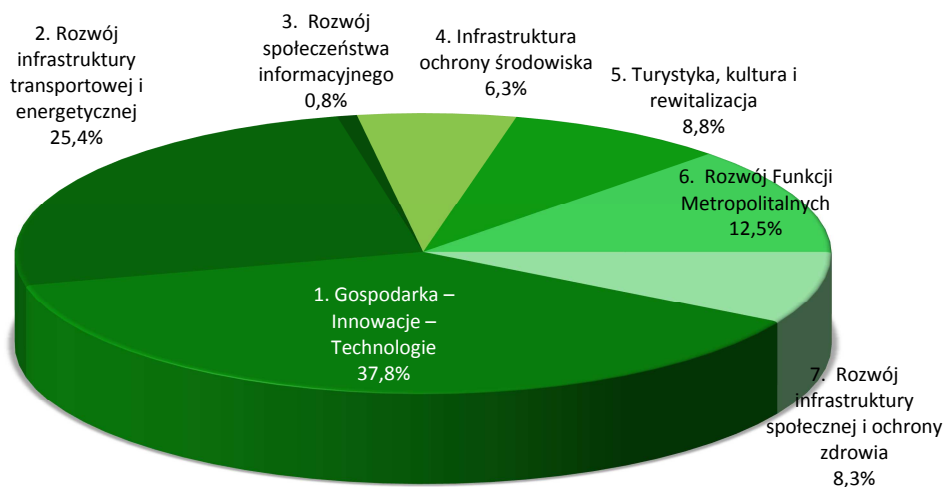
Projekty wpisujące się w poszczególne priorytety i obszary priorytetowe SUE RMB realizowane są w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ zgodnie z zestawieniem zawartym w Tabeli 29. Przypisanie osi priorytetowych i działań/poddziałań RPO WZ do obszarów priorytetowych SUE RMB zostało opisane w dalszej części sprawozdania.

Tabela 29 Priorytety i cele SUE RMB realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ

Priorytety / obszary priorytetowe SUE RMB	Działania RPO WZ 2007-2013 realizujące priorytety / obszary priorytetowe SUE RMB
Priorytet I. Region Morza Bałtyckiego jako obszar ZRÓWNOWAŻONY:	
2. Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	Oś Priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków • Działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom
3. Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	Oś Priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 4.2 Gospodarka odpadami • Działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom
4. Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	Oś Priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa
Priorytet II. Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOBROBYTU:	
7. Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	Oś Priorytetowa 1. Gospodarka - Innowacje – Technologie: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje • Działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii
8. Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	Oś Priorytetowa 1. Gospodarka - Innowacje – Technologie: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje • Działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw
Priorytet III. Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOSTĘPNY I ATRAKCYJNY:	
10. Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	Oś Priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna Oś priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią
11. Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	Oś Priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa Oś Priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 5.3 Ścieżki rowerowe Oś Priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym • Działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym • Działanie 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym
12. Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	Oś Priorytetowa 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług Oś Priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna • Działanie 5.2 Rozwój kultury - ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego • Działanie 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodnicze Oś Priorytetowa 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym • Działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym Oś Priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna • Działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia

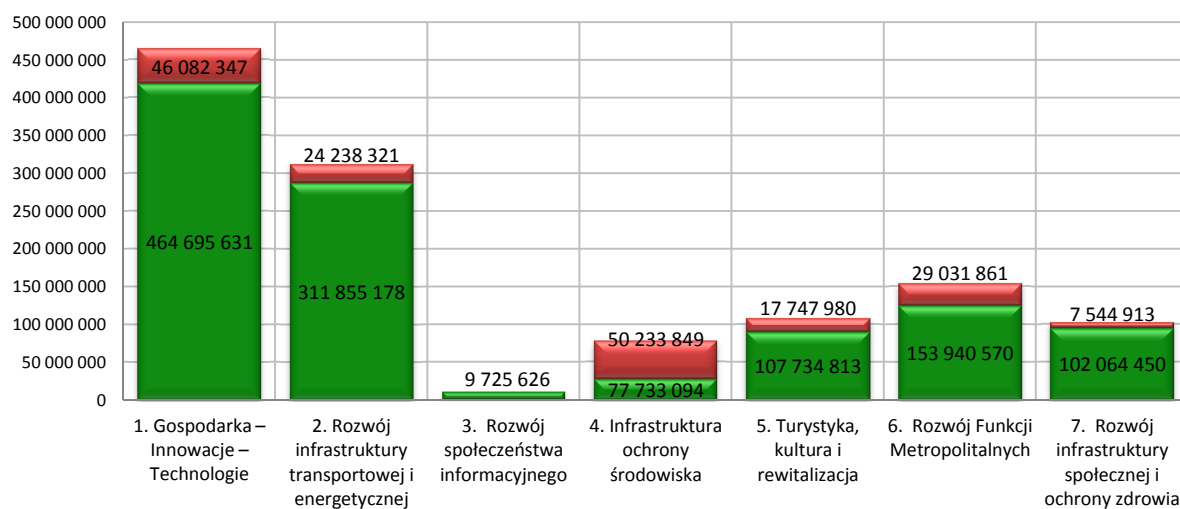
Źródło: opracowanie własne

Wykres 37 Udział poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ 2007-2013 w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości podpisanych umów od początku realizacji Programu

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13

Wykres 38 Wartość umów realizujących priorytety SUE RMB w podziale na osie priorytetowe RPO WZ od uruchomienia Programu (dane w EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13

Szczegółowe dane dotyczące umów o dofinansowanie projektów realizujących priorytety/cele SUE RMB, podpisanych w ramach RPO WZ w okresie sprawozdawczym i ogółem od początku realizacji Programu z podziałem na osie priorytetowe i działania przedstawia tabela 30.

Tabela 30 Liczba i wartość umów i wartość umów podpisanych w ramach RPO WZ realizujących priorytety SUE RMB z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i działania RPO WZ [EUR]

Oś priorytetowa RPO WZ 2007-2013	działanie w ramach Osi	2012			od początku realizacji RPO WZ 2007-2013		
		liczba umów	wartość umów ogółem [EUR]	wartość dofinansowania (EFRR) [EUR]	liczba umów	wartość umów ogółem [EUR]	wartość dofinansowania (EFRR) [EUR]
1. Gospodarka - Innowacje – Technologie	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	64	39 438 793	17 679 013	669	268 344 121	108 217 877
	1.2 Innowacje i transfer technologii	4	2 376 999	1 238 526	14	54 304 370	29 285 035
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	99	4 266 555	2 285 797	301	142 047 141	84 472 015
	Razem OP 1.	167	46 082 347	21 203 336	984	464 695 632	221 974 927
2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	5	24 238 321	18 010 366	110	291 135 030	172 190 884
	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	0	0	0	7	20 720 148	5 491 312
	Razem OP 2.	5	24 238 321	18 010 366	117	311 855 178	177 682 196
3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług	0	0	0	5	9 725 626	7 291 393
	Razem OP 3.	0	0	0	5	9 725 626	7 291 393
4. Infrastruktura ochrony środowiska	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	12	46 173 254	15 280 216	13	47 222 216	15 513 921
	4.2 Gospodarka odpadami	9	2 256 409	1 364 579	17	6 473 023	3 068 457
	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	0	0	0	10	16 313 232	11 355 983
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	6	1 804 186	1 377 441	25	7 724 623	5 267 411
	Razem OP 4.	27	50 233 849	18 022 236	65	77 733 094	35 205 772
5. Turystyka, kultura i rewitalizacja	5.1 Infrastruktura turystyczna	2	17 442 611	2 178 292	26	69 713 808	22 730 017
	5.2 Rozwój kultury - ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	1	305 369	195 274	25	29 569 903	15 718 165
	5.3 Ścieżki rowerowe	0	0	0	6	7 157 409	5 077 578
	5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodnicze	0	0	0	1	1 293 693	814 699
	Razem OP 5.	3	17 747 980	2 373 566	58	107 734 813	44 340 460
6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	2	1 906 672	1 664 598	24	38 428 893	16 840 240
	6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym	3	27 125 189	16 278 308	20	71 854 405	35 977 780
	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	0	0	0	6	5 938 690	2 302 640
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	0	0	0	6	35 875 614	22 448 909
	6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	0	0	0	1	1 842 967	1 406 184
	Razem OP 6.	5	29 031 861	17 942 906	57	153 940 570	78 975 754
7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	7.1 Infrastruktura edukacyjna	0	0	0	32	25 473 220	10 379 647
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	1	7 544 913	2 074 790	18	76 591 230	36 880 604
	Razem OP 7.	1	7 544 913	2 074 790	50	102 064 450	47 260 251
Razem		208	174 879 272	79 627 201	1 336	1 227 749 361	612 730 752

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13

Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar ZRÓWNOWAŻONY:

W realizację Priorytetu I SUE RMB zaangażowane są działania dwóch osi priorytetowych RPO WZ: 2. osi priorytetowej *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej* (działanie 2.1) oraz 4. osi priorytetowej *Infrastruktura ochrony środowiska* (działania 4.2, 4.3 i 4.5). Od uruchomienia Programu podpisano 55 umów wpisujących się w I priorytet SUE RMB, o łącznej wartości 51 195 977 EUR i wartości przyznanego dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wynoszącej 28 517 785 EUR. W okresie sprawozdawczym podpisano umowy na 15 projektów (6 wpisujących się w cel 2. Priorytetu I SUE RMB i 9 wpisujących się w cel 3. o wartości 4 060 595 EUR i dofinansowaniu z UE w wysokości z czego dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wyniosło 2 742 020 EUR. Udział projektów przyczyniających się do realizacji Priorytetu I wynosi 4% ogólnej liczby wszystkich projektów zaangażowanych w realizację SUE RMB od uruchomienia Programu, również jeżeli chodzi o wartość podpisanych umów.

Realizację celów Priorytetu I SUE RMB w ramach RPO WZ przedstawia poniższa tabela 31.

Tabela 31 Realizacja celów Priorytetu I SUE RMB w ramach RPO WZ 2007-2013

Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar ZRÓWNOWAŻONY [EUR]							
Cele SUE RMB	działanie w ramach osi priorytetowych RPO WZ	2012			od początku realizacji RPO WZ 2007-2013		
		liczba umów	wartość umów ogółem	wartość dofinansowania (EFRR)	liczba umów	wartość umów ogółem	wartość dofinansowania (EFRR)
2. Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	4.3 <i>Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków</i>	0	0	0	10	16 313 232	11 355 983
	4.5 <i>Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom</i>	6	1 804 186	1 377 441	6	1 804 186	1 377 441
3. Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	4.2 <i>Gospodarka odpadami</i>	9	2 256 409	1 364 579	17	6 473 023	3 068 457
	4.5 <i>Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom</i>	0	0	0	19	5 920 437	3 889 970
4. Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	2.1 <i>Zintegrowany system transportowy województwa</i>	0	0	0	3	20 685 099	8 825 934
Razem Priorytet I		15	4 060 595	2 742 020	55	51 195 977	28 517 785

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13

Wsparcie udzielane w ramach RPO WZ wspomagające obszary wyznaczone przez Priorytet I SUE RMB ma na celu poprawę stanu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim, w szczególności: ograniczanie zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza, wody i gleby; czynną ochronę przyrody (m.in. poprzez działania związane z ochroną siedlisk oraz zachowaniem różnorodności gatunkowej) oraz poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego i ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Wsparcie ukierunkowane jest także na propagowanie alternatywnego do transportu drogowego i bardziej przyjaznego środowisku naturalnemu transportu wodnego (morskiego i śródlądowego). W sposób bezpośredni interwencja RPO WZ przekłada się na rozwój Regionu Morza Bałtyckiego jako obszaru zrównoważonego.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ pojawiają się zarówno projekty związane z tworzeniem systemów selektywnej zbiórki odpadów, budową sieci kanalizacji sanitarnej, doposażeniem w specjalistyczny sprzęt służb ratowniczo-gaśniczych (np. *Zapobieganie i ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom na terenie gminy Złocieniec*), ale też związane z promowaniem bioróżnorodności i ochrony przyrody (np. *Zahamowanie strat bioróżnorodności biologicznej zagrożonych wyginięciem i rzadkich gatunków ryb w ochronie ex situ poprzez rozbudowę Ośrodka Hodowlano-Zarybieniowego PZW Liśnica w Kościernicy*), jak również utrzymaniem śródlądowych dróg wodnych i rozwojem portów morskich (np. *Zakup specjalistycznych jednostek pływających oraz specjalistycznego wyposażenia na potrzeby RZGW*

Szczecin, niezbędnego do prac przy utrzymaniu śródlądowych dróg wodnych – opis projektu zamieszczono w części Projekty).

Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOBROBYTU:

W realizację Priorytetu II SUE RMB zaangażowane są wszystkie działania 1. osi priorytetowej RPO WZ Gospodarka – Innowacje – Technologie. Od początku realizacji Programu w ramach priorytetu II SUE RMB podpisano 984 umowy o wartości ogółem 464 695 631 EUR i wartości przyznanego dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wynoszącej 221 974 926 EUR. Natomiast w okresie sprawozdawczym podpisano 167 umów o wartości ogółem 46 082 347 EUR i wartości dofinansowania z UE równej 21 203 336 EUR, z czego najwięcej (99) w ramach działania 1.3 RPO WZ *Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw*. Projekty przyczyniające się do realizacji Priorytetu II stanowią 80% wszystkich projektów zaangażowanych w realizację SUE RMB od uruchomienia Programu, jednak jeżeli chodzi o wartość podpisanych umów ich udział wynosi 36%.

Tabela 32 Realizacja celów Priorytetu II SUE RMB w ramach RPO WZ 2007-2013.

Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOBROBYTU [EUR]							
Cele SUE RMB	działanie w ramach Osi Priorytetowych RPO WZ	2012			od początku realizacji RPO WZ 2007-2013		
		liczba umów	wartość umów ogółem	wartość dofinansowania (EFRR)	liczba umów	wartość umów ogółem	wartość dofinansowania (EFRR)
7. Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	28	24 006 439	11 221 096	129	112 931 864	48 060 526
	1.2 Innowacje i transfer technologii	4	2 376 999	1 238 526	14	54 304 370	29 285 035
8. Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	36	15 432 354	6 457 917	540	155 412 256	60 157 351
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	99	4 266 555	2 285 797	301	142 047 141	84 472 015
Razem Priorytet II		167	46 082 347	21 203 336	984	464 695 631	221 974 926

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 07-13

Wsparcie udzielane w ramach RPO WZ wspomagające obszary wyznaczone przez Priorytet II SUE RMB ma na celu podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki w regionie i ukierunkowane jest w szczególności na rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz promowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań. Inwestycje realizowane przez przedsiębiorstwa z sektora MŚP przy udziale środków RPO WZ zwiększają ich potencjał rozwojowy i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w terenie. Obok bezpośredniego wsparcia inwestycji podnoszących konkurencyjność i innowacyjność przedsiębiorstw pomoc w ramach RPO WZ nastawiona jest na wzmocnienie zasobów instytucji wspierających sektor MŚP w zakresie innowacji, w szczególności związanej z badaniami i rozwojem technologicznym. Zaplanowane i wdrażane w ramach RPO WZ działania kształtują i wzmacniają potencjał gospodarczy województwa zachodniopomorskiego, a tym samym przyczyniają się do rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego jako obszaru dobrobytu.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ w ramach Priorytetu II SUE RMB przeważają projekty związane z podnoszeniem konkurencyjności oraz poziomu innowacyjności zachodniopomorskich przedsiębiorców zarówno poprzez inwestycje bezpośrednie (np. *Produkcja modułów fotowoltaicznych przy użyciu zautomatyzowanej linii produkcyjnej* – opis projektu znajduje się w części Projekty), jak i wsparcie doradcze. Wsparcie dotacyjne dla sektora MSP uzupełnia

finansowanie zwrotne obecne w RPO WZ za pośrednictwem Inicjatywy JEREMIE. W ramach RPO WZ dofinansowanie przeznacza się również na działania zmierzające do wzmacniania instytucji otoczenia biznesu i inspirowania kontaktów między sektorem B+R i biznesem (np. *Dostosowanie budynku Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii do świadczenia nowych usług proinnowacyjnych*) oraz tworzenia na terenie województwa zachodniopomorskiego warunków dla inwestowania poprzez uzbrajanie stref inwestycyjnych (np. *Uzbrojenie Strefy Zorganizowanej Działalności Inwestycyjno-Przemysłowej w Koszalinie*).

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOSTĘPNY I ATRAKCYJNY:

We wdrożenie Priorytetu III SUE RMB zaangażowanych jest większość osi priorytetowych RPO WZ (od 2. do 7. OP), co wynika głównie z rozpiętości celów składających się na Priorytet III, ale też wielowymiarowości działań RPO WZ przyczyniających się do poprawy dostępności i atrakcyjności regionu. Od początku realizacji RPO WZ podpisano 297 umów wpisujące się w Priorytet III SUE RMB, na przedsięwzięcia o wartości 711 857 753 EUR i dofinansowaniu ze środków UE w wysokości 362 238 040 EUR. Najwięcej umów podpisano w ramach 2. osi priorytetowej RPO WZ – 114 o łącznej wartości 291 170 078 EUR i wartości dofinansowania ze środków UE na poziomie 168 856 262 EUR, przy czym należy podkreślić, że Działanie 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa* – stanowi zdecydowaną większość przy realizacji tego priorytetu i to zarówno pod względem liczby jak i wartości zawartych umów (107 umów o wartości 270 449 931 EUR i dofinansowaniu ze środków UE w wysokości 163 364 950 EUR). W analizowanym okresie sprawozdawczym podpisano 22 umowy o wartości ogółem 39 208 262 EUR i wartości dofinansowania z UE równej 97 305 771 EUR, z czego najwięcej (12) w ramach działania 4. Osi priorytetowej RPO WZ (działania 4.1 *Energia odnawialna i zarządzanie energią*). Od uruchomienia RPO WZ Projekty przyczyniające się do realizacji Priorytetu III stanowią 24% wszystkich projektów zaangażowanych w realizację SUE RMB od uruchomienia Programu, jednak jeżeli chodzi o wartość podpisanych umów ich udział wynosi 59% i jest najwyższy spośród trzech priorytetów.

Tabela 33 Realizacja celów priorytetu III SUE RMB w ramach RPO WZ 2007-2013.

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOSTĘPNY I ATRAKCYJNY (EUR)							
Cele SUE RMB	działanie w ramach Osi Priorytetowych RPO WZ	2012			od początku realizacji RPO WZ 2007-2013		
		liczba umów	wartość umów ogółem	wartość dofinansowania (EFRR)	liczba umów	wartość umów ogółem	wartość dofinansowania (EFRR)
10. Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	0	0	0	7	20 720 148	5 491 312
	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	12	46 173 254	15 280 216	13	47 222 216	15 513 921
11. Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	5	24 238 321	18 010 366	107	270 449 931	163 364 950
	5.3 Ścieżki rowerowe	0	0	0	6	7 157 409	5 077 578
	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	0	0	0	6	5 938 690	2 302 640
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	0	0	0	6	35 875 614	22 448 909
	6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	0	0	0	1	1 842 967	1 406 184
12. Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług	0	0	0	5	9 725 626	7 291 393
	5.1 Infrastruktura turystyczna	2	17 442 611	2 178 292	26	69 713 808	22 730 017
	5.2 Rozwój kultury - ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	1	305 369	195 274	25	29 569 903	15 718 165

	5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodnicze	0	0	0	1	1 293 693	814 699
	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	2	1 906 672	1 664 598	24	38 428 893	16 840 240
	6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym	3	27 125 189	16 278 308	20	71 854 405	35 977 780
	7.1 Infrastruktura edukacyjna	0	0	0	32	25 473 220	10 379 647
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	1	7 544 913	2 074 790	18	76 591 230	36 880 604
Razem Priorytet III		26	124 736 330	55 681 845	297	711 857 753	362 238 040

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Główny akcent w RPO WZ w zakresie odnoszącym się do realizacji priorytetu III SUE RMB położony został na rozwój sieci połączeń transportowych. Obecny stan infrastruktury technicznej (głównie transportowej, ale także energetycznej) oraz dysproporcje w przestrzennym rozmieszczeniu, stanowią czynnik hamujący rozwój gospodarczy i społeczny i wpływają na obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego. Wsparcie rozbudowy i modernizacji regionalnej infrastruktury transportowej i energetycznej ma decydujące znaczenie dla włączenia województwa w procesy rozwojowe kraju i Regionu Morza Bałtyckiego. Ważnym kierunkiem wsparcia RPO WZ przyczyniającym się do wdrożenia Priorytetu III SUE RMB jest rozwój infrastruktury w zakresie kultury oraz społecznej: turystycznej, edukacyjnej i ochrony zdrowia. Wdrażane w ramach RPO WZ działania wpisuje się w realizację SUE RMB, zakładającą przekształcenie Regionu Morza Bałtyckiego w miejsce dostępne i atrakcyjne.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ przeważają zatem projekty związane z budową i modernizacją dróg, głównie regionalnych, ale także lokalnych, budową i modernizacją linii kolejowych oraz rozwojem transportu publicznego w miastach regionu. W ramach RPO WZ wsparcie przeznaczone zostało jednak również na działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych (np. *Budowa biogazowni o mocy 1,6 MW w miejscowości Przemysław, gmina Resko*), rozwój infrastruktury turystycznej, w tym sieci ścieżek rowerowych (np. *Promenada z widokiem na Odrę - przebudowa szczecińskich bulwarów (Modernizacja Bulwaru Gdyńskiego, Piastowskiego, Elbląskiego)*), ale rozwój infrastruktury edukacyjnej, głównie na poziomie wyższym i ponadgimnazjalnym (np. *Budowa i wyposażenie budynku Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Połczynie-Zdroju z przeznaczeniem na zajęcia praktyczne szkolnictwa zawodowego*), podniesienie jakości usług medycznych świadczonych w jednostkach ochrony zdrowia w województwie (np. *Rozbudowa części środkowej budynku głównego wraz z dostosowaniem oddziałów chirurgicznych do wymogów fachowo-sanitarnych w Specjalistycznym Szpitalu im. A. Sokołowskiego w Szczecinie – Zdunowie* – opis projektu znajduje się w części Projekty) a także z zakresu infrastruktury kulturalnej wpływające na atrakcyjność regionu (np. *Filharmonia Szczecińska im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie*).

Dane ilościowe

Dane ilościowe prezentujące wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WZ 2007-2013 na SUE RMB opracowane zgodnie ze wzorem (w formacie wymaganym przez KE) przedstawia załącznik tabelaryczny – Tabela 7a i 7b.

Wnioski i rekomendacje

Wielowymiarowy i kompleksowy charakter Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego sprawia, że większość działań realizowanych w ramach RPO WZ 2007–2013 wpisuje się w obszary priorytetowe Strategii. Każda z osi priorytetowych RPO WZ (z wyłączeniem 8. Osi priorytetowej *Pomoc Techniczna*) realizuje Strategię, co oznacza, że zdecydowaną większość wsparcia w Programie przeznacza się na wdrażanie działań zbieżnych z celami SUE RMB. Oddziaływanie RPO WZ na realizację celów SUE RMB jest widoczne, jednak z uwagi na

makroregionalny charakter Strategii oraz to, iż RPO WZ jest tylko jednym z wpisujących się w nią Programów, nie można przeceniać tego wpływu.

Wsparcie celów SUE RMB uwypukla się zwłaszcza w oddziaływaniu RPO WZ na realizację priorytetu Priorytet III SUE RMB „Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOSTĘPNY I ATRAKCYJNY”, koncentrując się głównie na poprawie połączeń transportowych w regionie, a przez to wpływając na poprawę dostępności do Regionu Morza Bałtyckiego. Istotne znaczenie ma również wsparcie Priorytetu II „Przekształcenie Morza Bałtyckiego w obszar DOBROBYTU”, a dotyczy podejmowanych w ramach RPO WZ działań nakierowanych na rozwój przedsiębiorczości i innowacji. Inwestycje realizowane przez MŚP przy udziale środków RPO WZ zwiększają potencjał przedsiębiorstw i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w Regionie Morza Bałtyckiego.

Również na poziomie operacyjnym, mimo, że skala i zakres realizowanych projektów są zauważalne w kontekście kształtowania rozwoju całego Regionu Morza Bałtyckiego, żaden z nich nie stanowi elementu większego, całościowego przedsięwzięcia o wymiarze międzynarodowym, co wynika z regionalnego charakteru Programu jak również demarkacji z Europejską Współpracą Terytorialną. W ramach RPO WZ nie są realizowane projektów flagowe zidentyfikowane w Planie działań SUE RMB.

Projekty

Poniżej zaprezentowano opisy trzech projektów wpisujących się w poszczególne priorytety SUE RMB. O doborze projektów zdecydowały takie elementy jak: wartość i skala oddziaływania, specyfika oraz przewidywany termin zakończenia projektu (począwszy od 2012 r.).

Priorytet SRMB	Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar ZRÓWNOWAŻONY
Obszar priorytetowy SRMB	4. Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej Działanie 2.1. Zintegrowany system transportowy województwa Poddziałanie 2.1.5. Wzmocnienie portów morskich i rzecznych
Tytuł projektu	Zakup specjalistycznych jednostek pływających oraz specjalistycznego wyposażenia na potrzeby RZGW Szczecin, niezbędnego do prac przy utrzymaniu śródlądowych dróg wodnych
Beneficjent	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	02-12-2010
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	6 713 470 EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	2 882 738 EUR
Okres realizacji projektu	od 14-09-2011 do 31-12-2013
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Inwestycja polega na zakupie: (1) nowych jednostek pływających wraz z ich wyposażeniem w specjalistyczny sprzęt nawigacyjno-hydrograficzny (trzech roboczych zestawów pchanych oraz trzech statków do samodzielnej pracy o charakterze roboczym oraz dodatkowo zachowujących możliwość wykonywania prac inspekcyjno-kontrolnych i pomiarowych; oraz (2) specjalistycznego sprzętu nawigacyjno-hydrograficznego i oprogramowania (w tym m.in. radaru rzeczno, zestawu hydrograficznego do wykonywania sondowań oraz specjalistycznego oprogramowania biurowego do postprocesingu i obróbki zbieranych w terenie danych). Działania prowadzone przy użyciu sprzętu pozwolą na utrzymanie i poprawę warunków bezpieczeństwa szlaku żeglownego Odrzańskiej Drogi Wodnej, a także pomogą w przedsięwzięciach poprawy warunków przepływu wód, co wpłynie na zmniejszenie ryzyka wystąpienia wypadków żeglugowych i zwiększenie

bezpieczeństwa powodziowego. Utrzymanie i rozwój śródlądowych dróg wodnych przyczynia się do rozwoju infrastruktury transportowej województwa, które jako jedno z dwóch w kraju dysponuje na swoim obszarze drogami wodnymi o znaczeniu międzynarodowym z najwyższą w Polsce klasą żeglowności, a jako jedyne w Polsce ma tej klasy śródlądowe drogi wodne łączące sieć zachodnioeuropejskich dróg wodnych z portami morskimi. Prowadzone działania przyczynią się do rozwoju transportu wodnego, będącego z uwagi na niskie koszty zewnętrzne transportu najbardziej proekologiczną jego gałęzią, a także wzrostu atrakcyjności i wzmocnienia konkurencyjności portów morskich i rzecznych województwa zachodniopomorskiego.

Odra stanowi istotny szlak komunikacyjny z punktu widzenia obszaru Morza Bałtyckiego, a projekt umożliwia zwiększenie efektywności jego wykorzystania. Co szczególnie istotne zakupiony sprzęt zapewni kompatybilność z podobnymi rozwiązaniami stosowanymi przez niemieckiego odpowiednika wnioskodawcy (Wasser-und Schifffahrtsverwaltung des Bundes). Projekt spełnia zatem trzy kryteria pozwalające twierdzić, że bardzo dobrze obrazuje realizację celów SUE RMB: zwiększa efektywność komunikacyjną, podnosi bezpieczeństwo żeglugi oraz uwzględnia powiązania międzynarodowe (Odra jako wspólny szlak polsko-niemiecki, oraz element europejskich korytarzy transportowych).

Zdjęcia lub wizualizacje

Priorytet SRMB	Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOBROBYTU
Obszar priorytetowy SRMB	7. Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa 1 Gospodarka - Innowacje - Technologie Działanie 1.1. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje Poddziałanie 1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie
Tytuł projektu	Produkcja modułów fotowoltaicznych przy użyciu zautomatyzowanej linii produkcyjnej

Beneficjent	"Selfa Grzejnictwo Elektryczne" Spółka Akcyjna
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	30-12-2010
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	2 846 472 EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	976 372 EUR
Okres realizacji projektu	od 02-07-2010 do 30-03-2012

Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią

Przedsięwzięcie obejmowało: (1) budowę zakładu produkcyjnego (powierzchnia hali 2 146,6 m²) wraz zagospodarowaniem terenu oraz (2) zakup zintegrowanej linii technologicznej do produkcji niskokrzemowych modułów fotowoltaicznych.

Efekt projektu jest wielowymiarowy z uwagi na korzyści zarówno w sferze gospodarczej, społecznej, jak i w zakresie środowiska naturalnego, w wymiarze gospodarczym to: wdrożenie technologii innowacyjnej w skali światowej, wdrożenie do produkcji innowacyjnego produktu będącego efektem kilkuletnich własnych prac B+R oraz połączenia ich wyników z wynikami zakupionych wyników prac B+R oraz patentów, wzrost potencjału i konkurencyjności wnioskodawcy. Korzyści ekologiczne jednej strony związane są bezpośrednio z procesem produkcji (ograniczenie materiałochłonności, recykling odpadów poprodukcyjnych, ograniczenie pyłowości procesu produkcji), z drugiej zaś z efektami ekologicznymi samego produktu - powstaje produkt innowacyjny o wydłużonym czasie użytkowania, dzięki któremu nastąpi redukcja emisji szkodliwych substancji do atmosfery. W wymiarze społecznym efektem jest wzrost zatrudnienia (docelowo w 2013 roku 38 pracowników). Z uwagi na powyższe projekt oddziałuje bezpośrednio na wzrost poziomu konkurencyjności, innowacyjności i rozwoju gospodarczego regionu, w tym wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu (inwestycja może być magnesem przyciągającym do regionu inne inwestycje, np. producentów półfabrykatów), a sam wnioskodawca będzie klientem wielu podmiotów w regionie przyczyniając się również do rozwoju rynku regionalnego. Tym samym inwestycja wpisuje się w Priorytet II SUE RMB.

Zdjęcia lub wizualizacje

Priorytet SRMB	Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar DOSTĘPNY I ATRAKCYJNY
Obszar priorytetowy SRMB	12. Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia Działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia Poddziałanie 7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia
Tytuł projektu	Rozbudowa części środkowej budynku głównego wraz z dostosowaniem oddziałów chirurgicznych do wymogów fachowo-sanitarnych w Specjalistycznym Szpitalu im. A. Sokołowskiego w Szczecinie – Zduńowie.
Beneficjent	Specjalistyczny Szpital im. prof. Alfreda Sokołowskiego w Szczecinie – Zduńowie
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	17-02-2009
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	19 796 148 EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	8 083 032 EUR
Okres realizacji projektu	od 04-03-2009 do 31-12-2013
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	<p>Projekt obejmuje rozbudowę budynku głównego w postaci dwóch brył ustawionych prostopadle do niego, połączonych łącznikami komunikacyjnymi. Powierzchnia wybudowanego obiektu wyniesie 11 400 m². W ramach inwestycji powstaną nowe gabinety badań z zapleczem zabiegowym, centralna izba przyjęć, Szpitalny Oddział Ratownictwa, blok operacyjny chirurgii z trzema salami operacyjnymi i salą zabiegów chirurgii naczyniowej, blok operacyjny ortopedii z czterema salami operacyjnymi i salą zabiegów artroskopii, a także blok operacyjny torako-chirurgii tworzący część zabiegową Regionalnego Centrum Transplantologii Płuc z trzema nowymi salami operacyjnymi. Na dachu gmachu powstanie lądowisko dla helikopterów.</p> <p>Realizacja projektu zapewni wielostronny rozwój profilu medycznego szpitala w kierunkach zgodnych ze społecznym zapotrzebowaniem oraz polityką zdrowotną regionu i kraju. Skutkować będzie uzyskaniem nowoczesnego szpitala o znaczeniu ponadregionalnym w zakresie wysokospecjalistycznego leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego w profilach obecnie najbardziej pożądanych ze względów epidemiologicznych. Biorąc pod uwagę wskaźniki epidemiologiczne wskazujące na najczęstsze przyczyny zgonów, skrócenie oczekiwania chorych na leczenie będzie miało pozytywny wpływ na jakość życia i mniejszą umieralność mieszkańców województwa zachodniopomorskiego.</p> <p>Głównym celem projektu jest wzrost jakości i dostępności do usług medycznych świadczonych w województwie zachodniopomorskim oraz poprawa zdrowia mieszkańców, cel ten wpisuje się w zakres Priorytetu III SUE RMB.</p>
Zdjęcia lub wizualizacje	

2.2 Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ podjęła wszelkie środki i działania zapewniające przestrzeganie polityk wspólnotowych, zwłaszcza w następujących obszarach: równość szans i niedyskryminacja, partnerstwo, społeczeństwo informacyjne, ochrona środowiska, prawo zamówień publicznych, pomoc publiczna.

W szczególności podjęto działania w zakresie zapewnienia zgodności RPO WZ z przepisami dotyczącymi Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz udzielania pomocy w formie rekompensat.

Ramowa Dyrektywa Wodna

Weryfikacja ewentualnej niezgodności projektów RPO WZ z Ramową Dyrektywą Wodną, w pierwszym kroku została podjęta poprzez badanie ankietowe, którym objęci zostali wszyscy beneficjenci, również beneficjenci projektów, które znajdują się na listach rezerwowych oraz wnioskodawców, których dokumentacja aplikacyjna podlega aktualnie ocenie (wnioski pozytywnie ocenione formalnie). Z puli projektów Programu wyłączone zostały następujące działania/poddziałania: działanie 3.2, poddziałanie 1.3.3 C, 1.3.2, 1.3.1 oraz częściowo, w zakresie projektów dotyczących planów ochrony, poddziałania 4.5.1. z uwagi na brak oddziaływania tego typu przedsięwzięć na wody. Badanie miało na celu oszacowanie liczby projektów bezpośrednio lub pośrednio związanych z oddziaływaniem na wody.

Kolejnym etapem było wszczęcie postępowania o zamówienie publiczne w trybie negocjacji z ogłoszeniem. Wynikiem tego będzie ekspertyza obejmująca wszystkie projekty RPO WZ. W przypadku projektów, które zostaną wskazane, jako nie w pełni zgodne z Ramową Dyrektywą Wodną zostaną one przeanalizowane pod kątem możliwości uzupełnienia projektu i/lub dokumentacji. Efektem końcowym będą rekomendacje dla poszczególnych wnioskodawców, wspierające ich w doprowadzeniu projektów do pełnej zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną. Rozstrzygnięcie – podpisanie umowy z wykonawcą planowane jest na II kwartał 2013 r.

Rekompensaty

Decyzja Komisji z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorcom zobowiązanych do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, nie definiuje przede wszystkim jak należy rozumieć system gospodarki odpadami.

Brak jest również sprecyzowanej definicji w innych aktach unijnych. Dodatkowo, Wytyczne MRR w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jst w gospodarce odpadami, nie wskazują sposobu wyliczeń rekompensaty, co powoduje wiele niejasności i problemów w interpretacji zapisów.

Kolejną trudnością w prowadzeniu przez jst gospodarki odpadami na swoim terenie jest wymóg, który nakłada nowelizacja Ustawy o odpadach, tj. ogłaszanie przetargów na świadczenie usług publicznych w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie gospodarki odpadami. Powoduje to, że samorządy muszą dostosować regulaminy dotyczące gospodarki odpadami, wybrać sposób pobierania od mieszkańców opłat za odbiór odpadów oraz wyłonić w drodze przetargu podmiot odpowiedzialny za odbiór odpadów. Przepisy zaczną obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

Ponadto, w związku z opublikowaniem przez Komisję Europejską rozporządzenia z 25 kwietnia 2012 r. nr 360/2012 w sprawie stosowania art. 107 i 108 ToFUE do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, rozważana była możliwość dodania podstawy prawnej do konkursu z 29 lipca 2011 r. w zakresie gospodarki odpadami, jako dodatkowej formy udzielania pomocy. Z takim zapytaniem zwrócono się o opinię prawną. Zgodnie z opinią, koncepcja ta została odrzucona, z uwagi na wielowymiarowe komplikacje, w tym potencjalne zmiany w projektach, umieszczonych na listach rankingowych, które wymagałyby powtórnej oceny oraz z uwagi na przestrzeganie zasady równości wnioskodawców.

Realizując Program, IZ RPO WZ stosuje mechanizmy służące zagwarantowaniu zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym w następujących obszarach:

Ochrona środowiska w RPO WZ 2007-2013

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym w obszarze ochrony środowiska jest ocena środowiskowa przeprowadzana przez niezależnych ekspertów wchodzących w skład Zespołu ds. oceny środowiskowej.

Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ kontynuowała współpracę z kancelarią prawną specjalizującą się w zakresie ochrony środowiska.

W związku ze zmianą Programu w wyniku procesu renegocjacji IZ RPO WZ wystąpiła do właściwych organów (Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) z prośbą o uzgodnienie w sprawie odstąpienia od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla zmian w RPO WZ na lata 2007-2013.

Znaczący wpływ na środowisko naturalne przewiduje się dla projektów realizowanych w ramach:

- Osi priorytetowej 1. Gospodarka- Innowacje-Technologie,
- Osi priorytetowej 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej,
- Osi priorytetowej 4. Infrastruktura ochrony środowiska

Ważnym mechanizmem zapewnienia pozytywnego wpływu projektów na środowisko są tzw. wskaźniki środowiskowe.

W ramach Osi priorytetowej 1. Gospodarka- Innowacje-Technologie i Osi priorytetowej 4. Infrastruktura ochrony środowiska wnioskodawcy mają możliwość uzyskania dodatkowych punktów na etapie oceny merytoryczno - technicznej w przypadku wyboru wskaźników rezultatu odnoszących się do wpływu inwestycji na środowisko.

Aplikujący może wybrać maksymalnie 2 wskaźniki środowiskowe, które zostały pogrupowane zgodnie z charakterem oddziaływania na:

- mierzące wpływ projektów na gleby
- mierzące wpływ projektu na jakość wód
- mierzące wpływ projektu na jakość powietrza
- mierzące oszczędność zużycia zasobów.

Pomoc publiczna

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym w obszarze pomocy publicznej jest ocena możliwości wystąpienia tejże pomocy przeprowadzana przez niezależnych ekspertów z Zespołu ds. możliwości wystąpienia pomocy publicznej.

Prawo zamówień publicznych w ramach RPO WZ

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych projektów z prawem wspólnotowym dotyczącym zamówień publicznych są kontrole, obejmujące przedmiotowy obszar. W ramach ww. instrumentu zostały utrzymane działania przedstawione w poprzednim okresie sprawozdawczym.

2.2.1 Zasada równości szans

Etap programowania/wdrażania:

Na etapie programowania/wdrażania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez:

- stosowanie Załącznika 6 do RPO WZ, w którym znajduje się wykaz gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Gminy te są premiiowane podczas oceny w celu wyrównywania szans poprzez wspieranie ich rozwoju. W styczniu 2012 r. nastąpiła kolejna aktualizacja załącznika na podstawie danych na 2010 r.;
- we wszystkich naborach wniosków o dofinansowanie projektów stosowane było kryterium formalne i merytoryczne weryfikujące zgodność projektu z zasadą równości szans (kryterium formalne: Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE, kryterium merytoryczne: „Realizacja polityk horyzontalnych”);
- w ramach kryterium merytorycznego Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE dodatkowo punktuje się zatrudnienie kobiet lub osób z marginalizowanych grup społecznych lub outsourcing usług uzupełniających obsługę sieci przedsiębiorstwom zatrudniającym osoby z marginalizowanych grup społecznych (np. niepełnosprawnych)
- w ramach konkursów ogłaszanych przez IZ RPO WZ była i jest realizowana zasada równego dostępu beneficjentów do wsparcia udzielanego w ramach Programu;
- IZ RPO WZ zapewnia równy dostęp do informacji poprzez ogłaszanie konkursów na ogólnodostępnej stronie internetowej www.rpo.wzp.pl oraz w dwóch lub więcej tytułach prasy lokalnej.

Etap monitorowania

Na etapie monitorowania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez zapewnienie przez IZ RPO WZ równego dostępu do informacji nt. realizacji programu, zamieszczając je na ogólnodostępnej stronie internetowej www.rpo.wzp.pl.

Ponadto zasadą równości szans i partnerstwa kierowano się przy wyłanianiu składu ZKM. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele strony samorządowej, rządowej oraz środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych oraz pracodawców i pracowników oraz izb przemysłowo-handlowych. Ponadto, w pracach Komitetu uczestniczą bez prawa głosu obserwatorzy z ramienia różnych organizacji oraz przedstawiciel Komisji Europejskiej.

ZKM na dzień 31 grudnia 2012 r. liczy 39 członków (31 mężczyzn i 8 kobiet), którzy reprezentują:

- administrację rządową: 4 członków,
- administrację samorządową: 18 członków,
- środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych oraz pracodawców i pracowników: 15 członków,
- izb gospodarczych: 2 członków.

Członków Komitetu mogą wspierać ich zastępcy, których jest 38 (28 mężczyzn i 10 kobiet). Członkowie Komitetu są ponadto wspierani przez 17 obserwatorów, którzy mają 10 zastępców (18 mężczyzn i 9 kobiet).

W skład Komitetu ogólnie wchodzi 77 przedstawicieli płci męskiej oraz 27 przedstawicieli płci żeńskiej. Szczegółowo:

Skład przedstawicieli według płci z ramienia strony rządowej jest następujący;

- ✓ 2 członków i zastępców płci męskiej;
- ✓ 6 członków i zastępców płci żeńskiej.

Skład przedstawicieli według płci z ramienia strony samorządowej jest następujący;

- ✓ 33 członków i zastępców płci męskiej;
- ✓ 2 członków i zastępców płci żeńskiej.

Skład przedstawicieli według płci z ramienia strony środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych, pracodawców i pracowników oraz izb przemysłowo-handlowych jest następujący;

- ✓ 24 członków i zastępców płci męskiej;
- ✓ 10 członków i zastępców płci żeńskiej.

Członkowie Komitetu są ponadto wspierani przez 17 obserwatorów, którzy mają 10 zastępców.

- ✓ 18 obserwatorów i zastępców płci męskiej;
- ✓ 9 obserwatorów i zastępców płci żeńskiej.

Etap ewaluacji

W 2012 roku IZ RPO WZ zrealizowała badanie ewaluacyjne „*Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego*”. W ramach tego badania IZ RPO WZ otrzymała rekomendacje dotyczące wzmocnienia zasady równości szans poprzez:

- ✓ doprecyzowanie kryterium *realizacja polityk horyzontalnych* poprzez wymienienie konkretnych działań spójnych z zapisami poszczególnych Strategii poruszających zagadnienie równości szans;
- ✓ zapewnienie dodatkowych bodźców dla podmiotów z południowej i centralnej części województwa do aplikowania o środki w ramach programu operacyjnego, który zastąpi RPO WZ w przyszłej perspektywie programowania.

Powyższe rekomendacje zostaną rozważone przez IZ RPO WZ na etapie opracowywania nowego programu na przyszłą perspektywę finansową.

Ponadto IZ RPO WZ koordynuje pracami Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją, która na koniec okresu sprawozdawczego liczy 19 członków, w tym 11 mężczyzn i 8 kobiet.

2.2.2 Zasada partnerstwa

Etap programowania/wdrażania:

W przypadku aktualizacji Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, Instytucja Zarządzająca RPO WZ prowadziła konsultacje społeczne nowych projektów proponowanych do umieszczenia na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

Celem konsultacji było zebranie opinii i uwag wszystkich środowisk na temat nowych projektów indywidualnych proponowanych do wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

W konsultacjach mogli brać udział wszyscy zainteresowani, a w szczególności przedstawiciele samorządów terytorialnych, partnerów społeczno-gospodarczych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych i środowisk akademickich.

Tak jak wszyscy inni projektodawcy, organizacje pozarządowe mogą korzystać ze wsparcia udzielanego przez IZ RPO WZ potencjalnym beneficjentom. Wsparcie ma wielokierunkowy charakter, organizowane są bezpłatne, otwarte szkolenia z zakresu danego konkursu, prowadzone są także szkolenia horyzontalne np. dotyczące składania wniosków o płatność.

W szeregu działań i poddziałań jest możliwość realizowania działań w partnerstwie.

IZ RPO WZ przygotowała wytyczne dla projektów partnerskich, które zawierają wymogi jakie w takiej umowie są stawiane oraz kluczowe elementy które w niej powinny się znaleźć.

Etap monitorowania

W skład ZKM wchodzi reprezentacje strony rządowej, samorządowej, partnerów społeczno-gospodarczych oraz organizacji pozarządowych. Obserwatorami prac Komitetu są przedstawiciele zainteresowanych środowisk i instytucji. Skład ZKM kształtują:

- Przedstawiciele administracji rządowej (w tym departamenty ministerstw pełniące różnorodne funkcje w systemie zarządzania Programem i całością funduszy europejskich, jak MRR, Ministerstwo Gospodarki (MG), Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji oraz Wojewoda Zachodniopomorski);
- Przedstawiciele administracji samorządowej (w tym przedstawiciele IZ RPO WZ, IP PO KL, gmin i powiatów);
- Przedstawiciele środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych, pracodawców i pracowników oraz izb przemysłowo-handlowych (w tym środowiska akademickie, organizacje pracodawców i pracowników, organizacje pozarządowe i izby przemysłowo-handlowe);
- Obserwatorzy z następujących instytucji: KE (z głosem doradczym), KJO, UKS, ministra właściwego ds. środowiska, edukacji narodowej, gospodarki morskiej, transportu, pracy i polityki społecznej, zdrowia, kultury i dziedzictwa narodowego, rolnictwa i rozwoju wsi, administracji i cyfryzacji, Związku Miast Polskich, Związku Województw RP, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Banków Polskich, Unii Miasteczek Polskich.

Na etapie monitorowania RPO WZ zasada partnerstwa realizowana jest poprzez uczestnictwo partnerów ze strony samorządowej, partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych w systemie sprawozdawczości i ocenie Programu przez zapewnienie ich udziału w pracach ZKM. W systemie wdrażania RPO WZ, ZKM pełni istotną rolę nie tylko, jako pole współpracy IZ RPO WZ z innymi przedstawicielami społeczności regionu, ale także, jako ciało monitorujące realizację Programu. ZKM wraz z IZ RPO WZ prowadzą monitoring w oparciu o ilościowe i jakościowe informacje z realizacji działań i osi priorytetowych RPO WZ. W trakcie obrad ZKM analizowane i zatwierdzane są między innymi roczne raporty z wdrażania RPO WZ, z kontroli czy też okresowe badania postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów Programu. Zasada partnerstwa przestrzegana jest na tym etapie także poprzez zapewnienie dostępu do materiałów i informacji dotyczących prac ZKM i ich wyników na stronie www.rpo.wzp.pl.

W ramach koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez w dniu 7 marca 2012 r. w Szczecinie Związek Banków Polskich, który jest obserwatorem w pracach ZKM, objął patronat medialny nad konferencją „Zachodniopomorski Dzień Instrumentów Inżynierii Finansowej” wspólnie organizowaną przez UMWZ, BGK oraz EBI. Celem konferencji było umożliwienie uczestnikom uzyskania informacji nt. wdrażania zwrotnych instrumentów finansowych JESSICA i JEREMIE, a ponadto wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w tym zakresie.

Etap ewaluacji

W celu zachowania zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji RPO WZ oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – komponent regionalny, od 30 listopada 2007 roku funkcjonuje Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), której rolą jest m.in.: wsparcie jednostek ewaluacyjnych w zakresie identyfikacji tematów badań ewaluacyjnych. Podczas spotkań były konsultowane opisy przedmiotów zamówień dotyczących wykonania następujących badań ewaluacyjnych:

- ✓ *Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i 6 RPO WZ oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020;*
- ✓ *Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020.*

W aktualnym okresie sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania Grupy, o czym mowa w punkcie 2.7 sprawozdania.

Ponadto, przedstawiciel Wydziału Turystyki, Gospodarki i Promocji, jako merytorycznej komórki w zakresie turystyki, uczestniczył w pracach komisji przetargowej wybranej w związku z wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie drugiego z wyżej wymienionych badań ewaluacyjnych.

W 2012 roku IZ RPO WZ zrealizowała badanie ewaluacyjne „*Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego*”, w którym uczestniczyli przedstawiciele wydziałów merytorycznych odpowiedzialnych za poszczególne dokumenty strategiczne: Wydział Rozwoju Regionalnego, Wydział Turystyki, Gospodarki i Promocji, Wydział Infrastruktury i Transportu, Wydział Społeczeństwa Informacyjnego i Informatyki, Wydział Ochrony Środowiska, Wydział Zdrowia, Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej a także Biuro Dokumentacji Zabytków w Szczecinie. Z poszczególnymi wydziałami były również konsultowane wyniki i rekomendacje z badania.

Ponadto wyniki badań ewaluacyjnych zrealizowanych w 2012 r. były przedstawiane członkom Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego oraz Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją a także zostały zamieszczone na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl.

W kolejnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ planuje włączyć w proces ewaluacji i odbiór jej wyników wydziały merytoryczne, które realizują działania ściśle powiązane z realizacją RPO WZ. Planowane są m.in. szerokie konsultacje dotyczące: wyników ewaluacji ex-ante i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nowego programu regionalnego na kolejną perspektywę finansową. Planowane jest też powołanie grupy roboczej ds. ewaluacji ex-ante, w skład której wejdą przedstawiciele PO KL WZ, PROW, PO Ryby oraz RPO WZ.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze

W 2012 r. zidentyfikowano problemy we wdrażaniu RPO WZ w następujących obszarach:

1. Zmiany legislacyjne na szczeblu unijnym i krajowym

Problemy związane ze zmianami legislacyjnymi na szczeblu unijnym i krajowym, które mogą mieć wpływ na warunki wyboru i oceny projektów w konkursie nr RPOWZ/4.2/2011/1, ogłoszonym w 2011 r.

31 stycznia 2012 r. weszła w życie *Decyzja KE z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwu zobowiązanym do wykonania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym*, która modyfikuje w niektórych aspektach dotychczasowe zasady udzielania pomocy publicznej podmiotom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym. W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw oraz w dniu 29 czerwca 2012 r. został przyjęty uchwałą Nr XVI/218/12 Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego zaktualizowany Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2012-2017 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2018-2023.

IZ RPO WZ dostosowała procedury oceny projektów dla działania 4.2 w związku z ww. zmianami legislacyjnymi.

2. Ramowa Dyrektywa Wodna

W związku z pismem KE z 21 listopada 2011 r. dotyczącym zapewnienia zgodności projektów realizowanych w ramach regionalnych programów operacyjnych z przepisami RDW, zwłaszcza z okresu luki transpozycyjnej, podjęto działania zmierzające do zweryfikowania skali problemu oraz przedsięwzięcia skompensowania ewentualnych braków w świetle art. 4 ust. 1 oraz 4 ust. 7 RDW. Mając na względzie wagę problemu Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego podjął decyzję o

przeprowadzeniu kompleksowego badania, w celu potwierdzenia zgodności projektów RPO WZ z RDW.

Szerzej o zapewnieniu zgodności RPO WZ z Ramową Dyrektywą Wodną w pkt. 2.2 *Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym.*

IZ RPO WZ zidentyfikowała również inne problemy, które mogą wpływać na sprawną realizację projektów oraz Programu. Należą do nich w szczególności:

- Zmiana kwalifikowalności podatku VAT w projektach, która następuje np. w wyniku przekazania zarządzania infrastrukturą powstałą w ramach projektu innemu podmiotowi, przez co pojawia się możliwość odliczenia podatku VAT a tym samym jego zwrotu do RPO WZ. Ponadto zdarza się, że beneficjenci błędnie zakładają, że wydatki w projekcie są związane z czynnościami niedającymi prawa do doliczenia podatku VAT, podczas gdy na etapie realizacji projektu okazuje się, że mogą go jednak odzyskać.

IZ RPO WZ wyłoniła firmę specjalizującą się w przepisach prawa z zakresu podatku VAT, która w ramach umowy opracowała Poradnik dla Beneficjentów z zakresu kwalifikowalności VAT w projektach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 oraz przeprowadziła szkolenie dla beneficjentów.

- Możliwość odzyskania przez beneficjentów kar umownych od wykonawców. Biorąc pod uwagę, że wykonawcy często występują na drogę sądową w kwestii zasadności naliczenia kar umownych, beneficjent może je otrzymać nawet po zakończeniu projektu. W związku z tym istnieje zagrożenie, że projekt uzyska podwójne finansowanie.

IZ RPO WZ będzie monitorować odzyskiwanie kar umownych przez beneficjentów poprzez sprawozdanie z trwałości projektu, w którym beneficjent będzie zobowiązany do przedstawienia na ten temat stosownych informacji.

- Upadłość generalnego wykonawcy inwestycji realizowanej w ramach projektu. W takiej sytuacji podwykonawcy inwestycji zwracają się do beneficjenta z roszczeniami o zapłatę za wykonane prace. Beneficjent z kolei czyni starania, aby część lub całość tych roszczeń zrefundować ze środków RPO WZ. Istnieje zatem ryzyko, że wcześniej za ten sam zakres prac beneficjent zapłacił już generalnemu wykonawcy.

IZ RPO WZ każdorazowo w takiej sytuacji dokonuje szczegółowej analizy zasadności refundacji faktur wystawionych przez podwykonawców, tak aby nie doszło do sfinansowania po raz drugi tych samych robót.

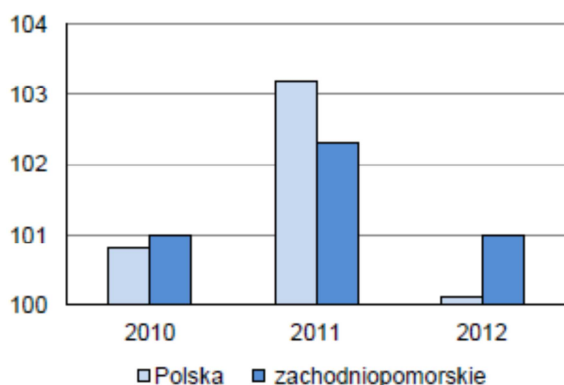
2.4 Zmiany w kontekście realizacji programów operacyjnych

Źródło danych statystycznych: Kwartalnik nr 4/2012; Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw; GUS; Warszawa kwiecień 2013.

W 2012 r. sytuację społeczno-gospodarczą województwa charakteryzowały następujące zmiany:

- Na rynku pracy – przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r. wyniosło 165,8 tys. osób, co stanowiło 3,0% zatrudnionych w kraju, a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto kształtowało się na poziomie 3326 zł i było o 10,8% niższe od średniej krajowej;

**DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO
ZATRUDNIENIA W SEKTORZE
PRZEDSIĘBIORSTW**
(rok poprzedni=100)

**DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO
WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE
PRZEDSIĘBIORSTW**
(rok poprzedni=100)

- Stan bezrobocia - liczba bezrobotnych w IV kwartale 2012 r. ukształtowała się na poziomie 75 tys. i w ujęciu rocznym wzrosła o 1,4%. Zwiększyła się zarówno liczba bezrobotnych kobiet (o 3,1%), jak i mężczyzn (o 2,4%). Osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 25,3% wszystkich bezrobotnych (wobec 24,4% w kraju) i w skali roku ich udział wzrósł o 1,0 p.proc. (w kraju spadek średnio o 0,8 p.proc.). Stopa bezrobocia według BAEL w IV kwartale 2012 r. wyniosła 11,6% i w przeciwieństwie do analogicznego okresu poprzedniego roku spadła o 0,3 p.proc. Wskaźnik ten był niższy w mieście (9,9%) niż na wsi (14,7%), przy czym zarówno w mieście jak i na wsi obniżył się o 0,5 p.proc. Odnotowano również spadek stopy bezrobocia wśród kobiet (o 0,2 p.proc. do 11,4%) oraz nieznaczny spadek wśród mężczyzn (o 0,1 p.proc. do 11,7%).
- W 2012 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw województwa zachodniopomorskiego wyniosły 1 960,5 mln zł, co stanowiło 2,0% tych nakładów w kraju. W przeciwieństwie do poprzedniego roku nakłady inwestycyjne w 2012 r. zmniejszyły się o 8,7% (w Polsce spadek o 0,1%). Największe nakłady inwestycyjne na środki trwałe poniesiono na budynki i budowle (46,8%) oraz maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (42,0%). Według sekcji PKD przeważały nakłady na przemysł (60,3% ogółu nakładów poniesionych w województwie).
- Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. rejestr REGON obejmował nieco ponad 217 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących wyłącznie gospodarstwa rolne), tj. o 1,1% więcej niż na koniec roku 2011, przy czym nie zmieniła się liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.
- Województwo zachodniopomorskie w 2012 r. wytworzyło 2,7% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu i 2,9% produkcji sprzedanej budownictwa. W skali roku odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu, natomiast spadek produkcji sprzedanej budownictwa. Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu było szybsze niż przeciętnie w kraju (2,8% wobec 1,0% średniej krajowej).
- W 2012 r. w województwie zachodniopomorskim oddano do użytkowania 7,1 tys. mieszkań, co stanowiło 4,6% wszystkich mieszkań oddanych do użytkowania w kraju. Efekty budownictwa mieszkaniowego w województwie polepszyły się w stosunku do 2011 r. W skali roku liczba oddanych mieszkań zwiększyła się o 18,7% (w kraju o 16,8%)

Opis rozwiązań legislacyjnych wpływających na sytuację podmiotów (potencjalnie) uczestniczących w realizacji programu

- 21 lipca 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Instytucje Zarządzające zostały zobowiązane do odebrania od przyszłego beneficjenta oświadczenia o niekaraniu karą zakazu dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Podjęte działania: IZ RPO WZ wprowadziła odpowiedni zapis do wzoru umowy o dofinansowanie projektu oraz do suplementu do umowy.

- Krajowy Rejestr Sądowy

Od 1 stycznia 2012 r. funkcjonuje Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego w formie elektronicznej bazy danych, udostępniającej w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych aktualne informacje o podmiotach wpisanych do KRS oraz listę dokumentów zawartych w elektronicznym katalogu dokumentów spółek. Wydruki komputerowe aktualnych informacji o podmiotach wpisanych do KRS mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację.

Podjęte działania: W nowych naborach projektów w ramach RPO WZ, w których jako wnioskodawcy mogą występować przedsiębiorstwa, wprowadzono procedury polegające na elektronicznej weryfikacji danych przedsiębiorstwa w Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego. Zniesiono przy tym obowiązek załączania do dokumentacji aplikacyjnej aktualnego odpisu z KRS.

- Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Od dnia 1 lipca 2011 r. rozpoczęła funkcjonowanie Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), która jest publicznym, jawnym, elektronicznym rejestrem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Zgodnie z nowymi regulacjami informacje udostępniane publicznie przez CEIDG w sieci Internet są objęte domniemaniem prawdziwości, zaś organy administracji publicznej nie mogą domagać się od przedsiębiorców okazywania zaświadczeń o wpisie do CEIDG.

Podjęte działania: W nowych naborach projektów w ramach RPO WZ, w których jako wnioskodawcy mogą występować osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wprowadzono procedury polegające na elektronicznej weryfikacji danych przedsiębiorcy w CEIDG.

- Decyzja Komisji w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 TOFUE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanim do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (decyzja SGEI).

20 grudnia 2011 r. weszła w życie Decyzja Komisji w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 TOFUE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanim do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (decyzja SGEI). Decyzja zmodyfikowała w niektórych aspektach dotychczasowe zasady udzielania pomocy publicznej podmiotom świadczącym usługi w ogólnym interesie gospodarczym. Zgodnie z ww. decyzją, m.in. wprowadzono inny niż dotychczas sposób liczenia rozsądnego zysku, dopuszczono stosowanie innych niż IRR wskaźników zysku. Dodatkowo, zalecono, aby umowy o świadczenie usług publicznych zawarte po 31 stycznia 2012 roku zawierały odniesienie do zapisów decyzji.

Podjęte działania: mając na uwadze powyższe zaistniała konieczność przeprowadzenia weryfikacji zgodności projektów z przedmiotową decyzją. W tym celu wystosowano odpowiednie pisma do wnioskodawców oraz dokonano oceny dokumentacji aplikacyjnej, złożonej przez beneficjentów, którzy ubiegali się o pomoc w formie rekompensaty. Dokumentami, które potencjalnie mogły ulec zmianie były: umowa wykonawcza, dokumenty władcze, takie jak statut – umowa spółki, regulamin, uchwały o powołaniu spółki, WPF, studium wykonalności oraz harmonogram rzeczowo-finansowy.

2.5 Zasadnicze modyfikacje na mocy art.57 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006

W okresie sprawozdawczym nie wykryto zasadniczych modyfikacji w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia nr 1083/2006 w ramach RPO WZ na lata 2007 -2013.

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 państwa członkowskie zapewniają koordynację pomocy z funduszy, EFRROW, EFR oraz interwencji EBI i innych istniejących instrumentów finansowych. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego koordynacja wsparcia w poszczególnych działaniach i poddziałaniach została wskazana w Uszczegółowieniu RPO WZ, które zawiera zapisy dotyczące demarkacji i komplementarności. Stanowią one jeden z elementów opisujących każde działanie/poddziałanie Programu. RPO WZ jest komplementarny z PROW, POiG, POiŚ, PO KL, Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2007-2013, jak również demarkuje się z powyższymi programami. Ponadto, każda dokumentacja konkursowa określa kwalifikowalność wydatków, w tym warunki na jakich może być zastosowane finansowanie krzyżowe.

2.6.1. Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia

Przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie uczestniczą w spotkaniach Komitetu Koordynacyjnego NSRO i Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności, podczas których wspólnie z przedstawicielami innych programów oraz regionów wypracowują rekomendacje dotyczące zapewnienia koordynacji i komplementarności wsparcia. W szczególności prowadzone są analizy badań ewaluacyjnych dotyczących komplementarności na poszczególnych szczeblach wdrażania. Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności wypracowała definicję „komplementarności” oraz „synergii”. Ponadto na forum grupy przekazywane są rozwiązania przyjęte w województwie zachodniopomorskim w celu wypracowania wspólnych mechanizmów koordynacji i komplementarności wsparcia.

Ponadto pracownicy poszczególnych biur IZ RPO WZ biorą udział w posiedzeniach grup ds. kwalifikowalności, oraz grupach sieci ENEA, które mają na celu zapewnienie spójności wdrażania poszczególnych programów, instrumentów oraz wymianę doświadczeń z poszczególnych regionów.

Przedstawiciele IZ RPO WZ biorą również udział w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego PO KL województwa zachodniopomorskiego, a przedstawiciele PO KL WZ uczestniczą w posiedzeniach ZKM. Podczas posiedzeń ZKM jak i PM PO KL województwa zachodniopomorskiego są wypracowywane wspólne rekomendacje dotyczące zapewnienia komplementarności projektów infrastrukturalnych oraz projektów miękkich w województwie zachodniopomorskim.

2.6.2. Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny

W województwie zachodniopomorskim w ramach PO KL zastosowano kryterium dodatkowych punktów dla projektów komplementarnych z projektami realizowanymi w ramach RPO WZ. W związku z powyższym głównym mechanizmem zapewnienia komplementarności pomiędzy projektami realizowanymi w ramach RPO WZ jest system kryteriów wyboru projektów. W ramach wszystkich działań i poddziałań przyjęto kryterium komplementarności, gdzie została określona liczba punktów przyznawana za powiązanie projektu z innymi realizowanymi w ramach RPO WZ lub szerzej w ramach NSRO. W ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WZ punktacja waha się od 10% do 25% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania. Zróżnicowanie w punktacji wynika ze specyfiki projektów realizowanych w ramach RPO WZ.

Ponadto, Wydział Zarządzania RPO przygotowując Uszczegółowienie RPO WZ oraz dokumentacje konkursowe stara się od początku wdrażania programu, aby poszczególne działania/poddziałania miały zawężony tematycznie zakres tak, aby pozwalały na wyłonienie projektów komplementarnych z innymi formami wsparcia. Ponadto opracowanie definicji poszczególnych wskaźników oraz wprowadzenie wskaźników kluczowych i kryterium premiującego wartość dofinansowania z RPO WZ przypadającą na poszczególne rezultaty powoduje, iż w ramach procesu selekcji projektów wybierane są takie inwestycje, których wdrażanie może doprowadzić do osiągnięcia kilku celów lub będzie się przekładało na korzyści większej grupy osób.

Mechanizmy koordynacji i komplementarności z PROW i PO Ryby 2007-2013 funkcjonują na poziomie centralnym. Województwo Zachodniopomorskie uczestniczy w pracach grupy ds. koordynacji i komplementarności. Nie dokonano dotychczas weryfikacji efektywności ww. mechanizmu.

Ponadto IZ RPO WZ nie dysponuje wynikami badań w zakresie mechanizmów oddziałujących na komplementarność interwencji w kontekście sytuacji na rynku pracy.

2.6.3. Cross-Financing

IZ RPO WZ umożliwiła beneficjentom stosowanie zasady finansowania krzyżowego w przypadku wybranych działań w ramach osi 1, 3, 5 i 6 (1.1.3, 1.2.2, 1.3.1, 3.1, 3.2, 5.1.2, 5.5.1, 6.1.2, 6.5, 6.6.1). W związku z tym beneficjenci mogą rozliczać w ramach projektów wydatki na usługi szkoleniowe, przy czym w przypadku projektów inwestycyjnych nie mogą one przekroczyć 10% wydatków kwalifikowalnych a w przypadku projektów z zakresu specjalistycznego doradztwa dla MSP (poddziałanie 1.3.1) - 30% wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup usług doradczych. IZ RPO WZ monitoruje poziom cross-financing w projektach na etapie weryfikacji wniosku o płatność, w tym w szczególności wniosku o płatność końcową. Jednak dopiero w momencie całkowitego rozliczenia projektu IZ RPO WZ ma możliwość odnieść wydatki przeznaczone na cele szkoleniowe do ostatecznych wydatków kwalifikowalnych w projekcie. W sytuacji, gdy poziom cross-financingu przekroczy dopuszczalny dla projektu limit, IZ RPO WZ pomniejsza beneficjentowi stosownie wielkość dofinansowania.

Od uruchomienia Programu podpisanych zostało 78 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR 17 375 928,62 EUR, w których wystąpiło finansowanie krzyżowe. Projekty te realizowane są jedynie w ramach dwóch osi priorytetowych RPO WZ:

- oś 1. *Gospodarka, Innowacje, Technologie* – 71 projektów o wartości dofinansowania z EFRR 7 061 052,89 EUR
- oś 3. *Rozwój społeczeństwa informacyjnego* – 7 projektów o wartości dofinansowania z EFRR 10 314 875,73 EUR

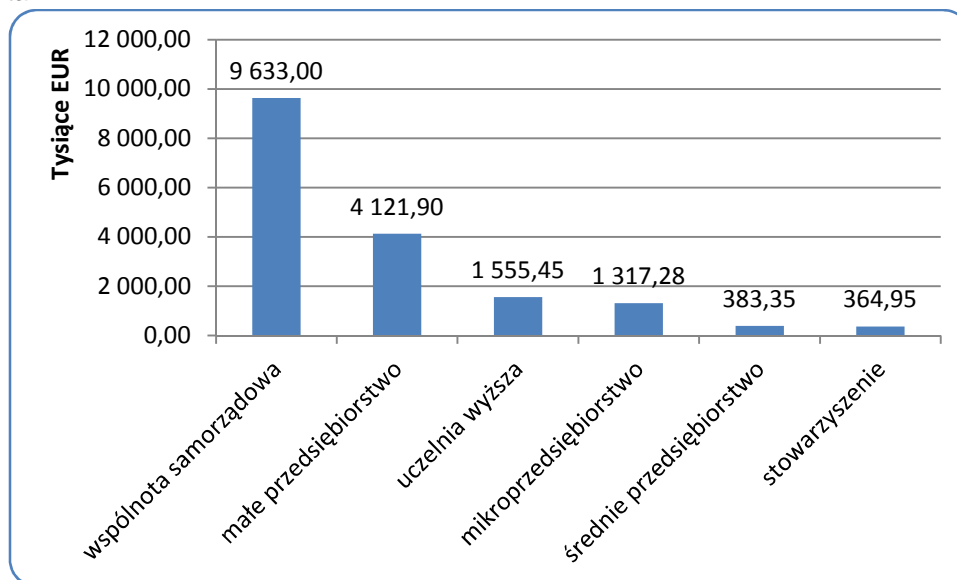
Tabela 34 Liczba i wartość dofinansowania z EFRR projektów, wg działań/poddziałania oraz średni udział finansowania krzyżowego

Działanie/Poddziałanie RPO WZ	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR w projektach (EUR)	Średni udział cross-financingu w projektach
1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie	16	5 633 459,92	3,41%
1.2.2. Infrastruktura B+R	4	1 238 525,62	3,47%
1.3.1. Specjalistyczne doradztwo dla MSP	51	189 067,36	13,91%
3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	3	3 794 163,83	1,11%
3.2. Rozwój systemów informatycznych i e-usług	4	6 520 711,90	6,77%
Suma końcowa	78	17 375 928,62	10,36%

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI SIMIK 2007-13

Większość projektów jest realizowanych przez przedsiębiorstwa – 67 umów. Po 5 umów zostało podpisanych przez uczelnie wyższe oraz wspólnoty samorządowe oraz 1 projekt został zrealizowany przez stowarzyszenie. Wartościowy rozkład projektów, w których zastosowano cross-financing, wg rodzaju beneficjenta przedstawia poniższy wykres.

Wykres 39 Wartość dofinansowania z EFRR w projektach objętych cross-financingiem wg rodzaju beneficjenta

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Największą grupą beneficjentów sięgającą po dofinansowanie i stosującą cross-financing byli przedsiębiorcy, w szczególności małe przedsiębiorstwa (31 umów) oraz mikroprzedsiębiorstwa (31 umów), jednakże wartościowo, najwyższe dofinansowanie otrzymały wspólnoty samorządowe.

We wszystkich realizowanych projektach działania objęte finansowaniem krzyżowym dotyczyły szkoleń ściśle powiązanych z przedmiotem i celami wdrażanych przedsięwzięć. Dużą grupę – 42 umowy w ramach poddziałania 1.3.1 – stanowiły szkolenia związane ze spełnianiem wymagań norm ISO i wdrażaniem systemów zarządzania jakością. W grupie tej dominowały projekty, których celem było wdrożenie normy ISO 9001 obejmującej zarządzanie systemami jakości. Ponadto dwa projekty wdrażały normę ISO 17025 z zakresu zarządzania jakością, przeznaczonych dla laboratoriów badawczych oraz jeden projekt wdrażał normę ISO 14001 z zakresu zarządzania środowiskowego.

Pięć projektów obejmowało jednocześnie wdrożenie kilku systemów:

- zintegrowany system zarządzania wg normy EN ISO 9001:2008 oraz ISO 3834 - 2 : 2007;
- zintegrowany system zarządzania jakością wg ISO 9001 oraz ISO 13485;
- zintegrowany system zarządzania wg norm ISO 9001 i ISO 22000;
- zintegrowany system zarządzania wg EN ISO 9001:2008, ISO 3834 oraz PN-EN 1090;
- zarządzania jakością wg EN ISO 9001:2008 oraz Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wg ISO 27001:2005.

Dużą grupę stanowią projekty, których celem jest wdrożenie i wykorzystanie nowych technologii oraz wdrożenie innowacji systemowych. Zastosowano w nich finansowanie krzyżowe do przeprowadzenia szkoleń dla personelu, które były niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu.

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje na temat wybranych projektów i osiągniętych w ich ramach efektów.

Tytuł projektu	Morskie opowieści - stworzenie infrastruktury technicznej ogólnodostępnych sieci bezprzewodowych i dostępnych Publicznie Punktów Dostępu do Internetu
Nazwa beneficjenta	Akademia Morska w Szczecinie
Nr i nazwa działania	3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego
Okres realizacji projektu	01.01.2012 - 31.12.2013
Cele projektu	Cele projektu są ściśle związane z rozwojem infrastruktury teleinformatycznej, mającej wesprzeć oraz zintensyfikować rozwój społeczny i gospodarczy województwa zachodniopomorskiego. Celem projektu jest budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wsparcie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy. Dzięki temu zostanie umożliwione korzystanie z bezprzewodowego zaawansowanego technologicznie dostępu do Internetu i Publicznych Punktów Dostępu do Internetu dla studentów i kadry akademickiej Akademii Morskiej w Szczecinie, kursantów, uczestników konferencji i seminariów oraz wszystkich osób przebywających we wszystkich lokalizacjach uczelni na terenie miasta Szczecina i w ośrodkach szkoleniowych w Świnoujściu. Rozbudowa już istniejącej infrastruktury teleinformatycznej może przyczynić się do przyciągnięcia większej ilości studentów na uczelni morskiej w Szczecinie.
Efekty projektu	Beneficjent: - utworzył 14 Publicznych Punktów Dostępu w postaci kiosków multimedialnych - zwiększył liczbę osób korzystających ze zbudowanych/zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu (PIAP) - zwiększył liczbę osób korzystających z Internetu bezprzewodowego. W ramach projektu przeszkolono 5 pracowników - administratorów zarządzających infrastrukturą powstałą w ramach projektu. Szkolenia w szczególności dotyczyły konfiguracji systemów, zabezpieczeń i ochrony.
Całkowita wartość projektu (EUR)	422 563,59
Wartość wkładu UE (EUR)	316 922,69
Wartość cross - finansingu (EUR)	7 322,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

Tytuł projektu	Zakup nowoczesnej aparatury badawczej do przyżyciowego obrazowania małych zwierząt laboratoryjnych dla potrzeb Katedry Farmakologii oraz Zakładu Patologii Ogólnej PUM w Szczecinie
Nazwa beneficjenta	Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
Nr i nazwa działania	1.2 Innowacje i transfer technologii
Okres realizacji projektu	02.04.2012 - 30.11.2012
Cele projektu	Celem projektu jest zwiększenie zdolności Wydziału Lekarskiego Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego do świadczenia usług w zakresie prac badawczych i rozwojowych na rzecz przedsiębiorstw zainteresowanych pozyskaniem nowych rozwiązań technologicznych oraz do świadczenia usług specjalistycznych na rzecz przedsiębiorców w takich branżach jak: biotechnologia, nanotechnologia, nanomedycyna, farmakologia. Realizacja inwestycji stworzy warunki do rozwijania kontaktów i ściślejszej współpracy z sektorem prywatnym i gospodarką, w tym również do ściślejszej współpracy pomiędzy PUM w Szczecinie a Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym, w zakresie syntezy i analizy właściwości nanostruktur i biopolimerów stosowanych do produkcji nanoleków.
Efekty projektu	Beneficjent: - nabył aparaturę naukowo-badawczą (2 szt.) - utworzył laboratorium W ramach projektu przewidziano dwa szkolenia, w których udział wzięło 5 pracowników. W swoim zakresie szkolenie obejmowało instrukcję obsługi urządzenia oraz instrukcję obsługi oprogramowania. Ponadto szkolenie obejmowało wykonywanie eksperymentów na modelach zwierzęcych - szkolenie prowadzone przez naukowca.
Całkowita wartość projektu (EUR)	263 010,15
Wartość wkładu UE (EUR)	147 943,21
Wartość cross - finansingu (EUR)	903 143,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

2.6.4. Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych

W okresie sprawozdawczym nie zostały zrealizowane badania ewaluacyjne w zakresie koordynacji i komplementarności w ramach RPO WZ. Wymiar koordynacji był jednym z 7 wymiarów, na podstawie których była oceniana spójność między RPO WZ a dokumentami strategicznymi.²⁶ Wymiar ten dotyczył zakresu współpracy pomiędzy Wydziałem Zarządzania RPO WZ a poszczególnymi jednostkami, odpowiedzialnymi za zarządzanie poszczególnymi strategiami. Wyniki badania dały odpowiedź na pytanie w jakim stopniu współpraca ta zapewniła spójność interwencji w ramach RPO WZ z zapisami strategii. Ewaluator ocenił, że wysoka spójność w wymiarze koordynacji występuje pomiędzy RPO WZ a 5 dokumentami strategicznymi, m.in. *Strategią rozwoju województwa zachodniopomorskiego do 2020 roku*, czy też *Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku*. W przypadku tej samej liczby dokumentów strategicznych m.in. *Strategii rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020* oraz *Strategii Rozwoju Gospodarki Morskiej Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015* spójność ta jest niska. Jednocześnie ewaluator zaproponował szereg rekomendacji zarówno w odniesieniu do RPO WZ jak i poszczególnych dokumentów strategicznych. Informacja na temat badania „Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego znajduje się w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

2.6.5. Przykłady projektów komplementarnych

Zostały opisane w załączniku XI do niniejszego sprawozdania.

2.6.6. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego koordynacja wsparcia w poszczególnych działaniach, poddziałaniach została wskazana w Uszczegółowieniu RPO WZ, które zawiera zapisy dotyczące demarkacji i komplementarności. Stanowią one jeden z elementów opisujących każde działanie/poddziałanie RPO WZ. RPO WZ demarkuje się z PROW, POiG, POiŚ, PO KL, Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2007-2013.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie zidentyfikowała problemów związanych z przestrzeganiem linii demarkacyjnej.

Zmiany wprowadzone do Linii demarkacyjnej

- Poddziałanie 1.1.1 Schemat A, poddziałanie 1.1.2:
 - z demarkacji z POiG Oś 4/działanie 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* usunięto kryterium: maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych - 160 mln PLN.
- Poddziałanie 1.1.3:
 - z demarkacji z POiG Oś 4/działanie 4.4 *Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym* usunięto kryterium: maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych - 160 mln PLN;
 - w demarkacji z POiŚ Oś 4 zmieniono kryterium demarkacji z: wielkość przedsiębiorstwa, na: wartość całkowitych wydatków kwalifikowalnych powyżej 8 mln PLN.
- Dodano działanie 5.6 i 6.7, co łączyło się z określeniem linii demarkacyjnej dla przedmiotowych działań.

²⁶ Por. badanie ewaluacyjne *Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego* zrealizowane przez PSDB sp. z o.o. zamieszczone na stronie: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/p-r-m-a-17359/raporty_z_badan.htm

Oświadczenia beneficjentów we wniosku o dofinansowanie

We wniosku o dofinansowanie Beneficjent deklaruje, że otrzymał/ nie otrzymał wsparcia z PROW 2007 – 2013 na realizację takiego samego typu projektu. W przypadku gdy otrzymał podaje kwotę dofinansowania. We wniosku o dofinansowanie są to odpowiednio pola:

- C. 4. Czy Wnioskodawca otrzymał wsparcie z PROW 2007 – 2013 na realizację takiego samego typu projektu?
- C.4.1. Należy podać kwotę uzyskanego dofinansowania z PROW 2007 – 2013

Ponadto beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie projektu w ramach RPO WZ oświadcza, że w ramach finansowania wydatków ujętych w Projekcie, nie następuje nakładanie się pomocy przyznanej z funduszy Unii Europejskiej oraz krajowych środków publicznych.

Dodatkowo we wniosku o dofinansowanie beneficjent oświadcza również iż projekt nie dotyczy rodzajów działalności wskazanych jako wykluczone w Wytocznych dla Wnioskodawców dla konkursu, w ramach którego ubiega się o dofinansowanie.

Kontrole krzyżowe

Celem kontroli krzyżowej jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WZ. W ramach RPO WZ prowadzone są kontrole krzyżowe programowe i kontrole krzyżowe horyzontalne. Instytucją odpowiedzialną za przeprowadzanie kontroli krzyżowych programowych i kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013 oraz PO RYBY 2007 – 2013 jest IZ RPO WZ. Natomiast kontrole krzyżowe horyzontalne z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013 przeprowadzane są przez IK NSRO. (Szerzej o kontrolach krzyżowych w pkt. 2.6.7)

Udział przedstawicieli IZ danym programem w pracach m.in. KM/PKM/ Grup roboczych innych programów

Przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie uczestniczą w pracach licznych ciał kolegialnych (wykaz w poniższej tabeli), odpowiadających za realizację polityki spójności w Polsce, podczas których wspólnie z przedstawicielami innych podmiotów wypracowują rekomendacje dotyczące zapewnienia właściwego wdrażania Programów Operacyjnych. Na forum grup przekazywane są również rozwiązania przyjęte przez Województwo Zachodniopolskie w celu wypracowania wspólnych mechanizmów wsparcia. W 2012 r. nie zostały sformułowane rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację RPO w ramach NSRO 2007-2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań.

Tabela 35 Wykaz ciał kolegialnych, w których uczestniczą przedstawiciele IZ RPO WZ

Nazwa grupy / zespołu / komitetu	Instytucja, przy której działa grupa / zespół / komitet
Grupa sterująca studiami horyzontalnymi JESSICA	KE
Grupa robocza ds. FROM w JESSICA	KE
Platforma współpracy JEREMIE	KE
Platforma współpracy JESSICA	KE
Grupa robocza ds. mieszkalnictwa	KE
Komitet Monitorujący PO IG (reprezentacja Konwentu Marszałków Województw RP)	MRR
Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 (KK NSRO)	MRR
Podkomitet Monitorujący PO KL	WUP
Grupa robocza ds. Koordynacji i Komplementarności w ramach Komitetu Koordynacyjnego 2007-2013	MRR/KK NSRO
Grupa ds. kwalifikowalności wydatków	MRR/KK NSRO
Grupy ds. małych i średnich przedsiębiorstw	MRR/KK NSRO
Sieć: Środowisko dla rozwoju (ENEA-MA), grupa robocza ds. nowe perspektywy	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Sieć Środowisko dla rozwoju (ENEA-MA) grupa ds. ocen oddziaływania na środowisko	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Sieć: Środowisko dla rozwoju (ENEA-MA), grupa robocza ds. energetyki	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Grupa robocza ds. pomocy publicznej	MRR
Grupa ds. Przedsiębiorców	MRR
Komitet ds. Audytu i Kontroli	MRR
Grupa Sterująca Ewaluacją przy KJO	MRR
Grupa robocza ds. instrumentów inżynierii finansowej	MRR
Grupa robocza do spraw energetyki w ramach KK NSRO	Ministerstwo Gospodarki
Grupa robocza 5 województw ds. inicjatywy JEREMIE	województwa wdrażające JEREMIE
Grupa robocza 5 województw ds. inicjatywy JESSICA	województwa wdrażające JESSICA
Regionalna Sieć Tematyczna Województwa Zachodniopomorskiego	WUP
ZGSE	UM WZ

Źródło: opracowanie własne

Przedstawiciele IZ RPO WZ, biorą udział, jako reprezentanci Konwentu Marszałków Województw RP, w pracach Komitetu Monitorującego PO IG. Zadania Komitetu zostały są określone przepisami art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz.U.U.E.L.06.210.25).

Ponadto przedstawiciele IZ RPO WZ biorą udział w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Zachodniopomorskiego, zaś przedstawiciele PO KL WZ uczestniczą w posiedzeniach Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego. Podczas posiedzeń ZKM, jak i PK PO KL Województwa Zachodniopomorskiego wypracowywane są wspólne rekomendacje dotyczące zapewnienia komplementarności projektów infrastrukturalnych oraz projektów miękkich w województwie zachodniopomorskim.

W ramach IZ RPO WZ działa także Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), w której biorą udział przedstawiciele RPO WZ, PO KL WZ oraz Komitetów Monitorujących obu programów.

Instytucją odpowiedzialną za zapewnienie koordynacji pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej jest Komitet Koordynacyjny NSRO na lata 2007-2013, który działa w ramach Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie realizacji NSRO 2007-2013 i poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Przewodniczącym Komitetu jest Minister Rozwoju Regionalnego. W pracach Komitetu uczestniczą przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczni i gospodarczy.

W ramach KK NSRO 2007-2013 działają Komitety oraz Podkomitety Monitorujące PO/RPO, a także grupy robocze.

W ramach KK NSRO 2007-2013, 17 grudnia 2008 r. powołano *Grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności*. W skład Grupy wchodzi przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Przewodniczącym Grupy jest przedstawiciel Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Do głównych zadań Grupy należy m.in. monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO 2007- 2013, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju, a

także analiza kwestii o charakterze horyzontalnym w ramach NSRO 2007-2013 i opracowywanie spójnych propozycji rozwiązań do zastosowania w systemie realizacji NSRO 2007- 2013.

W ramach grupy zostały utworzone 4 zespoły zadaniowe, tj.

- Zespół zadaniowy ds. przedsiębiorczości
- Zespół zadaniowy ds. edukacji, szkolnictwa wyższego oraz infrastruktury edukacyjnej
- Zespół zadaniowy ds. transportu
- Zespół zadaniowy ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich.

W 2012 roku odbyły się 3 spotkania Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO 2007-2013:

1. Pierwsze spotkanie odbyło się w 21 lutego 2012 r. W trakcie przedmiotowego spotkania miały miejsce m.in.:
 - prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pn. „Komplementarność wsparcia w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 w województwie mazowieckim”;
 - dyskusja o kwestiach problemowych dotyczących linii demarkacyjnej;
 - głosowanie nad projektem Uchwały Nr 4 Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy Komitecie Koordynacyjnym Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 w sprawie rekomendowania Komitetowi Koordynacyjnemu Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 projektu uchwały w sprawie przyjęcia definicji „komplementarności”;
 - podsumowanie prac Grupy w 2011 r. (informacja na temat sprawozdania z działalności Grupy) oraz dyskusja nt. kierunków prac Grupy w 2012 roku.
2. 17 maja 2012 r. miało miejsce kolejne spotkanie Grupy roboczej, w trakcie którego omówiono m.in.:
 - wyniki analizy dotyczącej realizacji zasady komplementarności w ramach programów operacyjnych polityki spójności w okresie programowania 2007-2013,
 - wyniki badania ewaluacyjnego pn. „Analiza komplementarności podejmowanych interwencji w ramach RPO WO 2007-2013 z innymi instrumentami wsparcia w województwie opolskim”,
 - kwestię dopuszczalności odstępstw od linii demarkacyjnej.
3. Trzecie posiedzenie Grupy roboczej w 2012 roku odbyło się w dn. 4 lipca 2012 r. W trakcie obrad Grupy roboczej omówiono:
 - ostateczną propozycję procedury umożliwiającej odstępstwa od linii demarkacyjnej pomiędzy programami operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej, która zostanie przedłożona Komitetowi Koordynacyjnemu Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013;
 - proponowane działania na rzecz komplementarności programów operacyjnych na lata 2014-2020;
 - instrumenty rozwoju terytorialnego w latach 2014-2020, w tym przede wszystkim zintegrowane inwestycje terytorialne i rozwój kierowany przez społeczność lokalną oraz najbardziej aktualne wyniki negocjacji państw członkowskich z Komisją Europejską w tym zakresie;
 - wyniki ankiety na temat komplementarności, skierowanej do beneficjentów przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013.

2.6.7. Kontrole krzyżowe w zakresie odpowiedzialności Instytucji Zarządzającej

Zgodnie z rozdziałem 7 Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym z dnia 5 czerwca 2012 r. Instytucja Zarządzająca RPO WZ na lata 2007 – 2013 jest zobowiązana do przeprowadzania kontroli krzyżowych. Celem kontroli krzyżowych jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013. Kontrole krzyżowe są przeprowadzane na etapie weryfikacji wniosku o płatność beneficjenta. Każdy wniosek o płatność składany przez Beneficjenta do

IZ RPO WZ jest sprawdzany zgodnie ze ścieżką opisaną w rozdziale 8.2.1. Zasady weryfikacji wniosków o płatność Instrukcji Wykonawczej IZ RPO WZ.

Komórką organizacyjną wyznaczoną przez IZ RPO WZ do przeprowadzania kontroli krzyżowych jest Wydział Wdrażania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. Dodatkowo, do obowiązków IZ RPO WZ należy przeprowadzanie kontroli krzyżowych horyzontalnych, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WZ, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

W 2012 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ przeprowadzała kontrole krzyżowe horyzontalne z projektami PROW 2007-2013 i PO RYBY. Kontrole krzyżowe horyzontalne w ramach RPO WZ przeprowadzane były zarówno przez pracowników biur zajmujących się weryfikacją wniosków o płatność jak i pracowników z komórek organizacyjnych zajmujących się przeprowadzaniem kontroli u beneficjentów. W Wydziale Wdrażania RPO w 2012 roku zatrudnione były 33 osoby do przeprowadzania weryfikacji wniosków o płatność oraz w biurach zajmujących się kontrolą zatrudnionych było 30 osób wraz z koordynatorami.

Sprawdzenie wniosku o płatność pod kątem występowania i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 przeprowadzał Opiekun projektu przy udziale drugiego pracownika weryfikującego wnioski o płatność (tzw. druga para oczu). Kontrole krzyżowe programowe w 2012 roku były przeprowadzane na wszystkich wnioskach o płatność (100%), które zostały złożone przez beneficjentów do Instytucji Zarządzającej RPO WZ. W tym zakresie nie wykryto próby ponownego sfinansowania tego samego wydatku.

W celu sprawnego przeprowadzenia kontroli krzyżowych horyzontalnych, wyznaczony przez Dyrektora pracownik zajmujący się weryfikacją wniosków o płatność lub kontrolą projektów posiada dostęp do bazy danych beneficjentów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” z województwa zachodniopomorskiego.

W trakcie kontroli na miejscu realizacji projektu sprawdzane jest występowanie na oryginałach faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej adnotacji o następującej treści: *Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 lub Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013.* W przypadku, gdy pracownik IZ RPO WZ poweźmie informację o możliwości sfinansowania danego wydatku zarówno z RPO WZ jak i PROW 2007-2013 lub PO RYBY, na podstawie Porozumienia o Współpracy w zakresie wymiany danych na temat beneficjentów realizujących projekty/operacje/przedsięwzięcia w przedmiotowych programach, zawartego pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 7 lipca 2009 roku, IZ RPO WZ może wystąpić o dostęp do danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub poszczególnych Instytucji Pośredniczących realizujących PO RYBY.

W przypadku podejrzenia o możliwości sfinansowania danego wydatku zarówno z RPO WZ jak i PROW 2007-2013 lub PO RYBY na etapie weryfikacji wniosków o płatność, pracownicy biur ds. wniosków o płatność zwracają się do WZRPO z prośbą o wygenerowanie pogłębionego raportu z wykazem dokumentów finansowo – księgowych. Po otrzymaniu pogłębionego raportu, pracownicy zajmujący się weryfikacją wniosków o płatność, ustalają na podstawie faktur lub dokumentów równoważnych czy wystąpiła próba podwójnego sfinansowania tego samego wydatku z różnych źródeł. System realizacji RPO WZ zakłada, że w przypadku wykrycia podwójnego finansowania IZ RPO WZ powiadamia właściwe instytucje systemu wdrażania PROW lub PO RYBY i jednocześnie podejmuje kroki zgodne z procedurą związaną z wykrywaniem nieprawidłowości.

W 2012 zgodnie z procedurą zaakceptowaną przez MRR pracownicy wniosków o płatność zgłaszali 42 zapytania o wygenerowanie pogłębionych raportów z PROW i PO RYBY celem przeprowadzenia kontroli krzyżowych horyzontalnych. **W wyniku tych kontroli nie wykryto próby ponownego sfinansowania tego samego wydatku.**

Kontrole krzyżowe horyzontalne (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013 i PO RYBY 2007-2013) - przeprowadzane są przez IK NSRO 2007-2013 metodą losową na próbie, co najmniej 5% beneficjentów, którzy realizują/realizowali więcej niż jeden projekt w ramach różnych PO/RPO. Dodatkowo kontroli może podlegać beneficjent, wobec którego zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania wydatków. W przypadku wykrycia przez IK NSRO 2007-2013 podwójnego finansowania tego samego wydatku, instytucja kontrolująca zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie IZ.

W 2012 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ w toku przeprowadzanych kontroli krzyżowych nie wykryła próby podwójnego sfinansowania wydatków w ramach RPO WZ. Również w ramach kontroli krzyżowych horyzontalnych z PROW 2007 – 2013 i PO RYBY 2007 – 2013 nie wykryto próby sfinansowania tego samego wydatku w ramach różnych programów.

2.7 Monitorowanie i ocena

System monitorowania

W przypadku monitoringu rzeczowego Programu, IZ RPO WZ 2007-2013 prowadzi monitoring wskaźników produktu i rezultatu. Zmiany w sposobie agregowania i monitorowania wskaźników w ramach projektów zostały opisane w pkt 2.1.6.4 jako odpowiedź na zalecenia/uwagi MRR zgłoszone do Sprawozdania okresowego za II półrocze 2012 r.

MRR weryfikując poprawność danych postępu rzeczowego w ramach Sprawozdania okresowego za II półrocze zgłosiło również wątpliwości, co do treści przypisu zawartego w Załączniku I do Sprawozdania pod Tabelą 1 Postęp rzeczowy RPO WZ (przypis **) i słuszności przyjętej metodologii prezentowania danych w tabeli. Mając na uwadze fakt, iż te same dane wykazywane są w Sprawozdaniu rocznym za 2012 r. (Załącznik IV) oraz to, że kwestia dotycząca słuszności treści przypisu nie została jeszcze rozstrzygnięta, to IZ postanowiła pozostawić w niniejszym sprawozdaniu przypis w tej samej postaci co w poprzednich okresach sprawozdawczych. Po rozstrzygnięciu zagadnienia, IZ RPO WZ dokona ewentualnych zmian przedmiotowego zapisu w sprawozdaniu wraz ze wszystkimi ewentualnymi ich następstwami.

Ponadto w 2012 roku trwały intensywne prace nad stworzeniem narzędzia do monitorowania m.in. realizacji i utrzymania wskaźników po zakończeniu realizacji. Taką funkcję będzie pełniło sprawozdanie z trwałości projektu, które IZ RPO WZ udostępni beneficjentom w wersji on-line. Pierwsze sprawozdania IZ RPO WZ otrzyma w pierwszej połowie 2013, dlatego szczegółowe informacje w tym zakresie zostaną ujęte w kolejnym sprawozdaniu rocznym.

Zachodniopomorski Komitet Monitorujący

Znaczącą rolę w zakresie monitorowania realizacji programu pełni Zachodniopomorski Komitet Monitorujący RPO WZ 2007-2013 (ZKM). Stosowanie zasad równości szans oraz partnerstwa w odniesieniu do ZKM zostały omówione w pkt 2.2 sprawozdania.

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwa posiedzenia ZKM na których podjęto 4 uchwały oraz odbyły się 2 tryby obiegowe ZKM, na których podjęto 2 uchwały:

1. Uchwała Nr 1 / 12 ZKM z dnia 23 lutego 2012 r. w sprawie zmiany jednego z kryteriów w ramach poddziałań 1.1.1 *Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa schemat A*, 1.1.2 *Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa* oraz 1.1.3 *Inwestycje MSP w nowe technologie* (tryb obiegowy),
2. Uchwała Nr 2 / 12 ZKM z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia protokołu z XVIII posiedzenia ZKM z dnia 17 listopada 2011 r.,
3. Uchwała Nr 3 / 12 ZKM z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia Sprawozdania rocznego z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego za rok 2011,
4. Uchwała Nr 4 / 12 ZKM z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia kryteriów oceny projektów dla działania 5.6 *Wsparcie wydarzeń kulturalnych* i działania 6.7 *Wsparcie wydarzeń*

kulturalnych na obszarze metropolitalnym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013,

5. Uchwała Nr 5 / 12 ZKM z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie zmiany kryteriów merytoryczno-technicznych w ramach poddziałania 1.2.2 *Infrastruktura B+R* (tryb obiegowy),
6. Uchwała Nr 6 / 12 ZKM z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie przyjęcia protokołu z XIX posiedzenia ZKM z dnia 26 czerwca 2012 roku.

Ponadto w ramach prac ZKM podejmowano szereg tematów związanych z wdrażaniem RPO WZ. Szczegółowy ich wykaz zawiera poniższa tabela.

Tabela 36 Tematy podejmowane na posiedzeniach ZKM w 2012 r.

Nr/ termin posiedzenia	Tematy
XIX posiedzenie 26 czerwca 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prezentacja stanu wdrażania RPO WZ na lata 2007-2013, ✓ Prezentacja stanu realizacji inicjatyw wspólnotowych JEREMIE i JESSICA wdrażanych w ramach RPO WZ, ✓ Prezentacja działań informacyjnych i promocyjnych w ramach RPO WZ, ✓ Prezentacja i przyjęcie sprawozdania rocznego z realizacji RPO WZ na lata 2007-2013 za rok 2011, ✓ Prezentacja kryteriów do działań 5.6 <i>Wsparcie wydarzeń kulturalnych</i> oraz 6.7 <i>Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym</i> oraz zatwierdzenie kryteriów w ramach działań 5.6 oraz 6.7, ✓ Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pn. „<i>Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego</i>”, ✓ Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pn. „<i>Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013</i>”.
XX posiedzenie 12 grudnia 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prezentacja stanu wdrażania RPO WZ na lata 2007 – 2013, ✓ Prezentacja stanu realizacji Inicjatyw Wspólnotowych JEREMIE i JESSICA wdrażanych w ramach RPO WZ, ✓ Prezentacja działań informacyjnych i promocyjnych w ramach RPO WZ, ✓ Przedstawienie informacji po spotkaniu z KE, ✓ Prezentacja sprawozdania okresowego z wdrażania RPO WZ na lata 2007 – 2013 za I półrocze 2012 r., ✓ Prezentacja Planu Ewaluacji RPO WZ na 2013 rok, ✓ Prezentacja założeń dla nowego okresu programowania 2014-2020.
Tryb obiegowy 23 lutego 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ W sprawie zmiany jednego z kryteriów w ramach poddziałań 1.1.1 <i>Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa schemat A</i>, 1.1.2 <i>Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa</i> oraz 1.1.3 <i>Inwestycje MSP w nowe technologie</i>.
Tryb obiegowy 27 sierpnia 2012 r.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ W sprawie zmiany kryteriów merytoryczno-technicznych w ramach poddziałania 1.2.2 <i>Infrastruktura B+R</i>.

Źródło: Opracowanie własne

Ewaluacja

Plan ewaluacji na rok 2012

Pierwotnie Plan Ewaluacji RPO WZ na rok 2012 obejmował 4 następujące badania ewaluacyjne:

1. *Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020;*

2. Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP;
3. Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i 6 RPO WZ oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020;
4. Ocena poziomu wiedzy społeczeństwa o funduszach europejskich oraz rozpoznawalności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

W II połowie okresu sprawozdawczego IZ RPO WZ zrezygnowała z realizacji drugiego z wyżej wymienionych badań. W 2012 roku nastąpiła intensyfikacja prac w ramach IZ RPO WZ związanych z przygotowaniem nowego programu operacyjnego dla perspektywy 2014-2020. W związku z tym podjęto szereg działań, które mają służyć wyznaczeniu grup docelowych beneficjentów a więc swym zakresem odpowiadały tematyce tego badania, np. przeprowadzono ankietyzację potencjalnych grup beneficjentów. W związku z tym IZ RPO WZ uznała, że przedmiotowe badanie jest zbędne.

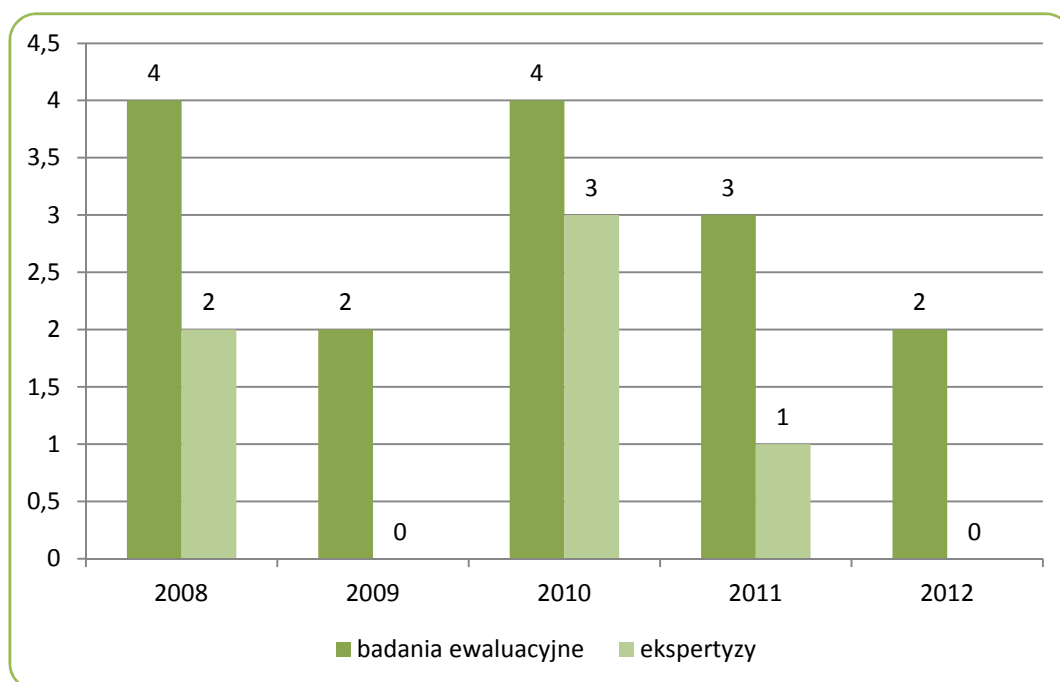
Na początku września 2012 roku Wydział Zarządzania RPO postanowił zmienić zakres ostatniego z powyższych badań. Pierwotnie badanie to miało dotyczyć oceny kampanii promocyjnej „Dzięki RPO”. Jednak WZRPO postanowił poszerzyć zakres badania i objąć nim wszystkie działania informacyjno-promocyjne prowadzone w ramach RPO WZ, co zostało ujęte w Planie Ewaluacji RPO na rok 2013. Zaktualizowany Plan Ewaluacji RPO WZ na rok 2012 obejmował 2 poniższe badania ewaluacyjne.

1. Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020,
2. Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i 6 RPO WZ oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020.

Badania ewaluacyjne

Łącznie, od uruchomienia Programu, IZ RPO WZ zleciła realizację 15 badań ewaluacyjnych oraz 6 ekspertyz na potrzeby podejmowania decyzji związanych z wdrażaniem RPO WZ.

Wykres 40 Badania i ekspertyzy dotyczące wdrażania RPO WZ zrealizowane w latach 2008 - 2012

Źródło: opracowanie własne

Należy zauważyć, że wykonawcy dwóch badań ewaluacyjnych, zaplanowanych na 2012 r. zostali wybrani w procedurze przetargowej w III i IV kwartale 2012 r. w związku z czym ich realizacja zakończy się w 2013 roku. Natomiast w okresie sprawozdawczym nie zlecono żadnej ekspertyzy związanej z wdrażaniem Programu. Realizacja jednej ekspertyzy dotyczącej wskaźników programowych obliczanych za pomocą modelu Hermin II generacji dla województwa zachodniopomorskiego została przesunięta na rok 2013.

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane lub rozpoczęte badania ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 37 Badania ewaluacyjne i ekspertyzy zrealizowane w 2012 r.

Lp.	Badania ewaluacyjne	Data realizacji
1.	<i>Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013</i>	16.04.2012
2.	<i>Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego</i>	24.05.2012
3.	<i>Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020</i>	Wykonawca badania wyłoniony w przetargu w dniu 27.09.2012. Badanie zostanie zrealizowane w I kwartale 2013 roku.
4.	<i>Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i 6 RPO WZ oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020</i>	Wykonawca badania wyłoniony w przetargu w dniu 21.12.2012. Badanie zostanie zrealizowane w III kwartale 2012 roku.

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe wyniki wszystkich zrealizowanych badań znajdują się na stronie Programu: http://www.rpo.wzp.pl/rpo/ewaluacja/raporty_z_badan.htm

Badanie: Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013

W wyniku realizacji badania Wykonawca:

- ocenił procedury związane z weryfikacją wniosków o płatność;
- zidentyfikował mocne i słabe strony systemu weryfikacji wniosków o płatność;
- porównał systemy weryfikacji wniosków o płatność funkcjonujące w ramach pozostałych programów regionalnych oraz programów krajowych z systemem funkcjonującym w ramach RPO WZ;
- zidentyfikował zarówno bariery i problemy, jak i dobre praktyki w zakresie weryfikacji wniosków o płatność.

Oceniając funkcjonowanie systemu weryfikacji w ramach RPO WZ Ewaluatorzy odnieśli się do czynników wpływających na czas trwania weryfikacji wniosków o płatność - kwestii postrzeganej przez Beneficjentów jako jednej z najważniejszych. Przeprowadzone badania wykazały, że oprócz takich determinant jak: rodzaj wniosku czy liczba załączonych dokumentów, równie istotne jest obciążanie pracą pracowników IZ RPO WZ oraz wszelkie kwestie problematyczne, w przypadku których pracownik musi konsultować swoje wątpliwości. Ogólnie rzecz ujmując, załączniki do wniosku o płatność zajmują przeważającą część czasu poświęcanego na weryfikację wniosku. Newralgiczną kwestią, nie związaną bezpośrednio z weryfikacją wniosku, okazało się być wypełnianie szeregu dodatkowych materiałów (np. pismo do Beneficjenta informujące o korektach finansowych i wzywające do zwrotu środków lub wyrażenia zgody na potrącenie z wniosku końcowego, wniosek o przelew wraz załącznikami, karta zwrotu, karta obciążeń oraz dokumenty związane ze wskazaniem zapotrzebowania na środki).

Badanie zidentyfikowało problemy z pewnymi kwestiami specjalistycznymi, z którymi borykają się pracownicy weryfikujący wnioski. Należą do nich kwestie związane z weryfikacją obszarów PZP oraz

robotami budowlanymi. W tych obszarach, pracownicy nie czują się komfortowo, nie mają wystarczającego wsparcia merytorycznego, co przekłada się na czas weryfikacji wniosków o płatność.

Ewaluatorzy oceniali formularz wniosku o płatność. Wyniki badania pokazują, że nie sprawia on Beneficjentom większego problemu. Zdaniem Ewaluatorów poważniejszym zagrożeniem jest problematyczność interpretacji pewnych zdarzeń, które znajdują odzwierciedlenie w wypełnionych polach wniosku. Przeprowadzony przez ewaluatorów benchmarking nie wykazał znaczących różnic w kwestii przejrzystości formularza między RPO WZ a innymi programami. Kwestie proceduralne, które stwarzają Beneficjentom najwięcej problemów to: niespójności między zatwierdzonymi wnioskami a wynikami kontroli, długi czas wypłaty środków, długi okres zawieszania procedury oceny i wyjaśniania kwestii spornych, drobiazgowość wymogi formalne, dopatrywanie się innych nieprawidłowości na etapie powtórnej oceny tego samego wniosku. Według firm doradczych takimi problematycznymi elementami procedury mogą być również: wielość wytycznych, rygoryzm w ocenie wniosku, rozbieżne informacje podawane przez IZ RPO WZ, wieloznaczność procedur (np. dotyczących przeliczeń kursowych) a także niezrozumiałość uwag do wniosków. Kwestiami nieproceduralnymi (technicznymi, merytorycznymi), które stwarzają najwięcej problemów Beneficjentom są: uzupełnianie sekcji dotyczącej przebiegu realizacji projektu i zestawienia wydatków, usterki w generatorze wniosków (niezapisywanie poczynionych zmian), kwalifikowalność wydatków, opis dokumentów oraz harmonogramy ujęte we wniosku.

Badacze oceniali też wielokierunkowe działania podejmowane przez IZ RPO WZ w celu zapewnienia poprawnego rozliczania środków. Oceniali zmiany dokonywane w następujących dokumentach: „Instrukcja wypełniania wniosku o płatność”, „Wytyczne dla Beneficjentów ubiegających się o przekazanie części przyznanego dofinansowania w formie zaliczki” oraz „Instrukcja Wykonawcza”. Zmiany wprowadzane w kolejnych wersjach dokumentów wynikały z potrzeby usprawnień w IZ RPO, były odpowiedzią na potrzeby beneficjentów lub konsekwencją wdrożenia zasad nadrzędnych (np. Rozporządzenia MRR). Wprowadzone zmiany zostały dobrze ocenione przez Ewaluatorów.

Zdaniem Ewaluatorów zapisy „Instrukcji wypełniania wniosku o płatność” oraz „Wytycznych dla Beneficjentów ubiegających się o przekazanie części przyznanego dofinansowania w formie zaliczki” są zrozumiałe dla większości beneficjentów. Pozytywnie oceniona została szczegółowość Instrukcji, większa niż w przypadku innych RPO, oraz obecność przykładów.

Badanie potwierdziło, że opiekunowie odgrywają niezwykle istotną rolę w procesie weryfikacji wniosków o płatność, ponieważ od ich wiedzy, doświadczenia i podejścia do beneficjentów, zależy jakość weryfikacji wniosków, a to może mieć wpływ na płynność finansową beneficjentów i przebieg realizacji projektu. Zdecydowana większość beneficjentów kontaktuje się z opiekunami projektów w związku z wypełnianiem wniosku o płatność, a uzyskane informacje oceniła jako użyteczne.

Badanie pokazało, że Beneficjenci dość dobrze oceniają funkcjonowanie internetowego serwisu beneficjenta i widzą poprawę jego funkcjonowania. Bardziej krytyczni są pracownicy Biur ds. Wniosków o Płatność, gdyż wprowadzają do systemu wiele informacji, natomiast mają trudność w ich wydobyciu w potrzebnych konfiguracjach. Funkcjonalność systemu informatycznego ma duże znaczenie dla usprawnienia pracy beneficjentów i dla pracowników IZ RPO, więc zmiany tego modułu, miałyby przełożenie na sprawność wypełniania WOP przez beneficjentów oraz zmniejszenie obciążenia pracą opiekunów.

Ewaluatorzy dobrze ocenili dopasowanie czasu i miejsca szkoleń z zakresu poprawnego wypełniania wniosków o płatność i rozliczania projektów do potrzeb beneficjentów. Beneficjenci wyrazili uznanie dla merytorycznego aspektu szkoleń i uznali, że były użyteczne. Jednak wraz ze zmianą etapu wdrażania RPO WZ, a więc ze wzrostem doświadczenia wśród beneficjentów, należałoby wprowadzić zmiany w programie szkoleń.

Jedną z kluczowych kwestii analizowanych w ramach niniejszego badania była kwestia skali, rodzaju, przyczyn oraz skutków błędów popełnianych przez beneficjentów we wnioskach o płatność. Korekty do wniosków o płatność składanych w ramach RPO WZ są bowiem zjawiskiem powszechnym, dotyczącym większości beneficjentów. Jedynie bardzo niewielki procent projektodawców rozliczył projekt składając wyłącznie bezbłędne wnioski. Z kolei spośród wszystkich złożonych wniosków ponad 60% wymagało korekt.

Wnioskami sprawiającymi beneficjentom największe problemy są te wnioski, w których beneficjenci rozliczają się z poniesionych wydatków, czyli wnioski: pośredni, końcowy i wniosek rozliczający zaliczkę mogący być zarówno wnioskiem pośrednim jak i końcowym. Jednak to w przypadku wniosków rozliczających zaliczkę, co do których wymogi są najbardziej rygorystyczne, charakter błędów był najpoważniejszy, co niejednokrotnie skutkowało koniecznością zwrotu części przyznanego dofinansowania wraz z odsetkami. Charakterystycznym jest, iż wnioski wymagające korekty zawierały błędy dotyczące więcej niż jednej sekcji. Średnia liczba sekcji z błędami wyniosła w przypadku tego typu wniosków 4,66.

Ewaluatorzy za najważniejsze przyczyny błędów uznali niedokładne zapoznanie lub brak zapoznawania się beneficjentów z dokumentami precyzującymi wymogi związane z rozliczaniem projektu i zawierającymi wskazówki dotyczące poprawnego wypełnienia wniosku o płatność (przede wszystkim chodzi o „Instrukcję wypełniania Wniosku Beneficjenta o płatność” oraz „Wytyczne dotyczące wydatkowania i rozliczania środków z zaliczki”) oraz brak należytej staranności na etapie wypełniania wniosku skutkujący błędami rachunkowymi czy omyłkami pisarskimi. Wśród przyczyn nieleżących po stronie beneficjentów należy wymienić brak sprecyzowania określonych wymogów związanych z poprawnym wypełnieniem wniosku w Instrukcji, zmiany dokonywane w Instrukcji oraz zmiany opiekunów, jak też niewłaściwe wystawianie faktur przez kontrahentów.

Ewaluatorzy uznali, iż bardzo dużą rolę w poprawnym wypełnieniu wniosku o płatność może odgrywać konstrukcja internetowego generatora wniosków, a konkretnie jego funkcjonalności związane z automatycznym wypełnianiem określonych pól wniosku na podstawie pól wcześniej wypełnionych bądź na podstawie określonych sekcji wniosku aplikacyjnego oraz funkcjonalności w zakresie walidacji polegających na weryfikowaniu poprawności wprowadzonych danych w drodze porównywania ich z danymi wprowadzonymi w innych polach wniosku o płatność/danymi z wniosku aplikacyjnego. Zidentyfikowano, iż wymienione funkcjonalności w przypadku generatora stosowanego w województwie zachodniopomorskim są ograniczone i ich brak jakkolwiek może nie stanowić bezpośredniej przyczyny błędów, tak z pewnością nie pozwalał na ograniczenie ich liczby.

Najważniejsze²⁷ rekomendacje zaproponowane przez ewaluatorów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38 Rekomendacje z badania *Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013*

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IZ RPO WZ
1.	<p>Wsparcie merytoryczne pracowników weryfikujących wnioski w kwestiach specjalistycznych dotyczących prac budowlanych oraz PZP w odniesieniu do zamówień dodatkowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ systematyczne szkolenia pracowników w zakresie PZP oraz ✓ zatrudnienie specjalisty z dziedzin stanowiących problem dla pracowników 	<p>Odbyły się szkolenia z zakresu Ustawy Prawo zamówień publicznych. W Urzędzie Marszałkowskim funkcjonuje kancelaria prawna specjalizująca się w Prawie Zamówień Publicznych, z której mogą korzystać także pracownicy WWRPO.</p>

²⁷ Rekomendacje, którym ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IZ RPO WZ
	weryfikujących wnioski lub ✓ stworzenie zespołu wspierającego pracowników Biura ds. Wniosków o Płatność oraz innych komórek wchodzących w skład IZ RPO WZ (zespołu ds. kontraktacji oraz zespołu ds. kontroli), w zakresie prac budowlanych oraz zamówień dodatkowych.	
2.	Wprowadzenie do tematów szkoleniowych prowadzonych przez IZ RPO WZ, szkoleń z zakresu kontroli projektu	Odbyły się szkolenia na temat prawidłowej realizacji projektu dofinansowanego z RPO WZ.
3.	Doprecyzowanie treści „Instrukcji wypełniania wniosku o płatność”.	„Instrukcja wypełniania wniosku o płatność” została uzupełniona i doprecyzowana zgodnie z zaleceniami ewaluatora.
4.	W przypadku wprowadzania zmian w „Instrukcji wypełniania wniosku o płatność” oraz w „Wytycznych dla Beneficjentów ubiegających się o przekazanie części przyznanego dofinansowania w formie zaliczki” oprócz wersji standardowej dokumentu, rekomendujemy umieszczenie wersji z widocznymi zmianami lub/i dokumentu z wylistowaniem zmian.	W przypadku wprowadzania zmian w „Instrukcji wypełniania wniosku o płatność” na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl zamieszczana jest tabela zmian.
5.	W programach szkoleń dotyczących wniosków o płatność ewaluator zaleca uwzględnienie: ✓ większej liczby rzeczywistych przykładów, ✓ opisów dokumentów, ✓ wskaźników produktu i rezultatu. Przed szkoleniami uwzględniającymi te zmiany ewaluator rekomenduje poinformowanie beneficjentów o zmianie programu (newsletter, agenda szkolenia lub informacja na stronie internetowej).	W trakcie szkoleń nt. wniosków o płatność podawane są rzeczywiste przykłady oraz omawiane są wnioski o płatność oraz załączniki do wniosku. Informacja o zmianach w programie polegających np. na przedstawieniu nowych przykładów załączników oraz rozszerzeniu o zagadnienia dotyczące rozliczania zaliczek jest umieszczana na stronie internetowej w zaproszeniu na szkolenie.
6.	Wprowadzenie zmian w LSI lub skonstruowanie nowego systemu, który w większym stopniu będzie odpowiadał potrzebom i zadaniom IZ RPO WZ.	IZ RPO WZ rozważy wdrożenie rekomendacji, gdy będzie znany kształt Centralnego Systemu Informatycznego SL 2014.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ewaluacyjnego Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 zrealizowanego przez CASE-Doradcy sp. z o.o.

Badanie: Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego

W wyniku realizacji badania Wykonawca przeanalizował:

- spójność RPO WZ z poszczególnymi dokumentami strategicznymi w 7 wymiarach:
 - ✓ potrzeb;
 - ✓ celów;
 - ✓ koordynacji;
 - ✓ finansowania;
 - ✓ systemu oceny;
 - ✓ monitorowania;
 - ✓ wpływu rzeczywistego;
- efekty finansowe (dźwigni i dodatkowości) interwencji RPO WZ;
- efekty projektów realizowanych przez beneficjentów RPO WZ.

Ponadto Wykonawca:

- ocenił działanie funduszy europejskich w województwie zachodniopomorskim na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców województwa;
- zidentyfikował przykłady dobrych praktyk związanych z zarządzaniem poszczególnymi strategiami województwa zachodniopomorskiego.

W czasie badania Ewaluatorzy przeanalizowali spójność Regionalnego Programu Operacyjnego z poszczególnymi dokumentami strategicznymi w 7 wymiarach:

- **Wymiar potrzeb** – analiza w tym wymiarze miała na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy zakres interwencji określony w Uszczegółowieniu RPO WZ odpowiada na potrzeby zidentyfikowane w poszczególnych strategiach. Badano również spójność zakresu przedmiotowego diagnozy strategicznej z zakresem interwencji wsparcia RPO WZ. Wykazano, wysoką spójność w tym wymiarze pomiędzy RPO WZ a 7 dokumentami strategicznymi, m.in. *Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku*, *Strategią rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, *Strategią Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej do roku 2015*. W przypadku pozostałych strategii spójność ta została oceniona jako umiarkowana.
- **Wymiar celów** – ten obszar badania dotyczył spójności interwencji określonej w Uszczegółowieniu RPO WZ z celami określonymi w dokumentach strategicznych. Badano zarazem spójność celów oraz służących ich realizacji zapisów poszczególnych strategii z zakresem interwencji wsparcia RPO WZ. Uznano, że zakres interwencji RPO WZ cechuje się wysokim poziomem spójności z 6 dokumentami strategicznymi, m.in. *Strategią sektorową w zakresie ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego*, *Programem Zadań Inwestycyjnych na Drogach Wojewódzkich w latach 2007-2013*, czy też *Programem rozwoju sektora energetycznego w województwie zachodniopomorskim do 2015 r. z częścią prognostyczną do 2030*. Niska spójność została zidentyfikowana pomiędzy RPO WZ i *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego*.
- **Wymiar koordynacji** – dotyczący zakresu współpracy pomiędzy Wydziałem Zarządzania RPO WZ a poszczególnymi jednostkami, odpowiedzialnymi za zarządzanie poszczególnymi strategiami. Badanie tego wymiaru miało dać odpowiedź na pytanie w jakim stopniu owa współpraca zapewnia spójność interwencji w ramach RPO WZ z zapisami strategii. Wysoka spójność w wymiarze koordynacji występuje pomiędzy RPO WZ a 5 dokumentami strategicznymi, m.in. *Strategią rozwoju województwa zachodniopomorskiego do 2020 roku*, czy też *Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Zachodniopomorskim do 2015 roku*. W przypadku tej samej liczby dokumentów strategicznych m.in. *Strategii rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020* oraz *Strategii Rozwoju Gospodarki Morskiej Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2015* spójność ta jest niska.
- **Wymiar finansowania** – analiza w tym wymiarze dotyczyła stopnia uwzględnienia przez poszczególne strategie RPO WZ jako instrumentu finansowania ich realizacji. Podjęto również próbę oceny w jakim stopniu alokacja na poszczególne instrumenty RPO pokrywa prognozowane w strategiach koszty ich realizacji. W tym wymiarze wysoką spójność odnotowano w przypadku tylko jednego dokumentu strategicznego - *Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2011-2020*. W przypadku aż 6 dokumentów strategicznych, m.in. *Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami 2008-2012*, *Strategii sektorowej w zakresie ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego* spójność ta była na niskim poziomie.
- **Wymiar systemu oceny** – badaniu w tym wymiarze został poddany system oceny projektów w ramach RPO WZ. Wyniki badania miały na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie w jakim stopniu tryby wyboru projektów oraz kryteria ich oceny sprzyjały projektom najbardziej spójnym z celami poszczególnych strategii. Analiza przeprowadzona w tym wymiarze wykazała, że system oceny projektów RPO WZ jest wysoce spójny z ośmioma spośród analizowanych strategii. W żadnym przypadku spójność ta nie była niska.
- **Wymiar monitorowania** – analiza w tym wymiarze miała za zadanie wykazać, w jakim stopniu oparte na wskaźnikach systemu monitoringu RPO WZ oraz poszczególnych strategii pozwalają mierzyć realny wpływ interwencji w ramach Programu na osiąganie celów strategicznych. Badanie wykazało, że system monitorowania RPO WZ jest wysoce niespójny z systemem monitoringu aż 11 analizowanych dokumentów. Tylko w przypadku *Programu Zadań Inwestycyjnych na Drogach Wojewódzkich w latach 2007-2013* spójność ta została oceniona wysoko.

- **Wymiar wpływu rzeczywistego** – dotyczył realnego wpływu projektów wspartych ze środków RPO WZ na realizację celów poszczególnych strategii. Wysoki poziom wpływu rzeczywistego projektów realizowanych w ramach RPO WZ wykazano w odniesieniu do celów 3 dokumentów strategicznych: *Strategii Województwa Zachodniopomorskiego w zakresie polityki społecznej do roku 2015*, *Strategii Budowy Społeczeństwa Informacyjnego w Województwie Zachodniopomorskim na lata 2006-2015* oraz *Strategii sektorowej w zakresie ochrony zdrowia województwa zachodniopomorskiego*. W przypadku dwóch dokumentów: *Program Zadań Inwestycyjnych na Drogach Wojewódzkich w latach 2007-2013* i *Program rozwoju sektora energetycznego w województwie zachodniopomorskim do 2015 r. z częścią prognostyczną do 2030* wpływ rzeczywisty RPO WZ określono jako niski.

Analiza spójności pomiędzy RPO WZ a poszczególnymi dokumentami strategicznymi w wymiarach potrzeb, celów i systemu oceny została przeprowadzona przy użyciu **matryc przystawalności**.

Następnie ewaluatorzy przeanalizowali efekty finansowe interwencji RPO WZ: efekt dodatkowości oraz efekt dźwigni. Przeprowadzona analiza dała odpowiedź na pytanie ile dodatkowych środków publicznych i prywatnych na inwestycje w województwie zachodniopomorskim zostało zmobilizowanych dzięki środkom Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, wydatkowanym poprzez RPO WZ. Analiza wykazała, że największy jednostkowy efekt dodatkowości występuje w Osi VII (na 1 zł EFRR przypada aż 0,74 zł środków publicznych krajowych), wysoki poziom efektu dodatkowości występuje również w Osi V (0,65 zł). W pozostałych osiach priorytetowych poziom efektu dodatkowości brutto kształtuje się w okolicach 0,30 zł. Najwięcej środków prywatnych, zainwestowanych w wyniku efektu dźwigni wygenerowano w I Osi priorytetowej, gdzie 1000 złotych wydanych ze środków publicznych wygenerowało 260 złotych środków prywatnych.

Ewaluatorzy przebadali przy pomocy ankiety CATI beneficjentów projektów RPO WZ. Badanie wykazało m.in., że:

- **Uzyskanie dofinansowania miało kluczowe znaczenie dla realizacji większości inwestycji.** Ponad połowa badanych (55%) deklaruje, że w sytuacji nieuzyskania dofinansowania ze środków RPO WZ projekt w ogóle nie zostałby zrealizowany.
- **Projekty wsparte w ramach RPO WZ generują znaczący efekt mnożnikowy inwestycyjny.** Zgodnie z deklaracjami beneficjentów, średnio 1 złotówka otrzymanego dofinansowania wygenerowała 0,67 zł w kolejnych inwestycjach. Ta sama złotówka wygenerowała średnio 0,27 zł w projektach o charakterze nieinwestycyjnym.
- **36 % badanych beneficjentów potwierdziło istnienie synergii pomiędzy projektem, który realizują a inną inwestycją.** Efekt synergii wyrażał się przede wszystkim w rozszerzeniu zakresu usług oferowanych w wyniku realizacji projektu oraz poprawienia jakości tych usług. Istotnie częściej odpowiedzi takich udzielali beneficjenci z osi 5 (Turystyka, Kultura i Rewitalizacja), 6 (Rozwój Funkcji Metropolitalnych), 7 (Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia).
- **68% badanych beneficjentów stwierdziło, że ich projekt pozytywnie oddziałuje na sąsiadujące tereny.** Dotyczy to przede wszystkim projektów realizowanych w osiach 2 (Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej), 5 (Turystyka, Kultura, Rewitalizacja), 7 (Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia). Zidentyfikowano jedynie sporadyczne przykłady kiedy takie oddziaływanie mogło być negatywne.

Ponadto, przeprowadzili badanie CATI wśród mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, które wykazało m.in., że:

- Aż 77 % ankietowanych wiedziało, że na terenie województwa zachodniopomorskiego realizowane są projekty wsparte ze środków europejskich, służące jego rozwojowi. Spośród tej grupy jednak tylko 2 % wskazało, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego lub RPO WZ jako źródło finansowania.
- Zdaniem respondentów inwestycje w województwie zachodniopomorskim poczynione w okresie wdrażania RPO WZ, przyczyniły się raczej w umiarkowanym stopniu do rozwoju województwa. Najwyżej oceniono ich wpływ na rozwój infrastruktury edukacyjnej (średnia ocena 3,71/5), infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (3,64/5) rozwoju infrastruktury związanej z ochroną środowiska (3,59) i ochroną przed zagrożeniami. Najniżej oceniono poziom rozwoju w dziedzinie gospodarki i inwestycji (2,74/5) oraz kultury i ochrony zabytków (2,88/5).

Podczas badania zidentyfikowano również przykłady dobrych praktyk związanych z zarządzaniem poszczególnymi strategiami. Mogą one stanowić punkty wyjścia dla działań zmierzających do całościowego usprawnienia systemu zarządzania strategicznego województwem zachodniopomorskim.

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze²⁸ rekomendacje dotyczące powyższego badania.

Tabela 39 Rekomendacje z badania *Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego*

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IZ RPO WZ
1.	Ewaluator rekomenduje rozważenie wprowadzenia instrumentu wsparcia tworzenia i rozwoju inicjatyw klastrowych w kolejnej perspektywie programowania.	W 2011 r. powstały opracowania nt. klastrów na zlecenie UMWZ (WRR), np. "Trendy, dynamika rozwoju i podstawy powstawania nowych klastrów w województwie zachodniopomorskim", "Istniejące klastry i inicjatywy klastrowe w województwie zachodniopomorskim" Problematykę klastrów ujęto również w RSI, która stanowi bazę dla nowego RPO. IZ RPO WZ zleciła wykonanie badania oceniającego bezpośrednie i pośrednie wsparcie przedsiębiorczości, które obejmuje m.in. instytucje otoczenia biznesu. Rekomendacja będzie brana pod uwagę przy tworzeniu nowego RPO.
2.	Ewaluator rekomenduje rozważenie wprowadzenia instrumentu oferującego wsparcie na prowadzenie prac B+R w kolejnej perspektywie programowania.	Już w obecnej perspektywie, w ramach poddziałania 1.2.2 RPO WZ ogłoszony został w październiku 2012 r. konkurs dla przedsiębiorstw chcących ubiegać się o wsparcie projektów, których realizacja będzie ściśle związana z rozwojem sfery badawczo-rozwojowej w dziedzinach mających znaczenie dla rozwoju województwa zachodniopomorskiego. Większość działań w ramach celu 1, w nowej perspektywie, będzie wdrażana z poziomu krajowego. IZ RPO WZ zleciła wykonanie badania oceniającego bezpośrednie i pośrednie wsparcie przedsiębiorczości, które obejmuje m.in. efekty wspierania działalności B+R. Rekomendacja będzie brana pod uwagę przy tworzeniu nowego RPO.
3.	Ewaluator rekomenduje rozważenie wprowadzenia instrumentu wspierającego rozwój transportu intermodalnego w kolejnym okresie programowania	Priorytety inwestycyjne w zakresie transportu zostaną wyznaczone w ramach Programu Strategicznego "Dostępność i bezpieczeństwo". Rekomendacja będzie brana pod uwagę przy tworzeniu nowego RPO.
4.	W programie operacyjnym, który zastąpi RPO WZ w przyszłej perspektywie programowania, Ewaluator rekomenduje wprowadzenie instrumentu wspieranych projektów o projekty dotyczące rekultywacji obszarów przyrodniczo zdegradowanych.	Priorytety dla nowego okresu programowania mają zostać wyznaczone przez Programy Strategiczne. Rekomendacja będzie brana pod uwagę przy tworzeniu nowego RPO.
5.	Ewaluator rekomenduje rozważenie optymalizacji indywidualnego trybu wyboru projektów, tak aby w większym stopniu służył realizacji założeń dokumentów strategicznych województwa zachodniopomorskiego.	W Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego powstają Programy strategiczne dotyczące różnych obszarów życia społeczno-gospodarczego, w których będą wpisane z nazwy najbardziej kluczowe inwestycje i zadania. Ponadto założenia programowe dla nowej perspektywy ściśle określają zasady wyboru tzw. projektów strategicznych. Rekomendacja zostanie wdrożona w ramach nowego RPO WZ.

²⁸ Rekomendacje, którym ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Lp.	Rekomendacja	Stanowisko IZ RPO WZ
6.	Ewaluator rekomenduje zapewnienie dodatkowych bodźców dla podmiotów z południowej i centralnej części województwa do aplikowania o środki w ramach programu operacyjnego, który zastąpi RPO WZ w przyszłej perspektywie programowania.	Rekomendacja zostanie uwzględniona przy tworzeniu nowego RPO. Podmioty, o których wspomina ewaluator zostaną objęci Obszarem Strategicznej Interwencji.
7.	Podczas przygotowania wskaźników realizacji programu, który zastąpi RPO WZ Ewaluator rekomenduje poszerzenie listy wskaźników programowych, tak, żeby katalog wskaźników mierzył wszystkie istotne produkty i rezultaty poszczególnych Działań. Rekomenduje również wprowadzenie dla wnioskodawców obowiązku wprowadzenia wartości dla wszystkich wskaźników mierzących efekty projektów (nawet jeśli wartość docelowa będzie wynosiła 0). Należy również zapewnić możliwie największą spójność ze wskaźnikami odpowiednich dokumentów strategicznych, spójnych pod względem przedmiotowym z poszczególnymi instrumentami nowego programu operacyjnego.	Wskaźniki zostaną opracowane zgodnie z nową logiką wskaźników i zaleceniami MRR. Zostanie również zapewniona ich spójność z dokumentami strategicznymi. Rekomendacja zostanie wdrożona.
8.	Ewaluator rekomenduje zbadać dokładnie przyczyny niskiej aktywności podmiotów z centralnych i południowych terenach województwa działających w zakresie turystyki, aby zidentyfikować przyczyny ich niskiej aktywności. Potencjalne przyczyny mogą obejmować m.in. brak potencjału finansowego na zapewnienie wkładu własnego, brak dostatecznej informacji o możliwości uzyskania wsparcia, brak koncepcji rozwoju turystyki w danym regionie. Następnie rekomenduje objęcie podmiotów turystycznych z wymienionych obszarów niezbędnym wsparciem, w celu wzmocnienia ich potencjału do realizacji projektów w obszarze turystyki w przyszłym okresie programowania.	IZ RPO WZ zleciła badanie ewaluacyjne dot. oceny efektów wsparcia w obszarze turystyki oraz zdiagnozowania potrzeb. W przygotowanie i realizację badania jest zaangażowany również Wydział Turystyki, Gospodarki i Promocji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego zrealizowanego przez PSDB sp. z o.o.

Wyniki i rekomendacje z badań ewaluacyjnych ujętych w planie na 2012 r. zostaną przedstawione w kolejnym sprawozdaniu rocznym.

Plan ewaluacji na rok 2013

W Planie Ewaluacji RPO WZ na 2013 rok zostały zaplanowane następujące badania ewaluacyjne i ekspertyzy.

Tabela 40 Badania ewaluacyjne zaplanowane do realizacji w 2013 r.

Lp.	Tytuł badania	Planowana data realizacji
1.	Ewaluacja ex-ante Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020	II kwartał 2013
2.	Prognoza oddziaływania na środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020	II kwartał 2013
3.	Analiza i ocena inwestycji samorządowych zrealizowanych ze środków Polityki Spójności, w kontekście kosztów ich utrzymania. Wyznaczenie efektywnych obszarów wsparcia oraz kluczowych inwestycji do realizacji w przyszłej perspektywie finansowej	II kwartał 2013
4.	Ocena działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych w ramach RPO WZ w latach 2007-2013 oraz wskazanie kierunków działań w nowej perspektywie finansowej	III kwartał 2013

5.	Analiza systemu zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	IV kwartał 2013
6.	Ewaluacja systemu oceny i wyboru projektów	IV kwartał 2013
7.	Ewaluacja wewnętrzna: Ocena systemu naboru ekspertów i funkcjonowania Komisji Oceniających Projekty, w tym systemu monitoringu pracy ekspertów w ramach RPO WZ	IV kwartał 2013

Źródło: opracowanie własne

Ponadto IZ RPO WZ przeanalizuje, czy i w jakim zakresie powinna być przeprowadzona również ewaluacja ex-ante w odniesieniu do instrumentów inżynierii finansowej²⁹. W przypadku, gdy będzie konieczne zlecenie takiego badania, plan ewaluacji zostanie zaktualizowany.

Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją

Informacje na temat zapewnienia realizacji zasad równości szans i partnerstwa w odniesieniu do Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją przedstawiono w pkt 2.2 niniejszego sprawozdania.

W 2012 roku odbyły się 2 z 3 zaplanowanych spotkań Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

Dnia 25 kwietnia 2012 roku odbyło się X posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

Podczas spotkania:

- wykonawcy zaprezentowali wyniki następujących badań ewaluacyjnych:
 - ✓ „Powiązania systemu edukacji z potrzebami przedsiębiorców”;
 - ✓ „Badanie wsparcia w ramach EFS na tworzenie nowych przedsiębiorstw w regionie”;
 - ✓ „Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2011”;
 - ✓ „System zarządzania i wdrażania PO KL w WZ”;
- skonsultowano opisy przedmiotów zamówienia na wykonanie badań ewaluacyjnych:
 - Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i osi 6 RPO WZ w zakresie turystyki oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020
 - Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020
- przedyskutowano założenia ewaluacji wewnętrznej „Efektywność środków publicznych w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2004-2011”;
- przedstawiono wstępny raport z badania ewaluacyjnego „Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego”.

²⁹ Decyzja o realizacji badania zostanie podjęta po przeanalizowaniu wyników i raportów z badań ewaluacyjnych dotyczących instrumentów inżynierii finansowej zleconych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

X posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją

Dnia 3 października 2012 roku odbyło się XI posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

W czasie posiedzenia:

- członkowie ZGSE zaopiniowali i przyjęli Plan Ewaluacji RPO WZ na rok 2013 oraz Plan Ewaluacji POKL WZ na rok 2013,
- przedstawiono informację o postępach prac w zakresie ewaluacji wewnętrznej „Efektywność środków publicznych w Województwie Zachodniopomorskim w latach 2004-2011”;
- przedstawiono informację na temat ewaluacji ex-ante nowego programu regionalnego;
- zaprezentowano wyniki ewaluacji wewnętrznej: „Ewaluacja stanu wdrażania PO KL WZ w roku 2012”
- Wykonawca przedstawił wyniki badania ewaluacyjnego „Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego”

XI posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją

Budowa potencjału ewaluacyjnego

W 2012 roku, w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego pracownicy Instytucji Zarządzającej RPO WZ (Jednostki Ewaluacyjnej) zrealizowali wszystkie zaplanowane działania:

- zorganizowali dwa, wspomniane powyżej, spotkania Zachodniopomorskiej Grunipaty Sterującej Ewaluacją, podczas których były przedstawiane wyniki i rekomendacje ze zrealizowanych badań oraz opiniowane Okresowe Plany Ewaluacji RPO WZ i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Zachodniopomorskiego na rok 2013;
- wzięli udział w VIII Konferencji ewaluacyjnej „Ewaluacja w systemie polityk publicznych” oraz w warsztatach ewaluacyjnych poświęconych metodom kontrfaktycznym i ewaluacji ex-ante, a także w spotkaniu zorganizowanym w ramach badania ewaluacyjnego *Metaanaliza badań systemu realizacji i wdrażania polityki spójności w ramach perspektywy 2007-2013 pod kątem planowania systemu realizacji dla perspektywy 2014-2020* seminarium metodologicznym „Ewaluacja oddziaływania interwencji publicznych”;
- brali udział w spotkaniach Zespołu Sterującego Ewaluacją NSRO oraz grupy roboczej ds. ewaluacji PO IG;
- opracowali Plan Ewaluacji RPO WZ na 2013 rok.

Na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl w zakładce *Ewaluacja* zamieszczane są na bieżąco relacje ze spotkań ZGSE, zaproszenia do składania ofert na wykonanie zaplanowanych badań ewaluacyjnych oraz raporty z przeprowadzonych badań.

W 2013 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ będzie kontynuowała działania w zakresie dalszego rozwijania potencjału ewaluacyjnego.

3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY

3.1. Oś Priorytetowa 1 Gospodarka – Innowacje – Technologie

3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy³⁰

1 OŚ PRIORYTETOWA GOSPODARKA - INNOWACJE - TECHNOLOGIE

2012 rok

- **268** – liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **55 957 610,60 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **20,04 %** alokacji przeznaczonej na Oś 1
- **167** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **21 233 970,57 EUR**, co stanowi **8,47 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 1*
- **36 759 579,78 EUR** – kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **14,66 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 1
- **23 937 805,61 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **9,55 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 1
- **36 623 376,35 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **14,61 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 1.

³⁰ Zawiera Inicjatywy Wspólnotowe

Kwota przeznaczona na realizację 1. osi priorytetowej wynosi **250 753 899 EUR** (z EFRR), co stanowi **29 %** alokacji przewidzianej na Program.

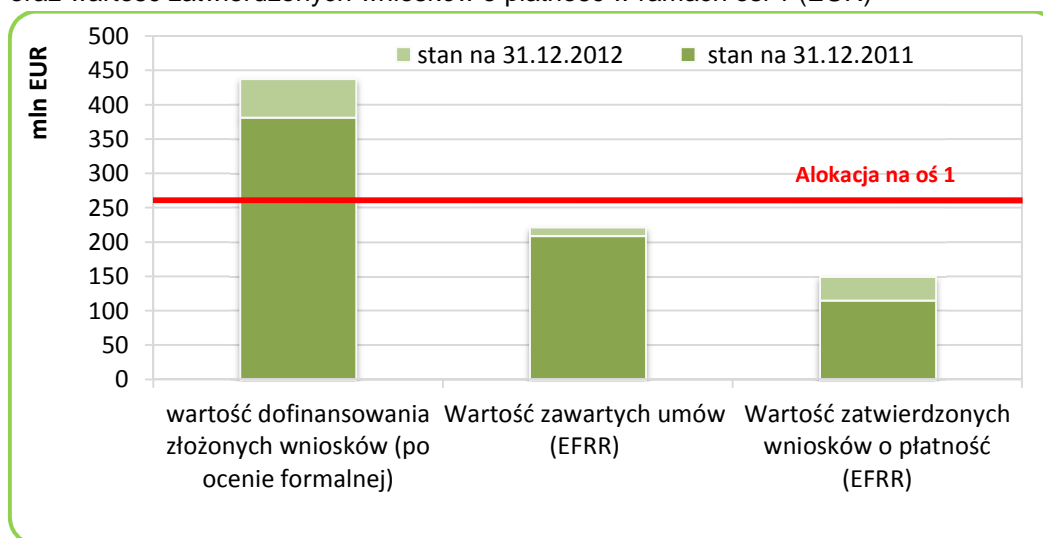
W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym, systemowym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JEREMIE. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **224 173 236,60 EUR** (z EFRR), co stanowi **89%** alokacji przewidzianej na Oś 1.

Tabela 41 Postęp finansowy dla osi 1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 1 (EUR)									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ³¹		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów	%	Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR		
2 161	437 332 600,69	984	221 974 926,32	88,52	150 679 349,01	60,09	123 299 615,04	49,17	139 783 626,96

Źródło: opracowanie własne

Wykres 41 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 1 (EUR)³²

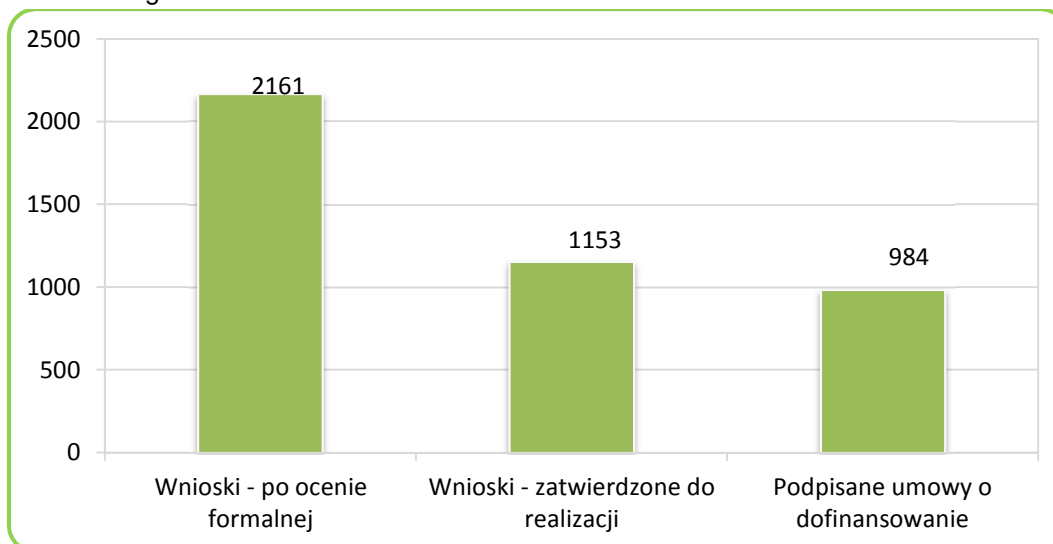
Źródło: opracowanie własne

³¹ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w Załączniku X niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

³² Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 1. osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 42 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 1

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach poddziałania 1.1.3. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **7 810 974,42 EUR**, 1 konkurs w ramach poddziałania 1.2.2. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **2 929 115,41 EUR** oraz 1 konkurs w ramach poddziałania 1.3.2. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **73 227,89 EUR**.

W ramach 1 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **19** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **110 824 033,39 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 42 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 1 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	3 905 487,21
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	9 763 718,02
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	817 711,38
2009	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Schemat A i B Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	10 373 950,40
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	17 086 506,54
		1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie	26 307 337,43
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	207 479,01
1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym		548 720,95	
2010	1.1 Wzrost	1.1.1 Schemat A i B Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	5 492 091,39

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
	konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	7 322 788,52
		1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie	7 322 788,52
	1.2 Innowacje i transfer technologii	1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu	6 834 602,62
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	488 185,90
		1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	732 278,85
2011	1.2 Innowacje i transfer technologii	1.2.2 Infrastruktura B+R	2 196 836,56
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	610 232,38
2012	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie	7 810 974,42
	1.2 Innowacje i transfer technologii	1.2.2. Infrastruktura B+R	2 929 115,41
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	73 227,89

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.rpo.pl

W 2012 roku w ramach poddziałania 1.3.2 przeprowadzono nabór w trybie systemowym. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. naboru wynosiła **244 092,95 EUR**.

W okresie sprawozdawczym udostępniono dokumentację aplikacyjną dla poddziałania 1.3.3 *Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat C*. w trybie indywidualnym. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naboru wniosków w trybie konkursowym w ramach osi 1.

W kolejnym okresie sprawozdawczym planuje się udostępnienie dokumentacji w ramach trybu indywidualnego dla projektu pn. *Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Piotra i Pawła w ramach poprawy dostępności terenów inwestycyjnych w Policach* oraz dla projektu pn. *Polepszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie ulic Różana - Lniana w Koszalinie*

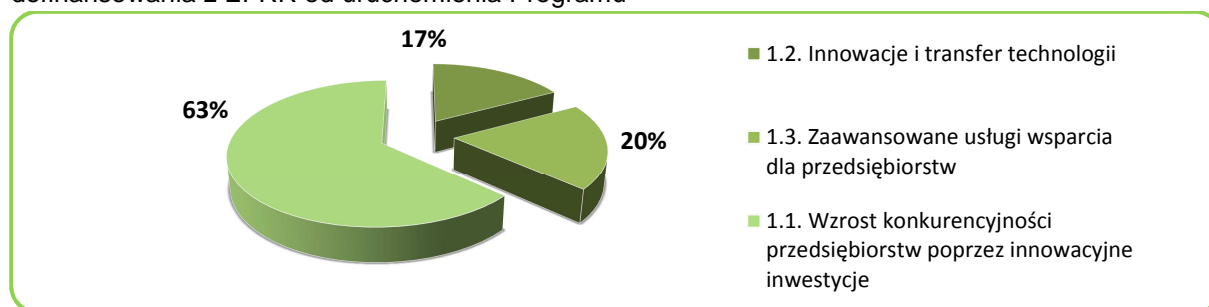
Rozkład projektów³³

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 1 osi priorytetowej RPO WZ, do końca 2012 roku, podpisano **983** umowy na realizację projektów o łącznym dofinansowaniu z EFRR 170 715 406,69 EUR. W ramach działania 1.1 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje* zostało podpisanych – **669** umów, w ramach działania 1.2 *Innowacje i transfer technologii* – **14** umów oraz w ramach działania 1.3 *Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw* – **300** umów. Procentowy podział zawartych umów w ramach poszczególnych działań osi 1. przedstawia poniższy wykres.

³³ Nie zawiera Inicjatyw Wspólnotowych

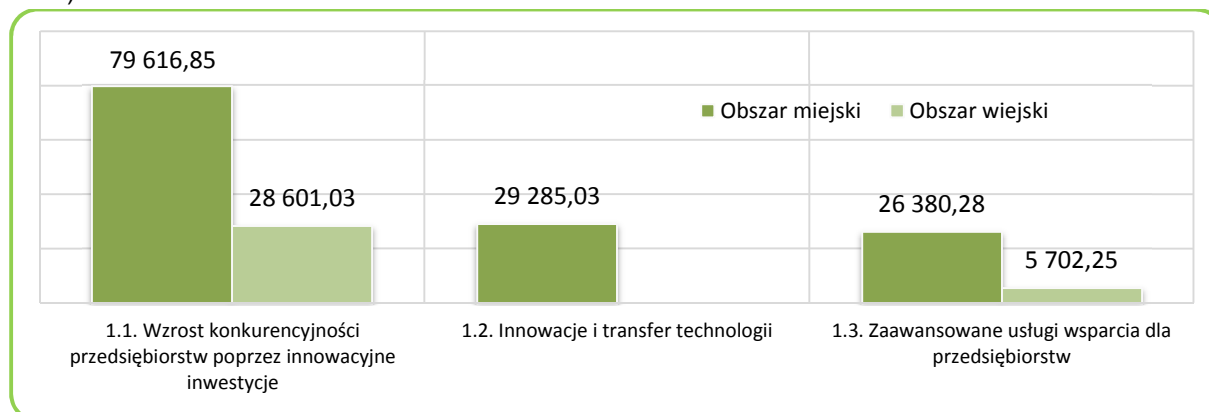
Wykres 43 Procentowy podział podpisanych umów w ramach osi 1. RPO WZ według wartości dofinansowania z EFRR od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

665 projekty realizowane są na obszarach miejskich, a **164** projekty na obszarze wiejskim. **154** projekty nie zostały sklasyfikowane i nie zostały zaliczone do żadnej z grup obszarowych. Są to projekty z poddziałania 1.3.2. *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym* oraz **1** projekt z poddziałania 1.3.3. *Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej*, których celem jest umożliwienie przedsiębiorcom udziału w międzynarodowych targach lub misjach gospodarczych. W ramach tego poddziałania projekty nie są zatem realizowane na konkretnym typie obszaru, dlatego też zostały pominięte w przedmiotowej klasyfikacji. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według obszaru ich realizacji, w podziale na poszczególne działania osi 1., przedstawia poniższy wykres.

Wykres 44 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 RPO WZ według obszaru ich realizacji, w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

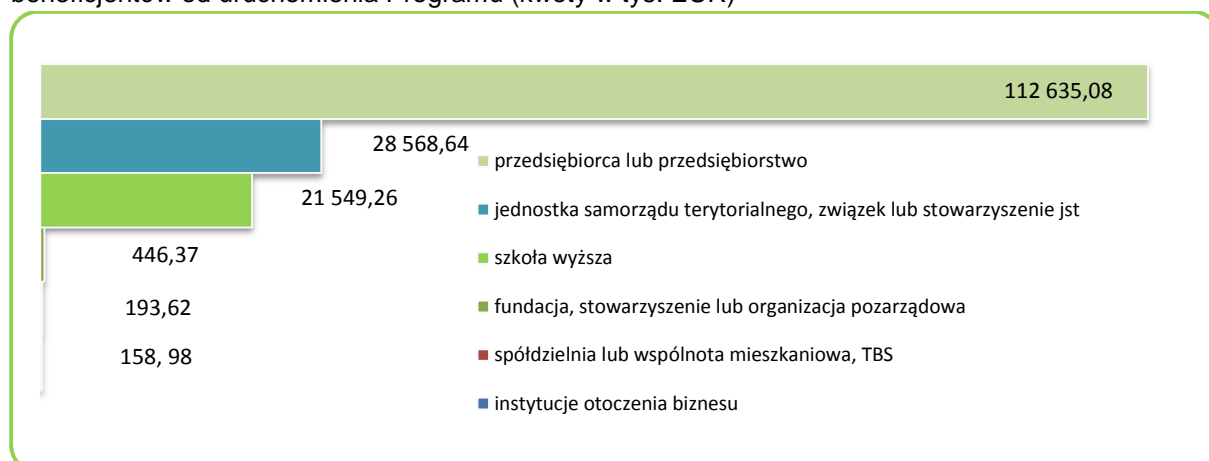
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Najwięcej, bo aż **669** umów podpisano w ramach działań: 1.1 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje* (jest to również działanie, gdzie wartość dofinansowania jest największa) oraz w ramach działania 1.3 *Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw* – **300** umów. Zarówno działanie 1.1 jak i 1.3. realizuje projekty zarówno na obszarze miejskim, jak i wiejskim, natomiast działanie 1.2 *Innowacje i transfer technologii* – wyłącznie na obszarze miejskim.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W ramach 1. osi priorytetowej oferowane było bezpośrednie wsparcie przede wszystkim mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom. W sumie przedsiębiorcy do roku 2012 podpisali **953** umowy. Wsparcie w ramach 1. osi priorytetowej uzyskały również jednostki samorządu terytorialnego – w sumie **15** umów, szkoły wyższe **10** umów, **3** umowy zostały podpisane przez instytucje otoczenia biznesu oraz po **1** projekcie realizują: fundacja, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa oraz spółdzielnia lub wspólnota mieszkaniowa TBS.

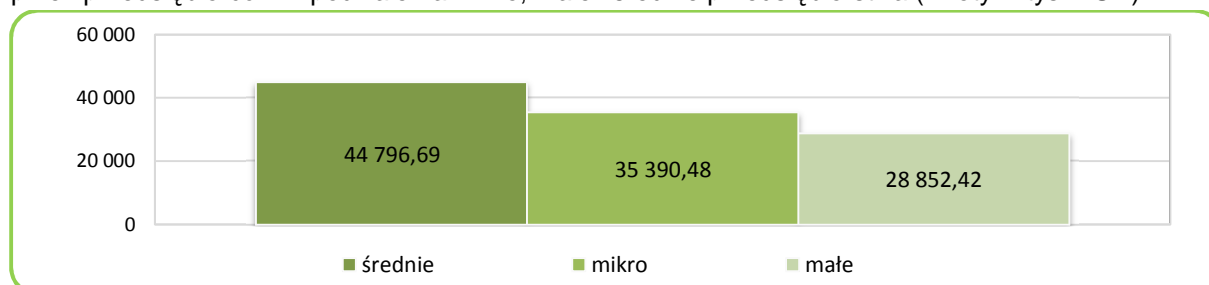
Wykres 45 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1. w podziale na typ beneficjentów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Od uruchomienia Programu w ramach osi 1., największą ilość umów zawarli przedsiębiorcy, realizujący łącznie **945** projekty o wartości dofinansowania z EFRR 112 635 082,15 EUR. Najbardziej aktywni w aplikowaniu o środki unijne w ramach RPO WZ byli mikro przedsiębiorcy, którzy od uruchomienia Programu podpisali w sumie **514** umów. Mali przedsiębiorcy zawarli **281** umów, jednakże uzyskali najmniejsze dofinansowanie. Z kolei średnie przedsiębiorstwa otrzymały najwyższe dofinansowanie z EFRR, podpisując najmniejszą liczbę umów – **150**. Dokładny podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców, według ich typu, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 46 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1. Realizowanych przez przedsiębiorców w podziale na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (kwoty w tys. EUR)

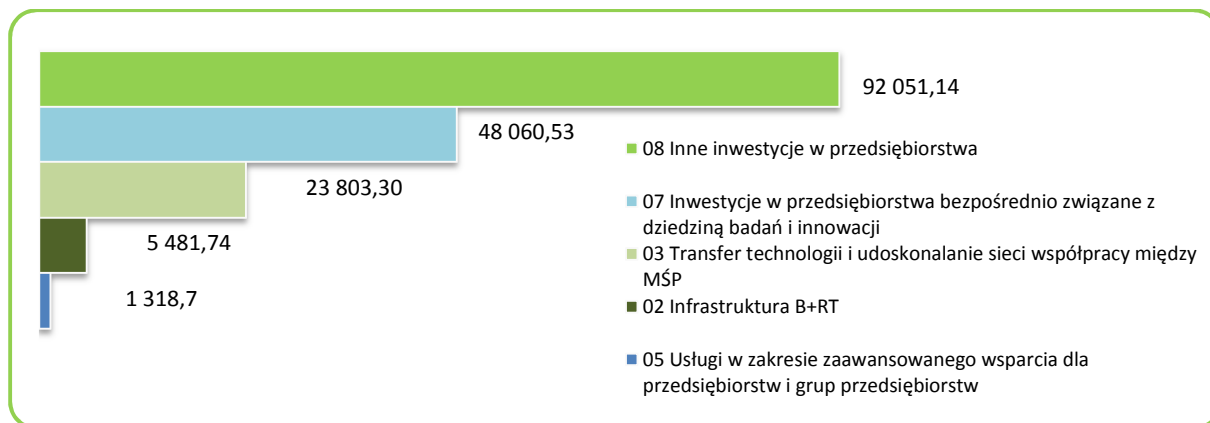

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typu projektów

W ramach 1. osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano odpowiednio na realizację projektów z zakresu kategorii interwencji *08 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa* – **552** umowy. Pod względem liczby podpisanych umów kolejną dużą grupą są projekty realizowane w ramach kategorii *05 Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw* – ilość podpisanych umów **288**, choć grupa ta w ramach kategorii interwencji osi 1. otrzymała najniższe dofinansowanie. **129** umów zostało podpisanych w ramach przedsięwzięć z zakresu kategorii *07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji*. Z kolei po **7** projektów zostało zrealizowanych w ramach kategorii interwencji *03 Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP* oraz *02 Infrastruktura B+RT*. Wartość dofinansowania podpisanych w podziale na temat priorytetu umów z EFRR przedstawia poniższy wykres

Wykres 47 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Od początku realizacji Programu w ramach 1. Osi Priorytetowej Gospodarka – Innowacje – Technologie zostało zakończonych 568 projektów (w tym 201 w 2012 r.), co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości wskaźników do roku 2015 na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie. Efekty realizacji I osi priorytetowej mierzone są za pomocą 7 wskaźników produktu i 5 rezultatu, w szczególności są to następujące **wskaźniki produktu**:

- *liczba projektów z zakresu B+RT* (poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie dotyczy tylko wybranych projektów w ramach poddziałania, tj. ściśle powiązanych z rozwojem sfery badawczo – rozwojowej) oraz poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R), w tym MSP (poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie),
- *liczba projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* (poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (bez projektów z zakresu B&RT) oraz poddziałanie 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu),
- *liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP* (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje),
- *liczba wspartych przedsiębiorstw* (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje):
 - w tym: mikroprzedsiębiorstw, małych przedsiębiorstw, średnich przedsiębiorstw;
 - w tym przez pierwsze dwa lata po rozpoczęciu działalności,
- *liczba projektów z zakresu wsparcia na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska* (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje),
- *liczba projektów promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw* (poddziałanie 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym),
- *liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych* (poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE);

oraz **wskaźniki rezultatu**:

- *liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT* (poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (dotyczy tylko wybranych projektów w ramach poddziałania, tj. ściśle powiązanych z rozwojem sfery badawczo – rozwojowej) oraz poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R),
- *liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw (w tym kobiety, mężczyźni)* (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, średnie przedsiębiorstwa (za wyjątkiem tych miejsc pracy w ramach poddziałania 1.1.3, które zostały ujęte we wskaźniku *liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT*)),
- *liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich* (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje),

- *dotatkowe inwestycje, wykreowane dzięki wsparciu* (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje),
- *liczba udzielonych pożyczek i poręczeń* (poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE).

Biorąc pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostaną zrealizowane wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu. Według stanu na koniec 2012 r. jedynie osiągnięcie wartości docelowej przez jeden podwskaźnik może być zagrożone, tj.: *liczba wspartych przedsiębiorstw przez pierwsze dwa lata po rozpoczęciu działalności*. Do końca okresu sprawozdawczego wsparto 41 przedsiębiorstw działających na rynku krócej niż dwa lata (z czego aż 20 w 2012 r.), pozwoli to na zrealizowanie zakładanej wartości docelowej na poziomie 78,9%³⁴. Należy podkreślić, że wskaźnik ten ma charakter kontekstowy, a w ramach RPO WZ nie wyodrębniono poddziałania dla przedsiębiorstw działających na rynku krócej niż dwa lata, firmy te nie są też priorytetowo traktowane w organizowanych naborach dla działania 1.1, gdzie premiuwane są projekty przedsiębiorstw sektora MSP związane z wprowadzeniem innowacji produktowej lub procesowej oraz tworzeniem nowych miejsc pracy. Jak wykazało badanie ewaluacyjne³⁵ odsetek firm młodych (działających na rynku krócej niż 4 lata) korzystających ze wsparcia dotacyjnego w ramach działania 1.1 wyniósł nieco ponad 11%, odbiorcami wsparcia są natomiast głównie firmy działające powyżej 4 lat, a ponad połowa – powyżej 12 lat. Realizacja inwestycji zwiększających konkurencyjność i innowacyjność w skali regionalnej wymaga od przedsiębiorstwa odpowiedniego potencjału i ustabilizowanej pozycji na rynku, stąd priorytetowe traktowanie w naborach firm młodych mogłoby nie sprzyjać optymalizacji działań na rzecz realizacji celu szczegółowego RPO WZ *Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania*. Z drugiej zaś strony nowopowstałe firmy mają często nieco inne potrzeby, realizują też z reguły mniejsze, krótsze i mniej złożone projekty niż firmy o ugruntowanej pozycji na rynku, w tym celu mogą korzystać z adresowanych do nich źródeł finansowania w ramach innych programów operacyjnych (np. POKL – działanie 6.2, POIG – działania 3.1 i 8.1; PROW – działanie 312), czy też w ramach Inicjatywy JEREMIE RPO WZ (poddziałanie 1.3.4). W kontekście wielowymiarowego wspierania innowacyjności rynku regionalnego rozważa się w przyszłym RPO WZ możliwość uruchomienia schematu wsparcia dotacyjnego dedykowanego młodym firmom, które mają pomysł na innowacyjny biznes.

Od uruchomienia Programu zrealizowano 5 projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi: 4 zrealizowane przez przedsiębiorców w ramach poddziałania 1.1.3 (w tym 3 w 2012 roku) oraz 1 przez instytucję otoczenia biznesu w ramach poddziałania 1.2.1 (w 2012 roku). IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie do 32 (25 to projekty przedsiębiorców – poddziałanie 1.1.3, a 7 to projekty instytucji otoczenia biznesu – poddziałanie 1.2.1), w efekcie czego wskaźnik zostanie zrealizowany w 800%. Znaczne przekroczenie wartości docelowej (zakładano 4 projekty) wynika z faktu, iż ze względu na zagrożenie realizacji wskaźnika IZ RPO WZ począwszy od 2010 r. zmodyfikowała w dokumentacjach konkursowych dla działania 1.1.3 zasady punktowania w kryterium „Innowacyjny charakter projektu” premiując współpracę wnioskodawcy z sektorem B+RT, a wprowadzona modyfikacja okazała się na tyle skuteczną zachętą dla przedsiębiorców, że przedmiotowy wskaźnik znacznie przekroczył ustalone wartości docelowe. Poza tym do wskaźnika agregowane są wartości z poddziałania skierowanego do instytucji otoczenia biznesu wdrażających proinnowacyjne usługi dla przedsiębiorstw (1.2.1).

Jak wynika z badania ewaluacyjnego³⁶ ogólny wpływ dotacji na poziom innowacyjności beneficjentów jest widoczny – dotacja podtrzymała aktywność innowacyjną beneficjentów i wpłynęła na wzrost ich poziomu innowacyjnego. Również osiągnięcia beneficjentów w zakresie wytworzenia oryginalnej wiedzy technicznej należy uznać za istotne. Jednak wpływ dotacji z RPO WZ na potencjał

³⁴ Różnice w stosunku do danych wykazanych w sprawozdaniu za I półrocze 2012 wynikają z korekty wartości: w poprzednim półroczu błędnie zsumowano wartość narastająco z 2011 r. z wartością narastająco z I półrocza 2012 r., tj.: 21 + 41 = 62 szt. a powinno być 21+20 = 41 szt. Dane pozostają w zgodności z KSI.

³⁵ Raport końcowy. Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020, PSDB, Warszawa, marzec 2013. Str. 29-37

³⁶ Tamże, str. 58-76

innowacyjny beneficjentów w zakresie prowadzenia własnych prac B+R, współpracy z jednostkami naukowymi oraz współpracy z instytucjami otoczenia biznesu jest wciąż oceniany jako niewystarczający i wymagający dalszej stymulacji. Badania przeprowadzone na próbie przedsiębiorców beneficjentów wykazały, że odsetek przedsiębiorstw prowadzących własne prace B+R wynosi ok. 14%, współpracę z jednostkami naukowymi deklaruje ok. 32% podmiotów, a nieco ponad 6% było zaangażowanych we wspólną realizację przedsięwzięć B+R. Niewielkie są również doświadczenia badanych przedsiębiorstw we współpracy z IOB w zakresie działalności innowacyjnej (w ciągu ostatnich trzech lat z IOB w tym zakresie współpracowało 7% beneficjentów). W grupie beneficjentów najmniejsze doświadczenia we współpracy miały mikroprzedsiębiorstwa realizujące projekty z poddziałania 1.1.1, największe – podmioty, które uzyskały dofinansowanie z działania poddziałania 1.1.3. Jest to zgodne z oczekiwaniami, ponieważ działanie 1.1.3 zakładało wsparcie najbardziej nowatorskich projektów, które wymagały większego potencjału innowacyjnego.

Stąd IZ RPO WZ za konieczne uznała dalsze wspieranie działań sprzyjających budowie systemu wsparcia dla MSP w zakresie innowacyjnych rozwiązań (tworzenie zachęt do prowadzenia własnej działalności B+R przez przedsiębiorstwa oraz ułatwienie dostępu do środków publicznych na działalność B+R prowadzoną przez przedsiębiorców we współpracy z jednostkami naukowymi). Wychodząc naprzeciw tym potrzebom część środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego w wysokości 11 mln EUR przeznaczono na wsparcie przedsiębiorstw z sektora MSP (*kategoria interwencji 07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)*), ponadto dokonano przesunięcia środków pomiędzy kategoriami interwencji zwiększając o 10,51 mln EUR pulę przeznaczoną na kategorię 07. Pozwoliło to na ogłoszenie naboru w trybie konkursowym RPOWZ/1.1.3/2012/1 dla poddziałania 1.1.3. z łączną powiększoną alokacją w wysokości 12 692 833 EUR. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu do dofinansowania skierowano 27 projektów (wartość dofinansowania z EFRR 11 538 487 EUR), natomiast na liście rezerwowej znalazło się 107 projektów.

Do końca okresu 2012 roku zrealizowano 1 projekt z zakresu B+RT (poddziałanie 1.2.2) wdrożony przez przedsiębiorstwo z sektora MSP, w wyniku którego utworzono 3 miejsca pracy (wskaźnik). IZ RPO WZ szacuje, że do końca 2015 r. zostanie zrealizowanych 14 projektów B+RT (realizacja wskaźnika na poziomie 200%), w tym 7 projektów MSP. Wartości te przedłożą się na wskaźnik *liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+RT* – wg szacunków do 2015 r. zostanie utworzonych 91,5 miejsc pracy, co przekracza zakładaną wartość dla Programu ponad sześciokrotnie (653,6%). To wielokrotne przekroczenie wynika przede wszystkim z faktu, iż do obu powyższych wskaźników agreguje się także te projekty poddziałania 1.1.3 (i wykazywane w nich miejsca pracy), które są ściśle powiązane z rozwojem sfery badawczo-rozwojowej.

Usługi realizowane przez instytucje otoczenia biznesu mają ostatecznie wpływać na wzrost wiedzy i kompetencji przedsiębiorstw. Jednakże sposób monitoringu projektów (poddziałanie 1.2.1) nie gwarantuje efektów u przedsiębiorcy. Podobnie w przypadku inwestycji w wyposażenie B+R i tworzenie specjalistycznych laboratoriów, które powinno służyć innowacyjności przedsiębiorstw (poddziałanie 1.2.2). Na dzień dzisiejszy trudno jest ocenić, w jakim stopniu realizowane projekty faktycznie przyczynią się do wzrostu innowacyjności w firmach będących ostatecznymi odbiorcami działań wspartych jednostek badawczo-rozwojowych. Dlatego też ostatni ogłoszony w ramach poddziałania 1.2.2 konkurs nr RPOWZ/1.2.2/2012/1 został skierowany bezpośrednio do przedsiębiorstw. Konkurs cieszył się dużym powodzeniem (w związku z napływającymi prośbami od potencjalnych wnioskodawców termin naboru wniosków przedłużono do 24 stycznia 2013 r.), a złożone dotychczas wnioski dotyczyły zakupu wyposażenia badawczo-rozwojowego i stworzenia działów B+R przez przedsiębiorstwa w bardzo zróżnicowanych dziedzinach (przemysł chemiczny, przemysł tworzyw sztucznych, łączność, przetwarzanie danych, medycyna, elektronika, ICT), co więcej projekty te są dużo bardziej rozproszone po terenie województwa niż przedsięwzięcia zrealizowane przez uczelnie.

Jak wynika z badania ewaluacyjnego³⁷ pod względem infrastrukturalnym w chwili obecnej zachodniopomorskie instytucje otoczenia biznesu są stosunkowo dobrze rozwinięte, istotny jest natomiast rozwój merytoryczny (rozwój realizowanych usług). Stąd też IZ RPO WZ dąży do większego uzależnienia w przyszłości przeznaczenia środków na wsparcie IOB od popytu na ich usługi. W celu uzyskanie opinii instytucji otoczenia biznesu na temat gospodarczych potencjałów rozwojowych województwa zachodniopomorskiego, a także możliwości i oczekiwań przedsiębiorców, na potrzeby dalszego kierunkowania wsparcia w tym obszarze, w szczególności w nowej perspektywie finansowej, przeprowadzono badanie kwestionariuszowe. Ankieta umożliwiła przeprowadzenie diagnozy i oceny usług świadczonych przez IOB w regionie³⁸.

Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego wsparto 427 *projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP*, w tym 130 w 2012 r. (działanie 1.1). IZ RPO WZ szacuje zrealizowanie do końca 2015 r. wskaźnika na poziomie 152% zakładanej wartości docelowej. Zaawansowana realizacja wartości wskaźnika i prognozowane przekroczenie wartości docelowej jest wynikiem intensyfikacji konkursów (od początku realizacji Programu zostało ogłoszonych 9 naborów w ramach działania 1.1) i wysokością alokacji przeznaczonych na konkursy dla sektora MSP w ramach działania 1.1 (95 385 642 EUR, 86% środków z EFRR przeznaczonych na konkursy w ramach 1. Osi Priorytetowej), poza tym ze względu na to, iż w 1. Osi Priorytetowej istnieje zwiększone ryzyko rozwiązywania umów o dofinansowanie celowe jest, aby przedmiotowy wskaźnik przyjmował wartości większe od pierwotnie zakładanych.

W rezultacie działań opisanych powyżej do końca 2012 r. wsparto 375 przedsiębiorstw, z czego 104 w okresie sprawozdawczym (wskaźnik *liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym mikroprzedsiębiorstw, małych przedsiębiorstw, średnich przedsiębiorstw* opisujący poziom realizacji działania 1.1). Spośród tej liczby 231 to mikroprzedsiębiorstwa, 90 – małe przedsiębiorstwa i 54 – średnie przedsiębiorstwa. Taka wartość wskaźnika ponad dwukrotnie (227,3%) przekracza wartość docelową, a szacuje się, że do roku 2015 przekroczy ją ponad trzykrotnie (345%).

Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego utworzono 833,56 miejsc pracy, z czego 245,75 w okresie sprawozdawczym (wskaźnik *liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw* wykazywany dla działania 1.1), przy czym wartość wskaźnika nie obejmuje miejsc pracy, które zostały ujęte we wskaźniku *liczba utworzonych miejsc pracy z zakresu B+RT*. Wg podpisanych umów o dofinansowanie w wyniku realizacji projektów inwestycyjnych do końca 2015 r. zatrudnienie wzrosło do 2 456,38 etatów, a wskaźnik zostanie zrealizowany na poziomie 117%. Na chwilę obecną został on osiągnięty w 39,7% w stosunku do wielkości docelowej, trzeba jednak zaznaczyć, że realizacja wskaźnika jest przesunięta w czasie, ze względu na fakt, iż nowe miejsca pracy są generowane przez okres do 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu. Od momentu uruchomienia Programu w ramach nowych miejsc pracy utworzono 52,6 etatów dla kobiet (w tym 42,6 w 2012 r.) i 110 dla mężczyzn (w tym 79 w 2012 r.). Dane dotyczące podziału ze względu na płeć są niepełne – wartość wskaźnika obliczana jest na podstawie oświadczeń beneficjentów składanych wraz z wnioskiem o płatność końcową, w związku z czym może ona ulec zmianie w przyszłych okresach sprawozdawczych – będzie uaktualniana wstecz zgodnie ze sprawozdaniami składanymi przez beneficjentów w trakcie trwałości projektów.

Na obszarach wiejskich utworzono do końca okresu sprawozdawczego ogółem 225,3 miejsc pracy (wskaźnik *liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich* wykazywany dla działania 1.1³⁹), w tym w 2012 r. 97 miejsc pracy. Szacuje się, że do 2015 r. zostanie utworzonych 684,28 miejsc pracy, co zrealizuje zakładaną wartość wskaźnika do roku 2015 w 171%, natomiast na obecną chwilę wskaźnik został osiągnięty na poziomie 56,3% w stosunku do wartości docelowej. Biorąc pod uwagę szacowaną realizację wskaźników na koniec 2015 r. miejsca pracy utworzone na obszarach wiejskich będą stanowiły 27,9% wszystkich miejsc pracy, które powstaną w wyniku realizacji projektów

³⁷ Tamże, str. 148-149

³⁸ Wynikiem badania jest dokument Analiza ankiet skierowanych do Instytucji Otoczenia Biznesu Województwa Zachodniopomorskiego.

³⁹ Dokonano korekty szacunku oraz realizacji przedmiotowego wskaźnika wstecz. W poprzednim sprawozdaniu błędnie zagregowano dane, było: w szacunku – 724,28 szt. oraz w realizacji – 347 szt. Poprawne dane to: szacunek – 684,28 szt. oraz realizacja – 225 szt.

w ramach działania 1.1. Analizując powyższe dane liczbowe można wywnioskować, że projekty realizowane na obszarach stosunkowo słabiej rozwiniętych gospodarczo generują stosunkowo dużo miejsc pracy, co sprzyja zniwelowaniu różnic w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego pomiędzy obszarami miejskim i wiejskim w województwie.

Od początku realizacji Programu zrealizowano 32 projekty z zakresu *bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska* (wskaźnik wykazywany w niektórych projektach działania 1.1), z czego 7 w 2012 roku. Na chwilę obecną wskaźnik został osiągnięty na poziomie 80,0% w stosunku do wartości docelowej, natomiast szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostaną zrealizowane 53 projekty, co pozwoli na osiągnięcie wskaźnika na poziomie 132,5%.

Do końca 2012 dzięki wsparciu przedsięwzięć realizowanych w ramach działania 1.1 wykreowano dodatkowe inwestycje o wartości 72,94 mln EUR (wskaźnik *dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu* mierzony jako wartość wkładu prywatnego w zrealizowanych projektach), w tym 35,02 mln EUR w okresie sprawozdawczym. Uzyskana dotychczas wartość stanowi 132,6% zakładanego poziomu docelowego wskaźnika. Szacuje się, że do końca 2015 r. wskaźnik wzrośnie do 151,04 mln EUR, przekraczając ponad dwukrotnie wartość docelową (274,6%).

W związku z wdrażaniem poddziałania 1.3.2 do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano 58 projektów *promujących atrakcyjność regionu, bądź wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw*, w tym aż 47 w 2012 roku, co pozwoliło na osiągnięcie 72,5% wartości docelowej. Wg szacunków do końca 2015 r. liczba projektów wzrośnie do 153, co pozwoli zrealizować zakładaną wartość wskaźnika w 191,3%.

Poziom wdrażania poddziałania 1.3.4 *Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE* opisują dwa powiązane ze sobą wskaźniki: *liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych oraz liczba udzielonych pożyczek i poręczeń*. Zgodnie z zaleceniami MRR realizacja przedmiotowych wskaźników w sprawozdaniach okresowych wykazana zostanie po złożeniu wniosku o płatność końcową. Monitoring bieżący w ramach przedmiotowej Inicjatywy odbywa się poprzez informacje miesięczne/kwartalne/roczne. IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. w województwie zostanie utworzonych lub wspartych 15 funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, co pięciokrotnie przekroczy wartość docelową ustaloną dla Programu, natomiast udzielonych zostanie 13 758 pożyczek i poręczeń (5 503,2% zakładanej wartości docelowej). Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych w ramach Inicjatywy JEREMIE (poddziałanie 1.3.4) zawarte są w rozdziale 2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej.

Cross-financing

Szczegółowe informacje i analizy dotyczące cross-finansingu przewidzianego w I osi priorytetowej zostały opisane w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Badania ewaluacyjne

W III kwartale 2012 roku rozpoczęła się realizacja badania ewaluacyjnego „Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020”. Badanie to zakończy się w I kwartale 2013 roku. Jego celem jest kompleksowa ocena wpływu pomocy bezzwrotnej i zwrotnej udzielanej sektorowi MŚP w ramach RPO WZ oraz ocena efektów wsparcia programu na rozwój instytucji otoczenia biznesu, infrastruktury B+R oraz stref inwestycyjnych. Ponadto, badanie ma pomóc w oszacowaniu luki finansowej wśród przedsiębiorców województwa zachodniopomorskiego, a także ma przedstawić rekomendacje dotyczące form wsparcia w sektorze przedsiębiorstw na przyszły okres programowania.

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znajduje się w pkt 2.3 niniejszego sprawozdania

3.2. Oś Priorytetowa 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej

3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy

2 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I ENERGETYCZNEJ

2012 rok

- **5** – liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **14 462 746,26 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **5,92 % alokacji** przeznaczanej na Oś 2
- **5** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **20 509 641,67 EUR**, co stanowi **9,11 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 2
- **46 456 329,19 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **20,63 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 2
- **46 304 662,32 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **20,57 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 2.
- **41 679 165,88 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **18,51 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 2.

Kwota przeznaczona na realizację 2 osi priorytetowej wynosi **225 159 580 EUR** (z EFRR), co stanowi **26 %** alokacji przeznaczanej na Program.

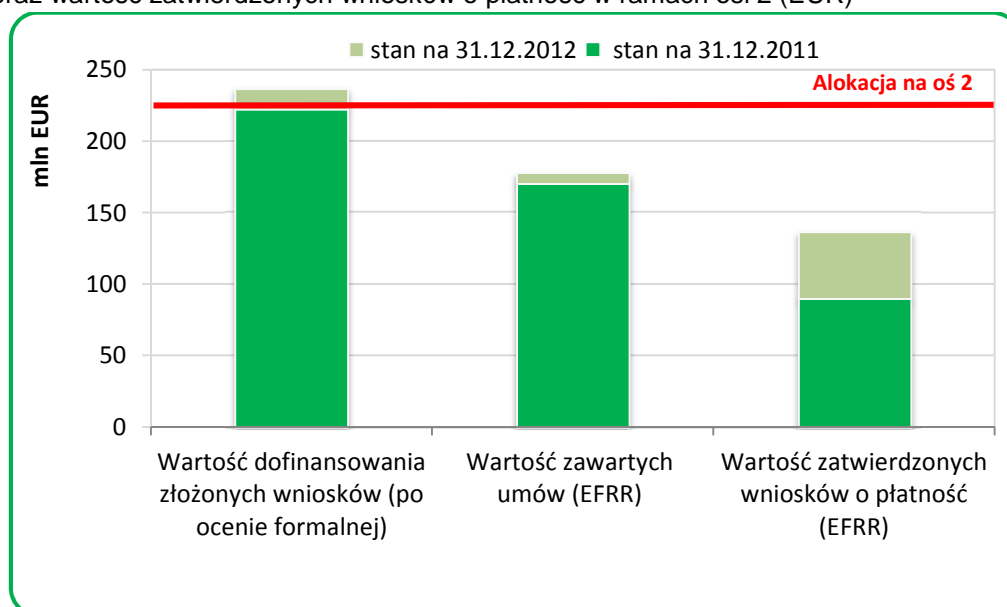
W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **212 888 834,76 EUR** (z EFRR), co stanowi **95 %** alokacji przeznaczanej na Oś 2.

Tabela 43 Postęp finansowy dla osi 2 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 2									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁴⁰		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów	%	Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR		
159	236 351 694,08	117	177 682 196,74	78,91	136 047 216,01	60,42	90 893 896,72	40,37	112 687 649,83

Źródło: opracowanie własne

Wykres 48 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 2 (EUR)⁴¹

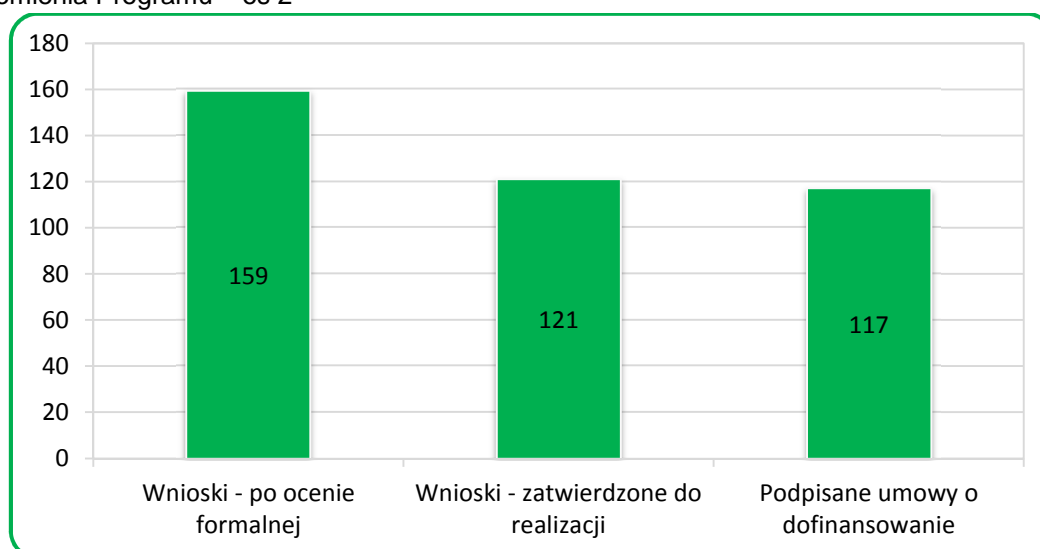
Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 2 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

⁴⁰ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku XII* niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

⁴¹ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Wykres 49 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 2

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. nie ogłoszono konkursów w ramach osi 2. Od uruchomienia Programu ogłoszono 5 konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **58 215 911,96 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 44 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 2 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	24 875 878,73
2009		2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	13 690 550,70
		2.1.6 Zintegrowany system transportu publicznego	9 153 485,65
2010	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	2.2.1 Sieci elektroenergetyczne	5 858 230,81
		2.2.2 Sieci dystrybucji gazu ziemnego	4 637 766,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.rpo.pl

W 2012 roku nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym. W okresie sprawozdawczym udostępniono dokumentację aplikacyjną dla poddziałania 2.1.4. *Wzmocnienie lokalnego portu lotniczego w Zegrzu Pomorskim* oraz 2.1.6. *Zintegrowany system transportu publicznego* w trybie indywidualnym. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

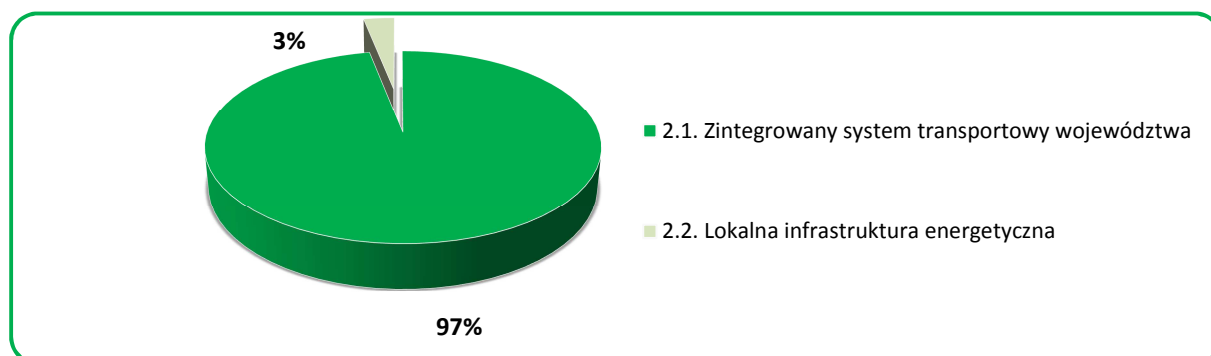
Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 2. osi priorytetowej do roku 2012 podpisano **117** umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR 177 682 196,74 EUR – na realizację projektów z zakresu infrastruktury transportowej i energetycznej. Projekty realizowane są w osi 2. w ramach dwóch działań: 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa* oraz 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna*. Z analizy pod względem wartościowym wynika, że ponad 90 % całości pozyskiwanych środków unijnych przypada na działanie 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa* (110 projektów o łącznej wartości 172 190 884,40 EUR), a jedynie 7 projektów realizowanych jest w ramach działania 2.2 o łącznej wartości dofinansowania 5 491 312,34 EUR. Dane procentowe przedstawia poniższy wykres.

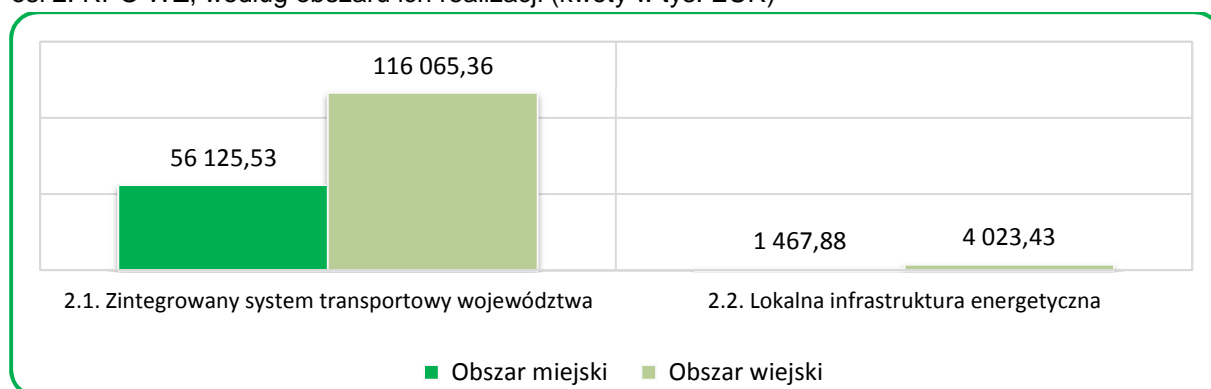
Wykres 50 Wartość procentowa projektów realizowanych w ramach 2. osi priorytetowej w podziale na działania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Z dokładniejszej analizy umów zawartych w ramach osi 2. pod względem obszaru realizacji w podziale na poszczególne działania, wynika że w ramach obu działań 2.1 jak i 2.2. projekty realizowane są głównie na obszarze wiejskim, zarówno pod względem liczby jak i wartości dofinansowania z EFRR. Na obszarze miejskim, w ramach 2 osi priorytetowej, realizowanych jest w sumie **46** projektów, natomiast na obszarze wiejskim liczba podpisanych umów wynosi **71**. Szczegółowy, wartościowy podział projektów realizowanych w ramach poszczególnych działań osi 2., z uwzględnieniem obszaru ich realizacji, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 51 Wartościowy podział umów zawartych do 2012 roku, w ramach poszczególnych działań osi 2. RPO WZ, według obszaru ich realizacji (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Szczegółowe zestawienie umów w układzie terytorialnym (według gmin) zawartych od uruchomienia Programu do końca 2012 roku w ramach osi 2. przedstawia poniższa tabela. Spośród wszystkich umów podpisanych do 2012 roku w ramach 2. osi priorytetowej RPO WZ, 7 projektów realizowanych jest na terenie gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej (w tabeli, projekty te zaznaczone są kolorem pomarańczowym).

Tabela 44 Wartościowo-liczbowy podział umów podpisanych do końca 2012 roku, zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2 (kwoty w EUR)⁴²

Gmina	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Nowogard	1	48 687,67
Maszewo	1	55 350,53
Szczecinek	1	68 729,42
Barwice	1	92 047,08
Drawno	1	94 271,91
Przelewice	1	99 655,59
Czaplinek	1	127 244,33
Myślibórz	2	152 939,97
Drawsko Pomorskie	2	157 059,26
Pyrzyce	1	237 831,49
Płoty	1	275 339,78
Kobylanka	1	276 024,96
Postomino	1	285 309,11
Świerzno	1	287 595,85
Police	1	304 184,92
Darłowo - miasto	1	366 139,43
Sławno - miasto	2	401 752,55
Węgorzyno	2	454 966,51
Wolin	1	486 843,92
Wałcz	1	492 475,61
Sławno	1	532 073,33
Malechowo	1	565 574,99
Gryfino	3	582 355,50
Biały Bór	2	604 263,48
Stepnica	1	629 605,16
Będzino	1	710 541,65
Świdwin	1	817 653,33
Dobra (Szczecińska)	5	898 350,04
Stargard Szczeciński - miasto	3	976 797,82
Kalisz Pomorski	1	977 348,17
Mielno	2	1 046 078,06
Gryfice	2	1 162 424,99
Wałcz - miasto	2	1 221 155,89
Złocieniec	3	1 570 525,60
Wierzchowo	1	1 952 548,33
Sławoborze	3	1 953 577,71
Chociwel	1	2 229 941,70
Mirosławiec	1	2 417 303,77
Barlinek	2	2 501 150,02
Białogard - miasto	6	2 560 690,24
Połczyn-Zdrój	4	2 652 145,26

⁴² Jeden projekt jest projektem niestacjonarnym i realizowany jest na terenie całego kraju.

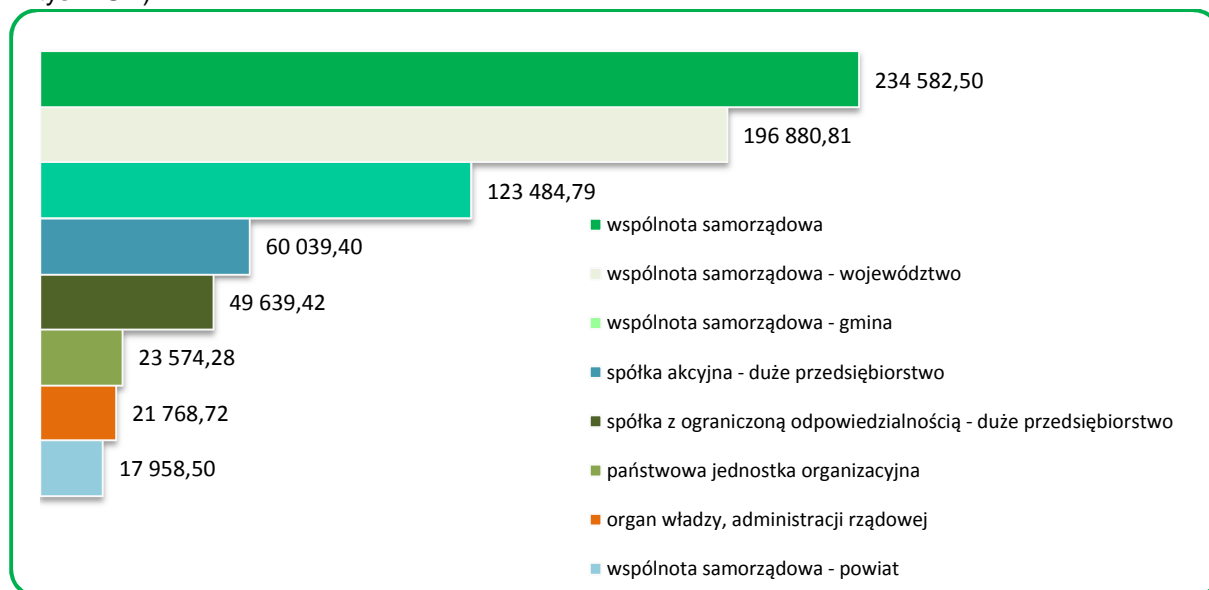
Chojna	1	2 829 315,32
Kołobrzeg	2	3 156 313,76
Golczewo	2	3 171 313,09
Pełczyce	2	3 373 169,30
Ińsko	1	3 505 174,77
Stargard Szczeciński	1	3 593 367,85
Gościno	2	3 884 321,71
Karnice	1	4 088 337,45
Darłowo	2	4 324 180,68
Goleniów	3	4 654 764,46
Kamień Pomorski	2	5 186 811,65
M. Świnoujście	3	5 622 407,84
Dziwnów	2	5 705 019,68
Szczecinek - miasto	3	5 758 011,55
Sianów	1	7 293 229,84
M. Koszalin	3	7 498 569,13
Trzebiatów	7	8 171 514,19
Kołobrzeg - miasto	3	12 508 187,70
M. Szczecin	6	50 031 631,82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład projektów według typów beneficjentów.

Z analizy umów zawartych do końca roku 2012 w ramach osi 2., pod względem typów beneficjentów wynika, że najwięcej projektów zakontraktowanych do roku 2012, w ramach działania 2. osi priorytetowej realizują wspólnoty samorządowe – 99 projektów, kolejno spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – 12 umów, spółka akcyjna – 3 umowy. 2 umowy zawarła państwowa jednostka organizacyjna, 1 umowie została podpisana przez organ władzy, administracji rządowej. Szczegółowy, wartościowy podział projektów w ramach 2. osi, według formy prawnej beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 52 Wartość dofinansowania z EFRR w ramach osi 2. RPO WZ , według beneficjentów (kwoty w tys. EUR)

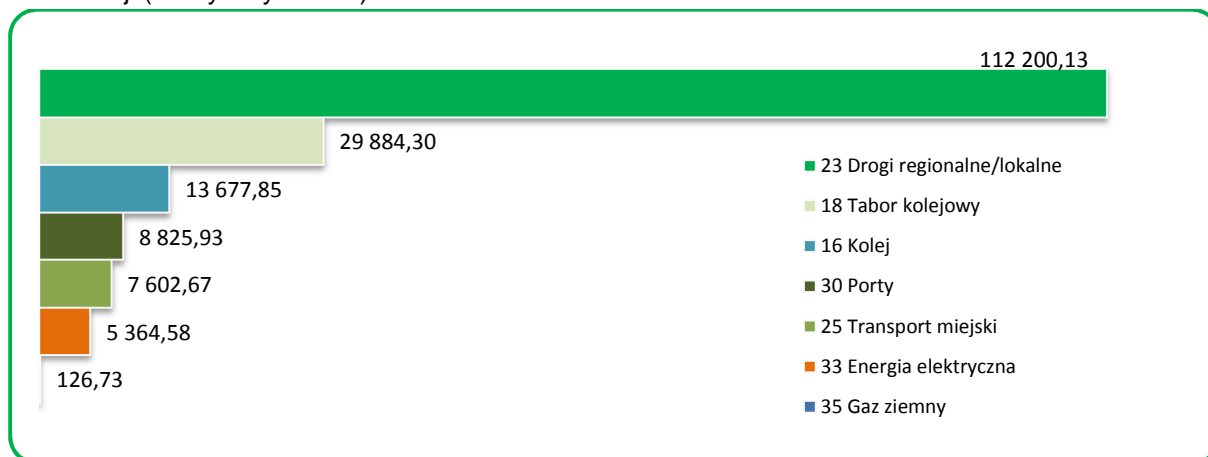

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład projektów według tematu priorytetu

Do końca 2012 roku, w ramach 2. osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano odpowiednio na realizację projektów z zakresu priorytetu 23 *Drogi regionalne/lokalne* – 98 umów. Kwota dofinansowania z EFRR, którą wsparto inwestycje drogowe, to **112 200 134,72 EUR**. Pozostałe projekty to inwestycje z zakresu transportu, energii elektrycznej i portów. Mimo, że w ramach priorytetu 18 *Tabor kolejowy* realizowany jest tylko jeden projekt, to uzyskał on wysokie dofinansowanie. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według przynależności do poszczególnych kategorii interwencji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 53 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach 2. osi według kategorii interwencji (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Od początku realizacji Programu w ramach 2. Osi Priorytetowej *Rozwój Infrastruktury Transportowej i Energetycznej* zakończono 74 projekty (w tym 23 w 2012 r.), co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie. Efekty realizacji 2. Osi Priorytetowej mierzone są za pomocą 9 wskaźników produktu i 5 rezultatu, w szczególności są to następujące wskaźniki **produktu**:

- liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- liczba projektów z zakresu infrastruktury energetycznej (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna),
- długość wybudowanych dróg (poddziałanie 2.1.1. Regionalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.2. Lokalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów),
 - w tym: gminnych, powiatowych, wojewódzkich,
- długość wybudowanych dróg na obszarach wiejskich (poddziałanie 2.1.1. Regionalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.2. Lokalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów),
- długość przebudowanych dróg (poddziałanie 2.1.1. Regionalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.2. Lokalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów),
 - w tym: gminnych, powiatowych, wojewódzkich,
- długość wybudowanych dróg na obszarach wiejskich (poddziałanie 2.1.1. Regionalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.2. Lokalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów),

- *długość przebudowanych linii kolejowych* (poddziałanie 2.1.7. Regionalny transport kolejowy),
- *liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej* (poddziałanie 2.1.6. Zintegrowany system transportu publicznego),
- *pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej* (poddziałanie 2.1.6. Zintegrowany system transportu publicznego);

oraz wskaźniki **rezultatu**:

- *oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych* (poddziałanie 2.1.7. Regionalny transport kolejowy),
- *oszczędność czasu (na nowych i zmodernizowanych drogach) w przewozach pasażerskich i towarowych* (poddziałanie 2.1.1. Regionalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.2. Lokalna infrastruktura drogowa, poddziałanie 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów)),
- *przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego* (poddziałanie 2.1.6. Zintegrowany system transportu publicznego),
- *liczba nowych odbiorców energii elektrycznej* (poddziałanie 2.2.1. Sieci elektroenergetyczne),
- *liczba nowych odbiorców gazu z sieci* (poddziałanie 2.2.2. Sieci dystrybucji gazu ziemnego).

O postępie w realizacji 2. Osi Priorytetowej świadczy liczba zakończonych projektów – na koniec 2012 r. było ich 74 (63,2% podpisanych umów), jak również szacunkowy poziom wykonania wskaźników określony na podstawie dotychczas zawartych umów, z którego wynika iż, do końca 2015 r. spośród siedmiu wskaźników produktu zagrożona jest realizacja jednego wskaźnika (*liczba projektów z zakresu infrastruktury energetycznej*) oraz jednego podwskaźnika (*długość wybudowanych dróg powiatowych*), a także dwóch spośród pięciu wskaźników rezultatu (*liczba nowych odbiorców energii elektrycznej, liczba nowych odbiorców gazu z sieci*).

Zarówno pod względem wartościowym, jak i ilościowym zdecydowana większość projektów realizowanych jest w ramach działania 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa* – dokładnie 110 projektów o wartości uzyskanego dofinansowania z EFRR 172 190 884 EUR. W ramach działania 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna*, zawarto 7 umów o wartości dofinansowania z EFRR 5 491 312 EUR. W okresie sprawozdawczym podpisano 5 umów o wartości EFRR równej 20 509 642 EUR – wszystkie w ramach działania 2.1. Realizacja wskaźników dotyczących systemu transportowego województwa jest niezagrażona – dzięki środkom pochodzącym z Programu do końca roku 2015 zostanie wybudowanych bądź przebudowanych ponad 333 km dróg, 203 km linii kolejowych, co z kolei pozwoli zaoszczędzić w przewozach pasażerskich i towarowych na drogach blisko 84,072 mln EUR, natomiast na zmodernizowanych liniach kolejowych ponad 1,987 mln EUR.

Lokalna infrastruktura energetyczna jest obszarem w mniejszym stopniu realizowanym. W ramach działania 2.2 wdrażanych jest 7 projektów, w tym 2 projekty indywidualne. Przeprowadzone nabory nie przyniosły spodziewanych rezultatów, w związku z czym w ramach renegotjacji Programu przeniesiono część niewykorzystanej alokacji z kategorii interwencji 33 *Energia elektryczna* oraz 35 *Gaz ziemny* na priorytetowe dla województwa zadania drogowe. Z drugiej zaś strony ma to przełożenie na stosunkowo niski poziom realizacji wskaźników w tym zakresie.

Wszystkie 74 projekty zakończone do końca okresu sprawozdawczego (w tym 23 w 2012 r.) w ramach 2. Osi Priorytetowej są to *projekty z zakresu infrastruktury transportowej*. To znacznie więcej niż zaplanowano na etapie programowania – już w tym momencie bowiem wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 308,3%, a szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych aż 110 tego typu projektów. Znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika (458,3% realizacji) jest związane m.in. z działaniami IZ RPO WZ zmniejszającymi maksymalne dofinansowanie projektów dotyczących dróg lokalnych, w wyniku czego zostanie zrealizowanych więcej projektów o stosunkowo mniejszej wartości.

Efektom realizacji inwestycji z zakresu drogowej infrastruktury transportowej jest przebudowanie do końca 2012 r. 165,99 km dróg (wskaźnik *długość przebudowanych dróg* wyznaczony dla poddziałań 2.1.1, 2.1.2 i 2.1.3), z czego 87,83 km w 2012 roku. Na podstawie analizy zawartych umów przewiduje się że do końca 2015 r. zmodernizowanych zostanie 304,2 km dróg, a wskaźnik osiągnie 195% zakładanej wartości docelowej. Patrząc natomiast na wskaźnik w podziale na poszczególne

katégorie dróg – tj. na *gminne, powiatowe i wojewódzkie*, szacuje się, że do końca 2015 r. zostanie przebudowanych 50,54 km dróg gminnych (168,5% realizacji wskaźnika), 107,34 km dróg powiatowych (233,3% realizacji wskaźnika) oraz 146,32 km dróg wojewódzkich (182,9% realizacji wskaźnika). Postęp odnotowano także w przypadku dróg wybudowanych. Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego w wyniku realizacji projektów powstało 12,46 km nowych dróg, z czego 8,03 km w 2012 r. Szacuje się, że do końca 2015 r. wybudowanych zostanie 28,91 km dróg (107,1% realizacji wskaźnika), z czego tylko w przypadku dróg powiatowych nie zostanie osiągnięta zakładana wartość docelowa (88,1% realizacji wskaźnika). Należy jednak odnotować poprawę w stosunku do szacowanych wartości w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, gdzie zagrożona była również realizacji podwskaźnika *długość wybudowanych dróg wojewódzkich* – obecnie szacuje się, że do końca 2015 r. wybudowanych zostanie 12,37 km dróg wojewódzkich (112,5% realizacji wskaźnika). W ramach podziałania 2.1.3 wdrażane są 4 projekty z naboru w trybie indywidualnym – w 2012 r. podpisano umowę na realizację projektu Gminy Miasto Szczecin pn. *Budowa Trasy Północnej w Szczecinie – etap II wraz z dojazdem przez ulicę Łączną* i wartości zakontraktowanego dofinansowania z EFRR wynoszącej 4 321 145 EUR, co wpłynęło na poziom wykorzystania przewidzianej dla poddziałania alokacji a także przyczyniło się do poprawy szacowanej wartości wskaźników w bieżącym sprawozdaniu.

Obecny stan infrastruktury transportowej oraz dysproporcje w przestrzennym rozmieszczeniu, stanowią czynnik hamujący rozwój gospodarczy i społeczny i wpływają na obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego. Na 100 km² powierzchni województwa przypada 59,2 km dróg publicznych (o twardej nawierzchni)⁴³, niższa gęstość występuje tylko w województwie warmińsko – mazurskim (53,3 km), podczas gdy wartość wskaźnika dla kraju wynosi 93,3 km. Dysproporcje w wartości wskaźnika wyrażają dystans jaki dzieli województwo i ograniczają pełne włączenie się Zachodniopomorskiego w procesy rozwojowe kraju, stąd też inwestycje w zakresie rozwoju dróg regionalnych i lokalnych, realizowane w ramach działania RPO WZ 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa* (podziałania 2.1.1, 2.1.2, 2.1.3), stanowią dominującą pod względem liczby i wartości przyznanego dofinansowania z EFRR grupę projektów: od uruchomienia RPO WZ podpisano 98 umów o wartości ogółem 200,2 mln EUR i wartości dofinansowania z UE w wysokości 112,2 mln EUR. Wzmocnieniem działań ukierunkowanych na wdrożenie Priorytetu było przeznaczenie środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego na kategorię interwencji *23 Drogi regionalne/lokalne* (9 370 105 EUR EUR). Obecna alokacja na tę kategorię (146 011 726 EUR) zwiększona w 2012 roku dodatkowo także w wyniku relokacji z innych kategorii *związanych* z inwestycjami z zakresu infrastruktury sieci gazowych i elektroenergetycznych, infrastruktury kolejowej oraz portów morskich i rzecznych w wysokości 15 172 146 EUR została wykorzystana w 76,8%.

Postęp widać również w przypadku wskaźników dotyczącego *dróg na obszarach wiejskich*. Od uruchomienia Programu *wybudowano na obszarach wiejskich* 9,15 km dróg (6,00 km w 2012 r.) oraz przebudowano 87,94 km dróg (28,28 km w 2012 r.). Już na obecną chwilę wskaźniki zrealizowane są na poziomie 183,0% – w przypadku nowych dróg i 219,9% – w przypadku dróg przebudowywanych. Szacuje się, że do 2015 r. zakładane wartości docelowe zostaną znacznie przekroczone, zwłaszcza jeżeli chodzi o drogi przebudowywane, gdzie wskaźnik osiągnie poziom 660,7% wartości docelowej, w przypadku dróg nowych – 264,3%. Znaczne przekroczenie wartości wskaźników wynika z jednej strony z jego niedoszacowania i stosunkowo dużej liczby projektów w zakresie infrastruktury drogowej realizowanych na obszarach wiejskich. Projekty związane z przebudową i budową dróg na obszarach wiejskich są z reguły stosunkowo tańsze i prostsze w wykonaniu.

W wyniku realizacji przedmiotowych inwestycji na nowych i zmodernizowanych drogach, w przewozach pasażerskich i towarowych oszczędności na koniec okresu sprawozdawczego wyniosły 989 086,6 EUR, z czego 255 455 EUR to oszczędności wygenerowane w 2012 r. Szacuje się, że do roku 2015 wartość wskaźnika wzrośnie aż do 84 072 459 EUR (420,4% wartości docelowej wskaźnika).

⁴³ Dane według stanu na koniec 2011 r.

W okresie sprawozdawczym nie przebudowano żadnego odcinka linii kolejowych (wskaźnik *długość przebudowanych linii kolejowych* wykazywany dla poddziałania 2.1.7), jednak szacuje się, że do końca 2015 r., w związku z realizacją dwóch projektów inwestycyjnych mających na celu modernizację linii regionalnych (w ramach poddziałania 2.1.7) zostanie zmodernizowanych 203,10 km tras, co pozwoli na realizację wskaźnika na poziomie 100,5%. Zakończenie projektów planowane jest na 2013 rok, stąd dopiero wtedy będzie zauważalna *oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych*. Szacuje się, że do końca 2015 r. realizowane inwestycje wygenerują 1 986 692 EUR oszczędności, co pozwoli na osiągnięcie wskaźnika na poziomie 99,3%.

W 2012 r. nie dokonano *zakupów taboru komunikacji miejskiej*, w związku z czym wartość wskaźnika – 22 sztuki – nie uległa zmianie w stosunku do stanu z końca 2011 roku, podobnie jak *liczba miejsc w zakupionym taborze* – 540 miejsc. Na podstawie podpisanych umów IZ RPO WZ szacuje się, że do końca 2015 r. w województwie zostaną zakupione 32 sztuki taboru komunikacji miejskiej o pojemności wynoszącej 1 652 miejsca, zakładane wartości wskaźników zostaną przekroczone trzykrotnie. Niedoszacowanie wartości docelowych wynika przede wszystkim z przyjęcia wyższych cen jednostkowych za tabor na etapie programowania, a to z kolei jest następstwem wcześniejszych doświadczeń z tego typu projektami.

Również w przypadku wskaźnika *przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego* jego wykonanie nie uległo zmianie w stosunku do końca 2011 r. i wynosi 153 283 osoby. Szacuje się, że do końca 2015 r. osiągnie on poziom 1 118 144 osoby, podczas gdy docelowo zakładano 45 000. Znaczne przekroczenie wartości docelowych jest związane z jednej strony z wyższym od zakładanych wartości wskaźników dotyczących *liczby i pojemności zakupionego taboru komunikacji miejskiej*, z drugiej zaś z trudnościami w określeniu realnego przyrostu w osobach, gdyż zgodnie z metodologią GUS przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego ustala się na podstawie liczby sprzedanych jednorazowych i wieloprzejazdowych biletów, a to z kolei uzależnione jest również od wielu innych czynników zewnętrznych.

Wartości wskaźników dotyczących projektów wdrażanych w ramach poddziałania 2.1.6 z pewnością ulegną zmianie w związku z przeniesieniem w sierpniu 2012 r. z listy rezerwowej na podstawową ILPI projektu *Wzmocnienie potencjału transportowego Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Szczecinku poprzez zakup nowych autobusów*, w listopadzie wpłynął wniosek Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Szczecinku Sp. z o.o. na łączną kwotę dofinansowania 608 030 EUR z EFRR. Projekt został zweryfikowany pozytywnie pod kątem spełnienia wymagań formalnych.

Natomiast projekt indywidualny *Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina* (dedykowane poddziałanie 2.1.4 *Wzmocnienie portu lotniczego w Zegrzu Pomorski*), ze względu na stopień złożoności oraz koszty przedsięwzięcia został podzielony na etapy, które realizowane będą w kolejnych perspektywach finansowych. W ramach RPO WZ 2007-2013 zrealizowany zostanie pierwszy etap, który zakłada powstanie lotniska publicznego z ograniczoną certyfikacją, a w perspektywie do roku 2020 rozwój regionalnego portu lotniczego.

Do końca 2012 r. nadal nie zrealizowano *projektów z zakresu infrastruktury energetycznej*, problemem może okazać się uzyskanie jego wartości docelowej do 2015 r. Na liście projektów indywidualnych znajdują się dwa projekty realizujące wskaźnik (*Budowa linii napowietrznej 110 kV pomiędzy GPZ w m. Mirosławiec i Czaplunek oraz Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części gminy Pełczyce*), a pięć kolejnych wyłoniono w trybie konkursowym. W związku z powyższym do 2015 r. zostanie zrealizowanych 7 projektów z zakresu infrastruktury energetycznej przy zakładanych 9, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 77,8%. Warto dodać, że w przypadku poddziałania 2.2.2 brak jest zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów – nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie.

Wobec powyższego zdecydowanie zagrożone jest również osiągnięcie wartości docelowej przez wskaźnik *liczba nowych odbiorców energii elektrycznej*. Szacuje się, że do 2015 r. wskaźnik będzie kształtował się na poziomie 350 a więc zostanie zrealizowany w 12,5%. Natomiast wskaźnik *liczba nowych odbiorców gazu z sieci* wykazywany jest zaledwie dla jednego projektu (znajdującego się na liście indywidualnej) – *Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części*

gminy Pełczyce. Na podstawie złożonego wniosku o dofinansowanie szacuje się, że do 2015 roku przybędzie 633 nowych odbiorców gazu z sieci, a wskaźnik zostanie zrealizowany w 28,8%. Ze względu na brak zainteresowania wnioskodawców przedmiotowym poddziałaniem i co za tym idzie niepełnym wykorzystaniem środków, IZ RPO WZ przesunęła w ramach renegotjacji środki z działania 2.2 skierowanego na rozwój infrastruktury energetycznych (kategorie interwencji 33, 35) na priorytetowe dla województwa zadania drogowe. Wartości docelowe wskaźników nie zostały jednak zmienione.

Cross-financing

W II osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

Informacja na temat badań ewaluacyjnych znajduje się w pkt 2.7 niniejszego sprawozdania

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znajduje się w pkt 2.3 niniejszego sprawozdania

3.3. Oś Priorytetowa 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy

3 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

2012 rok

- **6** – liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości równej **38 100 707,64 EUR** (EFRR), co stanowi **90,72 %** alokacji przeznaczonej na Oś 3.
- W ramach 3 osi nie podpisano umów o dofinansowanie w okresie sprawozdawczym
- **2 259 638,68 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **5,38 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 3
- **1 249 691,36 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **2,98 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 3.
- **1 918 787,90 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **4,57 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 3.

Kwota przeznaczona na realizację 3 osi priorytetowej wynosi **42 000 000 EUR** (z EFRR), co stanowi **5 %** alokacji przeznaczonej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **48 403 718,60 EUR** (z EFRR), co stanowi **115 %** alokacji przeznaczonej na Oś 3.

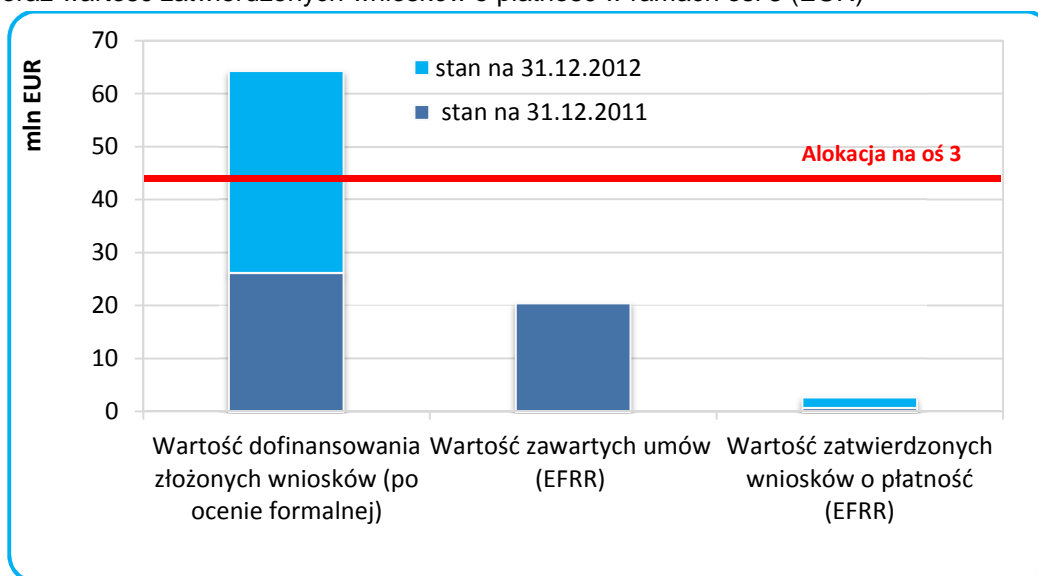
Tabela 45 Postęp finansowy dla osi 3 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 3									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁴⁴		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów	%	Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR		
32	64 289 455,33	21	20 471 829,01	48,74	2 711 672,73	6,46	1 706 127,20	4,06	2 059 452,55

Źródło: opracowanie własne

⁴⁴ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w Załączniku X niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

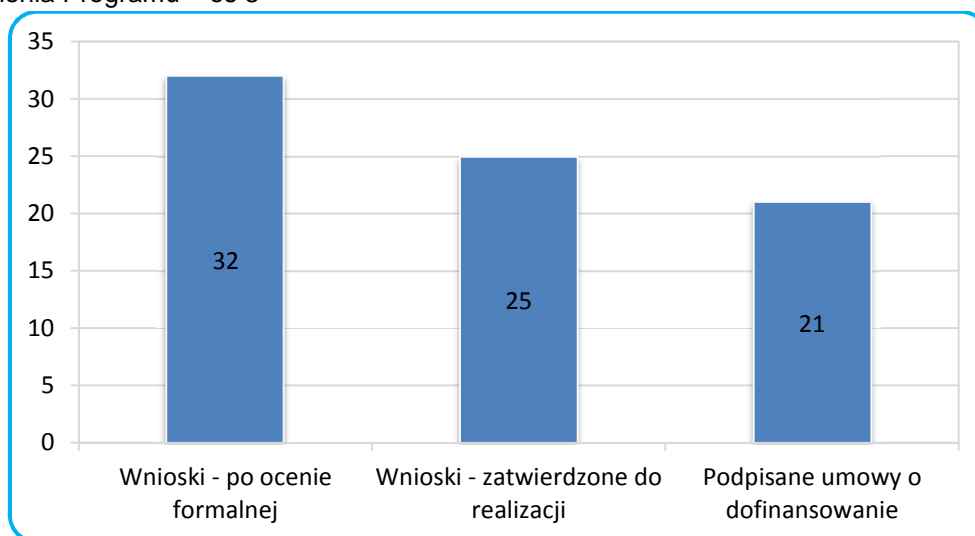
Wykres 54 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 3 (EUR)⁴⁵

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 3 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 55 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 3

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach działania 3.1 *Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego* Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **16 354 227,69 EUR**, Od uruchomienia Programu ogłoszono dwa konkursy w ramach działania 3.1 *Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego*. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **30 755 711,78 EUR**.

⁴⁵ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

W 2012 roku nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym, jak również nie udostępniono dokumentacji aplikacyjnej w trybie indywidualnym. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

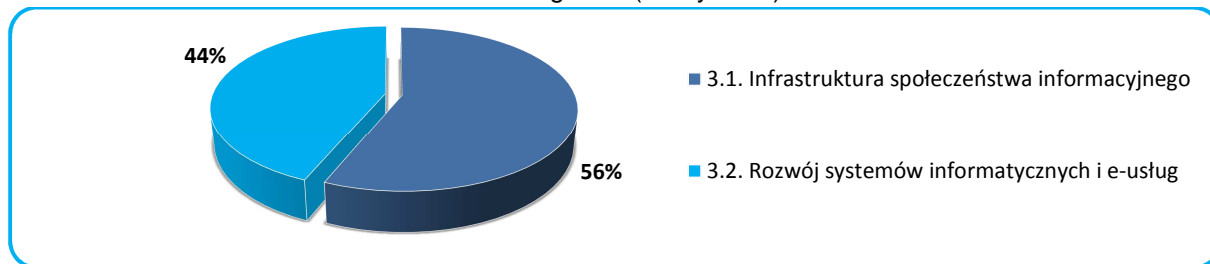
Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym planuje się przeprowadzenie naboru wniosków w trybie konkursowym w ramach działania 3.1 *Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego*. Nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 3. osi priorytetowej, od uruchomienia Programu podpisano 21 umów – dofinansowanie z EFRR wynosi 20 471 829,01 EUR – na realizację projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego. W ramach działania 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* zostało podpisanych - **14** umów, w ramach działania 3.2 *Rozwój systemów informatycznych i e-usług* - **7** umów. Procentowy podział zawartych umów w ramach poszczególnych działań osi 3. przedstawia poniższy wykres.

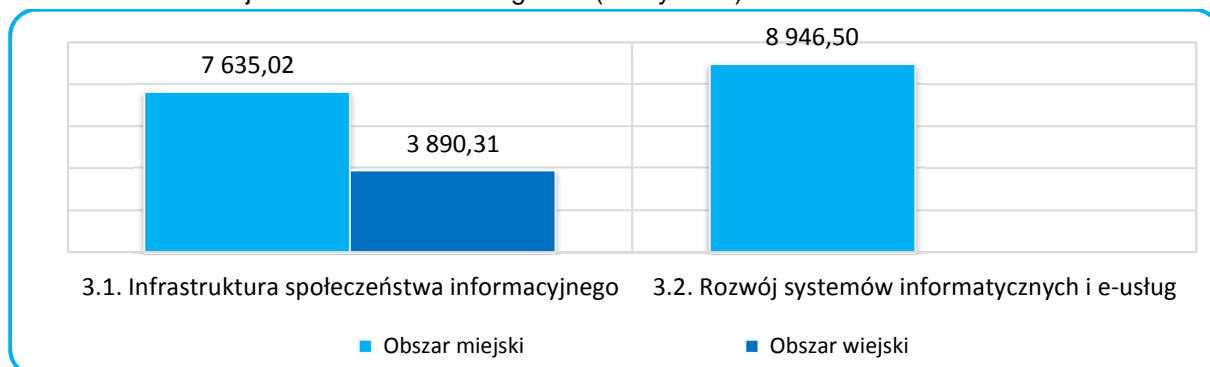
Wykres 56 Procentowy podział podpisanych umów w ramach osi 3. RPO WZ według otrzymanego dofinansowania z EFRR od uruchomienia Programu (kwoty EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W ramach osi 3. od uruchomienia Programu, w podziale na obszar ich realizacji, zostało podpisanych **15** umów na realizację projektów na obszarze miejskim o łącznym dofinansowaniu z EFRR 16 581 516,65 EUR oraz 6 umów na obszarze wiejskim o dofinansowaniu z EFRR 3 890 312,36 EUR. Podział umów w ramach poszczególnych działań osi 3. RPO WZ według obszaru realizacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 57 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (kwoty EUR)

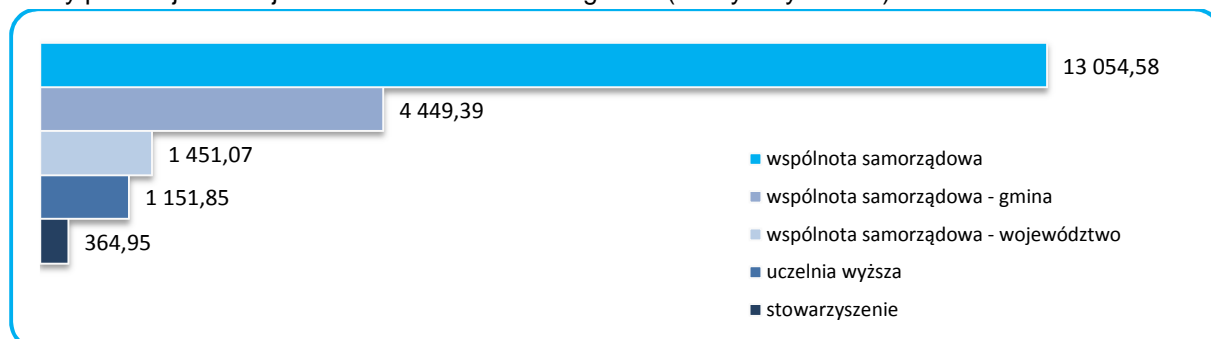
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

W ramach osi 3. RPO WZ najbardziej aktywnym typem beneficjenta są wspólnoty samorządowe, które zawarły **12** umów na realizację projektów, **4** umów zostały podpisane przez

szkoły wyższe oraz 3 umowy zostały zawarte przez wspólnotę samorządową – gminę. Po 1 umowie podpisały: wspólnota samorządowa – województwo oraz stowarzyszenie. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 58 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

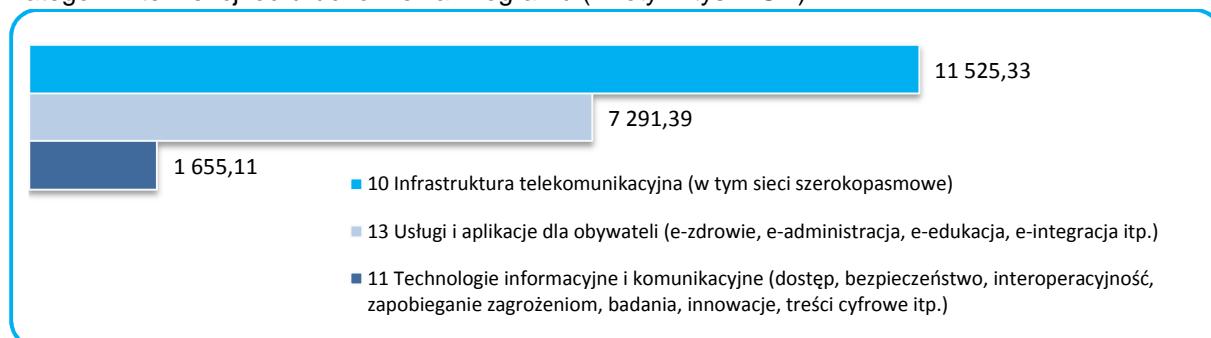

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach 3 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację kategorii interwencji 10 *Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)* – 14 umów. 5 umów z zakresu kategorii interwencji 13 *Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)* oraz 2 umowy w ramach kategorii interwencji 11 *Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)*. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR od uruchomienia Programu w ramach osi 3., według kategorii interwencji realizowanych projektów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 59 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według kategorii interwencji od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 3.1

Postęp finansowy

Tabela 46 Postęp finansowy dla działania 3.1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 3.1						
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)	Zawarte umowy o dofinansowanie	%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%

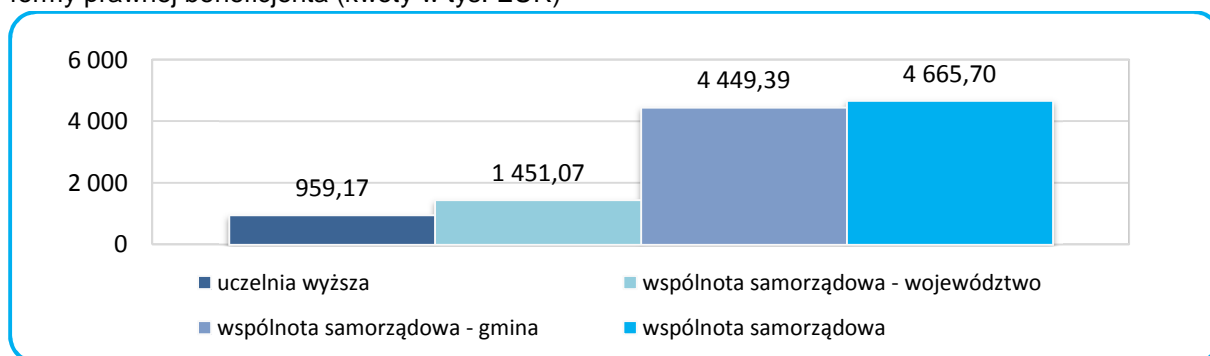
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
25	55 294 543,60	14	11 525 330,20	38,42	632 615,74	2,11	290 855,18	0,97

Źródło: opracowanie własne

W ramach działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego najaktywniejszym typem beneficjenta okazała się wspólnota samorządowa – 7 umów. Po 3 umowy zawarły szkoła wyższa oraz wspólnota samorządowa gmina. 1 umowa została podpisana przez wspólnotę samorządową – województwo. Wartość podpisanych umów w ramach działania 3.1 w podziale na formę prawną beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Wykres 60 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 3.1, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 3.2

Postęp finansowy

Tabela 47 Postęp finansowy dla działania 3.2 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

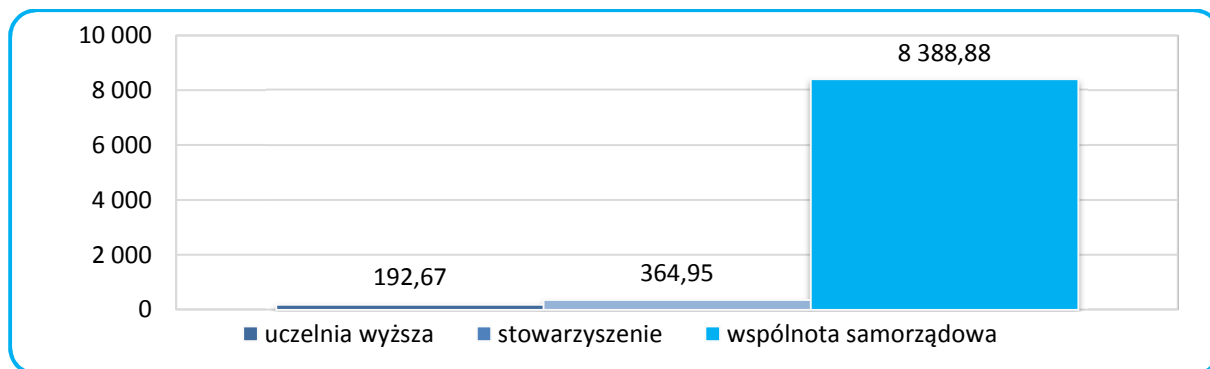
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 3.2								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
7	8 994 911,73	7	8 946 498,82	74,55	2 079 056,99	17,33	1 768 597,37	14,74

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

W ramach działania 3.2 *Rozwój systemów informatycznych i e-usług* najaktywniejszym beneficjenta jest wspólnota samorządowa – 5 umów. Po 1 umowie zawarły szkoła wyższa oraz stowarzyszenie. Wartość podpisanych umów w ramach działania 3.2 w podziale na formę prawną beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 61 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 3.2, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

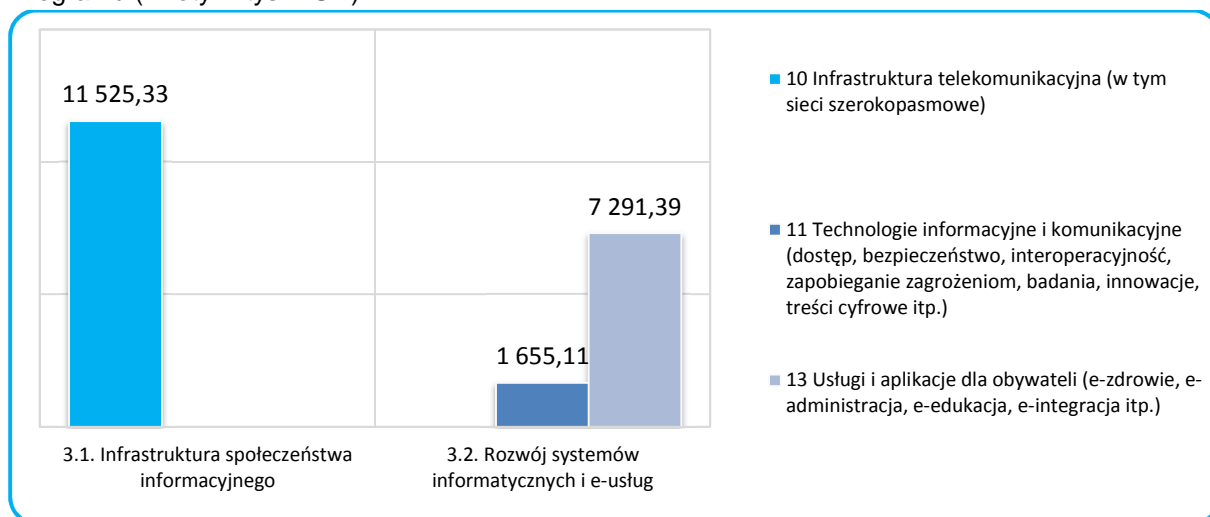

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów w podziale na działania

W ramach działania 3.1 podpisano 14 umów na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach kategorii interwencji 10 *Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)* natomiast w ramach działania 3.2 podpisano 5 umów zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 13 *Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)* oraz 2 umowy z zakresu kategorii 11 *Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)*. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. według typów projektów w podziale na poszczególne działania przedstawia poniższy wykres.

Wykres 62 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według typy projektu w podziale na poszczególne działania realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Efekty realizacji 3. Osi Priorytetowej *Rozwój Społeczeństwa Informacyjnego* mierzone są poprzez

4 wskaźniki produktu i 4 rezultatu, w szczególności są to następujące wskaźniki produktu:

- liczba projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego (działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego oraz 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług),
- *długość wybudowanej sieci Internetu szerokopasmowego* (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- *liczba instytucji, które wdrożyły usługi on-line* (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług).
- *liczba powstałych usług on-line* (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług);

oraz wskaźniki rezultatu:

- *liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu* (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- *liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego* (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego), w tym:
 - *gospodarstwa domowe,*
 - *MSP,*
 - *szkoły*
 - *podmioty administracji publicznej,*
- *liczba osób korzystających ze zbudowanych/ zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP* (działanie 3.1, Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego).
- *liczba osób korzystających z usług on-line* (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług).

Brak na chwilę obecną złożonych wniosków o płatność końcową w ramach 3. Osi Priorytetowej, w perspektywie trwania całego Programu nie powinien negatywnie wpłynąć na realizację wskaźników, z uwagi na podpisane już umowy, a także te które zostaną zawarte po ostatecznym rozstrzygnięciu uruchomionego w I połowie 2012 r. konkursu RPOWZ/3.1/2012/1 dla działania 3.1. Dotychczasowa alokacja dla działania 3.1 została wykorzystana w 38,4%, biorąc pod uwagę zainteresowanie konkursem i wstępne wyniki przewiduje się, że zostanie ona wykorzystana w 58%, dodatkowo także w przyszłym okresie sprawozdawczym planuje się przeprowadzenie kolejnego naboru wniosków w trybie konkursowym w ramach działania 3.1.

W przypadku działania 3.2. alokacja została wykorzystana w 74,6%. Mając na uwadze realizację celów działania związanych z upowszechnianiem technologii społeczeństwa informacyjnego w pracy instytucji publicznych i rozwój e-usług i jednocześnie efektywne wykorzystanie dostępnych środków na Liście rezerwowej Projektów Indywidualnych umieszczono nowy projekt: *Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców województwa zachodniopomorskiego poprzez zaprojektowanie i wdrożenie Zintegrowanego Szpitalnego Systemu Informacyjnego umożliwiającego dostęp do medycznych usług on-line.*

Analizując dotychczasowy poziom wykorzystania dostępnej alokacji należy dodać, że na wszystkie projekty indywidualne realizowane w ramach 3. Osi Priorytetowej (8 projektów o wartości dofinansowania z EFRR 9,51 mln EUR) podpisano umowy. Ponadto w celu lepszego wykorzystania środków i podniesienia efektywności przedsięwzięć związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego, do katalogu beneficjentów 3. Osi Priorytetowej dodane zostały przedsiębiorstwa, co zasadniczo zwiększy potencjał dla realizacji projektów infrastrukturalnych w partnerstwie z podmiotami prywatnymi (zarówno ze względu na dostępność kapitału, jak i posiadane przez sektor prywatny know-how).

Już na podstawie obecnie realizowanych projektów szacuje się, że do końca 2015 r. osiągnięte zostaną wszystkie wskaźniki produktu i trzy spośród czterech wskaźników rezultatu (w tym jeden – *liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu* w 90,0%). Zagrożone jest natomiast wykonanie wskaźnika *liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego* (oraz odpowiednio podwskaźników: w tym *gospodarstw domowych, MSP, szkół i podmiotów administracji publicznej*), którego realizację na koniec 2015 r. szacuje się na poziomie 45,6%).

IZ RPO WZ przewiduje, że do końca 2015 r. zostanie zrealizowanych 21⁴⁶ projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie (14 w ramach działania 3.1 oraz 7 w ramach działania 3.2), czyli o 13 więcej niż zakładano na etapie programowania. Sytuacja ta jest związana z tym, iż pierwotnie planowano wdrożyć jeden duży projekt systemowy (Zachodniopomorska Sieć Teleinformatyczna), ale ostatecznie realizowany jest jeden projekt systemowy (e-Administracja i e-Turystyka w województwie zachodniopomorskim), 8 projektów indywidualnych oraz 12 wyłonionych w trybie konkursu otwartego.

Dzięki realizacji projektów w ramach działania 3.1 do końca 2015 r. zostanie wybudowanych 489,21 km sieci Internetu szerokopasmowego (489,2% realizacji wartości docelowej wskaźnika), w wyniku czego do 2015 r. przybędzie 1 459 podłączeń do Internetu szerokopasmowego (45,6% realizacji wartości docelowej wskaźnika), w szczególności podłączone zostaną 802 gospodarstwa domowe (40,1% realizacji wskaźnika), 222 MSP (48,3% realizacji wskaźnika), 219 szkół (91,2% realizacji wskaźnika oraz 216 podmiotów administracji publicznej 42,2% realizacji wskaźnika).

Wdrożenie projektów zapewni dostęp do szerokopasmowego Internetu dla 90 008 osób (wskaźnik liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu wyznaczony dla działania 3.1), co oznacza wykonanie wskaźnika do 2015 r. na poziomie 90,0%. Założona wartość docelowa została natomiast przekroczona przy szacowanej liczbie osób korzystających ze zbudowanych/zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP (działanie 3.1) – do 2015 r. z publicznych punktów będzie korzystało 185 340 osób, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 185,3%, podczas gdy jeszcze na koniec 2011 r. szacowano, że nie przekroczy on 93%. Wdrożenie projektów zapewniających jak największej liczbie różnych odbiorców mających dostęp do Internetu, a w konsekwencji upowszechnienie korzystania z technologii społeczeństwa informacyjnego jest uważane – wobec wartości jakie przybierają wskaźniki kontekstowe określające rozwój społeczny – za zasadnicze dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie. Przykładowo: odsetek gospodarstw domowych wyposażonych w komputer osobisty z dostępem do Internetu w ogólnej liczbie gospodarstw domowych wynosi w województwie 61,0% i jest nieco niższy od wartości wskaźnika dla kraju (62,3%)⁴⁷, w ciągu lat systematycznie ulegał jednak poprawie – dla porównania wartość wskaźnik w województwie na koniec 2007 r. wyniosła 27,6% (kraj – 28,4%), a na koniec 2011 r. 57,4% (kraj – 59,65%).

W związku z konkursem otwartym RPOWZ/3.1/2012/1 ogłoszonym w 2012 r. oraz planowanym na 2013 r. naborem w ramach działania 3.1, z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że w kolejnych okresach sprawozdawczych wzrosną szacowane wartości realizacji przedmiotowych wskaźników wyznaczonych dla działania 3.1., a zakładane wartości docelowe zostaną osiągnięte.

Na podstawie podpisanych umów szacuje się, że dzięki projektom wdrażanym w ramach działania 3.2 do końca 2015 r. powstaną 62 usługi on-line (103,0% realizacji wskaźnika liczba powstałych usług on-line) a z uruchomionych usług on-line będzie korzystało 428 267 osób, tj. ponad dwukrotnie więcej niż zakładana wartość docelowa (214,1% realizacji wskaźnika liczba osób korzystających z usług on-line).

Usługi on-line wdrożą 2 064 instytucje (wskaźnik liczba instytucji, które wdrożyły usługi on-line), co znacznie przekroczy zakładaną wartość docelową (o 20 640%). Pierwotnie ustalona wartość docelowa na poziomie 10 szt. wynikała z innej metodologii obliczania wskaźnika znacznie różniącej się od obecnie stosowanej, opracowanej dla potrzeb wskaźników kluczowych KSI.

Funkcjonowanie administracji publicznej w Internecie jest jednym z zasadniczych elementów przyczyniających się do budowy społeczeństwa informacyjnego i gospodarki elektronicznej. Jest to szczególnie istotne na poziomie powiatów i gmin. Usprawnienie procesów administracyjnych ma zasadniczy wpływ na zwiększenie konkurencyjności gospodarki, z uwagi na łatwość i szybkość przeprowadzania procedur oraz uzyskiwania odpowiednich decyzji administracyjnych. Stąd takie duże znaczenie ma realizowany w tym obszarze projekt systemowy e-Administracja i e-Turystyka w województwie zachodniopomorskim. Środki EFRR skierowane na wdrożenie projektu (4 210 603

⁴⁶ W stosunku do danych na koniec 2011 r. liczba zrealizowanych projektów zmniejszyła się o jeden, z uwagi na rozwiązanie umowy i usunięcie z Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych RPO WZ projektu pn. Wrota Parsęty II” – infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty realizowanego w ramach działania 3.1.

⁴⁷ Dane według stanu w roku szkolnym 2011/2012

EUR) stanowią 35,1% alokacji EFRR przeznaczonej na działanie 3.2. W wyniku realizacji projektu powstanie nowoczesny, kompleksowy i jednolity sposób świadczenia usług elektronicznych przez Samorząd Województwa, gminy i powiaty oraz szeroki dostęp do treści elektronicznych, także z zakresu turystyki oraz map cyfrowych. Wdrożenia projektu pozwoli na udostępnienie aplikacji i usług teleinformatycznych dla 75 jednostek sektora publicznego w 2013 roku, a docelowo z utworzonych aplikacji będzie korzystało 100 jednostek sektora publicznego. Projekt jest komplementarny do już zrealizowanych projektów ICT na poziomie samorządowym – w szczególności uwzględnia zamierzenia innych projektów przewidzianych do realizacji w ramach Listy Indykatywnej RPO 3.2 oraz PO IG. Jest także zgodny z projektami realizowanymi na szczeblu centralnym w ramach PO IG OŚ 7. (m.in. pl.ID – polska ID Karta – wdrożenie elektronicznego dowodu tożsamości z funkcją uwierzytelnienia w systemach IT jednostek sektora publicznego; Budowa elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej – ePUAP2). Wdrożenie *e-Administracji i e-Turystyki w województwie zachodniopomorskim* w proponowanym zakresie zaspokoi potrzeby mieszkańców związane ze wzrostem dostępności wysokiej jakości usług elektronicznych.

Cross-financing

Szczegółowe informacje i analizy dotyczące cross-finansingu przewidzianego w 3 osi priorytetowej zostały opisane w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Badania ewaluacyjne

Informacja na temat badań ewaluacyjnych znajduje się w pkt 2.7 niniejszego sprawozdania

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znajduje się w pkt 2.3 niniejszego sprawozdania

3.4. Oś Priorytetowa 4 Infrastruktura ochrony środowiska

3.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy

4 OŚ PRIORYTETOWA INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

2012 rok

- **21** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **8 176 832,28 EUR (EFRR +BP)**, co stanowi **12,79 %** alokacji przeznaczonej na Oś 4
- **35** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **19 523 195,25 EUR**, co stanowi **31,86 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 4*
- **6 645 033,54 EUR** - kwota **dofinansowania** wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **10,84 % realizacji** zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi 4
- **3 762 052,61 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **6,14 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 4
- **8 621 095,80 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **14,07 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 4.

Kwota przeznaczona na realizację 4 osi priorytetowej wynosi **61 280 000 EUR** (z EFRR), co stanowi **7 %** alokacji przeznaczonej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **47 539 071,96 EUR** (z EFRR), co stanowi **86 %** alokacji przeznaczonej na Oś 4.

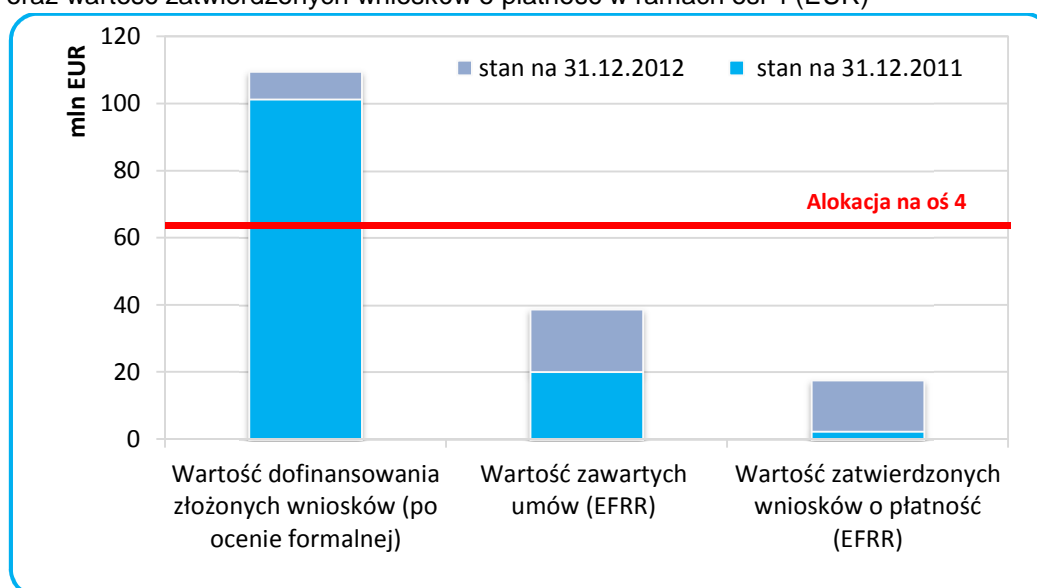
Tabela 48 Postęp finansowy dla osi 4 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 4									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁴⁸			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów		Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
146	109 444 342,02	76	38 860 841,68	63,42	17 560 691,50	28,66	8 465 657,95	13,81	15 201 793,46

Źródło: opracowanie własne

⁴⁸ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w Załączniku XII niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

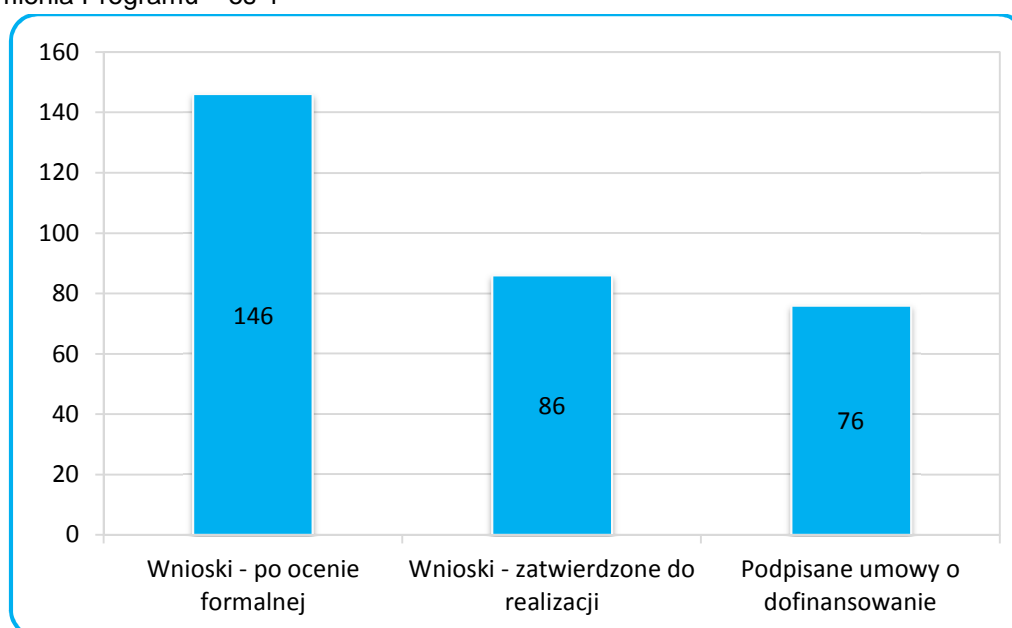
Wykres 63 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 4 (EUR)⁴⁹

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 4 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 64 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 4

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. nie ogłoszono konkursów w ramach osi 4. Od uruchomienia Programu ogłoszono **9** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **47 539 071,96** EUR. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

⁴⁹ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Tabela 49 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 4 od uruchomienia Programu⁵⁰

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2009	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	-	16 661 313,71
2010	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	-	18 673 110,72
	4.2 Gospodarka odpadami	-	4 881 859,01
	4.4 Ochrona powietrza	-	1 757 469,24
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom	3 807 850,03
2011	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią		18 673 110,72
	4.2 Gospodarka odpadami		4 881 859,01
	4.4 Ochrona powietrza		1 757 469,24
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000)	1 757 469,24

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.rpo.pl

W 2012 roku w ramach 4 osi nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym oraz indywidualnym.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenie naborów wniosków w trybie konkursowym.

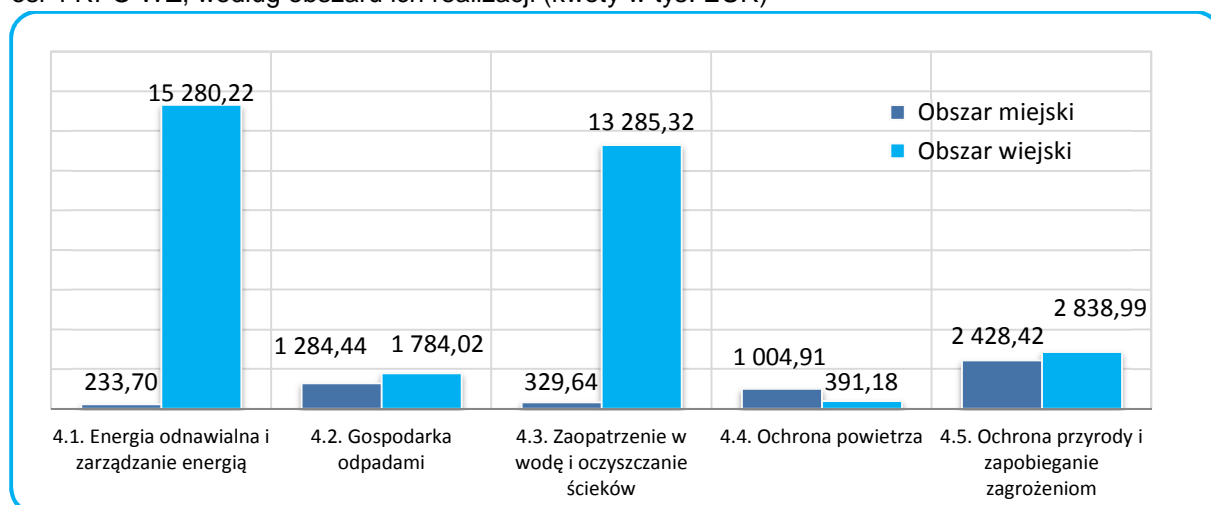
Terytorialny rozkład projektów.

W ramach 4. osi priorytetowej *Infrastruktura ochrony środowiska* do roku 2012 zostało podpisanych **76** umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR **38 860 841,68** EUR. Projekty realizowane były w ramach wszystkich działań osi 4.: 4.1 *Energia odnawialna i zarządzania energią* (13 projektów); 4.2 *Gospodarka odpadami* (17 projektów); 4.3 *Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków* (13 projektów); 4.4 *Ochrona powietrza* (8 projektów) i 4.5 *Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom* (25 projektów). Realizację projektów w ramach osi 4. w podziale na poszczególne działania przedstawia wykres:

Spośród **76** umów podpisanych do końca 2012 roku w ramach 4. osi priorytetowej RPO WZ **25** projektów realizowanych jest na terenach miejskich o łącznej wartości z EFRR **5 281 110,97** EUR, a **51** na terenie wiejskim o łącznej wartości dofinansowania z EFRR **33 579 730,71** EUR, z czego aż **11** na obszarze gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, wchodzących w zakres załącznika 6. RPO WZ. Podział projektów osi 4, według obszaru ich realizacji i poszczególnych działań osi, przedstawia wykres.

⁵⁰ W 2010 r. ogłoszono konkurs w ramach działań 4.1, 4.2, 4.4 w ramach tych konkursów nie zostały zgłoszone żadne projekty w związku z czym w 2011 r. IZ RPO WZ ponownie ogłosiła konkursy udostępniając tą samą alokację.

Wykres 65 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych do 2012 roku w ramach poszczególnych osi 4 RPO WZ, według obszaru ich realizacji (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

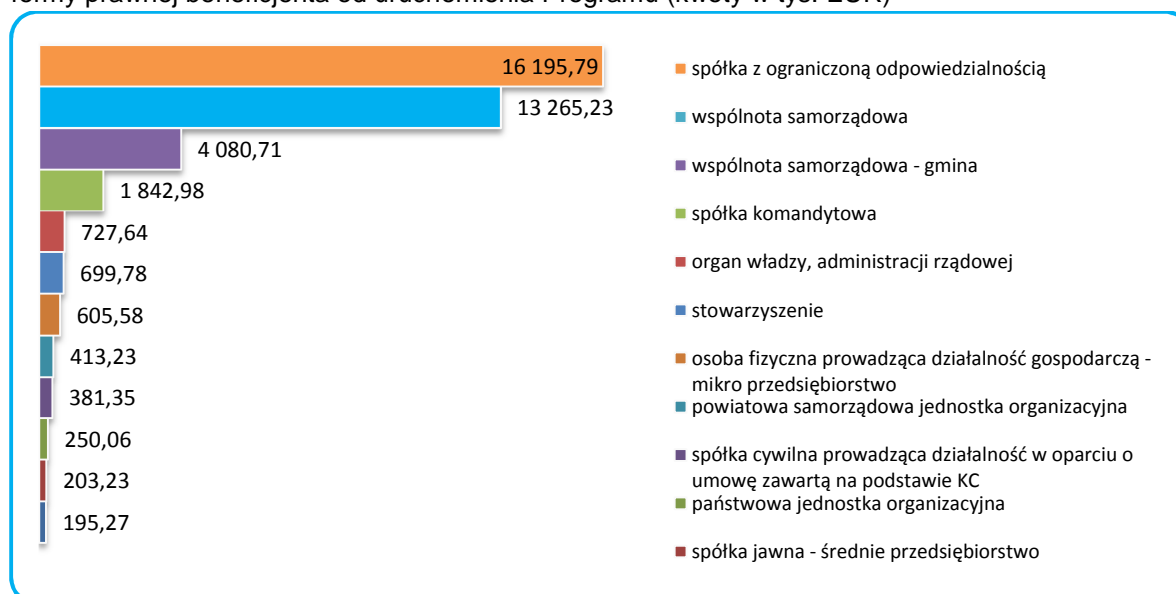
Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

W ramach 4. osi priorytetowej zawarto umowy na realizację z następującymi beneficjentami w podziale na formę prawną:

- przedsiębiorcami/przedsiębiorstwami;
- PGL Lasy Państwowe lub jego jednostka organizacyjna;
- jednostka samorządu terytorialnego, związek lub stowarzyszenie;
- fundacja, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa;
- administracja rządowa.

Pod względem formy prawnej, wśród beneficjentów, od uruchomienia Programu, zdecydowanie przeważały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, oraz wspólnoty samorządowe. Mimo iż spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (20 projektów) zrealizowały mniej projektów niż wspólnoty samorządowe (26 projektów), otrzymały najwyższe dofinansowanie o wartość z EFRR **16 195 791,58** EUR. Kolejni beneficjenci w podziale na formę prawną realizowali po 2 lub 1 projekt.

Wykres 66 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4. RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

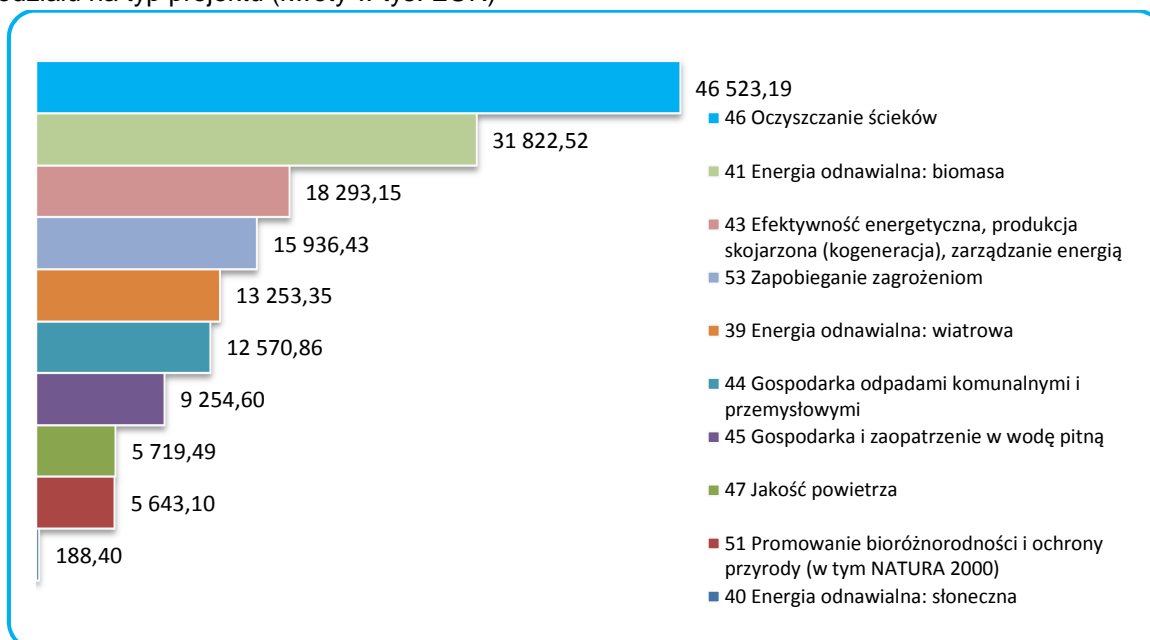

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

Z założenia, w ramach osi 4. RPO WZ, realizowane są projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy, jakości powietrza i stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpowozarowego oraz ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Od uruchomienia Programu, wśród projektów realizowanych w ramach osi 4, podpisano **19** umów w ramach kategorii interwencji 53 *Zapobieganie zagrożeniom*, **17** umów w ramach kategorii 44 *Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi*, **10** umów w ramach kategorii interwencji 46 *Oczyszczanie ścieków*, **8** umów w ramach kategorii 47 *Jakość powietrza*, **6** projektów realizowanych jest w ramach kategorii interwencji 51 *Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)*, **5** umów występuję pod kategorią 39 *Energia odnawialna: wiatrowa*, **4** umowy w ramach kategorii interwencji 43 *Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią*, **3** projekty realizowane są w ramach kategorii 44 *Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi* oraz **3** umowy w ramach kategorii 41 *Energia odnawialna: biomasa* i **1** umowa w ramach kategorii 40 *Energia odnawialna: słoneczna*. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 67 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4. RPO WZ, według podziału na typ projektu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 4.1

Postęp finansowy

Tabela 50 Postęp finansowy dla działania 4.1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

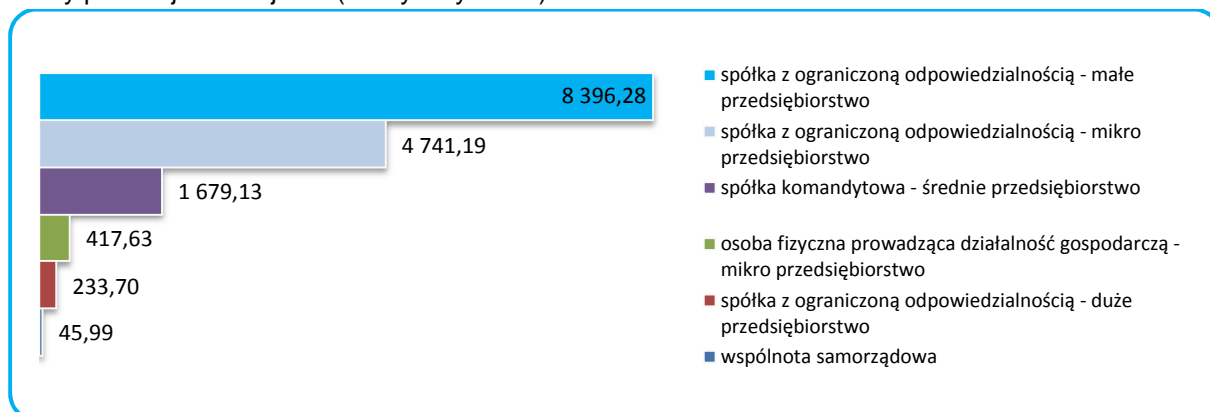
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 4.1									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR		
30	43 720 472,95	13	15 513 920,80	73,88	1 335 297,45	6,36	292 897,29	1,39	

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 4.1 zawarła spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – małe przedsiębiorstwo (4 umowy), następnie po 3 umowy podpisały: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – mikro przedsiębiorstwo oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – mikro przedsiębiorstwo, po 1 umowie podpisały spółka komandytowa – średnie przedsiębiorstwo, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – duże przedsiębiorstwo oraz wspólnota samorządowa. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 68 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.1, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w ty. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

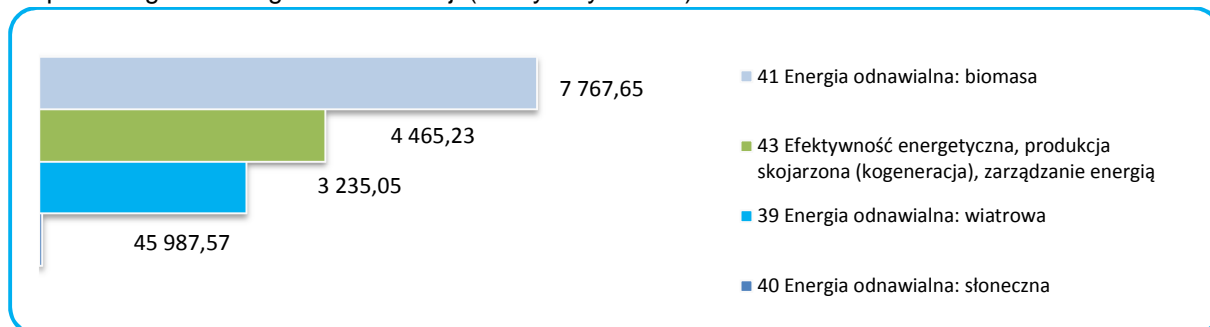
Rozkład według typów projektów

W ramach działania 4.1 podpisano w sumie 13 umów w ramach poszczególnych kategorii interwencji, w tym:

- 5 umów w ramach kategorii interwencji 39 Energia odnawialna: wiatrowa
- 4 umowy w ramach kategorii interwencji 43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią
- 3 umów w ramach kategorii interwencji 41 Energia odnawialna: biomasa
- 1 umowa w ramach kategorii interwencji 40 Energia odnawialna: słoneczna

Wartość dofinansowania podpisanych umów w ramach poszczególnych kategorii interwencji przedstawia wykres.

Wykres 69 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.1 w podziale na poszczególne kategorie interwencji (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 4.2

Postęp finansowy

Tabela 51 Postęp finansowy dla działania 4.2 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

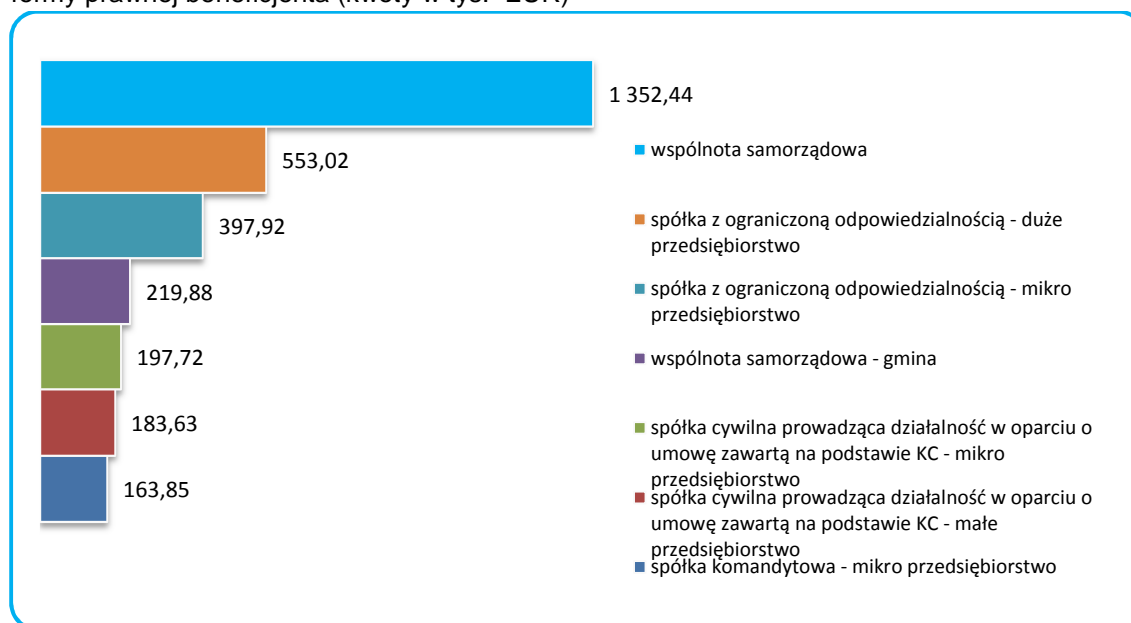
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 4.2								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
31	12 629 584,48	17	3 068 457,48	33,83	1 087 622,81	11,99	1 005 034,21	11,08

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 4.2 zawarła wspólnota samorządowa - **5** umów, **4** umowy podpisały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością duże przedsiębiorstwo, następnie **3** umowy podpisała wspólnota samorządowa, **2** projekty zostały zrealizowane przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością – mikro przedsiębiorstwo, po **1** umowie podpisały spółki cywilne oraz spółka komandytowa. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 70 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.2, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach działania 4.2 podpisano **17** umów na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach kategorii interwencji 44 *Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi* o wartości dofinansowania z EFRR **3 068 457,48** EUR

Działanie 4.4

Postęp finansowy

Tabela 52 Postęp finansowy dla działania 4.4 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

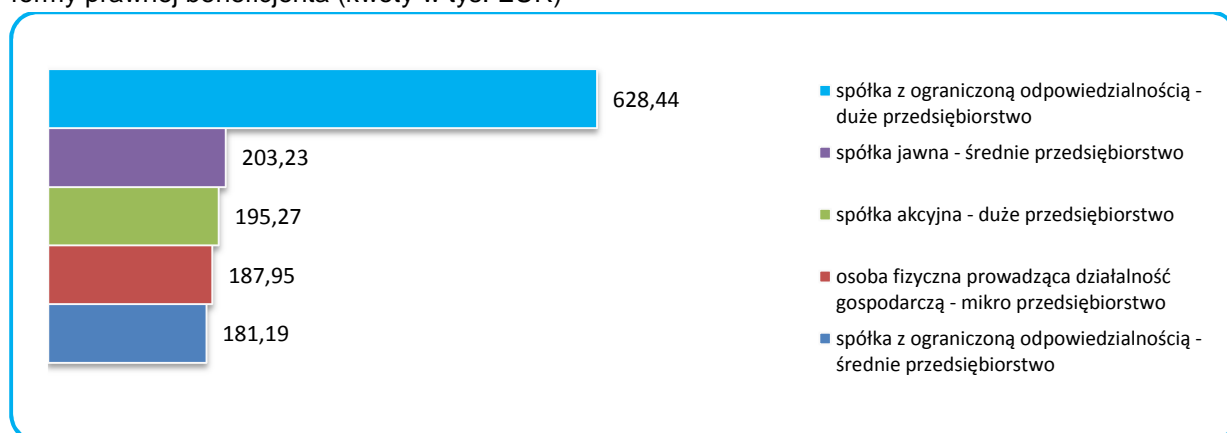
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 4.4								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
12	2 012 415,81	8	1 396 085,99	84,84	468 661,95	28,48	138 957,41	8,44

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 4.4 zawarła spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – duże przedsiębiorstwo - 4 umowy, następnie po 1 umowie zawarły: spółka jawna – średnie przedsiębiorstwo, spółka akcyjna – duże przedsiębiorstwo, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – mikro przedsiębiorstwo oraz spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – średnie przedsiębiorstwo. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje wykres.

Wykres 71 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.4, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach działania 4.4 podpisano 8 umów na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach kategorii interwencji 47 *Jakość powietrza* o wartości dofinansowania z EFRR 1 396 085,99 EUR.

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Od uruchomienia programu do końca 2012 r. w ramach 4. Osi Priorytetowej *Infrastruktura Ochrony Środowiska* zostały zakończone 24 projekty (z czego 16 w 2012 r.), co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości wskaźników do końca roku 2015 na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 4. Osi Priorytetowej mierzone są za pomocą 6 wskaźników produktu i 6 rezultatu, w szczególności są to następujące wskaźniki produktu:

- liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- długość sieci kanalizacyjnej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami (działanie 4.2 Gospodarka odpadami),

- *liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza* (działanie 4.4 Ochrona powietrza),
- *liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń* (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- *liczba projektów z zakresu energii odnawialnej* (działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią).

oraz wskaźniki rezultatu:

- *liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej* (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- *liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnych* (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- *liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów* (działanie 4.2 Gospodarka odpadami),
- *liczba osób zabezpieczonych przed powodzią* (poddziałanie 4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom),
- *liczba osób zabezpieczonych przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami* (poddziałanie 4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom),
- *ilość wytworzonej energii* (działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią).

Na podstawie liczby zawartych umów IZ RPO WZ szacuje, że do końca 2015 r. zagrożona jest realizacja zaledwie jednego wskaźnika *liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* – na chwilę obecną szacuje się, że zostanie on osiągnięty w 86,7%. Pozostałe wskaźniki produktu i rezultatu osiągną zakładane poziomy docelowe, a niektóre z nich znacznie je przekroczą. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, gdzie szacowano realizację poniżej poziomu docelowego aż dla 5 spośród 6 wskaźników produktu nastąpiła znaczna poprawa, co jest bezpośrednim efektem umów podpisanych w wyniku rozstrzygnięcia konkursów ogłoszonych jeszcze w 2011 r.

Infrastruktura ochrony środowiska, jej dostępność i stan techniczny przekłada się bezpośrednio na jakość życia mieszkańców, ale też atrakcyjność inwestycyjną województwa. Od uruchomienia Programu w ramach 4. Osi Priorytetowej zakończono realizację 24 projektów z zakresu ochrony środowiska, z czego 16 w 2012 r., na podstawie liczby zawartych dotychczas umów szacuje się, że do końca 2015 r. będzie ich ogółem 76. Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego w ramach działania 4.3 zakończono realizację 7 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (5 zakończono w 2012 r.), zgodnie z szacunkami do końca 2015 r. zostanie zrealizowanych 13 projektów, co pozwoli na osiągnięcie 86,7% zakładanej wartości docelowej wskaźnika. Dzięki projektom z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wybudowanych lub zmodernizowanych zostanie 111,73 km sieci kanalizacji sanitarnej (na koniec okresu sprawozdawczego zrealizowano 38,4 km), w związku z czym wskaźnik *długość sieci kanalizacyjnej* wykonany zostanie w 248,1%, przekraczając poziom zakładany na 2015 rok. W efekcie realizacji przedmiotowych projektów do sieci wodociągowej przyłączono 3 618 osób (wzrost o 1 939 w stosunku do stanu na koniec 2011 r.), a szacuje się, że do końca 2015 r. *liczba osób podłączonych do sieci wodociągowej* wzrośnie do 3 750, co pozwoli na wykonanie wskaźnika na poziomie 100,0%. Natomiast do sieci kanalizacyjnej podłączono 7 362 osoby (wartość ta w ciągu 2012 r. wzrosła z poziomu 69 osób wykazywanych według stanu na koniec 2011 r.), w wyniku czego już na obecną chwilę wskaźnik *liczba osób podłączonych do sieci kanalizacyjnej* ponad trzykrotnie przekroczył zakładany poziom docelowy (327,2%). Na podstawie realizowanych umów szacuje się, że do końca 2015 r. do sieci kanalizacyjnej przyłączonych zostanie 20 141 osób, to jest blisko dziewięciokrotnie więcej (895,2%) od zakładanego poziomu docelowego. Znaczne niedoszacowanie wartości wskaźników wynika z obiektywnych problemów na etapie wyznaczania wartości docelowych (brak pełnej wiedzy na temat linii demarkacyjnej⁵¹), z drugiej zaś strony nie przewidziano aż tak dużego zainteresowania konkursami na projekty z zakresu infrastruktury kanalizacyjnej. Realizacja projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej przyniosła widoczne efekty. Systematycznie wzrasta liczba ludności (w tym również na wsi) korzystającej z kanalizacji i wodociągów, jak również obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków. Co więcej, obecnie (dane na

⁵¹ Linia demarkacyjna nałożyła na IZ obowiązek finansowania projektów w zakresie kanalizacji w obrębie granic aglomeracji. Minimalna gęstość zaludnienia w aglomeracji to 120 Mk/km. W związku z tym w RPO do dofinansowania wybrano projekty, których wskaźnik rezultatu jest wyższy od zakładanego.

koniec 2011 r.), w porównaniu z innymi województwami odsetek ludności korzystającej z kanalizacji (76%), z wodociągów (93,4%) oraz obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków (80,3%) jest najwyższy⁵².

W 2012 r. zakończono realizację 3 projektów z zakresu gospodarki odpadami (działanie 4.2), na podstawie liczby zawartych umów szacuje się, że do 2015 r. zostanie zrealizowanych łącznie 17 projektów, co pozwoli na realizację wskaźnika na poziomie 170,0% (zakładana wartość docelowa wskaźnika to 10 projektów). Z analizy zawartych dotychczas umów wynika, że do końca 2015 roku *selektywną zbiórką odpadów zostanie objętych 205 337 osób* (205,3% realizacji wskaźnika). Rozstrzygnięty w 2012 r. konkurs RPOWZ/4.2/2011/1 w zakresie gospodarki odpadami przewidywał oprócz selektywnej zbiórki odpadów dofinansowanie projektów dotyczących utylizacji i recyklingu odpadów oraz rekultywacji składowisk co miało zapewnić kompleksowe podejście w zakresie gospodarki odpadami. Podjęte działania przyczynią się również do zwiększenia w kolejnych latach udziału odpadów poddanych odzyskowi. Obecnie (dane na koniec 2011 r.) udział ten w ogólnej ilości wytworzonych odpadów (z wyłączeniem komunalnych) w województwie zachodniopomorskim wynosi 51,1% i jest jednym z najniższych wśród województw.

Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego z beneficjentami projektów zrealizowanych w ramach działania 4.4. podpisano 8 umów – wszystkie w 2012 r. Na tej podstawie szacuje się zatem, że do końca 2015 r. zostanie wdrożonych 8 projektów mających na celu poprawę jakości powietrza (133,3% wartości docelowej wskaźnika zakładanej na etapie Programowania). W porównaniu z innymi województwami i danymi dla kraju, emisja zanieczyszczeń powietrza w województwie zachodniopomorskim utrzymuje się na dość niskim poziomie⁴, jednak realizacja projektów mających na celu rozwój infrastruktury, urządzeń i technologii służących do ograniczania zanieczyszczeń gazowych i pyłowych jest niezbędna, zwłaszcza w kontekście poprawy warunków życia mieszkańców związanych z zachowaniem i ochroną środowiska.

Do końca 2012 r. zrealizowano 13 projektów z zakresu prewencji zagrożeń (poddziałanie 4.5.2), z czego 7 w okresie sprawozdawczym. Na obecną chwilę wskaźnik ten jest wykonany w 130%, a do końca 2015 r. jego wykonanie (25 projektów) ponad dwukrotnie przekroczy wartość docelową (250,0%). Dzięki wdrożonym projektom *przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami zostało zabezpieczonych 1 690 969 osób*, do końca 2015 r. liczba ta wzrośnie do 1 685 238 osób (wartość docelowa ustalona na 2015 r. wynosi 50 000 osób). Znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika wynika ze specyfiki złożonych projektów – celem każdego z nich jest zabezpieczenie przed pożarami lasów mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, stąd jedna osoba objęta kilkoma systemami wykazywana jest kilkukrotnie. Rezultatem projektów z zakresu prewencji zagrożeń jest również *liczba osób zabezpieczonych przed powodzią*. Szacuje się, że do końca 2015 roku wartość wskaźnika osiągnie 7 299 osób (200,3% zakładanego poziomu docelowego).

Dotychczas zakończono realizację jednego projektu z zakresu energii odnawialnej (działanie 4.1). Na podstawie liczby zawartych umów przewiduje się, że do końca 2015 r. zostanie zrealizowane na terenie województwa łącznie 13 projektów, co pozwoli na wykonanie wskaźnika na zakładanym poziomie (108,3% wartość docelowej). Jednocześnie znaczący będzie szacowany na podstawie podpisanych umów rezultat wyrażony wskaźnikiem *ilość wytworzonej energii*. Przewiduje się bowiem, że do końca 2015 r. zostanie wytworzone 406 504,89 MWh energii, co przy zakładanej wartości docelowej na poziomie 17 000 MWh oznacza ponad dwudziestokrotne przekroczenie realizacji wartości docelowej wskaźnika (2 391%).

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się warunkami idealnymi dla rozwoju energetyki odnawialnej, co potwierdzają liczne analizy, jak również duże zainteresowanie wśród wnioskodawców naborami w ramach działania 4.1. Wśród inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii znajdują się przedsięwzięcia polegające na budowie bądź modernizacji infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności kolektorów słonecznych (1 projekt), elektrowni wiatrowych (5 projektów), biogazowni (6 projektów), jak również jeden projekt związany z wytwarzaniem energii w skojarzeniu (kogeneracja). Już obecnie (dane na koniec 2011 r.)

⁵² Patrz. Załącznik V do Sprawozdania: Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe dla RPO WZ na lata 2007-2013.

ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (moc zainstalowana) w województwie zachodniopomorskim wynosi 600 MW, co stawia region na pozycji lidera w energetyce odnawialnej wśród innych województw. Dodatkowo realizowane przedsięwzięcia przyczynią się do dalszej, znacznej poprawy wartości wskaźnika, jak również zwiększenia udziału produkcji energii z OZE w produkcji ogólnej, który aktualnie wynosi 16,4%⁴.

Cross-financing

W IV osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

Informacja na temat badań ewaluacyjnych znajduje się w pkt 2.7 niniejszego sprawozdania

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Znajduje się w pkt 2.3 niniejszego sprawozdania

3.5 Oś Priorytetowa 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja

3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy⁵³

⁵³ Zawiera Inicjatywy Wspólnotowe

5 OŚ PRIORYTETOWA TURYSTYKA, KULTURA I REWITALIZACJA

2012 rok

- **2** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **2 555 699,57 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **3,21 %** alokacji przeznaczanej na Oś 5
- **25** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **8 285 650,58 EUR**, co stanowi **11,06 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 5*
- **11 990 526,91 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **16 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 5
- **6 566 155,16 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **8,76%** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 5
- **9 779 451,04 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **13,05 %** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 5.

Kwota przeznaczona na realizację 5 osi priorytetowej wynosi **74 935 655 EUR** (z EFRR), co stanowi **9 %** alokacji przeznaczanej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym, systemowym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **58 618 855,37 EUR** (z EFRR), co stanowi **78 %** alokacji przeznaczanej na Oś 5.

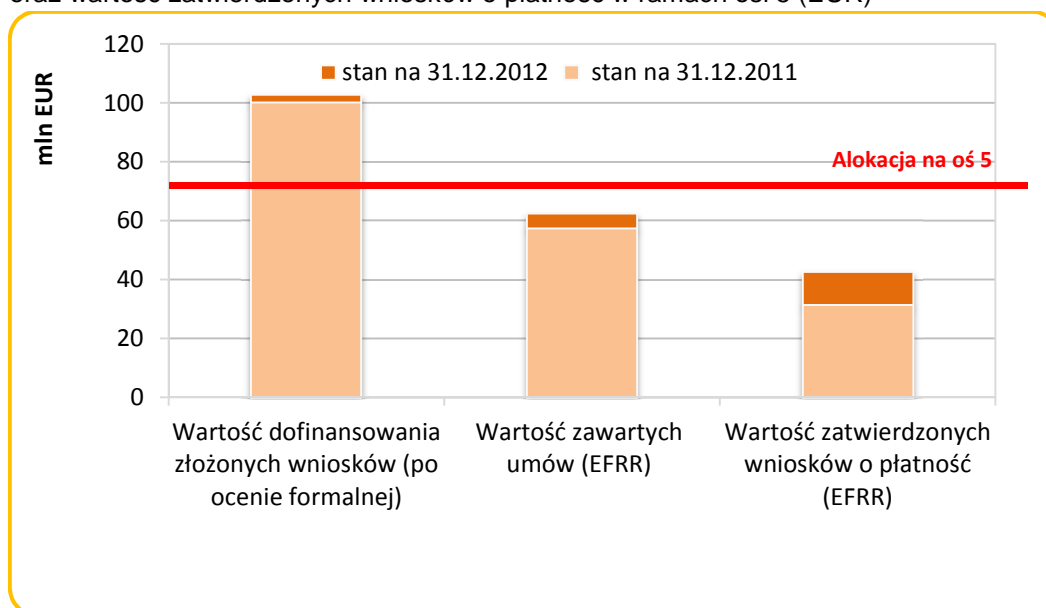
Tabela 53 Postęp finansowy dla osi 5 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 5									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁵⁴		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów		Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
185	102 648 162,62	87	62 236 204,86	83,05	42 733 508,84	57,03	34 599 500,07	46,17	37 656 536,77

Źródło: opracowanie własne

⁵⁴ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku XII* niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

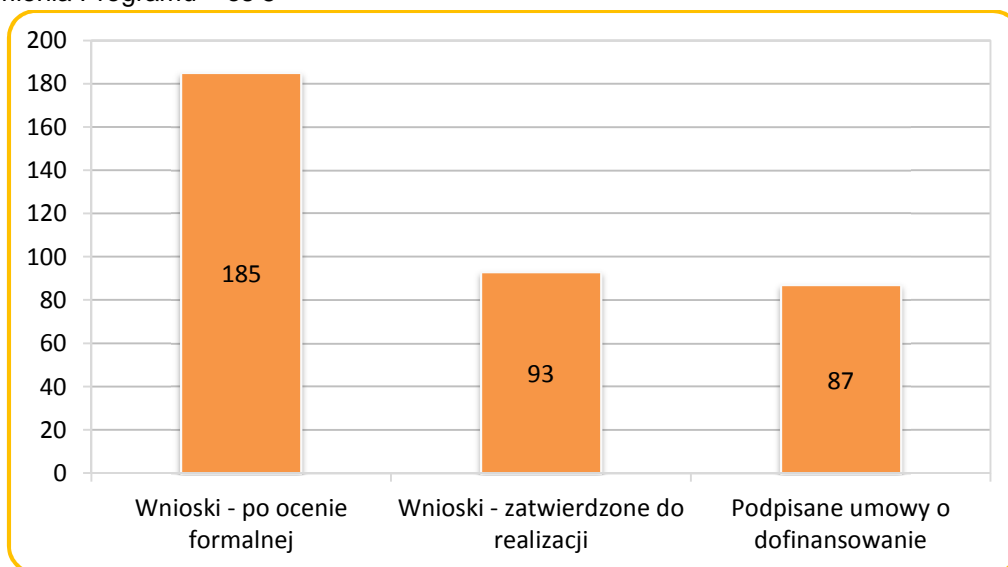
Wykres 72 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 5 (EUR) ⁵⁵

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 5 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 73 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 5

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach poddziałania 5.1.1. Infrastruktura turystyki. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **976 371,80 EUR**.

W ramach 5 osi priorytetowej od uruchomienia Programu ogłoszono **8** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **32 536 736,48 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

⁵⁵ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Tabela 54 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 5 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.1 Infrastruktura turystyki	12 322 029,63
2009	5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.2.1 Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury wraz z systemem informacji kulturalnej	2 493 558,63
	5.3 Ścieżki rowerowe	-	5 199 179,85
2010	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych	976 371,80
	5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego	1 952 743,60
	5.5 Rewitalizacja	5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	73 227,89
2011	5.5 Rewitalizacja	5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	8 543 253,27
2012	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.1. Infrastruktura turystyki	976 371,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.rpo.pl

W 2012 roku w ramach 5 osi nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym oraz indywidualnym.
Nabory planowane

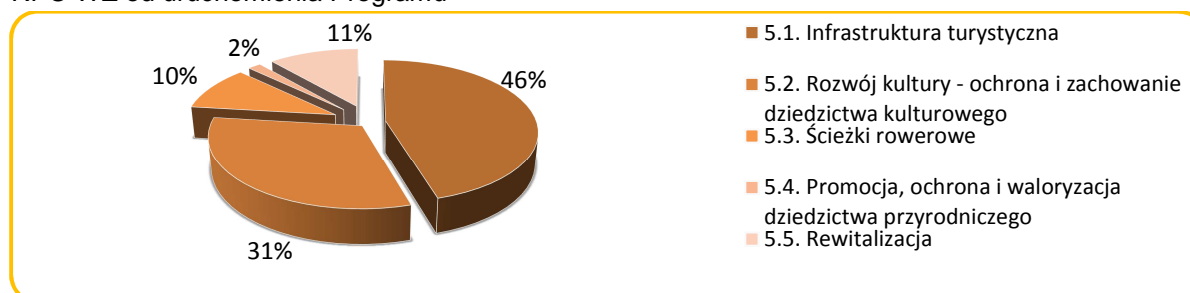
Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w trybie konkursowym, jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Rozkład projektów⁵⁶

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 5. osi priorytetowej *Turystyka, kultura i rewitalizacja*, do roku 2012 zostało podpisanych **86** umów na realizację projektów o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości 50 004 117,37 EUR. Przedstawiając to w rozbiu na poszczególne działania 5. osi, dane prezentują się w następujący sposób na poniższym wykresie.

Wykres 74 Procentowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 5. RPO WZ od uruchomienia Programu

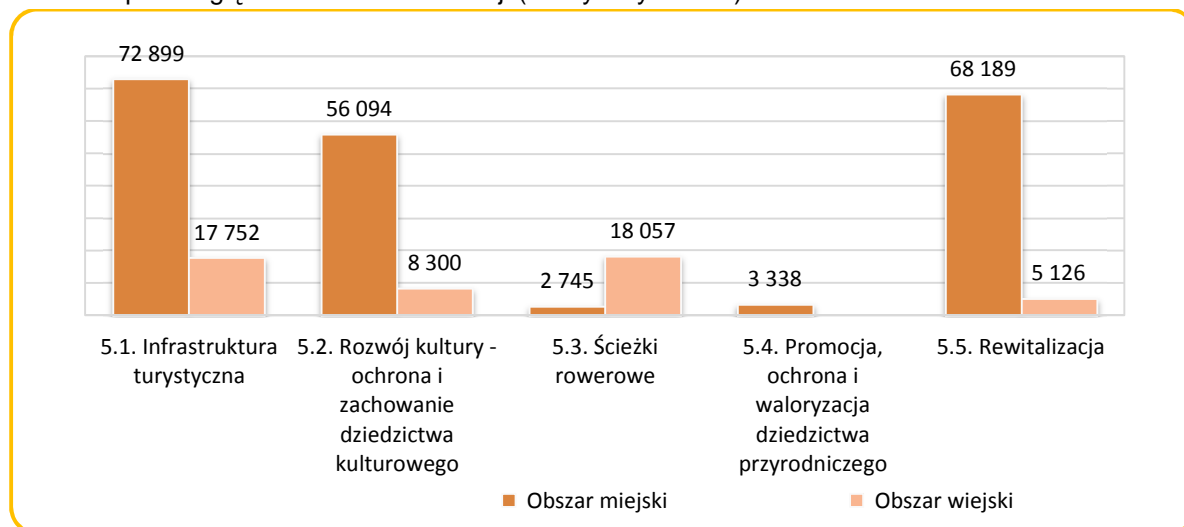

⁵⁶ Nie zawiera Inicjatyw Wspólnotowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Z analizy powyższego wykresu wynika, że do roku 2012 najczęściej umów pod względem wartościowym zostało podpisanych w ramach działania 5.1 *Infrastruktura turystyczna* oraz w ramach działania 5.2 *Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego*. Najniższa wartość dofinansowań otrzymały projekty w ramach działań: 5.3 *Ścieżki rowerowe*, w ramach działania 5.4 *Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego* oraz 5.5 *Rewitalizacja*. Projekty z poszczególnych działań realizowane są przede wszystkim na obszarze miejskim. Jedynie w ramach działania 5.3 *Ścieżki rowerowe* pod względem wartościowo-ilościowym więcej projektów realizowanych jest na terenie wiejskim. Wartościowy rozkład projektów pod względem obszaru realizacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 75 Wartościowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 5. RPO WZ pod względem obszaru realizacji (kwoty w tys. EUR)

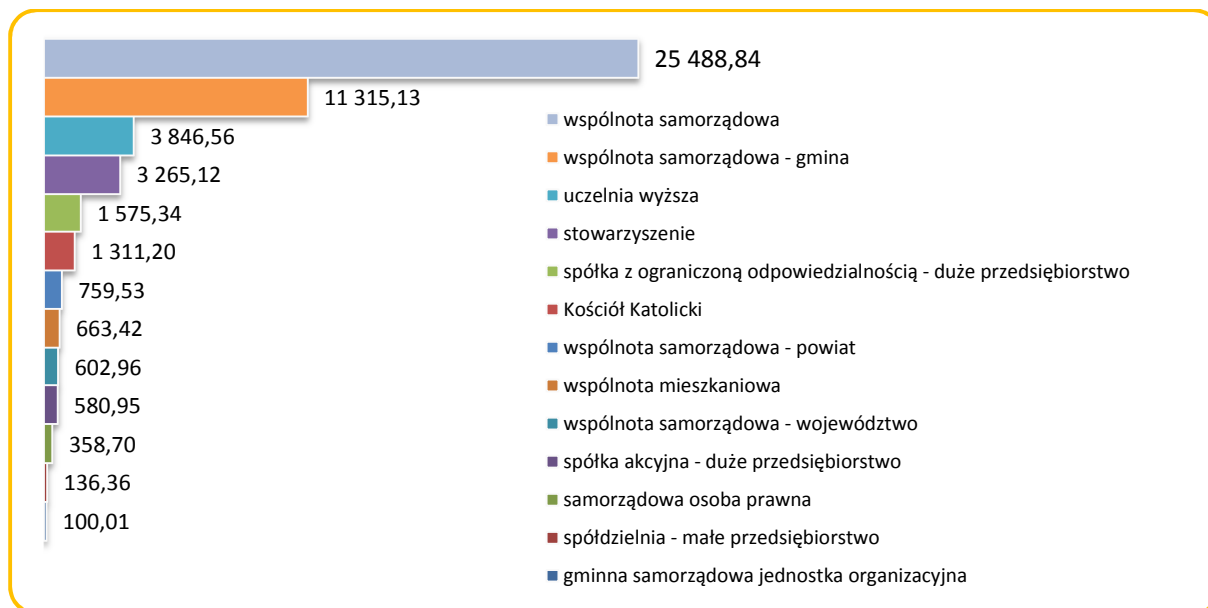

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najczęściej umów na realizację projektów pod względem wartościowym zawarły wspólnoty samorządowe – łącznie **70** umów. Najaktywniejsza w pozyskiwaniu funduszy była wspólnota samorządowa – gmina, która zrealizowała w sumie **29** projektów. **6** umów zostało podpisanych przez wspólnoty mieszkaniowe. Po **2** projekty zostały zrealizowane przez Kościół Katolicki oraz stowarzyszenie. Po **1** umowie zawarły: gminna samorządowa jednostka organizacyjna, samorządowa osoba prawna, spółdzielnia, spółka akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz uczelnia wyższa. Wartościowy rozkład projektów pod względem formy prawnej beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 76 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5. RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Od uruchomienia Programu najczęściej umów na realizację projektów z zakresu turystyki, kultury i rewitalizacji, w ramach 5. osi, zawarły wspólnoty samorządowe – **39** umów, kolejno pod względem ilości podpisanych umów – wspólnota samorządowa – gmina – **29** umów, **6** umów wspólnota mieszkaniowa. Po **2** umowy podpisały: stowarzyszenie oraz Kościół Katolicki, po **1** umowie podpisały: uczelnia wyższa, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – duże przedsiębiorstwo, wspólnota samorządowa – powiat i województwo, spółka akcyjna – duże przedsiębiorstwo, samorządowa osoba prawna, spółdzielnia – małe przedsiębiorstwo oraz gminna samorządowa jednostka organizacyjna. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Rozkład według typu projektów

W ramach 5. osi priorytetowej, najczęściej umów podpisano odpowiednio na realizację projektów z zakresu kategorii interwencji 57 *Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych* – **26** umów. Kolejno **19** umów zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 61 *Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich*, **16** umów z zakresu obszaru wsparcia 59 *Rozwój infrastruktury kulturalnej*, po **9** umów w ramach kategorii interwencji 58 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego* oraz 78 *Infrastruktura mieszkalnictwa*, **6** umów zostało podpisanych w ramach kategorii 24 *Ścieżki rowerowe* oraz **1** umowa z zakresu 55 *Promowanie walorów przyrodniczych*. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 77 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 5.5

Postęp finansowy⁵⁷

Tabela 55 Postęp finansowy dla działania 5.5 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

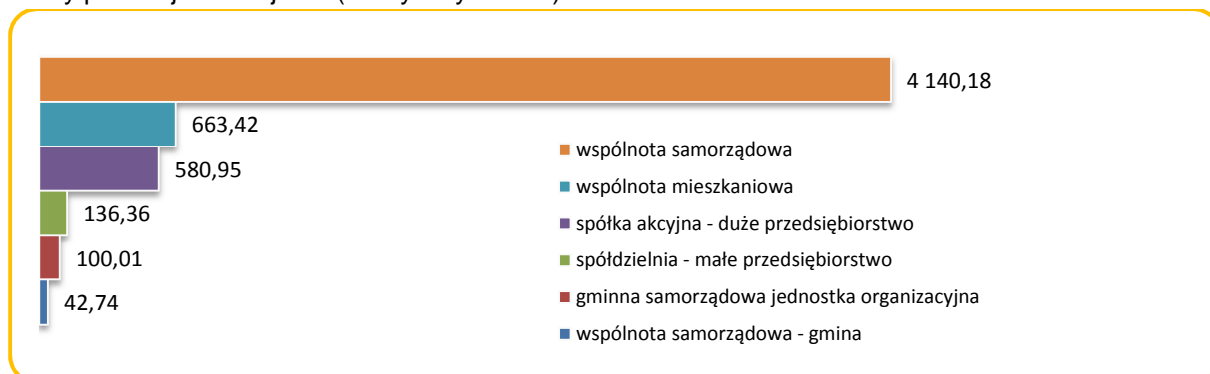
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 5.5								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
67	17 077 811,86	29	17 895 745,25	80,28	12 730 299,87	57,10	12 281 174,48	55,09

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 5.5 zawarła wspólnota samorządowa - 13 umów, po 6 umów podpisały: wspólnota mieszkaniowa oraz wspólnota samorządowa – gmina, następnie po 1 umowie podpisały: spółka akcyjna – duże przedsiębiorstwo, spółdzielnia – małe przedsiębiorstwo oraz gminna samorządowa jednostka organizacyjna. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 78 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.5, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

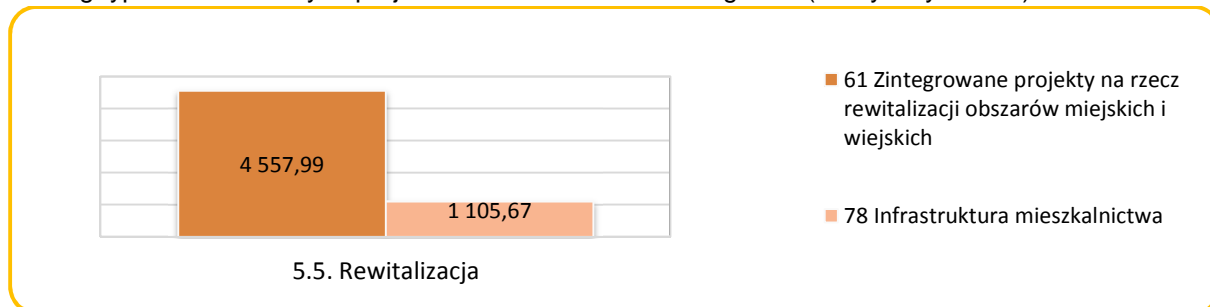
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

⁵⁷ Zawiera Inicjatywy Wspólnotowe

Rozkład według typów projektów

W ramach działania 5.5 podpisano **28** umów na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach dwóch kategorii interwencji: 61 *Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich* – **19** umów oraz w ramach kategorii 78 Infrastruktura mieszkalnictwa – **9** umów. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 79 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.5 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)⁵⁸

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Efekty realizacji 5. Osi Priorytetowej *Turystyka, kultura i rewitalizacja* mierzone są za pomocą 5 wskaźników produktu i 4 rezultatu, są to następujące **wskaźniki produktu**:

- *liczba projektów z zakresu turystyki* (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.3 Ścieżki rowerowe oraz 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- *liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna oraz 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- *liczba projektów z zakresu kultury* (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz działanie 5.6 Wsparcie wydarzeń kulturalnych),
- *liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych* (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- *liczba projektów z zakresu rewitalizacji* (działanie 5.5 Rewitalizacja);

oraz **wskaźniki rezultatu**:

- *liczba utworzonych miejsc pracy* (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, 5.3 Ścieżki rowerowe, 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- *liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej* (działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna),
- *liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury* (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz działanie 5.6 Wsparcie wydarzeń kulturalnych),
- *powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji* (działanie 5.5 Rewitalizacja).

Od uruchomienia Programu do końca 2012 r. w ramach 5. Osi Priorytetowej *Turystyka, kultura i rewitalizacja* zrealizowano 32 projekty (z czego 14w 2012 r.), co skutkuje wykonaniem niektórych założonych wskaźników. Z analizy zawartych umów wynika, że do końca 2015 r. zostaną zrealizowane wartości docelowe wszystkich wskaźników produktu i rezultatu, a niektóre z nich – znacznie przekroczone. Na tej podstawie można stwierdzić, że wdrożenie poszczególnych projektów przyczyni się w znacznym stopniu do poprawy atrakcyjności turystycznej i kulturalnej regionu, a w efekcie wzrostu znaczenia turystyki jako czynnika pobudzającego rozwój społeczno-gospodarczy województwa.

⁵⁸ Bez umowy z EBI na Utworzenie Funduszu Powierniczego JESSICA w ramach poddziałania 5.5.2.

W ramach 5. Osi Priorytetowej, od początku realizacji Programu zakończono 15 *projektów z zakresu turystyki*, w tym 7 w 2012 roku. Już na obecną chwilę wskaźnik ten zrealizowany jest na poziomie 150%, a na podstawie liczby zawartych umów szacuje się że do końca 2015 r. zostaną wdrożone 33 projekty, tym samym wskaźnik ponad trzykrotnie przekroczy wartość docelową (330,0%). Zakończone projekty dotyczyły głównie poddziałania 5.1.1 *Infrastruktura turystyki*, w ramach którego od uruchomienia Programu zrealizowano 13 projektów (zawarto 23 umowy na dofinansowanie), a także działania 5.3 *Ścieżki rowerowe* – 2 zakończone projekty (zawarto 6 umów). Jak dotąd nie zakończono żadnego przedsięwzięcia w ramach poddziałania 5.1.2 *Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych* (do końca okresu sprawozdawczego podpisano 3 umowy) a także działania 5.4 *Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego*, w którym w ramach dostępnej alokacji realizowany jest jeden zakontraktowany projekt indywidualny.

W wyniku realizacji powyższych projektów *wybudowano (lub zmodernizowano) 28 obiektów infrastruktury turystycznej* (w tym 20 w 2012 r.), co już na obecnym etapie wdrażania 5. Osi Priorytetowej pozwoliło na ponad czterokrotne przekroczenie zakładanej na 2015 r. wartości docelowej wskaźnika ustalonej na poziomie 6 szt. Na podstawie danych zawartych we wnioskach aplikacyjnych, szacuje się, że do końca 2015 r. zostaną wybudowane lub zmodernizowane aż 72 obiekty. Jednak to przekroczenie szacowanej realizacji wynika z błędnego zinterpretowania przez wnioskodawcę definicji obiektu infrastruktury turystycznej i wliczenia do deklarowanej wartości wskaźnika również turystycznych i rekreacyjnych obiektów użytkowych należących do tzw. obiektów małej architektury.

Mimo, że wśród ukończonych do końca 2012 r. projektów z zakresu turystyki nie ma projektów dotyczących rozwoju regionalnego systemu informacji turystycznej (działanie 5.1.2), to na podstawie podpisanych i realizowanych umów szacuje się, że w 2015 r. z systemu informacji turystycznej jako powstanie dzięki przedmiotowym projektom skorzystają 1 086 154 osoby, a zakładana wartość docelowa wskaźnika *liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej* (180 000 osób) zostanie przekroczona sześciokrotnie.

Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na poziom wykonania wskaźnika kluczowego, jakim jest *liczba utworzonych miejsc pracy*. Do końca okresu sprawozdawczego dzięki zrealizowanym przedsięwzięciom z zakresu turystyki, zatrudnienie znalazło 5 osób (wzrost o jedną w stosunku do stanu na koniec 2011 r.) – wszystkie w związku z projektami wdrożonymi w ramach poddziałania 5.1.1, w efekcie czego wskaźnik został osiągnięty w 26,3%. Analizując zawarte umowy o dofinansowanie w ramach wszystkich działań z zakresu turystyki (5.1, 5.3 oraz 5.4), szacuje się, że do końca 2015 r. zostanie utworzonych 79,5 miejsc pracy, co oznacza ponad czterokrotne przekroczenie wartości docelowej wskaźnika (na etapie programowania zakładano utworzenie 19 miejsc pracy).

Mimo znacznego przekroczenia wartości wskaźników, działania na rzecz podniesienia atrakcyjności turystycznej i przyciągnięcia turystów spoza regionu wciąż pozostają kluczowe dla stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego województwa. W ramach rozwoju infrastruktury turystycznej (działanie 5.1) wspierane są projekty związane z budową oraz rozbudową infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form turystyki, w tym w szczególności turystyki wodnej, jak również związane z budową markowych produktów turystycznych w tym zakresie. Służył temu ogłoszony w 2012 r. w ramach poddziałania 5.1.1 konkurs RPOWZ/5.1.1/2012/1 przewidujący wsparcie projektów infrastrukturalnych turystyki wodnej Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego, jak też, w związku z aktualizacją ILPI, nabór wstępnych informacji o projektach strategicznych związanych z „Promocją Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego” w ramach poddziałań 5.1.2 oraz 6.1.2.

Wszystko to przyczyni się do zwiększenia poziomu wykorzystania dostępnej alokacji dla działania 5.1, który na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 84,2%.

Wyznacznikiem potencjału i atrakcyjności turystycznej regionu jest wielkość ruchu turystycznego wyrażona m.in. *liczbą udzielonych noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców*. Według stanu na koniec 2011 r. wartość wskaźnika

w województwie zachodniopomorskim wyniosła 5 762 osoby i była najwyższa wśród województw⁵⁹. Mimo, że liczba udzielonych noclegów systematycznie rośnie, to z pewnością realizowane przedsięwzięcia przyczynią się do poprawy tempa tego wzrostu.

Od początku realizacji Programu do końca 2012 r. zrealizowano 10 *projektów z zakresu kultury* (z czego 6 w 2012 r.). Już na obecną chwilę wskaźnik ten jest wykonany w 250,0%, a biorąc pod uwagę, że w ramach działania 5.2 *Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego* w okresie od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego podpisano 24 umowy, zrealizowana wartość wskaźnika w 2015 r. przekroczy sześciokrotnie zakładaną wartość docelową (ustaloną na poziomie 4 szt.). Dzięki wdrożonym projektom udało się *wybudować bądź zmodernizować 11 obiektów kulturalnych* (z czego w 2012 r. zakończono inwestycje w 7 obiektach), a to z kolei sprawiło, że już teraz osiągnięty został zakładany poziom docelowy (157,1% wartości wskaźnika). Szacuje się, że do 2015 r. dzięki środkom z RPO WZ w ramach 5. Osi Priorytetowej powstanie bądź zostanie zmodernizowanych 28 obiektów kulturalnych, a wartość docelowa wskaźnika (wyznaczona na poziomie 7 szt.) zostanie przekroczona czterokrotnie (400%). W 2015 r. z *efektów realizacji projektów z zakresu kultury skorzysta 2 100 618 osób*, co przy założonej wartości docelowej wskaźnika wynoszącej 540 000 osób, oznacza realizację na poziomie 389%. W 2012 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 50 300 osób i odnotował wzrost w stosunku do stanu w 2011 r. o 8 000 osób.

Jednocześnie w ramach 5. Osi Priorytetowej rozszerzono zakres wsparcia o możliwość dofinansowania organizacji wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym, gwarantujących zwiększenie udziału lokalnych społeczności w życiu kulturalnym – wprowadzono dodatkowe działanie 5.6 *Wsparcie wydarzeń kulturalnych, ponadto dodano działanie*, co pozwoli, na bardziej kompleksowe wsparcie obszaru kultury. Dodano również działanie 5.7 *Wsparcie prac przygotowawczych projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji celów osi priorytetowej nr 5*, które umożliwi usprawnienie prac na najwcześniejszym etapie związanym z realizacją projektu, jak również poprawę efektywności całego dalszego procesu.

Od uruchomienia Programu do końca 2012 r. dzięki zrealizowanym przedsięwzięciom z zakresu kultury (działanie 5.2), zatrudnienie znalazły 10,5 osób (w tym 6,5 w 2012 r.). Biorąc pod uwagę zawarte umowy o dofinansowanie szacuje się, że do 2015 r. w wyniku realizacji przedmiotowych projektów *przybędzie 32,5 miejsc pracy*, podczas gdy na etapie programowania zakładano utworzenie 19 miejsc pracy, co oznacza wykonanie na poziomie 171,1% zakładanej wartości docelowej.

Wszystkie opisane powyżej projekty zarówno z zakresu turystyki (działania 5.1, 5.3 oraz 5.4) jak i kultury (działanie 5.2) mają wpływ na poziom wykonania wskaźnika kluczowego *liczba utworzonych miejsc pracy*. Wyżej opisano wartości wskaźnika osobno dla tych dwóch grup projektów, natomiast łącznie w ramach wymienionych działań od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego utworzono 15,5 miejsc pracy (w tym 7,5 w 2012 r.). Na podstawie analizy zawartych umów o dofinansowanie szacuje się, że do końca 2015 r. w rezultacie zrealizowanych projektów powstanie 112 nowych miejsc pracy, podczas gdy na etapie programowania zakładano utworzenie 38, co oznacza wykonanie na poziomie 294,7% zakładanej wartości docelowej.

Realizowane w ramach 5. Osi Priorytetowej projekty mają również przyczynić się do podniesienia atrakcyjności województwa poprzez rewitalizację i pobudzenie gospodarcze obszarów problemowych. Działania związane z rewitalizacją opisują dwa wskaźniki: *liczba projektów z zakresu rewitalizacji* oraz *powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji*. Wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego (5.5.1) oraz Inicjatywy JESSICA (5.5.2). Niezależnie od źródeł finansowania, inwestycje realizowane w ramach działania 5.5 muszą być ujęte w Lokalnych Programach Rewitalizacji (LPR). Od uruchomienia programu do końca 2012 r. w ramach działania 5.5 podpisano 29 umów o dofinansowanie (w tym w ramach poddziałania 5.5.2 umowa z EBI na Utworzenie Funduszu Powierniczego JESSICA oraz 6 umów związanych z refundacją kosztów poniesionych przez beneficjentów na przygotowanie LPR-ów), w 2012 r. podpisano 22 umowy (wszystkie w ramach poddziałania 5.5.1.). Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego zakończono realizację 7 projektów (w tym 6 dotyczących refundacji wydatków poniesionych na przygotowanie LPR-ów). W wartości wskaźnika

⁵⁹ Patrz. Załącznik V do Sprawozdania: Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe dla RPO WZ na lata 2007-2013.

liczba projektów z zakresu rewitalizacji wykazywane są wyłącznie projekty infrastrukturalne realizowane w ramach poddziałania 5.5.1⁶⁰. Do końca 2012 r. zakończono jeden projekt, natomiast na podstawie liczby zawartych umów szacuje się, że do końca 2015 roku zostaną zrealizowane 22 projekty z zakresu rewitalizacji, co oznacza wykonanie na poziomie 237,5% zakładanej wartości docelowej. W wyniku realizacji projektu zrewitalizowano obszar o powierzchni 0,33 ha. Szacuje się, że do 2015 r. powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji wyniesie 12,49 ha, tj. blisko dziesięciokrotnie więcej niż zakładano (wartość docelowa została ustalona na poziomie 1,28 ha). Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika w głównej mierze z faktu, iż na etapie programowania nie przewidziano takiej aktywności podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie m.in. wspólnot mieszkaniowych.

Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego alokacja przeznaczona na działania 5.5 została wykorzystana w 83,1%, w związku z niezakończonym jeszcze ostatecznie procesem kontraktacji dla ogłoszonego w 2011 roku konkursu RPOWZ/5.5.1/2011/1 przewiduje się, że poziom wykorzystania alokacji jak też wartości wskaźników ulegną zwiększeniu.

Wśród projektów realizowanych w ramach poddziałania 5.5.2 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* znajdują się projekty z zakresu termomodernizacji budynków (3 projekty), przebudowy i renowacji budynków mieszkalnych (5 projektów), rewitalizacji przestrzeni publicznej, często w połączeniu z budową ogólnodostępnych urządzeń i obiektów rekreacyjnych (9 projektów) jak również związane z adaptacją budynków na cele społeczne np. świetlice środowiskowe (5 projektów). Projekty rewitalizacyjne mają charakter wielowymiarowy – wpływają zarówno na poprawę jakości zdegradowanej przestrzeni publicznej, jak też na poprawę warunków życia ludności zamieszkującej obszary zdegradowane, tworząc fundament dla dalszego rozwoju tych obszarów, w tym aktywizacji lokalnej społeczności i powstawania nowych miejsc pracy.

Cross-financing

W V osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W IV kwartale okresu sprawozdawczego został rozstrzygnięty przetarg prowadzony w trybie negocjacji z ogłoszeniem na wykonanie badania ewaluacyjnego „*Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i 6 RPO WZ oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020*”. Podpisanie umowy z wybranym wykonawcą zostało zaplanowane na styczeń 2013 roku, a zakończenie realizacji badania na III kwartał 2013 roku. W ramach badania zostaną ocenione stan i trendy rozwojowe sektora turystyki oraz dotychczas udzielone wsparcie, a także zostaną zidentyfikowane potrzeby i formy wsparcia sektora turystycznego w okresie 2014-2020.

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Nie identyfikuje się problemów dla osi 5.

⁶⁰ Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych w ramach Inicjatywy JESSICA (poddziałanie 5.5.2) zawarte są w rozdziale 2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej.

3.6 Oś Priorytetowa 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym

3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy⁶¹

6 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH

2012 rok

- **4** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **8 718 808,84 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **23,78%** alokacji przeznaczonej na Oś 6
- **25** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **26 604 709,41 EUR**, co stanowi **22,78 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 6*
- **15 393 721,43 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **13,18 % zobowiązań** alokacji EFRR na lata 2007-2013 w ramach Osi 6
- **13 519 272,83 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **11,58%** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 6
- **12 067 642,78 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **10,33 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 6.

Kwota przeznaczona na realizację 6 osi priorytetowej wynosi **116 780 745 EUR** (z EFRR), co stanowi **13,53 %** alokacji przeznaczonej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym systemowym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **101 973 345,46 EUR** (z EFRR), co stanowi **87%** alokacji przeznaczonej na Oś 6.

Tabela 56 Postęp finansowy dla osi 6 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

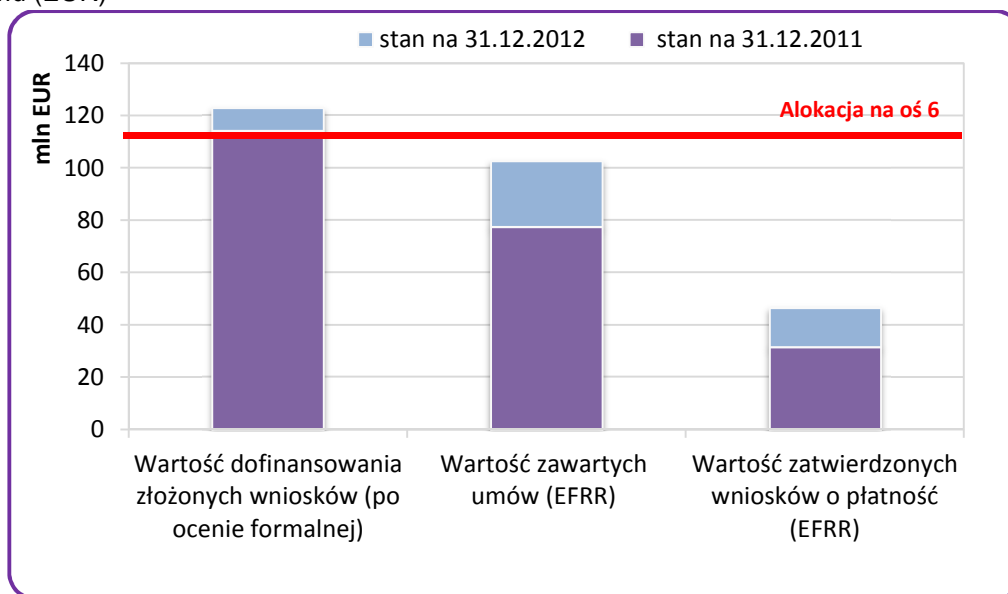
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 6									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁶²			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów		Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
106	122 692 235,84	80	102 581 732,85	87,84	46 491 453,91	39,81	42 329 302,02	36,25	41 485 029,63

Źródło: opracowanie własne

⁶¹ Zawiera Inicjatywy Wspólnotowe

⁶² Wykaz rozwiązanych umów w 2011 r. znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

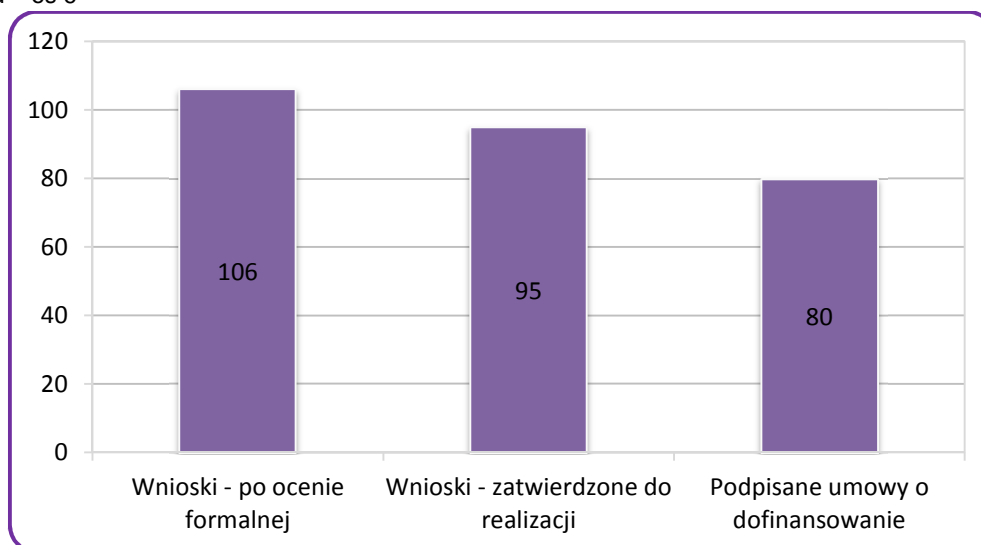
Wykres 80 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 6 od początku realizacji Programu (EUR) ⁶³

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 6 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 81 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 6

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach poddziałania 6.1.1. *Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym*. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **976 371,80 EUR**.

⁶³ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

W ramach 6 osi priorytetowej od uruchomienia Programu ogłoszono 10 konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **54 324 772,02 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 57 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 6 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	7 995 929,99
2009	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	-	3 051 161,88
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	-	15 866 041,79
2010	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	1 952 743,60
	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym	1 098 418,28
	6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym	6.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym	4 881 859,01
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	-	7 933 020,89
	6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym	6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym – I etap	73 227,89
2011	6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym	6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym – I etap	10 495 996,88
2012	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	976 371,80

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.rpo.pl

W 2012 roku w ramach 6. osi nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym oraz indywidualnym.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

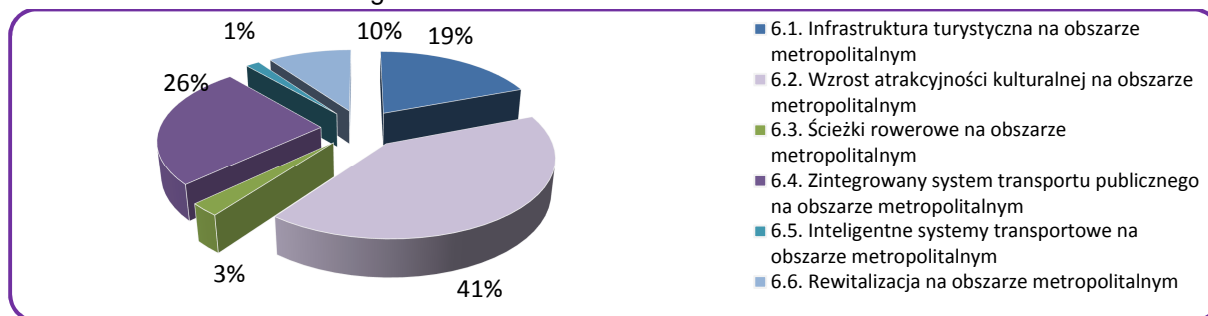
Rozkład projektów⁶⁴

Terytorialny rozkład projektów

⁶⁴ Nie zawiera Inicjatyw Wspólnotowych

W ramach 6. osi priorytetowej od uruchomienia Programu, podpisano łącznie **79** umów na realizację projektów z zakresu kultury, turystyki, rewitalizacji i infrastruktury transportu miejskiego, zlokalizowanego na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego o łącznym dofinansowaniu z EFRR w wysokości **87 585 189,20** EUR. Przedstawiając to w rozbiu na poszczególne działania 6. osi, dane prezentują się w następujący sposób na poniższym wykresie.

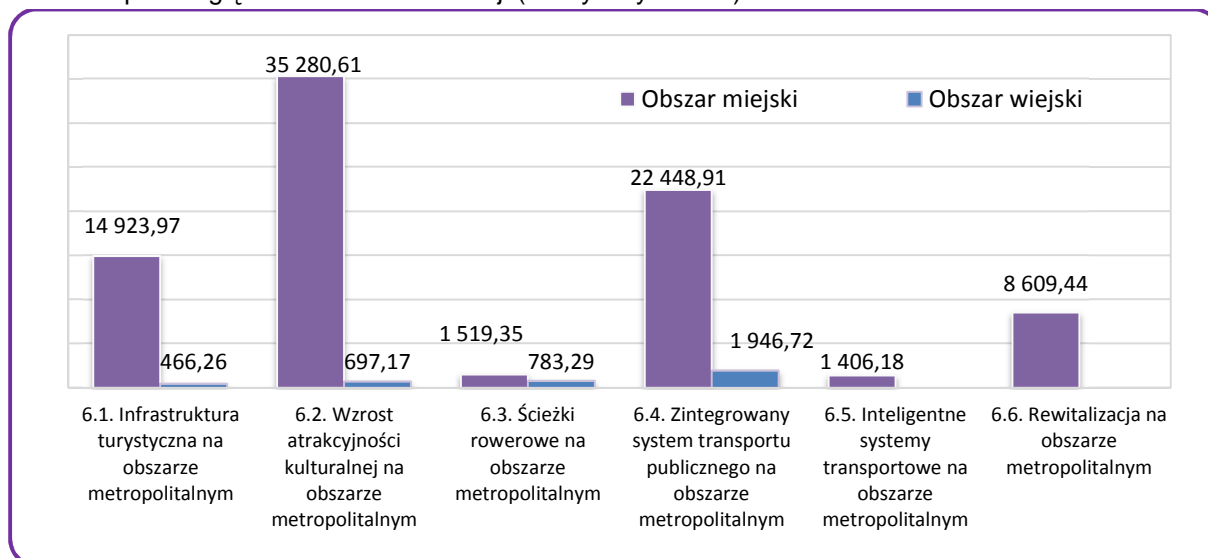
Wykres 82 Procentowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 6. RPO WZ od uruchomienia Programu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Pod względem wartościowym najwyższe dofinansowanie otrzymały projekty realizowane w ramach działania 6.2 *Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym* – **20** umów. Następnie, pomimo mniejszej liczby podpisanych umów, wysokie dofinansowanie otrzymały projekty realizowane w ramach działania 6.4 *Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym* – **6** umów. Na trzecim miejscu pod względem wysokości otrzymanego dofinansowania występują projekty realizowane w ramach działania 6.1 *Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym* – **24** umowy. Następnie **22** umowy zostały podpisane w ramach działania 6.6 *Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym*. Najniższe dofinansowanie oraz najmniejsza liczba projektów została zrealizowana w ramach działań 6.3 *Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym* – **6** umów oraz działania 6.5 *Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym* – **1** umowa.

Wykres 83 Wartościowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 6. RPO WZ pod względem obszaru realizacji (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

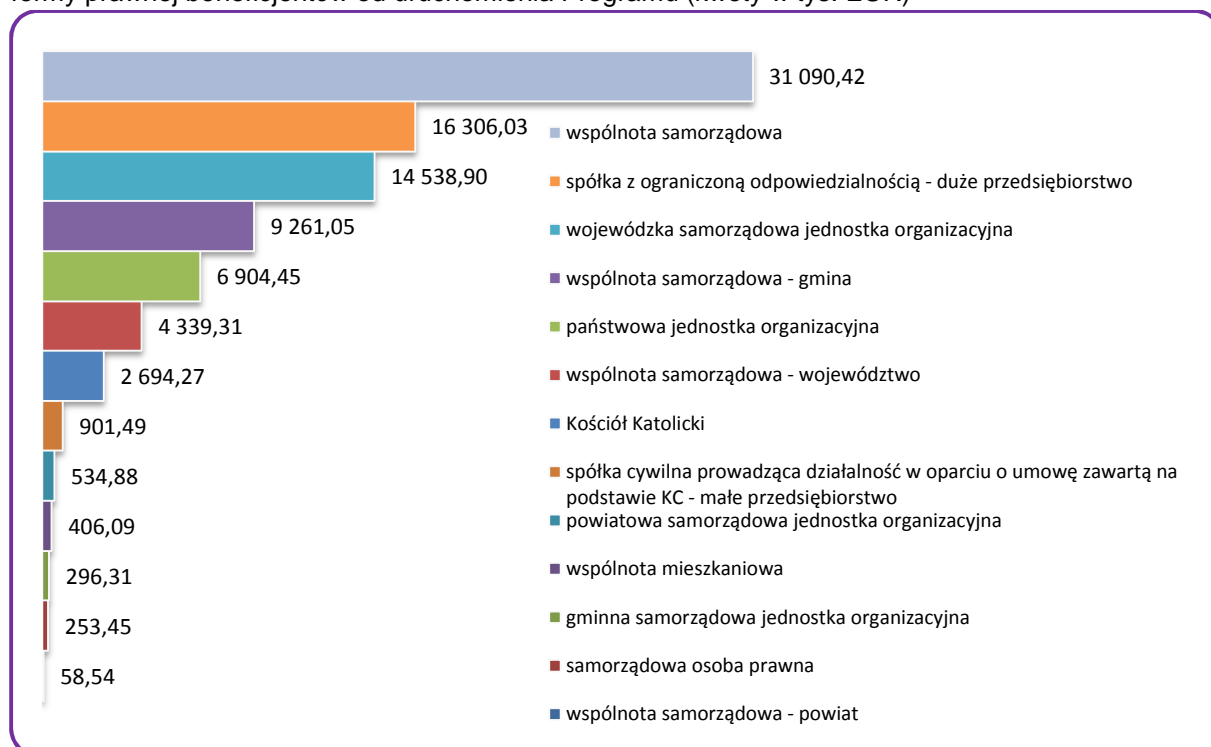
Projekty z poszczególnych działań realizowane są przede wszystkim na obszarze miejskim – jest to łącznie **68** projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR **84 188 462,74** EUR. Na

obszarze wiejskim realizowanych jest zaledwie **10** projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR 1 946 716,69 EUR. Jeden projekt nie został przyporządkowany do żadnego z obszarów, gdyż jest to projekt niestacjonarny, realizowany na terenie całego kraju. Wartościowy rozkład projektów pod względem obszaru realizacji przedstawia wykres.

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów pod względem i wartościowym zawarły wspólnoty samorządowe – **29** umów. Najaktywniejsza w pozyskiwaniu funduszy była wspólnota samorządowa – gmina, która zrealizowała w sumie **12** projektów. **9** umów zostało podpisanych przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – duże przedsiębiorstwo, **8** umów zostało podpisanych przez wspólnotę mieszkaniową. **7** projektów zostało zrealizowanych przez Kościół Katolicki, po **3** umowy podpisały wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna oraz wspólnota samorządowa – województwo. Po **2** projekty zostały zrealizowane przez państwową jednostkę organizacyjną oraz przez gminną samorządową jednostkę organizacyjną. Po **1** umowie zawarły: spółka cywilna, powiatowa samorządowa jednostka organizacyjna, samorządowa osoba prawna oraz wspólnota samorządowa – powiat.

Wykres 84 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6. RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

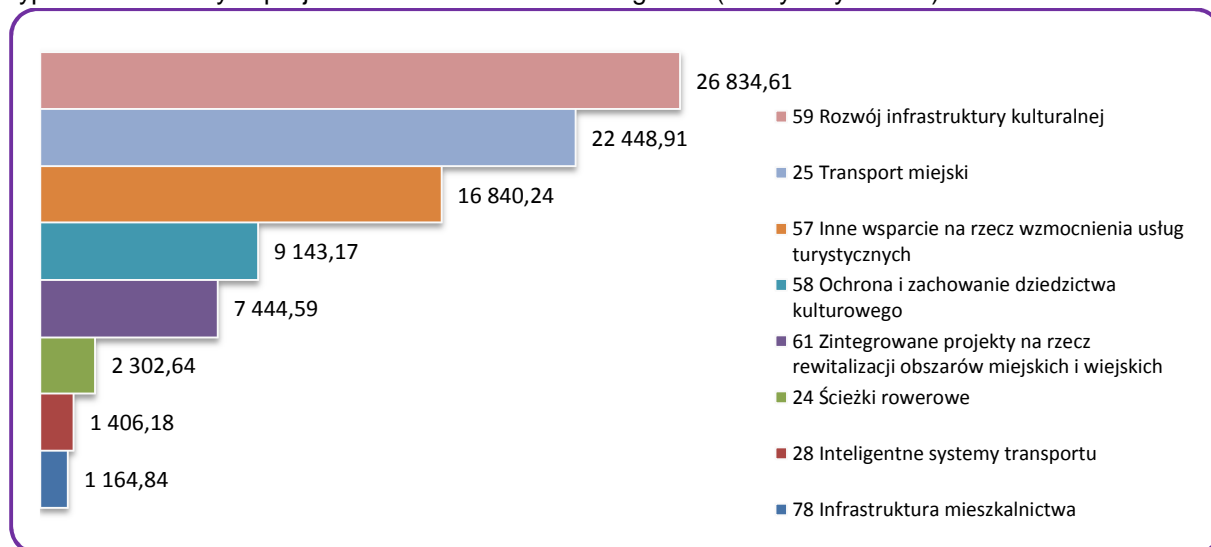

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach 6. osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych – **24** umowy. Następnie z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego – **15** umów, po **11** umów z zakresu rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich oraz infrastruktury mieszkalnictwa, **6** umów z zakresu transportu miejskiego oraz ścieżek rowerowych, z zakresu infrastruktury kulturalnej – **5** umów oraz **1** umowa z zakresu systemu transportu.

Wykres 85 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Od uruchomienia programu do końca 2012 r. w ramach 6. Osi Priorytetowej *Rozwój Funkcji Metropolitalnych* z beneficjentami podpisano 80 umów o dofinansowanie (w tym 25 w 2012 r.), zakończono realizację 18 projektów (7 w 2012 r.), w tym 16 infrastrukturalnych oraz 2 związanych z refundacją kosztów poniesionych przez beneficjentów na przygotowanie LPR-ów. Na tej podstawie dokonano oszacowania realizacji wskaźników do 2015 roku, a także oceniono bieżący postęp rzeczowy.

Efekty realizacji 6. Osi Priorytetowej *Rozwój Funkcji Metropolitalnych* są mierzone poprzez 4 wskaźniki produktu i 5 wskaźników rezultatu, są to następujące wskaźniki produktu:

- liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej (działania 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym i 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym),
- pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym),
- liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast, w tym:
 - z zakresu turystyki (działania 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym i 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym),
 - z zakresu kultury (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym oraz działanie 6.7 Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym),
 - z zakresu rewitalizacji (działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym),
- liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym);

oraz wskaźniki rezultatu:

- liczba utworzonych miejsc pracy (działania 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym, 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym, 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym, 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym, 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym),
- liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej (działanie 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym),

- *liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury* (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym oraz działanie 6.7 Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym),
- *przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego* (działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym),
- *powierzchnia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego poddana rewitalizacji* (działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym).

Z analizy zawartych umów wynika, że zostaną osiągnięte wartości docelowe wszystkich wskaźników produktu i rezultatu, a niektóre z nich znacznie przekroczone. Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego ukończono realizację 3 projektów z zakresu infrastruktury transportowej (wskaźnik *liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej* agreguje przedsięwzięcia realizowane w ramach działań 6.4 i 6.5), w tym jeden w 2012 roku. Zakończone projekty dotyczyły wyłącznie działania 6.4, w którym podpisano 6 umów o dofinansowanie (wszystkie projekty wyłonione w trybie konkursowym). Natomiast w działaniu 6.5 realizowany jest jeden projekt indywidualny *Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie*. Biorąc pod uwagę, że w ramach 6. Osi przewidywano realizację 5 projektów transportowych, szacuje się wykonanie wskaźnika do końca 2015 r. na poziomie 140,0%.

W wyniku realizacji przedmiotowych projektów *zakupiono tabor komunikacji miejskiej o pojemności 8 491 miejsc*, podczas gdy na etapie programowania zakładano pojemność na poziomie 3 000 osób. W rezultacie już teraz wartość docelowa wskaźnika została przekroczona prawie trzykrotnie (283,0%). Dalsze pozytywne konsekwencje to wzrost liczby osób korzystających z komunikacji miejskiej. Szacuje się, że do końca 2015 r. przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego wyniesie 378 232 osoby, podczas gdy wartość docelową wyznaczono na poziomie 100 000). Przekroczenie docelowych wartości wskaźników dla projektów z zakresu transportu miejskiego wynika z faktu, iż w ramach działania 6.4 cztery spośród sześciu projektów dotyczą zakupu bądź modernizacji taboru komunikacji miejskiej a tylko dwa – infrastruktury. Na etapie tworzenia RPO WZ nie przewidywano tak dużej aktywności przewoźników.

6. Oś Priorytetowa *Rozwój Funkcji Metropolitalnych* obejmuje również projekty mające na celu wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Od uruchomienia Programu ukończono realizację 10 *projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu turystyki* (działania 6.1 i 6.3), w tym 4 w 2012 roku. IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie do 30 (24 projekty w ramach działania 6.1 oraz 6 projektów w ramach działania 6.3), co zapewni ponad trzykrotne wykonanie założonego wskaźnika (333,3%). W efekcie realizacji przedmiotowych projektów z *systemu informacji turystycznej skorzysta w 2015 r. 368 700 osób*, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 245,8%. Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu, wyznaczonej na poziomie 150 000 osób, wynika z faktu dwa spośród 3 projektów realizowanych w ramach poddziałania 6.1.2. *Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym* to projekty w zakresie rozwoju informacji turystycznej w województwie, z których jeden dotyczy systemu informacji turystycznej w stolicy regionu – Szczecinie. Potencjał turystyczny Szczecina generuje znaczny ruch turystyczny oraz duże potrzeby związane z jego obsługą. Przekłada to się wprost na liczbę osób korzystających z systemu informacji turystycznej, która przekroczy założoną na etapie konstruowania RPO WZ wartość.

Mimo przekroczenia wartości wskaźników, działania na rzecz wzrostu atrakcyjności turystycznej i kulturalnej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SOM) wciąż pozostają kluczowe dla budowania potencjału obszaru. W ramach rozwoju infrastruktury turystycznej (działanie 6.1) wspierane są projekty, które przyciągną turystów spoza regionu i wpisują się w szersze ramy planów rozwoju turystyki w SOM, w tym m.in. związane z budową oraz rozbudową infrastruktury służącej rozwojowi turystyki wodnej. Służył temu ogłoszony w 2012 r. w ramach poddziałania 6.1.1 konkurs RPOWZ/6.1.1/2012/1 przewidujący wsparcie projektów infrastrukturalnych turystyki wodnej Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego (rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w 2013 r.). Ponadto IZ RPO podjęła decyzję o przeniesieniu z listy rezerwowej na podstawową ILPI projektu *Remont nabrzeża wschodniego Portu Jachtowego Mariny „Pogoń” stanowiącego element infrastruktury*

Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego (podziałanie 6.6.1, realizacja projektu będzie możliwa w przypadku pojawienia się wolnych środków) jak też przeprowadziła, w związku z aktualizacją ILPI, nabór wstępnych informacji o projektach strategicznym związanych „Promocją Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego” w ramach poddziałań 6.1.2 oraz 5.1.2. Wszystko to przyczyni się do zwiększenia poziomu wykorzystania dostępnej alokacji dla działania 6.1, który na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 82,1%.

W okresie wdrażania Programu zakończono realizację 3 *projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu kultury* (działanie 6.2), jednak na podstawie podpisanych dotychczas umów szacuje się, że do 2015 r. zrealizowanych zostanie aż 20 takich projektów, tj. pięciokrotnie więcej niż zakładano na etapie tworzenia RPO WZ. Warto jednocześnie podkreślić, że zakontraktowano już 92,3% alokacji z EFRR dostępnej dla działania 6.2. Dzięki realizacji opisanych wyżej projektów *zostanie wybudowanych bądź zmodernizowanych 17 obiektów kulturalnych* (425,0% realizacji wskaźnika), a 1 004 453 osoby *skorzystają z efektów tych projektów* (200,89% realizacji wskaźnika). Przekroczenie wartości docelowych wskaźników wynika z dużej aktywności potencjalnych beneficjentów, w naborach przeprowadzonych w trybie konkursowym przeważały mniejsze projekty, co pozwoliło na wsparcie większej ich liczby.

Projekty realizowane w ramach działania 6.2 mogą znacząco przyczynić się do wzrostu znaczenia kultury jako czynnika wpływającego na rozwój obszaru oraz jego atrakcyjność. Stąd IZ RPO WZ za konieczne uznała dalsze wspieranie działań w tym zakresie, czego wyrazem jest przeniesienie z listy rezerwowej na podstawową ILPI projektu *Akademia ZMIENIA SZCZECIN Modernizacja Pałacu pod Globusem w Szczecinie* (podziałanie 6.2.1) oraz przesunięcie środków pomiędzy działaniami /poddziałaniami RPO WZ w wyniku czego alokacja przeznaczona na podziałanie 6.2.1 została zwiększona o 3 005 509 EUR.

Jednocześnie w ramach 6. Osi Priorytetowej rozszerzono zakres wsparcie o możliwość realizacji działań z zakresu promocji regionu jako atrakcyjnego turystycznie oraz dofinansowania organizacji wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym, gwarantujących zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym – wprowadzono dodatkowe działanie 6.7 *Wsparcie wydarzeń kulturalnych na obszarze metropolitalnym*, co pozwoli, na bardziej kompleksowe wsparcie obszaru kultury. Dodano również działanie 6.8 *Wsparcie prac przygotowawczych projektów o strategicznym znaczeniu dla realizacji celów osi priorytetowej nr 6*, które umożliwi usprawnienie prac na najwcześniejszym etapie związanym z realizacją projektów, jak również poprawę efektywności całego dalszego procesu.

Wszystkie opisane projekty (działania: 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5) mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego – *liczba utworzonych miejsc pracy*. Mimo zakończenia do końca 2012 r. 16 projektów infrastrukturalnych, wskaźnik ten nadal utrzymuje się na poziomie zerowym, szacuje się jednak, że do końca 2015 r. dzięki projektom realizowanym w ramach 6. Osi ma powstać 66 etatów, a to oznacza przekroczenie zakładanego poziomu wskaźnika (48 etatów) o 37,5%. Na podstawie umów podpisanych w okresie od uruchomienia Programu do końca 2012 r. szacuje się, że projekty z zakresu turystyki wygenerują 39 dodatkowych miejsc pracy (118,2% docelowej wartości wskaźnika), z zakresu kultury – 25 etatów (178,6% docelowej wartości wskaźnika) i z zakresu transportu – 2 etaty (200,0%).

Wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego (6.6.1) oraz Inicjatywy JESSICA (6.6.2). Niezależnie od źródeł finansowania, inwestycje realizowane w ramach działania muszą być ujęte w Lokalnych Programach Rewitalizacji (LPR). Od uruchomienia programu do końca 2012 r. w ramach działania 6.6 podpisano 23 umowy o dofinansowanie, w tym umowę z EBI na utworzenie Funduszu Powierniczego JESSICA (poddziałanie 6.6.2), dwie umowy związane z refundacją kosztów poniesionych przez beneficjentów na przygotowanie LPR-ów oraz 20 umów zawartych w 2012 r. w wyniku rozstrzygniętego konkursu POWZ/6.6.1/2011/1 (na liście rankingowej znalazło się 30 pozytywnie zaopiniowanych i wytypowanych do dofinansowania wniosków).

Działanie 6.6 związane z rewitalizacją na obszarze metropolitalnym opisują dwa wskaźniki: (1) *liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu rewitalizacji* a także (2) *powierzchnia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego poddana*

rewitalizacji. W wartości wskaźnika dotyczącego liczby projektów wykazywane są wyłącznie projekty infrastrukturalne realizowane w ramach poddziałania 6.6.1⁶⁵. Na podstawie dotychczas podpisanych umów szacuje się, że do końca 2015 roku zostanie zrealizowanych 20 projektów z zakresu rewitalizacji, podczas gdy na etapie konstruowania Programu zakładano 5 szt. (400,0% docelowej wartości wskaźnika). Dzięki tym projektom w *obrębie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego rewitalizacji zostanie poddany teren o powierzchni 10,01 ha*, tj. dwukrotnie większy niż zakładano (5,0 ha). Przekroczenie wartości docelowych wynika w głównej mierze z faktu, iż na etapie programowania nie przewidziano takiej aktywności podmiotów uprawnionych do ubiegania się o wsparcie, w tym m.in. TBS-ów oraz wspólnot mieszkaniowych. Według stanu na koniec okresu sprawozdawczego alokacja przeznaczona na działania 6.6 została wykorzystana w 91,2%.

Wśród projektów realizowanych w ramach poddziałania 6.6.2 znajdują m.in. projekty z zakresu renowacji budynków mieszkalnych (11 projektów), rewitalizacji przestrzeni publicznej, również w połączeniu z budową ogólnodostępnych urządzeń i obiektów rekreacyjnych (3 projekty) jak również związane z adaptacją budynków na cele społeczne np. świetlice środowiskowe (3 projekty).

Cross-financing

W VI osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W IV kwartale okresu sprawozdawczego został rozstrzygnięty przetarg prowadzony w trybie negocjacji z ogłoszeniem na wykonanie badania ewaluacyjnego „*Ocena efektów wdrażania projektów z zakresu turystyki, współfinansowanych ze środków publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem osi 5 i 6 RPO WZ oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020*”. Podpisanie umowy z wybranym wykonawcą zostało zaplanowane na styczeń 2013 roku, a zakończenie realizacji badania na III kwartał 2013 roku. W ramach badania zostaną ocenione stan i trendy rozwojowe sektora turystyki oraz dotychczas udzielone wsparcie, a także zostaną zidentyfikowane potrzeby i formy wsparcia sektora turystycznego w okresie 2014-2020.

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Nie identyfikuje się problemów dla osi 6.

3.7 Oś Priorytetowa 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów (fizyczny i finansowy postęp priorytetu)

Postęp finansowy

⁶⁵ Szczegółowe informacje na temat projektów realizowanych w ramach Inicjatywy JESSICA (poddziałanie 6.6.2) zawarte są w rozdziale 2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej.

7 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I OCHRONY ZDROWIA

2012 rok

- 1 – liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **4 149 580,16 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **6,81 %** alokacji przeznaczanej na Oś 7
- 1 – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **2 074 790,08 EUR**, co stanowi **3,55 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 7*
- **12 396 920,21 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **21,20 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 7.
- **5 554 710,69 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **9,50 %** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 7
- **12 062 569,10 EUR** wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC co stanowi **20,63 %** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 7.

Kwota przeznaczona na realizację 7 osi priorytetowej wynosi **58 480 000 EUR** (z EFRR), co stanowi **7 %** alokacji przeznaczanej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym oraz indywidualnym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **63 521 715,85 EUR** (z EFRR), co stanowi **109 %** alokacji przeznaczanej na Oś 7.

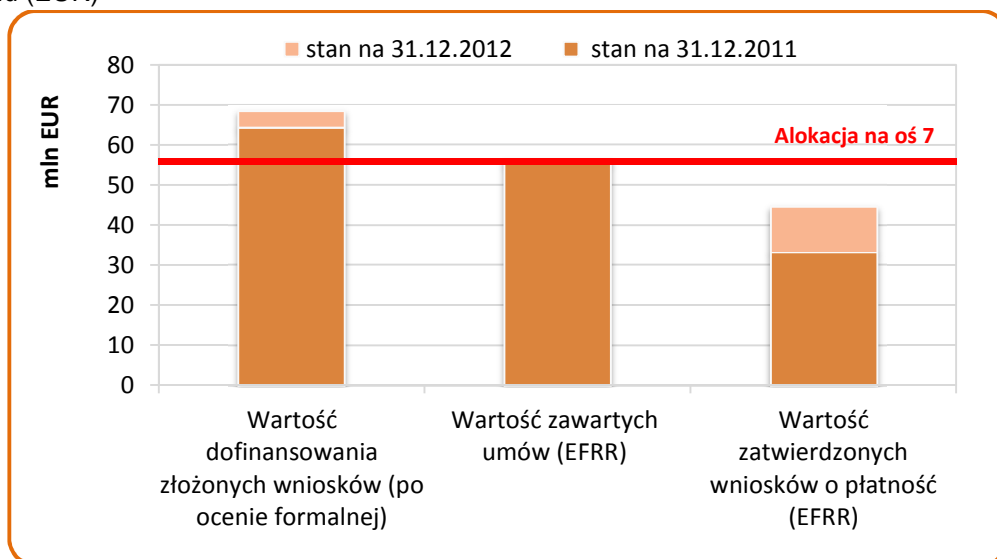
Tabela 58 Postęp finansowy dla osi 7 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 7										
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁶⁶		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		płatności w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów		%	Wydatki wykazane przez IZ RPO WZ w deklaracjach do IC
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR	Wartość EFRR	Wartość EFRR			
85	68 341 625,63	63	56 303 230,88	96,28	44 663 928,94	76,37	21 321 281,52	36,46	39 166 602,77	

Źródło: opracowanie własne

⁶⁶ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku XII* niniejszego sprawozdania. Wartość podpisanych umów nie uwzględnia zawartych aneksów.

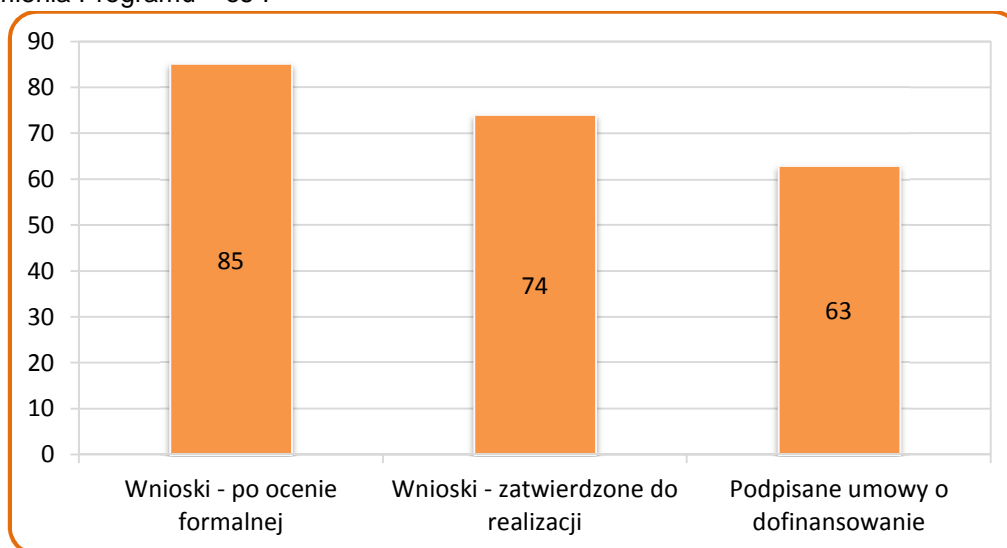
Wykres 86 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 7 od początku realizacji Programu (EUR) ⁶⁷

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 7 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 87 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 7

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2012 r. nie ogłoszono konkursów w ramach osi 7.

W ramach 7 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **7** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **19 649 358,00 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

⁶⁷ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Tabela 59 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 7 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2009	7.1 Infrastruktura edukacyjna	7.1.1 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo wyższe	3 946 100,62
		7.1.2 - 1 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	3 173 208,36
		7.1.2 - 2 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	3 946 100,62
		7.1.3 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne	3 069 189,37
	7.2 Infrastruktura sportowa	-	3 195 270,84
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	7.3.2 – 1 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	1 587 209,36
		7.3.2 - 2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	732 278,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.rpo.pl

W 2012 roku w ramach osi 7 nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym oraz indywidualnym.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 19 grudnia 2012 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

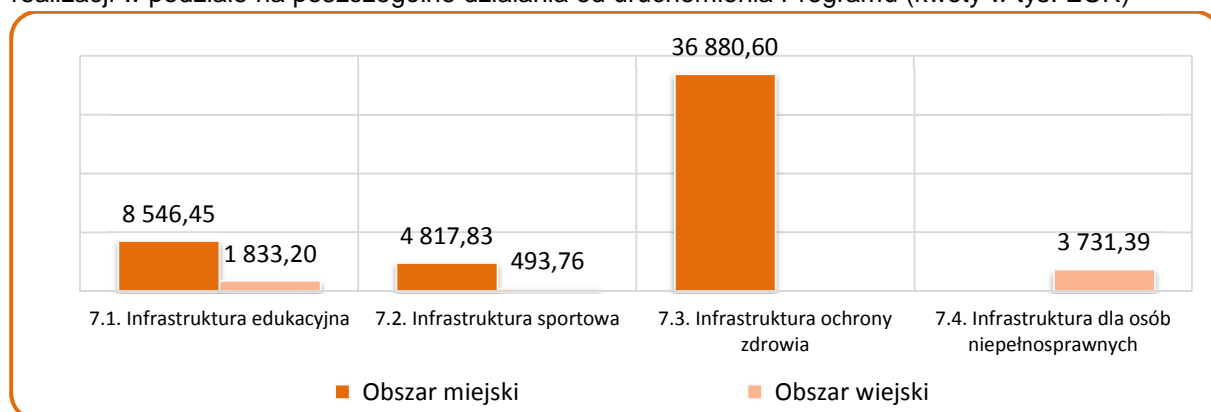
Terytorialny rozkład projektów

W ramach 7. Osi priorytetowej, od uruchomienia programu podpisano 63 umowy na realizację projektów z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia. Zdecydowana większość projektów, aż 54 umowy zrealizowane zostały na obszarze miejskim, z kolei 9 umów zostało zrealizowanych na obszarze wiejskim. W ramach poszczególnych działań liczba projektów według obszaru ich realizacji przedstawia się następująco:

- Obszar miejski:
 - 7.1 *Infrastruktura edukacyjna* **27** projektów,
 - 7.2 *Infrastruktura sportowa* **9** projektów,
 - 7.3 *Infrastruktura ochrony zdrowia* **18** projektów;
- Obszar wiejski:
 - 7.1 Infrastruktura edukacyjna 5 projektów,
 - 7.2 Infrastruktura sportowa 2 projekty,
 - 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych 2 projekty.

Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według obszaru ich realizacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 88 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 według obszaru ich realizacji w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

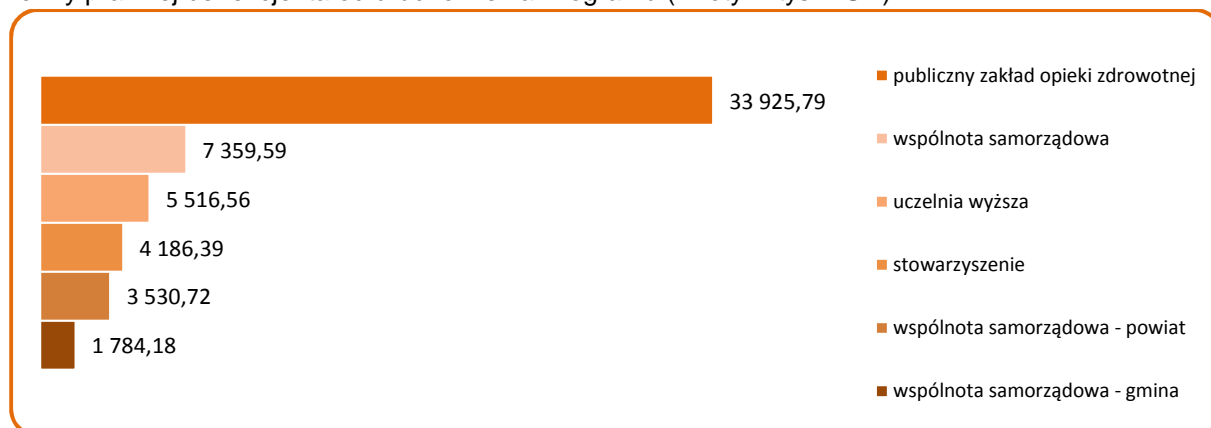

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład projektów według formy prawnej

Od uruchomienia Programu w aplikowaniu o środki z EFRR w ramach 7. osi priorytetowej RPO WZ, najbardziej aktywne pod względem ilościowym były wspólnoty, które podpisały **40** umów o dofinansowanie. Pozostali beneficjenci, to zakład opieki zdrowotnej działający w publicznym systemie ochrony zdrowia – **11** umów, szkoła wyższa – **10** umów oraz fundacja, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa – **2** umowy. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według formy prawnej beneficjenta przedstawia poniższy wykres.

Wykres 89 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7. RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

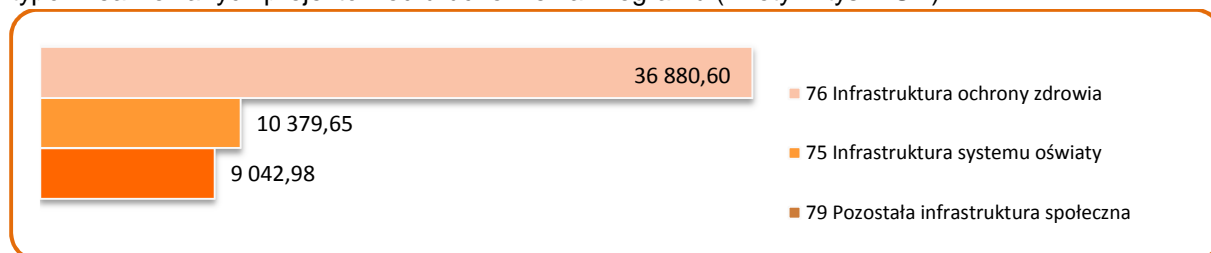

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

Od uruchomienia Programu w ramach 7. osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów w ramach kategorii interwencji 75 *Infrastruktura systemu oświaty* – **32** projekty oraz w ramach kategorii interwencji 76 *Infrastruktura ochrony zdrowia* – **18** projektów. **13** projektów zostało zrealizowanych w ramach kategorii interwencji 79 *Pozostała infrastruktura społeczna*. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według typów realizowanych projektów przedstawia wykres.

Wykres 90 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 7.1

Postęp finansowy

Tabela 60 Postęp finansowy dla działania 7.1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

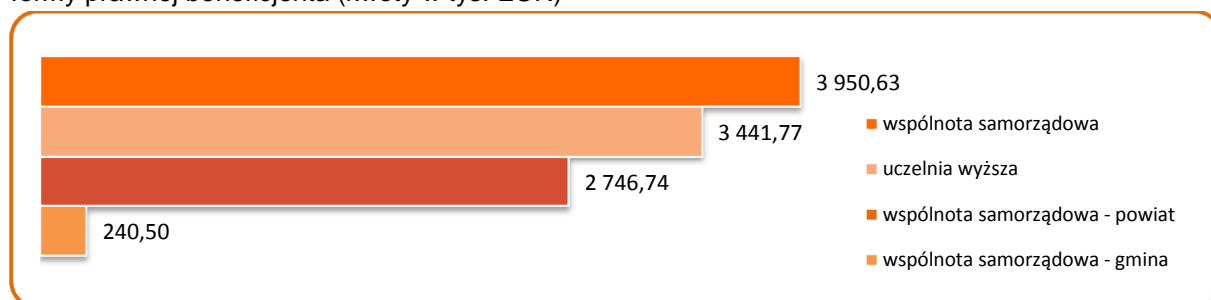
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 7.1								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
39	14 090 677,46	32	10 379 646,68	92,68	7 982 424,92	71,27	7 191 624,43	64,21

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 7.1 zawarła wspólnota samorządowa (11 umów), następnie 9 umów zostało podpisanych przez uczelnie wyższe, 8 projektów zostało zrealizowanych przez wspólnotę samorządową – powiat oraz 4 umowy zostały podpisane przez wspólnotę samorządową – gminę. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 91 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 7.1, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach działania 7.1 podpisano 32 umowy na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach kategorii interwencji 75 Infrastruktura systemu oświaty o wartości dofinansowania z EFRR 10 379 646,68 EUR.

Działanie 7.3

Postęp finansowy

Tabela 61 Postęp finansowy dla działania 7.3 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 7.3								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
21	39 940 191,02	18	36 880 604,25	98,32	29 506 244,03	78,66	26 957 103,81	71,87

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 7.3 zawarł publiczny zakład opieki zdrowotnej - 11 umów, następnie 4 umowy zostały podpisane przez wspólnotę samorządową - powiat, po 1 umowie zawarły uczelnia wyższa, wspólnota samorządowa oraz wspólnota samorządowa – gmina. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje wykres.

Wykres 92 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 7.3, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach działania 7.3 podpisano 18 umów na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach kategorii interwencji 76 *Infrastruktura ochrony zdrowia* o wartości dofinansowania z EFRR 36 880 604,25 EUR.

Działanie 7.4

Postęp finansowy

Tabela 62 Postęp finansowy dla działania 7.4 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

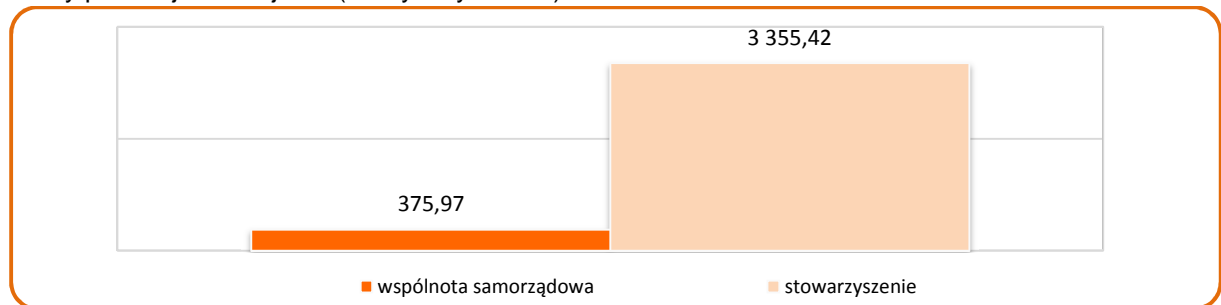
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 7.4								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
2	3 739 869,12	2	3 731 391,71	104,87	2 430 049,19	68,30	841 005,04	23,64

Źródło: opracowanie własne

Rozkład projektów według formy prawnej beneficjentów

Od uruchomienia Programu umowy zawarte na realizację projektów w ramach działania 7.4 prezentują się w następujący sposób: po 1 umowie podpisały wspólnota samorządowa oraz stowarzyszenie. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres.

Wykres 93 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 7.4, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

W ramach działania 7.4 podpisano 2 umowy na realizację projektów z zakresu wsparcia w ramach kategorii interwencji 79 *Pozostała infrastruktura społeczna* o wartości dofinansowania z EFRR 3 731 391,71 EUR.

Analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Od uruchomienia Programu do końca 2012 r. w ramach 7. Osi Priorytetowej *Rozwój Infrastruktury Społecznej i Ochrony Zdrowia* z beneficjentami podpisano 63 umowy o dofinansowanie (w tym jedną w 2012 r.), zakończono realizację 41 projektów (17 w 2012 r.). Na tej podstawie dokonano oszacowania realizacji wskaźników do końca 2015 roku, a także oceniono bieżący postęp rzeczowy.

Efekty realizacji 7. Osi Priorytetowej mierzone są za pomocą 6 wskaźników produktu i 4 rezultatu, w szczególności są to następujące wskaźniki produktu:

- liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty (działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna),
- liczba zmodernizowanych szpitali (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- ilość zakupionego sprzętu medycznego (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- liczba projektów z zakresu infrastruktury sportowej (działanie 7.2 Infrastruktura sportowa),

- *liczba projektów z zakresu infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych);*
- oraz wskaźniki rezultatu:
- *liczba studentów korzystających z efektów projektów (działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna),*
 - *potencjalna liczba badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),*
 - *liczba osób korzystających z infrastruktury społecznej pozostałej powstałej w wyniku realizacji projektów (działanie 7.2 Infrastruktura sportowa),*
 - *liczba osób korzystających z infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych).*

Na podstawie analizy zawartych umów szacuje się, że wszystkie wskaźniki produkty i rezultatu osiągną wartości docelowe założone do końca 2015 r., a większość z nich znacznie je przekroczy. To z jednej strony efekt wysokiego poziomu kontraktacji – przewidziana na 7. Oś Priorytetową alokacja została wykorzystana w 96,3%, z drugiej zaś zmniejszenia maksymalnego poziomu dofinansowania projektu, co pozwoliło na dofinansowanie większej liczby projektów, a to z kolei wpłynęło pozytywnie na efektywność realizacji zamierzeń RPO.

Projekty realizowane w ramach poszczególnych działań 7. Osi Priorytetowej *Rozwój Infrastruktury Społecznej i Ochrony Zdrowia* dotyczą w szczególności poprawy jakości i dostępności do infrastruktury edukacyjnej (działanie 7.1), sportowej (działanie 7.2), ochrony zdrowia (działanie 7.3), a także specjalistycznej infrastruktury przeznaczonej dla osób niepełnosprawnych (działanie 7.4). Od uruchomienia Programu w ramach 7. Osi zrealizowano 18 *projektów z zakresu infrastruktury oświaty*, z czego 5 w 2012 roku. Taka liczba przedsięwzięć inwestycyjnych to znacznie więcej niż zaplanowano na etapie programowania (10 szt.), już w tym momencie bowiem wskaźnik osiągnął 180,0% wartości docelowej, a na podstawie liczby zawartych umów w ramach działania 7.1 szacuje się, że do końca 2015 r. w województwie zostaną zrealizowane aż 32 tego typu projekty. Znaczne przekroczenie zakładanej na etapie konstruowania Programu wartości docelowej w zakresie infrastruktury oświaty wynika przede wszystkim z ustalenia maksymalnego dofinansowania projektu w ramach działania 7.1 na poziomie 50% (60% w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO WZ) wydatków kwalifikowalnych, co pozwoliło na dofinansowanie większej liczby przedsięwzięć, i wykorzystanie dostępnej alokacji przeznaczona na działania 7.1 w 92,7%.

Taki poziom kontraktacji i postęp w realizacji ma wpływ na wskaźnik rezultatu – według stanu na koniec 2012 r. z *efektów ukończonych już projektów korzysta 3 671 studentów*, a szacuje się, że do końca 2015 r. wartość ta znacznie wzrośnie i wyniesie 69 980 (349,9% wartości docelowej wskaźnika).

Spośród 32 projektów 9 (w tym 6 zakończonych) dotyczy infrastruktury szkolnictwa wyższego (poddziałanie 7.1.1), a 23 (w tym 4 zakończone) infrastruktury gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej (poddziałanie 7.1.2). W ramach poddziałania 7.1.2 zakłada się stworzenie odpowiednich warunków dla systematycznego podnoszenia jakości i standardów kształcenia uczniów, przede wszystkim zaś umożliwienie im doskonalenia i rozwijania kwalifikacji zawodowych. Stąd zdecydowana większość, bo 12 projektów dotyczy poprawy jakości specjalistycznej bazy edukacyjnej szkół zawodowych, w tym budowy specjalistycznych pracowni do praktycznej nauki zawodu, 2 – modernizacji bądź doposażenia placówek kształcenia specjalnego przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, a pozostałe 9 – budowy, przebudowy i wyposażenia placówek.

Od uruchomienia Programu zrealizowano 14 projektów infrastrukturalnych z *zakresu ochrony zdrowia* (w tym 5 w 2012 r.) w efekcie czego już teraz została ponad dwukrotnie przekroczona wartość wskaźnika założona dla roku 2015 (6 szt.), natomiast liczba zawartych dotychczas umów wskazuje, że do końca 2015 r. na terenie województwa zrealizowanych będzie aż 18 tego typu projektów inwestycyjnych. Działanie 7.3 jest realizowane poprzez projekty wyłonione w trybie konkursowym i indywidualnym – podpisano umowy z beneficjentami wszystkich 6 projektów indywidualnych. W związku z naborami prowadzonymi w ramach tych dwóch trybów zakontraktowano aż 98,3% dostępnej dla działania 7.3. alokacji.

Dzięki środkom z RPO WZ wydatkowanym w ramach działania 7.3 udało się zmodernizować 12 szpitali (4 inwestycje zakończono w 2012 r.), prawie trzykrotnie przekroczone zatem wartość wskaźnika założoną dla 2015 r. (5 obiektów), a przewiduje się, że do końca 2015 r. zmodernizowane zostaną kolejne 2 szpitale (ogółem 280,0% wartości docelowej wskaźnika). Dofinansowanie ze środków unijnych przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia pozwoliło także na doposażenie placówek w specjalistyczny sprzęt. Od uruchomienia Programu do końca 2012 r. zakupiono 488 sztuk sprzętu medycznego (wskaźnik *ilość zakupionego sprzętu medycznego*), z czego 113 szt. w 2012 r.). Umożliwiło to z kolei wykonanie 131 729 badań medycznych (wskaźnik *potencjalna liczba badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów*), a to więcej o 29 032 szt. w stosunku do stanu na koniec 2011 r. Na podstawie analizy zawartych umów szacuje się, że do końca 2015 r. zostanie zakupionych aż 1 636 sztuk sprzętu, co znacznie przekroczy wartość docelową ustaloną na poziomie 6 szt. Zakup tych urządzeń z kolei zwiększy dostępność do usług medycznych, szacuje się bowiem, że do końca 2015 r. za pomocą zakupionego sprzętu zostanie przeprowadzonych 1 093 458 badań medycznych (zakładano 11 000 badań). Znaczne przekroczenie założonych na etapie konstruowania Programu wartości wskaźników w działaniu 7.3 wynika przede wszystkim z ustalenia maksymalnego dofinansowania projektu z dopuszczalnych na poziomie 55% wydatków kwalifikowalnych w ramach poddziałania 7.3.2 *Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia*, co pozwoliło na dofinansowanie większej liczby przedsięwzięć. Decyzja ta w widoczny sposób przełożyła się na ilość zakupionego sprzętu medycznego oraz potencjalną liczbę badań medycznych przeprowadzanych tym sprzętem. Ponadto pierwotnie ustalone wartości obu tych wskaźników dla roku 2015 wynikały z innej metodologii ich obliczania. Obecnie IZ RPO WZ w tym zakresie stosuje metodologię opracowaną dla potrzeb wskaźników kluczowych KSI – stąd szacowane wartości wskaźników znacznie przekraczają założone wartości docelowe.

Wzrost powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych wraz z rosnącą jakością opieki są niezbędnymi elementami rozwoju społeczno-gospodarczego i decydują w dużej mierze o poczuciu bezpieczeństwa mieszkańców. Stąd, z uwagi na deficyty w zakresie dostępności do podstawowych i specjalistycznych usług ochrony zdrowia na terenie województwa zachodniopomorskiego, a jednocześnie demograficzne starzenie się społeczeństwa, konieczna jest realizacja przedsięwzięć, które poprawią dostęp do diagnostyki i usług specjalistycznych. Projekty realizowane w ramach działania 7.3 w istotny sposób wpłyną na jakość i dostępność infrastruktury służby zdrowia, a w efekcie lepsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców.

Od uruchomienia Programu do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano 8 *projektów z zakresu infrastruktury sportowej* (w tym 6 w 2012 r.). Na podstawie liczby podpisanych umów szacuje się, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie do 11 sztuk, co oznacza że wskaźnik zostanie zrealizowany w 110,0%. W rezultacie z *powstałej w wyniku tych projektów infrastruktury społecznej skorzystało* 118 525 osób, co już w chwili obecnej ponad pięciokrotnie przewyższa założoną wartość docelową dla 2015 r. ustaloną na poziomie 20 000 osób. Co więcej szacuje się, że do 2015 roku wskaźnik osiągnie wartość na poziomie 1 887 260 osób. Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z przyjętej metodologii obliczania wskaźnika. Na etapie programowania przewidywano, że w ramach RPO WZ zostaną wsparte boiska przyszkolne, w trakcie wdrażania dominującymi okazały się być projekty dotyczące obiektów ogólnie dostępnych – boisk sportowych, czy stadionów miejskich, z których mogą korzystać wszyscy mieszkańcy, jak również turyści. W obiektach tych odbywają się również różnego rodzaju imprezy masowe, które także wpływają na wartość przedmiotowego wskaźnika. Zatem infrastruktura jak powstanie w wyniku realizacji projektów przyczyni się nie tylko do rozpowszechniania sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży, ale też wśród osób w wieku poprodukcyjnym, co jest niezwykle ważne w kontekście spadku aktywności i zdrowotności młodzieży, a z drugiej strony wzrostu przeciętnej długości życia.

Wskaźniki dotyczące infrastruktury dla osób niepełnosprawnych (działanie 7.4) są realizowane przez dwa projekty indywidualne: (1) *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości* oraz (2) *Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej*, które zaabsorbowały całą alokację przeznaczoną dla działania 7.4. Pierwszy projekt został zakończony w 2011 r., planowana data zakończenia drugiego to 2013 r., zatem do 2015 r. wskaźnik *liczba projektów z zakresu infrastruktury rynku pracy*

osób niepełnosprawnych zostanie zrealizowany w 100,0%. Wskaźnik rezultatu *liczba osób korzystających z infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych* nadal kształtuje się na poziomie zerowym, jednakże IZ RPO WZ szacuje się, że do 2015 r. z infrastruktury wybudowanej w wyniku realizacji projektów będą korzystały 1 454 osoby (wartość docelową ustalono na poziomie 100 osób). Tym samym poprawa deficytu w zakresie infrastruktury rynku pracy dla osób niepełnosprawnych na terenie województwa (w szczególności *Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej*), przyczyni się do pełniejszego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym.

Cross-financing

W VII osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

Informacja na temat badań ewaluacyjnych znajduje się w pkt 2.7 niniejszego sprawozdania

Wnioski dla dalszej realizacji priorytetu, w tym planowane realokacje

Znajdują się w pkt 2.1.6.2, VII niniejszego sprawozdania.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Nie identyfikuje się problemów dla osi 7.

4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA

Nie dotyczy RPO

5. PROGRAMY EFRR/ FUNDUSZ SPÓJNOŚCI: DUŻE RPOJEKTY

W ramach RPO WZ nie przewiduje się realizacji dużych projektów.

6. POMOC TECHNICZNA

Alokacja przeznaczona na realizację *8 Osi priorytetowej - Pomoc Techniczna* wynosi 33 624 845,22 EUR co stanowi **3,88%** alokacji przeznaczonej na Program.

Wszelkie wydatki w ramach Pomocy Technicznej RPO WZ realizowane są w oparciu o Roczne Plany Działań (RPD) stanowiące wykaz i szczegółowy opis wydatków planowanych do realizacji. RPD przedstawiane jest Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego wraz z projektem uchwały w sprawie podjęcia decyzji. W Krajowym Systemie Informatycznym są wykazywane tylko decyzje, gdyż RPD nie odzwierciedla swą strukturą wniosków aplikacyjnych, które w ramach pozostałych priorytetów w RPO WZ wprowadzane są do KSI.

Postęp finansowy w ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia programu pokazuje poniższa tabela.

Tabela 1 Postęp finansowy w ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym (rok 2012 r.) oraz od uruchomienia programu

	Okres sprawozdawczy			Od uruchomienia programu		
	Liczba	Wartość dofinansowania	Procent	Liczba	Wartość dofinansowania	Procent

		w EUR	w stosunku do alokacji na oś		w EUR	w stosunku do alokacji na oś
Roczne plany działań	3	5 473 247,17	16,28%	17	17 860 858,06	53,12%
Decyzje	3	5 859 638,01	17,43%	20	23 720 496,07	70,54%
Wnioski o płatność	32	4 438 019,31	13,20%	120	16 025 447,56	47,66%

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie raportów z KSI (SIMIK 07-13) z dnia 2.01.2013 r.

Ze środków z Pomocy Technicznej RPO WZ w 2012 r. sfinansowane zostało:

- wynagrodzenie pracowników Wydziału Zarządzania i Wdrażania RPO w tym: nagrody pracownicze oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne
 - Liczba pracowników (stan na dzień 31/12/2012) –180 osób w tym: 127 kobiet, 53 mężczyzn,
- Opłaty za najem powierzchni biurowej wraz z mediami (koszty związane z adaptacją i utrzymaniem),
- Udział pracowników w specjalistycznych szkoleniach indywidualnych i grupowych językowych i studiach podyplomowych,
- Organizacja posiedzeń Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego i posiedzenia Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją oraz Grupy Roboczej Jessica,
- Krajowe i zagraniczne podróże służbowe pracowników (w tym: udział w szkoleniach, konferencjach, koszty związane z wyjazdami na kontrole projektów na miejscu ich realizacji, wizyty monitorujące itp.),
- Tłumaczenia pisemne związane z inicjatywami wspólnotowymi oraz przedsięwzięciami promocyjnymi,
- Badania ewaluacyjne,
- Usługi prawne i doradcze,
- Koszty aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego,
- Wsparcie eksperckie, w tym: wynagrodzenia ekspertów oceniających projekty w ramach KOP oraz ekspertyzy projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych,
- Dopuszczenie biura w tym meble, materiały biurowe, sprzęt niezbędny do funkcjonowania Wydziału, zakup fachowej literatury oraz publikacji itp.,
- Zakup dostaw i usług związanych z bieżącym funkcjonowaniem Wydziałów RPO WZ.

Wydatki wymienione wyżej przekładają się na wartość projektów wykazanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od uruchomienia programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od uruchomienia programu (PLN)
1.	Szkolenia (w tym dla pracowników, dla beneficjentów, system motywacyjny)	18	588 162,21
2.	Promocja i informacja	7	1 698 831,12
3.	Zatrudnienie	13	14 857 283,35

4.	Sprzęt komputerowy	12	387 973,35
5.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	13	2 534 188,92
6.	Ekspertyzy/ doradztwo	7	1 099 106,46
7.	Ewaluacje	6	608 503,87
8.	Kontrola/ audyt	0	0,00
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	0	0,00
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	7	35 447,31
11.	Inne (m.in. rozbudowa LSI, delegacje krajowe i zagraniczne oraz wyjazdy studyjne pracowników, tłumaczenia, usługi doradcze, sprzęt telekomunikacyjny)	19	1 910 999,48
12.	Razem	20	23 720 496,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wydanych decyzji o dofinansowanie zamieszczonych w KSI SIMIK 07-13.

Procesy zarządzania i wdrażania RPO są w 100% wspierane finansowo ze środków pomocy technicznej RPO WZ na lata 2007-2013. Zatem wszystkie działania Wydziału Zarządzania RPO oraz Wydziału Wdrażania RPO, od zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji pracowników, poprzez wyposażenie w sprzęt komputerowy i biurowy, a na doradztwie i działaniach promocyjno-informacyjnych kończąc, są możliwe dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi 8 RPO WZ na lata 2007-2013.

W 2012 roku wydatki poniesione w ramach poszczególnych kategorii nie przekraczają kwot na nie zarezerwowanych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. roku nie stwierdzono problemów dotyczących wykorzystania środków przeznaczonych na pomoc techniczną.

Postęp rzeczowy

Oś priorytetowa 8 realizowana jest poprzez wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 8.1 oraz 8.2. W ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym został zatwierdzony jeden wniosek o płatność końcową w ramach działania 8.2.

Wskaźniki produktu:

- **Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu - wyłącznie umowy o pracę (8.1).** Wskaźnik w 2012 r. osiągnął wartość 2018 etatomiesięcy. W związku z tym, iż w dokumentach programowych przedmiotowy wskaźnik wykazywany jest w szt., wartość powyższa podzielona została przez 12, co w rezultacie ukształtowało wskaźnik na poziomie 168,17 szt. Wskaźnik został osiągnięty w stosunku do wartości docelowej określonej na 2015 r. (68 szt.) w ponad 240%. Przewiduje się w dalszym ciągu jego wzrost do 179 szt. (tj.: ponad 263 % w stosunku do wartości docelowej określonej w dokumentach programowych dla roku 2015). Wysoka wartość osiągniętego wskaźnika wynika z rosnących potrzeb zatrudnienia w trakcie wdrażania programu.

- **Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, treningów, wizyt studyjnych itp.** (8.1, 8.2) Wartość wskaźnika w 2012 r. osiągnęła **581 szt.** co stanowi 58,1 % w stosunku do wartości docelowej (1 000 szt.) określonej na 2015 r. w dokumentach programowych. Do roku 2015, na podstawie do tej pory ustanowionych decyzji, przewiduje się wzrost realizacji wskaźnika do 968 szt. (tj.: 96,8% w stosunku do wartości docelowej określonej w dokumentach programowych dla roku 2015).
- W ramach poddziałania 8.1 wartość zrealizowanego wskaźnika to **293 szt.** na 800 planowanych do osiągnięcia w 2015 r. Na wartość ww. wskaźnika składa się 18 posiedzeń ZKM, 109 szkoleń dla pracowników, 116 kursów językowych oraz 50 wykupionych studiów podyplomowych).
- W ramach poddziałania 8.2 wartość zrealizowanego wskaźnika to **288 szt.** na 200 planowanych do osiągnięcia w roku 2015. Na wartość ww. wskaźnika składają się 263 szkolenia dla beneficjentów, 6 posiedzeń ZGSE, 19 konferencji i seminariów.
- **Liczba zakupionych zestawów komputerowych - laptopy, serwery, komputery** (8.1) Wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 103 szt. Na podstawie do tej pory uchwalonych decyzji, przewiduje się wzrost zakupu zestawów komputerowych do 146 szt. (tj.: prawie 97,33 % w stosunku do wartości docelowej określonej w dokumentach programowych dla roku 2015)
- **Liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych** (8.2) Wartość przedmiotowego wskaźnika w 2012 r. kształtuje się na poziomie **117 szt.** W stosunku do wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w roku 2015 - (70 szt.) zrealizowany jest on na 167 %. Tak wysoka realizacja wynika z faktu, iż w ramach tego wskaźnika agregowane są opinie prawne dotyczące oceny oddziaływania na środowisko wykonywane przez zewnętrzne kancelarie prawne.

Wskaźniki rezultatu:

- **Liczba przeszkolonych potencjalnych beneficjentów** (8.2) Wartość przedmiotowego wskaźnika w 2012 r. (5576 osób) w stosunku do wartości docelowej określonej na 2015 r. w dokumentach programowych (3000 osób) została zrealizowana w 185%. W związku z powyższym zakładana wartość docelowa została już zrealizowana. Tak wysoka realizacja wynika z faktu, iż było duże zapotrzebowanie na szkolenia dla potencjalnych beneficjentów.

7. PROMOCJA I INFORMACJA

Formularz dotyczący informacji i promocji stanowi załącznik nr X oraz XA.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik I	Tabela 1. Postęp fizyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
Załącznik II	Tabela 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)
Załącznik III	Tabela 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii
Załącznik IV	Tabela 4. Postęp fizyczny wg priorytetów
Załącznik V	Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe
Załącznik VI	Tabela 6. EU 2020
Załącznik VII	Tabela 7. SUE RMB
Załącznik VIII	Tabela 8. Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013
Załącznik IX	Tabela 9. Matryca instrumentów finansowych 2007-2013
Załącznik X	Formularz dotyczący informacji i promocji.
Załącznik XA	Formularz dotyczący informacji i promocji – postęp rzeczowy
Załącznik XI	Przykłady projektów komplementarnych
Załącznik XII	Rozwiązane umowy od uruchomienia Programu

SPIS TABEL

Tabela 1.	Wybrane rekomendacje odnoszące się do kryteriów wyboru projektów
Tabela 2	Postęp finansowy od uruchomienia programu dla osi 1-8 (EUR)
Tabela 3	Ogłoszone nabory w poszczególnych trybach w 2012 r.
Tabela 4	Ogłoszone nabory w trybie konkursowym w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na osie priorytetowe
Tabela 5	Postęp wdrażania projektów kluczowych realizowanych w ramach RPO WZ w podziale na priorytety (w mln EUR)
Tabela 6	Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w podziale na poszczególne działy gospodarki (EUR)
Tabela 7	Projekty realizowane w ramach 22 działu gospodarki „ <i>Inne niewyszczególnione usługi</i> ”
Tabela 8	Projekty realizowane w ramach 06 działu gospodarki „ <i>Nieokreślony przemysł wytwórczy</i> ”
Tabela 9	Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów według typów beneficjentów
Tabela 10	Ilościowo-wartościowy rozkład projektów realizowanych na obszarach gmin o niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej (załącznik nr 6 do RPO WZ)
Tabela 11	Rozkład liczbowo-wartościowy projektów w obszarze przedsiębiorczości i B+R wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)
Tabela 12	Rozkład liczbowo-wartościowy projektów w zakresie kategorii interwencji 02 <i>Infrastruktura B+RT</i> , wg beneficjentów (EFRR w EUR)
Tabela 13	Rozkład ilościowo-wartościowy projektów w obszarze transportu wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Tabela 14 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów w obszarze energetyki wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Tabela 15 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów w obszarze infrastruktury energetyki wg działań i poddziałań RPO WZ (EFRR w EUR)

Tabela 16 Informacja na temat projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych (POIS, POIG, POKL)

Tabela 17 Rozkład ilościowo-wartościowy projektów realizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego w ramach PO RYBY, wg formy prawnej beneficjenta (EFRR w EUR)

Tabela 18 Informacja na temat projektów realizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego w ramach PROW w EUR (stan na 31.12.2012 r.)

Tabela 19 Rezultaty projektów dotyczące działań o charakterze innowacji w podziale na wielkość przedsiębiorstwa (dane liczbowe i procentowe) - na podstawie wyników badań CAWI/CATI z beneficjentami wsparcia, N=102 (mikro), 73 (małe), 38 (średnie)

Tabela 20 Dalsze trwanie życia w Unii Europejskiej w latach 2007-2011

Tabela 21 Projekty zatwierdzone w 2012 do realizacji przez BOŚ S.A.

Tabela 22 Konkursy w ramach Inicjatywy JEREMIE ogłoszone w 2012 r.

Tabela 23 Pośrednicy Finansowi, z którymi podpisano Umowy w 2012 r.

Tabela 24 Ilość wspartych przedsiębiorstw oraz poziom udostępnionych dla nich środków w 2012 r.

Tabela 25 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w okresie sprawozdawczym

Tabela 26 Priorytety i inicjatywy flagowe Strategii EU 2020 realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ

Tabela 27 Realizacja celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia Programu w EUR (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Tabela 28 Realizacja Krajowego Programu Reform przez RPO WZ 2007-2013 (stan na dzień 31.12.2012 r.). Dane w EUR.

Tabela 29 Priorytety i cele SUE RMB realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ

Tabela 30 Liczba i wartość umów i wartość umów podpisanych w ramach RPO WZ realizujących priorytety SUE RMB z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i działania RPO WZ [EUR]

Tabela 31 Realizacja celów Priorytetu I SUE RMB w ramach RPO WZ 2007-2013

Tabela 32 Realizacja celów Priorytetu II SUE RMB w ramach RPO WZ 2007-2013.

Tabela 33 Realizacja celów priorytetu III SUE RMB w ramach RPO WZ 2007-2013.

Tabela 34 Liczba i wartość dofinansowania z EFRR projektów, wg działań/poddziałań oraz średni udział finansowania krzyżowego

Tabela 35 Wykaz ciał kolegialnych, w których uczestniczą przedstawiciele IZ RPO WZ

Tabela 36 Tematy podejmowane na posiedzeniach ZKM w 2012 r.

Tabela 37 Badania ewaluacyjne i ekspertyzy zrealizowane w 2012 r.

Tabela 38 Rekomendacje z badania *Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013*

Tabela 39 Rekomendacje z badania *Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego*

Tabela 40 Badania ewaluacyjne zaplanowane do realizacji w 2013 r.

Tabela 41 Postęp finansowy dla osi 1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Tabela 42 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 1 od uruchomienia Programu

Tabela 43 Postęp finansowy dla osi 2 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Tabela 44 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 2 od uruchomienia Programu

Tabela 44 Wartościowo-liczbowy podział umów podpisanych do końca 2012 roku, zawartych w ramach poszczególnych działań osi 2 (kwoty w EUR)

Tabela 45 Postęp finansowy dla osi 3 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Tabela 46 Postęp finansowy dla działania 3.1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Tabela 47 Postęp finansowy dla działania 3.2 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Tabela 48 Postęp finansowy dla osi 4 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)

Tabela 49 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 4 od uruchomienia Programu

Tabela 50 Postęp finansowy dla działania 4.1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 51 Postęp finansowy dla działania 4.2 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 52 Postęp finansowy dla działania 4.4 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 53 Postęp finansowy dla osi 5 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 54 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 5 od uruchomienia Programu
Tabela 55 Postęp finansowy dla działania 5.5 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 56 Postęp finansowy dla osi 6 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 57 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 6 od uruchomienia Programu
Tabela 58 Postęp finansowy dla osi 7 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 59 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 7 od uruchomienia Programu
Tabela 60 Postęp finansowy dla działania 7.1 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 61 Postęp finansowy dla działania 7.3 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 62 Postęp finansowy dla działania 7.4 od uruchomienia Programu do końca 2012 (EUR)
Tabela 3 Postęp finansowy w ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym (rok 2012 r.) oraz od uruchomienia programu
Tabela 4 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

SPIS WYKRESÓW

Wykres 3 Liczba projektów indywidualnych na koniec okresu sprawozdawczego z podziałem na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ
Wykres 2 Ujęcie procentowe wartości wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR + BP; od uruchomienia Programu)
Wykres 3 Ujęcie procentowe wartości podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)
Wykres 4 Wartość podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie – przyrost od poprzedniego okresu sprawozdawczego w porównaniu do alokacji przeznaczanej na Program (dofinansowanie z EFRR w EUR)
Wykres 5 Ujęcie procentowe wartości wykazanych przez beneficjentów wydatków w zatwierdzonych wnioskach o płatność w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)
Wykres 6 Ujęcie procentowe wartości płatności w formie refundacji przekazanych na rzecz beneficjentów w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)
Wykres 7 Ujęcie procentowe wartości zakończonych projektów w stosunku do alokacji poszczególnych osi (środki EFRR; od uruchomienia Programu)
Wykres 8 Ujęcie procentowe wartości zawartych umów, wydatków wykazanych przez beneficjentów oraz płatności wypłaconych beneficjentom w stosunku do całej alokacji (środki EFRR od uruchomienia Programu)
Wykres 9 Refundacja środków z EFRR przez KE w EUR - poziom wykorzystania alokacji) w podziale na osie priorytetowe
Wykres 40 Realizacja projektów indywidualnych (dofinansowanie z EFRR mln EUR)
Wykres 11 Wartość przyznanego dofinansowania z EFRR w podziale obszar miejski i wiejski (EUR)
Wykres 12 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze sfery badawczo-rozwojowej w podziale na kategorie interwencji (EUR)
Wykres 13 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze sfery badawczo-rozwojowej w podziale na wielkość przedsiębiorstwa (EUR)
Wykres 14 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze społeczeństwa informacyjnego w podziale na kategorie interwencji (EUR)
Wykres 15 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze transportu w podziale na kategorie interwencji (EUR)

Wykres 16 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze energetyki w podziale na kategorii interwencji (EUR)

Wykres 17 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze środowisko w podziale na kategorii interwencji (EUR)

Wykres 18 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze turystyki w podziale na kategorii interwencji (EUR)

Wykres 19 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze kultury w podziale na kategorii interwencji (EUR)

Wykres 20 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w obszarze infrastruktury społecznej w podziale na kategorii interwencji (EUR)

Wykres 21 Zatrudnienie brutto w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013 (w szt., stan na 31.12.2012 r.)

Wykres 22 Szacowana liczba nowo utworzonych miejsc pracy w ramach RPO WZ w podziale na osie priorytetowe na podstawie zawartych umów o dofinansowanie (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Wykres 23 Wpływ RPO WZ na poziom PKB w cenach stałych 2005 roku w okresie 2007-2020 (w mln zł i w %)

Wykres 24 i 25 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ 2007-2013 na poziom PKB w cenach stałych (rok 2005=100) w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 w dekompozycji na trzy główne kategorie interwencji (po lewej – wpływ w mln zł; po prawej – wpływ w %)

Wykres 26 Wpływ RPO WZ na PKB per capita w PPS w stosunku do średniej unijnej (UE27=100) w latach 2007-2020 (w pkt. proc.)

Wykres 27 Liczba nowoutworzonych miejsc pracy netto w okresie 2007-2020 (w tys. osób i w %)

Wykres 28 i 29 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ 2007-2013 na liczbę nowoutworzonych miejsc pracy w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 w dekompozycji na trzy główne kategorie interwencji (po lewej – wpływ w tys.; po prawej – wpływ w %)

Wykres 30 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ na wskaźnik zatrudnienia wg BAEL (wiek 15-64) w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 (w pkt. proc.)

Wykres 31 Wpływ funduszy wydatkowanych w ramach RPO WZ na stopę bezrobocia wg BAEL (wiek 15-64) w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2020 (w pkt. proc.)

Wykres 32 Przeciętne trwanie życia w województwie zachodniopomorskim w latach 2007-2011

Wykres 33 Stan wdrażania Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim na koniec 2012 r.

Wykres 34 Poziom wsparcia Ostatecznych Beneficjentów kumulatywnie w poszczególnych miesiącach 2012 r. od początku realizacji inicjatywy.

Wykres 35 Wartość dofinansowania z EFRR umów realizujących priorytety Strategii EU 2020 w podziale na osie priorytetowe RPO WZ 2007– 2013 od uruchomienia Programu według stanu na 31.12.2012 (dane w EUR)

Wykres 36 Projekty RPO WZ 2007-2013 realizujące cele Strategii EU 2020 (wartość dofinansowania EFRR) od uruchomienia Programu, wg stanu na 31.12.2012

Wykres 37 Udział poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ 2007-2013 w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości podpisanych umów od początku realizacji Programu

Wykres 38 Wartość umów realizujących priorytety SUE RMB w podziale na osie priorytetowe RPO WZ od uruchomienia Programu (dane w EUR)

Wykres 39 Wartość dofinansowania z EFRR w projektach objętych cross-finansowaniem wg rodzaju beneficjenta

Wykres 40 Badania i ekspertyzy dotyczące wdrażania RPO WZ zrealizowane w latach 2008 - 2012

Wykres 41 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 1 (EUR)

Wykres 42 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 1

Wykres 43 Procentowy podział podpisanych umów w ramach osi 1. RPO WZ według wartości dofinansowania z EFRR od uruchomienia Programu

Wykres 44 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 RPO WZ według obszaru ich realizacji, w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 45 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1. w podziale na typ beneficjentów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 46 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1. Realizowanych przez przedsiębiorców w podziale na mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa (kwoty w tys. EUR)

Wykres 47 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 48 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 2 (EUR)

Wykres 49 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 2

Wykres 50 Wartość procentowa projektów realizowanych w ramach 2. osi priorytetowej w podziale na działania

Wykres 51 Wartościowy podział umów zawartych do 2012 roku, w ramach poszczególnych działań osi 2. RPO WZ, według obszaru ich realizacji (kwoty w tys. EUR)

Wykres 52 Wartość dofinansowania z EFRR w ramach osi 2. RPO WZ, według beneficjentów (kwoty w tys. EUR)

Wykres 53 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach 2. osi według kategorii interwencji (kwoty w tys. EUR)

Wykres 54 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 3 (EUR)

Wykres 55 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 3

Wykres 56 Procentowy podział podpisanych umów w ramach osi 3. RPO WZ według otrzymanego dofinansowania z EFRR od uruchomienia Programu (kwoty EUR)

Wykres 57 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (kwoty EUR)

Wykres 58 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 59 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według kategorii interwencji od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 60 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 3.1, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 61 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 3.2, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 62 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3. RPO WZ, według typu projektu w podziale na poszczególne działania realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 63 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 4 (EUR)

Wykres 64 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 4

Wykres 65 Wartościowo-ilościowy podział umów zawartych do 2012 roku w ramach poszczególnych osi 4 RPO WZ, według obszaru ich realizacji (kwoty w tys. EUR)

Wykres 66 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4. RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 67 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4. RPO WZ, według podziału na typ projektu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 68 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.1, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 69 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.1 w podziale na poszczególne kategorie interwencji (kwoty w tys. EUR)

Wykres 70 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.2, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 71 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 4.4, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 72 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 5 (EUR)

Wykres 73 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 5

Wykres 74 Procentowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 5. RPO WZ od uruchomienia Programu

Wykres 75 Wartościowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 5. RPO WZ pod względem obszaru realizacji (kwoty w tys. EUR)

Wykres 76 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5. RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 77 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 78 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.5, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 79 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.5 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 80 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 6 od początku realizacji Programu (EUR)

Wykres 81 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 6

Wykres 82 Procentowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 6. RPO WZ od uruchomienia Programu

Wykres 83 Wartościowy podział umów zawartych do 2012 r. w ramach poszczególnych działań osi 6. RPO WZ pod względem obszaru realizacji (kwoty w tys. EUR)

Wykres 84 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6. RPO WZ, według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 85 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 86 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 7 od początku realizacji Programu (EUR)

Wykres 87 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 7

Wykres 88 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 według obszaru ich realizacji w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 89 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7. RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 90 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7. RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (kwoty w tys. EUR)

Wykres 91 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 7.1, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 92 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 7.3, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

Wykres 93 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 7.4, według formy prawnej beneficjenta (kwoty w tys. EUR)

SPIS MAP

Mapa 1 Przestrzenny, ilościowy podział projektów realizowanych w ramach RPO WZ

WYKAZ SKRÓTÓW

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IK NSRO	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
IK RPO	Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne
ILPI	Indykatorywna Lista Projektów Indywidualnych RPO WZ 2007-2014
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IW	Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ
IZ RPO WZ	Instytucja Zarządzająca RPO WZ 2007-2013
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KK NSRO	Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
LSI	Lokalny System Informatyczny dla RPO WZ 2007-2013
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
OSZiK	Opis Systemu Zarządzania i Kontroli
PO	Program Operacyjny/programy operacyjne
PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
RPO	Regionalny Program Operacyjny/regionalne programy operacyjne
RPO WZ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
SOM	Szczeciński Obszar Metropolitalny
SRWZ	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE	Unia Europejska
URPO WZ	Uszczegółowienie RPO WZ
WWRPO	Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego
WZRPO	Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
ZGSE	Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją
ZKM	Zachodniopomorski Komitet Monitorujący dla RPO WZ 2007-2013
ZPORR	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006
ZST	Zachodniopomorska Sieć Teleinformatyczna